

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัด
กิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

นางอรศญา จวนทองรักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2551

**Development of a Guidance Training Package to Develop Competency
on Organising Home Room Activities for the Lower Secondary Level
Advising Teachers of Taphanhin School
in Phichit Province**

Mrs. Orasaya Juantongrak

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Guidance
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University
2008**

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

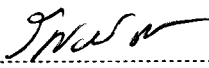
ชื่อและนามสกุล นางอรศญา จวนทองรักษ์

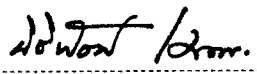
แขนงวิชา การแนะแนว

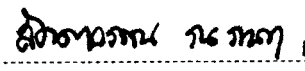
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร
2. รองศาสตราจารย์ ดร. ถัดดาวรรณ ณ ระนอง

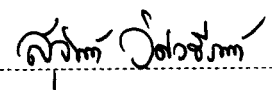
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. โปธิพันธ์ พานิช)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. นิธิพัฒน์ เมฆขจร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ถัดดาวรรณ ณ ระนอง)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิทวธีรานนท์)

วันที่ 13.. เดือน สิงหาคม..... พ.ศ. ...2552..

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรม
โฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัด
พิจิตร

ผู้วิจัย นางอรศุภา จวนทองรักษ์ ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การแนะแนว)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆขจร (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ถนัดดาพรหม ณ ระนอง
ปีการศึกษา 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวที่มีคุณภาพ เพื่อ
พัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียน
ตะพานหิน จังหวัดพิจิตร (2) ศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะใน
การจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ คือครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน
จังหวัดพิจิตร ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยชุดฝึก
อบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม จำนวน 5 หน่วย
แบบประเมินก่อน และหลังการใช้ชุดฝึกอบรมฯ จำนวน 3 ฉบับคือแบบประเมินด้านความรู้ แบบประเมิน
ด้านเจตคติ และแบบประเมินด้านทักษะเพื่อประเมินความรู้ เจตคติด้านการแนะแนว ด้านกิจกรรมโฮมรูม
และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครูที่ปรึกษา ตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้น ด้วยการ
หาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และหาประสิทธิภาพของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับด้วยการหา
ค่าดัชนีความสอดคล้องภายใน หาค่าอำนาจจำแนก หาค่าความยากง่ายและหาค่าความเที่ยง ซึ่งได้ค่าความ
เที่ยงทั้ง 3 ฉบับเป็น .91 , .88 และ .88 ตามลำดับ ศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวด้วยการ
นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรมจากการใช้ชุดฝึก
อบรมทางการแนะแนวฯ โดยการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรม
โฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรมีคุณภาพตามการ
ประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 1.00 (2) หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรม
ทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้นโรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ครูที่ปรึกษามีสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมากขึ้นคือ
มีคะแนนความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม ครูที่ปรึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
สมรรถนะ

Thesis title: Development of a Guidance Training Package to Develop Competency on Organising Home Room Activities for the Lower Secondary Level Advising Teachers of Taphanhin School in Phichit Province

Researcher: Mrs. Orasaya Juantongrak; **Degree:** Master of Education (Guidance);

Thesis advisors: (1) Dr. Nitipat Mekkhachorn, (2) Dr. Laddawan Na Ranong Associate Professor;

Academic year: 2008

ABSTRACT

The purposes of the study were (1) to develop a qualitative guidance training package to develop competency on organising home room activities for the lower secondary level advising teachers of Taphanhin School in Phichit province, (2) to study the effects of using the guidance training package to develop competency on organising home room activities for the lower secondary level advising teachers of Taphanhin School in Phichit province.

The sample of this study comprised 15 lower secondary level advising teachers of Taphanhin School in Phichit province. The research instruments utilized in this study were : The guidance training package including 5 content units about guidance and home room activities and the 3 forms of pretest-posttest exam; the evaluating of knowledge and attitude about guidance and home room activities and the evaluating of regarding organising on home room activities for the lower secondary level advising teachers. Validating the guidance training package by guidance experts and education research experts that analyzing the results with the index of concordance for package quality. Validating the 3 forms of pretest-posttest exam by analyzing the index of concordance, the discrimination, the easiness and the reliability. The reliability of the 3 forms of pretest-posttest exam was .91 , .88 and .88 .To determine the package quality, the package was experimented with the sample group. Data was analyzed to compare advising teachers' scores on home room activities before and after using the guidance training package by the t-test.

Research findings found showed that (1) the guidance training package was qualitative as indicated by index of concordance of 1.0 ; and (2) the teachers' competency as indicated by scores of the advising teachers' knowledge, attitude and skills regarding organising of home room activities from the posttest were significantly higher than those from the pretest at the .01 level.

Keywords: Guidance Training Package, Organising Home Room Activities, Advising Teachers , Lower Secondary Level , Competency

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตาในการให้แนวทาง ให้คำแนะนำการทำ วิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นของรองศาสตราจารย์ ดร.ประคินันท์ อุปรมัย และด้วยความกรุณาในการให้ คำปรึกษา แนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์อย่างใกล้ชิดของอาจารย์ ดร.นิธิพัฒน์ เมฆจร รอง ศาสตราจารย์ ดร.ถัดดาวรรณ ณ ระนอง ผู้วิจัยซึ่งในความเมตตากรุณาของท่านทั้งสาม จึงกราบ ขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.โพธิพันธ์ พานิชที่กรุณาให้ความเห็นชอบและให้ คำแนะนำในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์กิตติมา ศศะนาวิณ รองผู้อำนวยการรอสฯ เปรมฤติเลิศ ศึกษานิเทศก์สุณี วีรสรพรเพชญ อาจารย์นิกุล พูลเพิ่ม และอาจารย์ศิริรัตน์ ชรรมาภิมุข ที่ได้ กรุณาตรวจสอบและประเมินเครื่องมือ ตลอดจนให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนตะพานหินทุกท่านที่กรุณา อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณอาจารย์จิรวัดณ์ จวนทองรักษ์และสมาชิกครอบครัวจวนทองรักษ์ทุกคน ที่ให้ ความช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาโรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรทุกคน ที่ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และมีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

และขอกราบขอบพระคุณยังต่อบิดามารดา ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความรู้ แนะนำแนวทางดำเนินชีวิตตลอดมา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ ของคุณครูแนะแนวและคุณครูผู้ทำหน้าที่แนะแนวทุกคน

อรศญา จวนทองรักษ์

กุมภาพันธ์ 2552

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว.....	10
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม.....	23
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดฝึกอบรม.....	47
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	65
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว.....	85
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนจากการประเมินความรู้ เจตคติ และทักษะ.....	87
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปการวิจัย.....	90
อภิปรายผล.....	92
ข้อเสนอแนะ.....	100
บรรณานุกรม.....	102
ภาคผนวก	
ก แบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ.....	113
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	128
ค ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรม โฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร.....	128
ง แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ.....	282
จ แบบและผลการสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับชุดฝึกอบรม ทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม.....	288
ฉ แบบและผลการสำรวจปัญหาของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่แนะแนว ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน.....	292
ช การหาคุณภาพของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ แบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม.....	296
ซ หนังสือขอความช่วยเหลือในการวิจัย.....	310
ประวัติผู้วิจัย.....	314

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนา สมรรถนะในการจัด กิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น.....	86
ตารางที่ 4.2 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง.....	87
ตารางที่ 4.3 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนด้านเจตคติของกลุ่มตัวอย่าง.....	88
ตารางที่ 4.4 แสดงผลการวิเคราะห์คะแนนด้านทักษะของกลุ่มตัวอย่าง.....	89

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงมิตินงานแนะแนว 3 ภารกิจ 3 ด้าน 3 วัย.....	14
ภาพที่ 2.2 แสดงขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ เชิงประสบการณ์.....	45
ภาพที่ 2.3 แสดงธรรมชาติของการเรียนรู้.....	53
ภาพที่ 2.4 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	65
ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย.....	77
ภาพที่ 3.2 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	78
ภาพที่ 3.3 แสดงขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล.....	80

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และการมีเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยรวดเร็วในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตและสภาพจิตใจของผู้คนแม้แต่เยาวชนในวัยเรียนจนก่อเกิดปัญหาต่างๆมากมาย อันเป็นเหตุให้เสียดุลในการพัฒนาความเป็นมนุษย์ ครอบครัวยุวมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม (กระทรวงศึกษาธิการ 2545: 1) เยาวชนจึงต้องการการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดด้วยวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะการใช้กระบวนการแนะแนว ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 จึงได้กำหนดให้การจัดการแนะแนวเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้เพื่อเติมเต็มให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ กล่าวคือสถานศึกษาต้องดำเนินการบริหารจัดการแนะแนวตามวิสัยทัศน์การแนะแนว (กระทรวงศึกษาธิการ 2545: 15) ที่กล่าวไว้ว่าการแนะแนวมีวิสัยทัศน์ มุ่งให้คนทุกคนในทุกช่วงชีวิต มีคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดี ใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและมีความสุข ทุกคนในสังคมมีบทบาท และมีส่วนร่วมในกระบวนการแนะแนวอย่างกลมกลืนกัน ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. เพื่อให้ผู้รับบริการมีทักษะชีวิต อยู่ดีมีสุข สามารถพัฒนาตนและสังคมได้เต็มตามศักยภาพ
2. เพื่อพัฒนาทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้รับบริการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้บริการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อพัฒนากระบวนการแนะแนวให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความแตกต่างระหว่างบุคคล
4. เพื่อพัฒนาระบบการแนะแนวให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน
5. เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายการแนะแนวให้เข้มแข็ง เป็นกลไกในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการเพื่อส่งเสริม ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ด้วยการบริหารจัดการแนะแนวให้ครูและบุคลากรทุกคน ตลอดจนพ่อ แม่ ผู้ปกครอง

ชุมชนและสื่อมวลชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาเบื้องต้นด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม อย่างเป็นสุข

นอกจากนี้(กระทรวงศึกษาธิการ 2545 : 9-10) ยังได้กำหนดคุณศาสตร์ การแนะแนว ในการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาครู สำหรับผู้เรียนให้เน้นการใช้กระบวนการแนะแนวเป็นกลไกในการพัฒนาผู้เรียน กล่าวคือเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียน ได้รู้จัก และเข้าใจตนเองอย่างถูกต้อง รู้ขีดความสามารถของตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง มีทักษะและวิจารณญาณ ในการตัดสินใจ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างฉลาด และวางแผนการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลและสิ่งแวดล้อม ได้เป็นอย่างดี มีสุขภาพจิตดี เป็นสมาชิกที่ดี มีประโยชน์ต่อครอบครัว และสังคม แนวดำเนินการในสถานศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ครูทุกคนนำองค์ความรู้ นวัตกรรม เทคนิควิธีการทางจิตวิทยาและกระบวนการแนะแนว ไปบูรณาการ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าว

ส่วนการพัฒนาครูนั้น(กระทรวงศึกษาธิการ 2545: 24)ให้ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในการมีบทบาททางการแนะแนว สามารถนำความรู้ด้านจิตวิทยาและการแนะแนวไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนา ตลอดจนสร้างภูมิคุ้มกันที่มั่นคงอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามบทบาทหน้าที่ให้แก่ผู้เรียน โดยสถานศึกษาต้องเร่งรัดให้ครูทุกคน มีบทบาทในการแนะแนว ให้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของตน ให้รู้จักและเข้าใจตนเอง รู้จักคิดและตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัว และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และเร่งรัดให้ครูแนะแนวเป็นแกนนำด้านองค์ความรู้ทางจิตวิทยาและการแนะแนวแก่ครูทุกคน และร่วมประสานการทำงานกับครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 2-7) กล่าวว่า สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาป้องกัน แก้ไขปัญหาและการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานไว้ว่า 1) นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ 2) ดำเนินการทั้งส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไข 3) การมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนทั้งผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ทั้งที่เป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความ

ภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะช่วยป้องกันมิให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือมีปัญหาและเป็นการช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับมีพฤติกรรมดีขึ้นตามที่ สถานศึกษาและชุมชนคาดหวัง ด้วยมีวิธีการและเครื่องมือ ในการส่งเสริมพัฒนาหลากหลาย โดยเฉพาะมีกิจกรรมหลักสำคัญที่ โรงเรียนต้องดำเนินการคือ การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Home room) และการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน (Classroom Meeting) (กระทรวงสาธารณสุข 2544: 29; กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 45)

กิจกรรมโฮมรูม (Home room) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ โดยจัดกิจกรรมในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนให้มีบรรยากาศเสมือน บ้านที่มีครูที่ปรึกษาและนักเรียนเป็นคั้งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและมีการทำกิจกรรมที่เป็น ประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ เช่นการรู้จักตนเอง การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม มีทักษะการ ตัดสินใจ ทักษะการปรับตัว และการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้ควรจัดตามความต้องการ ของนักเรียนและให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้วยกัน ซึ่งจะทำให้ครูที่ปรึกษา รู้จักนักเรียนใน ความดูแลของตนมากขึ้น สามารถส่งเสริมศักยภาพและป้องกันปัญหาของนักเรียน ได้ด้วย (กระทรวงสาธารณสุข 2544: 29-30; กระทรวงศึกษาธิการ 2547: 46)

ดังนั้น โรงเรียนตะพานหิน จึงได้กำหนดเวลาสำหรับจัดกิจกรรมโฮมรูมในทุกระดับชั้น จำนวน 54 ห้องเรียน ช่วงชั้นที่ 3 หรือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (มัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษา ปีที่ 3) ระดับชั้นละ 10 ห้อง รวม 30 ห้องเรียน และ ช่วงชั้นที่ 4 หรือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – มัธยมศึกษาปีที่ 6) ระดับชั้นละ 8 ห้อง รวม 24 ห้องเรียน โดยจัดเวลา 1 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ตลอดปีการศึกษา โดยใช้เวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม โครงสร้างของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และให้อยู่ในความรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาห้องเรียนละ 2 คน รวม 108 คน ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน ตะพานหิน และกำกับดูแล นิเทศการปฏิบัติงาน โดยกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน

จากข้อมูลสารสนเทศการประเมินตนเองเพื่อทบทวนการปฏิบัติงานของกลุ่มงาน บริหารกิจการนักเรียน ปีการศึกษา 2550 โดยใช้แบบสำรวจความคาดหวัง และประเมินสภาพจริง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ตามมาตรฐานคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานด้าน คุณภาพผู้เรียน 1 มาตรฐาน 6 ตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ 1 มาตรฐาน 3 ตัวบ่งชี้ และด้านปัจจัย 1 มาตรฐาน 5 ตัวบ่งชี้ (กระทรวงสาธารณสุข 2544 : 75-78) และมีเกณฑ์การประเมินคือ

1. ต้องประเมินทั้ง 14 ตัวบ่งชี้ ตามเกณฑ์มาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2. ผลการประเมินได้ระดับ 3 หรือ 4 ไม่น้อยกว่า 12 ตัวบ่งชี้
3. ไม่มีตัวบ่งชี้ใดได้ผลการประเมิน อยู่ในระดับ 1
4. ค่าเฉลี่ยผลการประเมินทั้ง 14 ตัวบ่งชี้ ไม่ต่ำกว่า 2.85

ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับ 2.87 และผลการประเมินตัวบ่งชี้อยู่ในระดับ 2 จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ ระดับ 3 จำนวน 11 ตัวบ่งชี้ และระดับ 4 จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ ซึ่งไม่เป็นไปตามความคาดหวัง จึงต้องมีการสำรวจปัญหาด้านกระบวนการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากครูที่ปรึกษา โดยใช้แบบสำรวจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ตามมาตรฐานด้านกระบวนการ เพื่อทบทวนการปฏิบัติงาน ปีการศึกษา 2550 พบว่าครูที่ปรึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะในการจัดกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้สำรวจปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ที่ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งอาจกล่าวว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่แนะนำ ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน โดยใช้แบบสำรวจปัญหาการปฏิบัติหน้าที่แนะนำ ของครูที่ปรึกษา ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 ปรากฏว่าครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน มีปัญหาและมีความต้องการที่จะฝึกอบรมการจัดกิจกรรมโฮมรูมมากที่สุดถึงร้อยละ 83.92 ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 มาตรา 52 กล่าวไว้ว่าการฝึกอบรมเป็นการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กและเยาวชนและในแผนพัฒนาการแนะแนวก็ได้กล่าวถึงการฝึกอบรมว่าเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูทุกคนได้มีบทบาทในการแนะแนว

ผู้วิจัยจึงเลือกการฝึกอบรมครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ที่ประยุกต์จากแบบชุดฝึกอบรมทางไกล แผน มสธ. มาเป็นชุดฝึกอบรมรายบุคคลชื่อชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรม เป็นต้นว่า คำพัน คำมุข โข (2539) ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเพื่อพัฒนาโมทัศน์ด้านการสอนของครูประถมศึกษาในโรงเรียนกันดาร : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ครูประถมศึกษาในโรงเรียนกันดารสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์มีคะแนนทดสอบก่อนและหลังการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญญา บุรณะนนทสิริ (2541) ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่เรียนจากชุด

ฝึกรวมมีผลสัมฤทธิ์และความก้าวหน้าในการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนจากการบรรยายปกติ และ
 สุทธาทิพย์ เมืองสุข (2542) ได้พัฒนาโปรแกรมฝึกรวมผู้ให้การศึกษาเด็กโดยการปฏิบัติงานใน
 สถานการณ์จริง เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกเป็นกลุ่ม ในสถานรับเลี้ยงเด็ก จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ผลการวิจัย ปรากฏว่า หลังการทดลองผู้ให้การศึกษาเด็กมีคะแนนความรู้ความเข้าใจ
 จากการฝึกรวมสูงกว่าก่อนฝึกรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ให้การศึกษาเด็ก
 มากกว่าร้อยละ 80 มีทักษะการปฏิบัติงานอบรมเลี้ยงดูเด็กสูงกว่าก่อนการทดลอง แต่ไม่พบงานวิจัย
 เกี่ยวกับการพัฒนาชุดฝึกรวมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 โดยเฉพาะ

ฉะนั้นจากหลักการ เหตุผลและแนวคิดที่กล่าวมา ผู้วิจัยเห็นว่า การฝึกรวมโดยใช้
 ชุดฝึกรวมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษา
 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น น่าจะแก้ปัญหาเรื่องการขาดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และทักษะในการ
 จัดกิจกรรมโฮมรูมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
 โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องรีบเร่งทำเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
 ผู้วิจัยจึงสร้างและพัฒนาชุดฝึกรวมทางการแนะแนวโดยใช้แนวคิดแบบชุดฝึกรวมทางไกลแผน
 มสธ. มาประยุกต์เป็นชุดฝึกรวมรายบุคคล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อครูที่ไม่สามารถเข้ารับการ
 ฝึกรวมโดยตรง สามารถศึกษาหาความรู้ สร้างเจตคติ และทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมด้วย
 ตนเองขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อสร้างชุดฝึกรวมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 สำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อพัฒนาชุดฝึกรวมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัด
 กิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

2.2.2 เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกรวมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะ
 ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัด
 พิจิตร โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะก่อนและ
 หลังการฝึกรวมด้วยชุดฝึกรวมทางการแนะแนว

3. สมมุติฐานของการวิจัย

สมมุติฐานที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

3.1 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร มีคุณภาพโดยมีความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว จำนวน 5 ท่าน อยู่ระหว่าง .80 - 1.00

3.2 ครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ สูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง โดยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้เป็นครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาและเป็นคณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษาและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัยครั้งนี้เป็นครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาและเป็นคณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษาและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2551 ที่สมัครใจเข้าร่วมการทดลอง จำนวน 15 คน

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.3.1 **ตัวแปรต้น** คือ ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

4.3.2 ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยวัดจากคะแนนการทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครู หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร และแบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรม คือแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะของครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

4.5 ระยะเวลาที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน 2550 ถึง วันที่ 30 ธันวาคม 2551

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้พัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรม โดยได้รับความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับกระบวนการแนะแนวตามความสามารถและความสนใจ ประกอบด้วยสื่อหลักคือ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเสริมคือ การอบรมเสริม ซึ่งชุดฝึกอบรมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวโดยใช้แนวคิดจาก ชุดฝึกอบรมทางไกล แผนมสธ. มาประยุกต์เป็นชุดฝึกอบรมรายบุคคล ชื่อ ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

5.2 กิจกรรมโฮมรูม หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้น โดยครูที่ปรึกษาชั้นเรียนสำหรับนักเรียนทุกคนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมงตลอดปีการศึกษา ตามความต้องการของผู้เรียน โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง ค้นพบความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีทักษะการดำเนินชีวิต ทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมศักยภาพ พัฒนาบุคลิกภาพ เสริมสร้างลักษณะนิสัย ในการวิจัยครั้งนี้กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม(Group Guidance) ที่เสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนในบรรยากาศเหมือนบ้าน ให้นักเรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน คุ้นเคยกับครูประหนึ่งสมาชิกในครอบครัวและปรับตัวอยู่

ในสังคมอย่างมีความสุขซึ่งจัดขึ้นตามความต้องการของนักเรียนในชั่วโมงโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2551

5.3 ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง ครูผู้สอนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 โรงเรียนตะพานหิน ที่ได้รับคำสั่งมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ในความรับผิดชอบ ตรวจสอบความประพฤติ จัดการภารกิจต่าง ๆ ในห้องเรียน รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งกิจกรรมโฮมรูมให้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ปีการศึกษา 2551

5.4 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ซึ่งปัจจุบันเรียกว่าช่วงชั้นที่ 3 ตามโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544

5.5 ความสำเร็จในการจัดกิจกรรมโฮมรูม หมายถึง ความสามารถในการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยมีความรู้ เจตคติ ในเรื่องการแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม และมีทักษะที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ สำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่นักเรียน

6.2 เกิดองค์ความรู้ด้านการแนะแนวจากนวัตกรรมทางการแนะแนวคือ ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ที่มีคุณภาพเพื่อเพิ่มสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยเพิ่มความรู้ เจตคติ และทักษะของครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

6.3 ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสามารถนำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ไปใช้แก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้

6.4 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อฝึกอบรมครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนกิจกรรมอื่น ๆ

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยขอเสนอวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

1.1 การแนะแนว

- 1.1.1 ความหมายของการแนะแนว
- 1.1.2 ความสำคัญของการแนะแนว
- 1.1.3 เป้าหมายของการแนะแนว
- 1.1.4 ปรัชญาการแนะแนว
- 1.1.5 ขอบข่ายการแนะแนว
- 1.1.6 หลักการแนะแนว
- 1.1.7 บุคลากรทางการแนะแนวในสถานศึกษา

1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กับการแนะแนว

- 1.2.1 การแนะแนวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 1.2.2 การแนะแนวกับกระบวนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2. วรรณกรรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2.1 กิจกรรมโฮมรูม

- 2.1.1 ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม
- 2.1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมโฮมรูม
- 2.1.3 วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรมโฮมรูม
- 2.1.4 หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2.1.5 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2.1.6 ประเภทของกิจกรรมโฮมรูม

- 2.1.7 ประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูม
- 2.1.8 ขั้นตอนการดำเนินงานและเทคนิคการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2.2 แนวทางหรือวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมและตัวอย่างหัวข้อการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - 2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดฝึกอบรม

- 3.1 ชุดฝึกอบรม
 - 3.1.1 ความหมายของชุดฝึกอบรม
 - 3.1.2 ความสำคัญของชุดฝึกอบรม
 - 3.1.3 ประเภทของชุดฝึกอบรม
- 3.2 ความสัมพันธ์ของชุดฝึกอบรมกับการเรียนรู้
 - 3.2.1 จิตวิทยาการเรียนรู้
 - 3.2.2 การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่
- 3.3 แนวคิดการผลิตชุดฝึกอบรมและแนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรม
 - 3.3.1 แนวคิดการผลิตชุดฝึกอบรม
 - 3.3.2 แนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรม
- 3.4 การหาคุณภาพภาพของชุดฝึกอบรม
- 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรม
 - 3.5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 3.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว

1.1 การแนะแนว

1.1.1 ความหมายของการแนะแนว

วารุณี ชนวรานิซ (2533: 34) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า เป็น

กระบวนการเพื่อให้คนรู้จักเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิต ทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ และบุคลิกภาพ สามารถวางแผนแก้ไขและพัฒนาตนเอง เพื่อให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

รติกร แก้วแท้ (2539: 13) ได้กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการของความช่วยเหลืออย่างมีระบบและต่อเนื่องของผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการแนะแนวแก่ผู้อื่น เพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งนำไปสู่การเลือก การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีความสามารถในการปรับตัว อีกทั้งพัฒนาตนเอง เพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ประคินันท์ อุปรมย์ (2545: 38) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมาย เพื่อช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง สามารถพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพที่ตนมีอยู่ สามารถตัดสินใจป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนได้อย่างเหมาะสม

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่า การแนะแนวคือกระบวนการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม สามารถเลือก ตัดสินใจ และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการดำเนินชีวิต สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

1.1.2 ความสำคัญของการแนะแนว

โกศล มีคุณ (2544: 14 -15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนวว่า ไม่ใช่เป็นเพียงกิจกรรมที่จัดขึ้นใน โรงเรียน เพื่อบริการเฉพาะนักเรียนเท่านั้น แต่การแนะแนวมีความสำคัญต่อบุคคลหลายฝ่าย เป็นต้นว่า สำคัญต่อผู้รับบริการทั่วไปโดยผู้รับบริการจะได้รับการส่งเสริมพัฒนา ทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เพื่อพร้อมสำหรับการศึกษา การเข้าสู่อาชีพ และการปรับตัวทางสังคม ได้รับความป้องกันผลเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินชีวิตทั้งด้าน การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม และได้รับการแก้ไข ช่วยเหลือในกรณีเกิดปัญหาขึ้นทุกด้าน มีความสำคัญต่อครอบครัวของผู้รับบริการ โดยการแนะแนวมีส่วนช่วยเสริมและสานต่องานของครอบครัว ช่วยให้ครอบครัวได้รับความสุข ความพอใจจากพัฒนาการที่ดีของผู้รับบริการ ช่วยสร้าง ความเข้าใจอันดีระหว่างกันในครอบครัว ช่วยให้ครอบครัวได้ทราบข้อมูล ช่วยให้เข้าใจผู้รับบริการ และที่สำคัญ การแนะแนวมีความสำคัญต่อสถานศึกษาหรือองค์กรของผู้รับบริการ ในการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และช่วยเหลือสมาชิกในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม ช่วยลดปัญหาและข้อขัดแย้ง ในสถานศึกษาและองค์กร ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของสถานศึกษาและองค์กร

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 5) สรุปว่าการแนะแนวมีความสำคัญในการพัฒนา ผู้เรียน สู่เป้าหมายความเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 27) กล่าวว่า การแนะแนวนับว่ามีความจำเป็นและ สำคัญอย่างยิ่ง เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถ

เลือกและตัดสินใจอย่างเหมาะสม มีทักษะในการจัดการชีวิต ตลอดจนสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

สรุปได้ว่าการแนะแนวมีความสำคัญในการพัฒนาผู้รับบริการให้มีคุณภาพชีวิต กล่าวคือมีความมั่นคงด้านจิตใจ รู้จักตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม รู้ขอบเขตความสามารถ เป็นตัวของตัวเอง กล้าเผชิญความจริง ยอมรับตนเอง และพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง ซึ่งทำให้ผู้รับบริการเป็นคนดี มีปัญหา และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

1.1.3 เป้าหมายของการแนะแนว

วรวิญา บัวศรี (2539: 16 – 17) และรัฐจวน คำวชิรพิทักษ์ (2542: 14)

กล่าวถึงเป้าหมายการแนะแนวว่าประกอบด้วย 3 กิจกรรม คือ การส่งเสริมพัฒนา เน้นให้เข้าใจตนเอง การป้องกัน เน้นป้องกันปัญหาไม่ให้เกิดขึ้น การแก้ไขปัญหา เน้นการแก้ไขปัญหาไม่รุนแรง

โกศล มีคุณ (2544: 13) กล่าวว่า เป้าหมายของการแนะแนว คือ การสร้างคุณภาพชีวิตให้บุคคลหรือการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญสูงสุดทุกด้าน ตามศักยภาพ ซึ่งอาจทำได้ 3 ลักษณะคือ ส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ในขอบข่ายของการดำรงชีวิตด้านต่างๆ คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวสังคม

ประคินันท์ อุปรมัย (2545) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเอง และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยการแนะแนวมีเป้าหมายหลัก 3 ประการคือ

1. เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ
2. เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถป้องกันปัญหาที่จะเกิดกับตนได้
3. เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการสามารถหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาที่เกิดกับตนได้

จึงกล่าวได้ว่าเป้าหมายสูงสุดของการแนะแนวคือการส่งเสริมบุคคลให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของตน และมีชีวิตที่มีคุณภาพ สามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับตนได้ รู้เท่าทันในสิ่งที่เกิดขึ้น และสามารถหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาที่เกิดกับตนได้ด้วยตนเอง

1.1.4 ปรัชญาการแนะแนว

ความรู้ ความเข้าใจอย่างกระจ่างในเรื่องปรัชญาการแนะแนว เป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานแนะแนวได้อย่างถูกต้อง

รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์ (2542: 13) โกศล มีคุณ (2544: 7) และ ประคินันท์ อุปรมัย (2545: 38) ได้กล่าวถึงปรัชญาการแนะแนวอันเนื่องมาจากธรรมชาติมนุษย์สรุปได้ว่า

1. คนทุกคนมีคุณค่า ทั้งคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม ประเทศชาติและสังคมโลก ในฐานะที่จะสร้างคุณประโยชน์ต่อฝ่ายต่างๆ ได้ จึงมีสิทธิโดยเท่าเทียมกันที่จะพัฒนาตนให้มีความสามารถสูงสุด ตามศักยภาพที่แต่ละคนมีอยู่

2. คนทุกคนมีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในฐานะสมาชิกผู้หนึ่งของสังคม จึงควรได้รับการยอมรับที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมโลกอย่างทัดเทียมผู้อื่น
 3. คนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน และทุกคนมีทั้งส่วนดีและส่วนด้อย จึงควรได้รับการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลนั้น
 4. พฤติกรรมทุกพฤติกรรมของคน มีสาเหตุหรือที่มาที่ไปเสมอ การเข้าใจเหตุผลของพฤติกรรมที่แสดงออก จำเป็นต้องค้นหาสาเหตุ และปัจจัยที่ส่งผลให้คนแสดงพฤติกรรมนั้นๆ
 5. คนควรมีสติหัดตัดสินใจเลือกพัฒนา แก้ปัญหาของตนเอง
- ในทรรศนะของผู้วิจัย ปรัชญาการแนะแนวคือการตั้งอยู่บนพื้นฐานการให้ความสำคัญกับบุคคล เชื่อในคุณค่า ศักดิ์ศรีของคน ยอมรับในความแตกต่างของคน เข้าใจในสาเหตุของพฤติกรรมของคน และยอมรับในสิทธิการตัดสินใจของคน

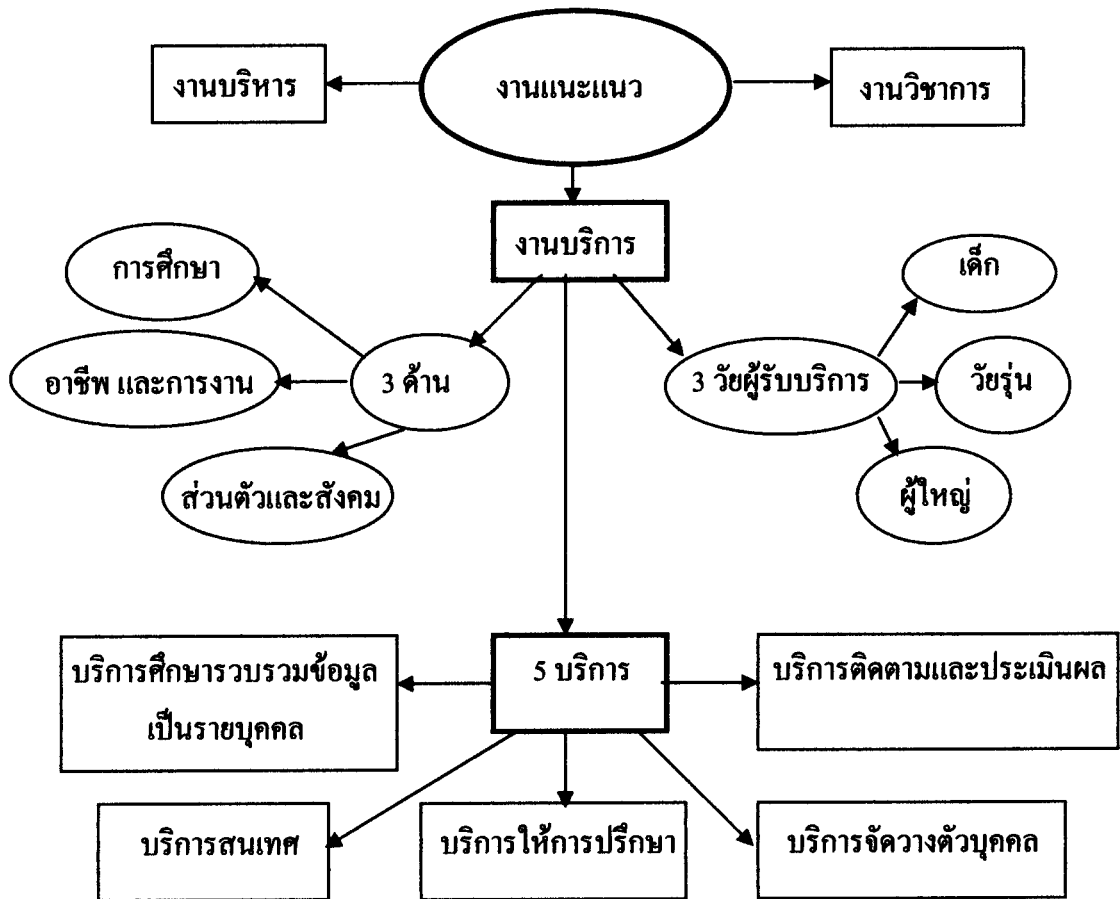
1.1.5 ขอบข่ายของการแนะแนว

แขนงวิชาการแนะแนว สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544: 27-30) และประคินันท์ อุปรมัย (2545: 38 – 39) ได้สังเคราะห์ขอบข่ายของงานแนะแนวไว้ 3 มิติ ดังนี้

1. มิติที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่นักแนะแนวจะให้บริการ ได้แก่บุคคลทั้งที่เป็นเด็ก (อายุ 2-12 ปี) วัยรุ่น(อายุ 13-19 ปี) และผู้ใหญ่(อายุ 20ปีขึ้นไป) ซึ่งเป็นการบริการให้กับบุคคลทุกวัยโดยทั่วถึงกัน
2. มิติที่เกี่ยวข้องกับด้านต่างๆที่นักแนะแนวจะช่วยบุคคลแต่ละวัย ได้แก่ด้านการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว-สังคม ซึ่งเป็นการแนะแนวที่ครอบคลุมทุกด้าน
 - ด้านการศึกษา มีขอบข่ายตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การฝึกทักษะ เทคนิค การเรียนที่มีประสิทธิภาพ การวางแผนการเรียนที่ดี การรู้แนวทางการศึกษา การเลือกทางศึกษาต่อ และการสร้างนิสัยแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 - ด้านอาชีพ มีขอบข่ายตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และการประกอบอาชีพ การสำรวจอาชีพ การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาตนเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ การเปลี่ยนอาชีพ ตลอดจนการเกษียณงาน
 - ด้านส่วนตัวและสังคม มีขอบข่ายตั้งแต่การรู้จักชีวิตและสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย การรู้จักตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การรู้จักปรับตัวและแก้ปัญหา การพัฒนาตน การฝึกทักษะชีวิตและสังคม การพัฒนามุขลิกภาพ การมีสุขภาพกายและจิตที่ดี
3. มิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของนักแนะแนว ได้แก่ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ และ

ด้านบริการ ด้านบริหาร คือการจัดการหรือดำเนินงานแนะแนวให้ลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านวิชาการ คืองานวิจัยเพื่อแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ทางการแนะแนวเพื่อพัฒนางาน ด้านบริการ คืองานให้บริการซึ่งเน้นการให้บริการ 5 บริการคือ บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล (Individual Inventory Service) บริการสนเทศ(Information Service) บริการให้การปรึกษา (Counseling Service) บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) และบริการติดตามและประเมินผล (The Follow-up and Evaluation Service)

ผู้วิจัยได้สรุปมิตินงานแนะแนว 3 ภารกิจ 3 ด้าน และ 3 วัย ตามผังดังนี้

ภาพที่ 2.1 มิตินงานแนะแนว 3 ภารกิจ 3 ด้าน และ 3 วัย

1.1.6 หลักการแนะแนว

โกศล มีคุณ (2544: 9 – 10) ได้สังเคราะห์หลักการแนะแนว จากแนวคิดของนักแนะแนวทั้งไทยและต่างประเทศ เป็นต้นว่า รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์ (2542) และ โคเซอร์ (Kochhar, 1984) สรุปเป็นหลักการจัดบริการแนะแนวดังนี้

1. เป็นบริการที่จัดให้สำหรับบุคคลทุกคน
2. เป็นบริการที่มุ่งพัฒนาบุคคลในทุกด้าน
3. เป็นบริการที่มีทั้งส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไข
4. เป็นบริการที่เน้นให้บุคคลเป็นผู้ตัดสินใจเลือกวิธีการพัฒนา หรือแก้ปัญหาด้วยตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หลักการแนะแนวคือการดำเนินการทางการแนะแนวบนพื้นฐานความเชื่อของการแนะแนวที่ให้ความสำคัญที่บุคคล มุ่งพัฒนาบุคคลทุกคนในทุกด้านตามปรัชญาการแนะแนว ซึ่งจะทำงานแนะแนวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1.7 บุคลากรทางการแนะแนวในสถานศึกษา

บุคลากรสำคัญที่ช่วยเสริมให้การแนะแนวบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากบุคลากรหลักซึ่งได้แก่ครูแนะแนวแล้ว ครูที่ปรึกษาและผู้บริหารในสถานศึกษา ก็นับเป็นบุคลากรสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานแนะแนวบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ประดินันท์ อุปรมย์ (2545: 43) ได้สรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อกระบวนการแนะแนว ดังนี้

1. จัดให้ครูที่ปรึกษาได้ฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถเบื้องต้นในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีหลักการทางจิตวิทยาและการแนะแนว
2. ประชาสัมพันธ์หรือสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้องรู้ขอบข่ายแนวการทำงาน of ครูแนะแนวหรือนักแนะแนวจนสามารถประสานงานกัน ได้อย่างเหมาะสม
3. สนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวหรือนักแนะแนว สามารถทำงานร่วมกันในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีคุณภาพ
4. สนับสนุนครูแนะแนวหรือนักแนะแนว ให้พัฒนางานตามขอบข่ายของการแนะแนวอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนว

ประดินันท์ อุปรมย์ (2545: 43 - 44) ได้สังเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนวหรือนักแนะแนว ดังนี้

1. เป็นผู้บริหารระบบงานแนะแนว ให้สามารถดำเนินไปตามขอบข่ายงานแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวแก่ผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจตรงกัน

3. ให้ความร่วมมือและประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรือต้องการความช่วยเหลือ

4. สร้างหรือจัดหาเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือทางการแนะแนวที่จำเป็นต้องใช้ในการหาข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนแก่ครูที่ปรึกษา

5. สร้างหรือพัฒนาเครื่องมือทางจิตวิทยาหรือทางการแนะแนวเพื่อการหาข้อมูลที่สามารถช่วยให้ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือหรือผู้ขอรับบริการปรึกษาสามารถระบุสาเหตุของปัญหาทางจิตวิทยาที่ซับซ้อนของตนได้ ในกรณีที่ต้องรับช่วงการให้ความช่วยเหลือหรือให้การปรึกษาแก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจากครูที่ปรึกษา แล้วให้การปรึกษาจนผู้ที่ขอรับบริการเข้าใจตนเอง สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาตนเองได้

6. พัฒนาองค์ความรู้ทางการแนะแนวด้วยการวิจัยสาระความรู้ในงานแนะแนวและการวิจัยเชิงพัฒนา

7. จัดระบบการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง

8. ให้บริการปรึกษาดตามหลักวิชาการหรือตามทฤษฎีทางจิตวิทยา ให้การปรึกษาทั้งรายบุคคล เป็นกลุ่มและให้การปรึกษาคอครบถ้วนแก่ผู้ต้องการรับบริการ

9. ให้บริการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการให้บริการแนะแนวหรือการให้บริการปรึกษาเบื้องต้น สำหรับผู้ที่สนใจที่จะมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องดังกล่าวโดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาไม่มาก

10. พัฒนางานแนะแนว ให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยอาศัยข้อมูลจากผลการวิจัยใหม่ ๆ และการติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบัน

วีระ อุสาหะ (2545: 6 -7) ได้เรียบเรียงบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวกับการปฏิรูปการศึกษาไว้ดังนี้

1. เป็นที่ปรึกษา (Supervisor) แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคน ในการให้ความรู้ เทคนิค กระบวนการแนะแนวตามหลักจิตวิทยาและการแนะแนว ดังนี้

1.1 จุดประกายให้ครูใช้กระบวนการแนะแนวพัฒนาจิตใจของผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่องและจริงจัง

1.2 เป็นแกนนำให้ความรู้ คำแนะนำแก่ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องในการรู้จัก และเข้าใจผู้เรียนด้วยวิธีต่างๆ เช่น ใช้ระเบียบวาระสนทนา การใช้แบบทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ฯลฯ

1.3 ให้ความรู้แก่ครูในการใช้เครื่องมือการรู้จักและการคัดกรองผู้เรียน

1.4 ให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติลักษณะผู้เรียนกลุ่มพิเศษประเภทต่าง ๆ และเสนอแนวทางในการดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา

1.5 เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูมและจัดกิจกรรมสำหรับผู้เรียนทุกกลุ่ม ให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดความสนใจ และสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มตาม ศักยภาพ

2. เป็นผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มาขอรับบริการทั่วไป โดยให้คำปรึกษาที่ครอบคลุมทั้งการเรียน อาชีพ ชีวิตและสังคมทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล ตลอดจน จัดทำกรณีศึกษา (Case Study) และประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษา ในการดูแลช่วยเหลือกลุ่มพิเศษ ทั้งด้านการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. เป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) กับผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาเป็น ระบบเครือข่ายในการดำเนินงานแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนดังนี้

3.1 ประสานงานการจัดทำข้อมูลในการรู้จักและเข้าใจผู้เรียน

3.2 ประสานความร่วมมือกับ ผู้บริหาร ครูและผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอก สถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาผู้เรียนและบริการต่าง ๆ

3.3 ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชนในการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนา ผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถ

3.4 ประสานงานกับครูและผู้มีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานและ รายงานผล

กระทรวงศึกษาธิการ(2544: 12) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวตาม ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอีกส่วนหนึ่งนอกเหนือจากที่กล่าวมา ดังนี้

1. จัดบริการและกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. รับการส่งต่อ ผู้เรียนที่มีปัญหาซับซ้อนเกินแก่การแก้ปัญหาจากครูที่ปรึกษา และ ครูทุกคน

3. ประชุมกลุ่มปรึกษาเฉพาะกรณี ในส่วนของงานแนะแนวระดับสถานศึกษา

4. ประสานงานเพื่อการส่งต่อผู้เรียน ที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือให้กับ ผู้เชี่ยวชาญภายนอกและติดตามผลการช่วยเหลือ

5. บันทึกหลักฐานการปฏิบัติงานและสรุปรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะกรรมการดำเนินงาน

จากบทบาทและหน้าที่ของครูแนะแนวดังกล่าว สรุปได้ว่าครูแนะแนวต้องบริหารงานแนะแนวให้เกิดประสิทธิผล ด้วยการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน โดยทั่วไปและเฉพาะกลุ่มทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ต้องประสานงานเพื่อทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เป็นต้นว่าการรับส่งต่อ การส่งต่อผู้เรียน และการประชุมกลุ่มปรึกษาเฉพาะกรณี ต้องทำวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางการแนะแนว ประเมินผลงานแนะแนวและสรุปรายงาน เผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ผลงานแนะแนว ให้ความรู้และฝึกอบรมระยะสั้นแก่ผู้สนใจงานแนะแนว โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันอย่าง กล้าหาญมิตร ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแก่ผู้เรียน

บทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของครูที่ปรึกษาจากเอกสารต่างๆ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 11) ได้กล่าวถึงบทบาททางการแนะแนวของครูที่ปรึกษาว่า เป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เรียน และเป็นบุคคลสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงควรมีบทบาทดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดทำข้อมูลเป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน
2. คัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มพิเศษ และประสานข้อมูลกับครูแนะแนว
3. ดูแลช่วยเหลือให้การปรึกษาปัญหาที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
4. จัดกิจกรรม/โครงการ/ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน ให้รู้จักรักและเห็นคุณค่าในตนเอง

มีทักษะชีวิต และทักษะทางสังคมที่เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย

5. ติดตามผลการส่งเสริมพัฒนา และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

6. ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมมือกันในการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้เรียน

7. มีส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานแนะแนวของสถานศึกษา

ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ (2544: 23) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ทางการแนะแนวของครูที่ปรึกษา ดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เช่น จัดทำระเบียบแบบแผน สังเกต สัมภาษณ์

2. ครูช่วยเหลือ ติดตาม สงเคราะห์ผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ด้านความสามารถ การปรับตัว และการสร้างสรรค์

3. ให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับผู้เรียนที่มีปัญหาที่ไม่ยุ่งยากและต้องการความช่วยเหลือ

4. เชิญชวนผู้เรียน

5. ประสานความร่วมมือกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในสถานศึกษา

6. ร่วมประชุมกลุ่มปรึกษารายกรณี ในกรณีที่เกี่ยวข้อง

7. ร่วมมือกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหา ช่วยเหลือนักเรียน

8. บันทึกหลักฐานการช่วยเหลือผู้เรียนและสรุปรายงานต่อผู้บริหาร

9. ส่งต่อไปยังครูแนะแนวกรณีปัญหาหากเกินกว่าจะแก้ไขเองได้

กรมสามัญศึกษา (2544: 5) กระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการปฏิบัติงานและมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น ทำระเบียบสะสม ประเมินพฤติกรรมเด็ก สัมภาษณ์ ผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้านนักเรียน

2. คัดกรองนักเรียนโดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก หรือจากแหล่งข้อมูลอื่นๆ

3. ส่งเสริมนักเรียนทุกกลุ่ม โดยการจัดกิจกรรมในชั่วโมงโฮมรูม จัดประชุมผู้ปกครอง ชั้นเรียน

4. ป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยให้การปรึกษาเบื้องต้น ประสานงานกับครูแนะแนว และผู้เกี่ยวข้องเพื่อการจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน

5. ส่งต่อ โดยส่งต่อภายในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียน เช่น ส่งครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ครูพยาบาล

จากบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาตามแนวคิดข้างต้นสรุปได้ว่าบทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาสอดคล้องกับงานแนะแนวในบริการหลักทั้ง 5 บริการ เช่น บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยการจัดทำระเบียบสะสม สังเกต สัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน แล้วนำมาคัดกรอง เพื่อจัดกิจกรรมให้เหมาะกับกลุ่ม บริการสนเทศ โดยการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา เช่นการจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดกิจกรรมในคาบกิจกรรมแนะแนว การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) บริการให้การปรึกษา โดยการให้การปรึกษาเบื้องต้นทั้งเรื่องการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บริการจัดวางตัวบุคคล โดยการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับทุนการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน พิจารณานักเรียนเก่ง นักเรียนดี นักเรียนมีสุขในชั้นเรียนที่รับผิดชอบเพื่อรับรางวัล

บริการติดตามผล โดยการติดต่อ สอบถามข้อมูลหลังจบการศึกษาของนักเรียน จะเห็นว่าบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา มีหลายอย่างที่สอดคล้องกัน บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องการความรู้ ความชำนาญตามหลักวิชาชีพ เป็นงานที่ทำอย่างกว้างขวาง และหลากหลายมากกว่า แต่ก็มีอีกหลายส่วนที่ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาต้องร่วมมือกันบางส่วนของงานแนะแนวโดยเฉพาะงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาต้องเป็นบุคลากรหลัก เช่น การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อการคัดกรอง การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดกิจกรรมในคาบกิจกรรมแนะแนว การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) การให้การปรึกษาเบื้องต้น การใช้กระบวนการแนะแนวในการพัฒนาจิต ซึ่งหากจัดได้ถูกต้องตามขั้นตอนทางการแนะแนว ก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างมีประสิทธิภาพ งานเหล่านี้ครูที่ปรึกษาที่สามารถทำได้หากได้รับการฝึกอบรมอย่างถูกต้อง

1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กับการแนะแนว

1.2.1 การแนะแนวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2545: 2) กล่าวว่าสภาพเศรษฐกิจ และสังคม ในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนมากมาย แตกต่างกันไป ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมุ่งพัฒนาคนในลักษณะองค์รวมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาอารมณ์ และสังคม โดยมีความเชื่อว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ การจัดการเรียนรู้ต้องสนองความต้องการ ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับภาระหน้าที่ของงานแนะแนวที่มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างเป็นสุข ตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ จึงมีความสำคัญและจำเป็นที่สถานศึกษาต้องจัดให้มีขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยทุกส่วนในสังคม นับตั้งแต่ผู้บริหาร ครูทุกคน ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จากบทวิเคราะห์ความสอดคล้องของงานแนะแนวกับการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตราต่างๆ (ประคินันท์ อุปรมัย 2545: 39 - 41) และประมวลสาระชุดวิชาเรื่อง งานแนะแนวกับการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (โกศล มีคุณ 2544: 15 - 17) กล่าวถึงความสอดคล้องของงานแนะแนวกับมาตราต่างๆ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งสรุปได้ว่าการแนะแนวมีความสำคัญและมีบทบาทมากในการทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่เห็นได้จากมาตราที่เกี่ยวข้องดังนี้

“มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข” ซึ่งมาตรานี้สอดคล้องกับเป้าหมายของการแนะแนวว่าด้วยการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

“มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมีการปลูกฝังให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักตัวเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” ซึ่งมาตรานี้สอดคล้องกับขอบข่ายของการแนะแนวเพราะกระบวนการแนะแนวช่วยให้บุคคลรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจที่แท้จริงของคน ด้วยการรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบ มีเครื่องมือและเทคนิควิธีการเฉพาะวิชาชีพ มีการแนะแนวโดยให้ข้อมูลหรือข้อสนเทศ และบริการปรึกษาด้านอาชีพด้วย การแนะแนวจึงเป็นส่วนช่วยสำคัญที่จะให้ผู้รับบริการตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

“มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” นับเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการแนะแนว บนพื้นฐานแนวความคิดที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่าที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ และมุ่งช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนไปให้เต็มตามศักยภาพ

“มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข”ในการให้บริการแนะแนวอาชีพคือการให้ข้อมูลและแสวงหาแหล่งประกอบการที่จะช่วยจัดวางตัวบุคคลให้มีโอกาสได้สัมผัสหรือฝึกฝนให้มีทักษะในอาชีพที่บุคคลสนใจ จึงสอดคล้องกับมิตินงานแนะแนว

“มาตรา 24 การจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล” สอดคล้องกับกระบวนการแนะแนวที่ช่วยให้บุคคลได้เข้าใจและรู้จักตนเองในสภาพที่เป็นจริง ด้วยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมีเครื่องมือโดยเฉพาะทางการแนะแนวที่จะทำให้บุคคลได้รู้ว่าตนเองมีความสนใจและความถนัดอย่างไรบ้าง

สรุปได้ว่าการแนะแนว มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เพราะการดำเนินการตามกระบวนการแนะแนวอย่างมี ประสิทธิภาพ จะส่งผลให้บุคคลและผู้ที่เกี่ยวข้องรู้ถึงความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ของแต่ละบุคคลซึ่งมีอยู่แตกต่างกัน มีข้อมูลและแนวทางในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และการดำรงตนในสังคม สามารถช่วยตนเองได้ในการพัฒนาตนเองให้เต็มตามศักยภาพ การป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับตน และการหาวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้อย่างเหมาะสมกับสภาพ ของตน

1.2.2 การแนะแนวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระทรวงสาธารณสุข (2544: 11, 15 และ19) ได้ให้ความหมาย แนวคิด และ องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สรุปได้ว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็น กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน มีการทำงานที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน มีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง บุคคลภายนอก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการส่งเสริมพัฒนา การป้องกัน และแก้ไข ปัญหา

แนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนคือ การพัฒนานักเรียนให้เป็น บุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมี วิถีชีวิต ที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการ ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดัง ๆ ที่อาจ เกิดขึ้นกับนักเรียน ก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง ไปอย่างมากทั้งการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจาก จะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหา การแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อเกิดผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุก คนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้น จึงต้อง อาศัยความร่วมมือ จากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ซึ่งมีครูที่ปรึกษา เป็นหลักสำคัญ ในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรัก และเมตตา และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต ออกงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป

องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข ปัญหา และ การส่งต่อ

จากความหมาย แนวคิด และองค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน สรุปได้ว่า การดำเนินการนั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและช่วยเหลือ ในการแก้ปัญหา ซึ่งตรงกับเป้าหมายของการแนะแนว ฉะนั้นกระบวนการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงต้องใช้กระบวนการแนะแนว มีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการ โดย การศึกษาและรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้วยเครื่องมือและวิธีการต่างๆก่อนที่จะคัดกรอง ผู้เรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มพิเศษ เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและช่วยเหลือ ในการแก้ปัญหาดตามความแตกต่างของแต่ละบุคคลต่อไป

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมโฮมรูม

2.1 กิจกรรมโฮมรูม

2.1.1 ความหมายของกิจกรรมโฮมรูม

ผกา บุญเรือง (2530: 111) กล่าวว่าโฮมรูมหมายถึงห้องๆหนึ่งที่ทางโรงเรียน จัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนในห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งได้มาประชุมเป็นประจำ เพื่อรับทราบเรื่องราวที่เป็น ประ โยชน์แก่นักเรียนเอง เป็นการแนะแนวหมู่ที่ให้บริการสนทนากับนักเรียนทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวทั้งนอก และในโรงเรียน

กรมวิชาการ (2532: 55) ได้ให้ความหมายว่า โฮมรูมเป็นวิธีการจัดกิจกรรม แนะแนวในห้องเรียนเพื่อให้เกิดประ โยชน์แก่นักเรียน โดยจัดให้มีลักษณะบรรยากาศเหมือนบ้าน คือให้นักเรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และคุ้นเคยกับครูประหนึ่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน เป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวหมู่ในห้องเรียน เพื่อให้เกิดประ โยชน์แก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น รู้จักปรับตัวที่จะอยู่ในสังคม รู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ ฝึกการมีระเบียบวินัย และลักษณะนิสัยต่าง ๆ

พนม ลิ้มอารีย์ (2533: 158) กล่าวว่ากิจกรรม โฮมรูมหมายถึงกิจกรรมที่ กำหนดให้ครูที่เป็นครูโฮมรูม ได้เข้าไปพบปะนักเรียนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งซึ่งถูกกำหนดให้อยู่ใน ความรับผิดชอบของตน ณ ห้องเรียนใดห้องเรียนหนึ่งเป็นประจำตามช่วงเวลาที่กำหนดเพื่อให้ ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม แก่นักเรียนอันจะเป็นประ โยชน์ต่อการปรับปรุง แก้ไขตนเองของนักเรียน

วัชร ทรัพย์มี (2533: 229) ให้ความหมายกิจกรรมโฮมรูมไว้ว่า เป็นการจัดกิจกรรมในห้องเรียนมีลักษณะเหมือนบ้าน ให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และคุ้นเคยกับอาจารย์ที่ปรึกษาประหนึ่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและสรุปว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการแนะแนวเป็นกลุ่ม (Group Guidance)

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2542: 22) ได้สรุปความหมายของคำว่าโฮมรูม เป็นวิธีการจัดกิจกรรมแนะแนวในห้องเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน โดยจัดให้มีลักษณะบรรยากาศเหมือนบ้าน คือ ให้ผู้เรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน และคุ้นเคยกับอาจารย์ที่ปรึกษาประหนึ่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและเป็นกิจกรรมแนะแนวเป็นกลุ่ม ในแต่ละห้องเรียนเพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษาต่อ วิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โลกกว้าง ทางอาชีพ การปรับตัว วิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ฯลฯ

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546: 45) ให้ความหมายของกิจกรรมโฮมรูมว่า เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน

จุฑาทิพย์ บุญมี (2548: 8) กล่าวว่า กิจกรรมโฮมรูม (Home Room) หมายถึงภารกิจประจำชั้นที่จัดขึ้นตามกระบวนการเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มนอกจากการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น การสังเกตพัฒนาการ การรับรู้และการป้องกันหรือให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน การให้ข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแก่ผู้เรียน

จากความหมายดังกล่าว สรุปได้ว่ากิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม (Group Guidance) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านด้วยการให้ข้อเสนอแนะทั้งด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัว และสังคม เสริมสร้างทักษะชีวิต สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นแก่นักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนในบรรยากาศเหมือนบ้าน ให้นักเรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน คุ้นเคยกับครูประหนึ่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและให้นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของกิจกรรมโฮมรูม

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต (2546 : 2) กล่าวว่า โฮมรูม (Home Room) เป็นการจัดการดูแลนักเรียนเป็นกลุ่ม (Group Guidance) เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจและประเมินตนเอง ได้รับข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพและการปรับตัว เป็นต้นว่า ความสำคัญของการเรียนและการทำงาน วิธีเรียนหนังสืออย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติตนให้เป็นนักเรียนที่ดี ตลอดจนการฝึกความคิดวิเคราะห์ ฝึกทักษะมนุษยสัมพันธ์ การฟัง

การพูด และการแก้ปัญหาต่าง ๆ กิจกรรมโฮมรูมจะช่วยป้องกันปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนได้เป็นอย่างดี รวมถึงช่วยให้นักเรียนค้นพบบุคคลที่ไว้วางใจซึ่งอาจเป็นตัวครูที่ปรึกษาเอง หรือเพื่อนคนใดคนหนึ่งในห้องเรียนก็ได้ ปัจจุบัน กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาพิจารณาจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน

มาลินี ชาวลาโพบูลย์ (2548: 14) ได้ให้แนวคิดเรื่องกิจกรรมโฮมรูมสำคัญใจว่า ในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยสิ่งชั่วร้าย เด็กนักเรียน ในหลายประเทศจะมีความเสี่ยงกับปัญหา ร้อยแปดมากขึ้นทั้งในและนอกรั้วโรงเรียน สถานศึกษาซึ่งมีความใกล้ชิดกับเด็กจึงถูกคาดหวังจากสังคมให้เป็นเร็วแรงสำคัญที่จะดูแลช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ปัญหาให้กับเด็ก นอกเหนือไปจากการทำหน้าที่ของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

โฮมรูม เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่โรงเรียนชั้นพื้นฐานในต่างประเทศนิยมนำมาใช้ในการช่วยเหลือดูแลเด็กในเรื่องต่าง ๆ ทั้งเรื่องการเรียนและชีวิตทุกด้าน โดยมีผลการประเมินยืนยันถึงข้อดีของการใช้กิจกรรมโฮมรูมจากโรงเรียนหลายแห่งว่าสามารถช่วยลดปัญหา และช่วยให้เด็กมีพัฒนาการในแต่ละด้านทั้งด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญาดีขึ้น

ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538: 17 - 18) อ้างถึงใน จุฑาทิพย์ บุญมี (2548: 29) กล่าวถึงความจำเป็นของกิจกรรมโฮมรูมในสถานศึกษาว่าสืบเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ บิคมารคาไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลลูกอย่างใกล้ชิด เพราะต้องไปประกอบอาชีพ นักเรียนขาดการช่วยเหลือและความอบอุ่นทางใจจากครอบครัว โรงเรียนจึงต้องให้ความดูแลนักเรียน
2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม ก่อให้เกิดปัญหาด้านการปรับตัว เช่นการ สับสนในบทบาทของตน ทำให้มีปัญหาพฤติกรรม กิจกรรมโฮมรูมสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้
3. การเปลี่ยนแปลงด้านการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมีโอกาเลือกเรียนตามความถนัด ความสามารถและเหมาะสมกับตน การตัดสินใจเลือกจึงเป็นปัญหาของนักเรียนซึ่งต้องใช้กิจกรรมโฮมรูมในการช่วยเหลือนักเรียน
4. ปัญหาด้านสุขภาพจิต การดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันมีความวิตกกังวล หวาดผวา และมีความเครียด การให้ข้อมูลและฝึกการปรับตัวในกิจกรรมโฮมรูมจึงช่วยนักเรียนได้
5. ปัญหาการควบคุมสิ่งเร้าที่ไม่ถูกต้องในสังคม ทำให้สังคมวุ่นวาย มนุษย์จะมีปัญหาในการเลือก จึงต้องมีความสามารถในการคิด มีเหตุผลและข้อมูลเพียงพอซึ่งนักเรียนจะได้รับจากการเรียนรู้ในกิจกรรมโฮมรูม

6. จำนวนนักเรียนในโรงเรียนมีมากขึ้น ครูปกครอง ครูแนะแนวมีจำนวนน้อย จึงต้องแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อยและมอบหมายให้ครู โฮมรูมรับผิดชอบ

กิจกรรม โฮมรูมจึงมีความจำเป็น เพื่อช่วยให้นักเรียน ได้มีข้อมูลเพิ่มขึ้น มีความรู้ในการปรับตัวอย่างกว้างขวาง มีทักษะในการคิด ตัดสินใจในการที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งต่างๆ กิจกรรมโฮมรูมยังช่วยพัฒนานิสัยด้านการเรียน การปรับตัว พัฒนาคติคุณภาพ เป็นผู้มีนิสัยสนใจใฝ่รู้ใฝ่แก้ปัญหา ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวและแก้ปัญหาที่เหมาะสมทั้งในปัจจุบันและอนาคตและที่สุดคือมีทักษะชีวิตเบื้องต้นเพียงพอในการดำเนินชีวิต

2.1.3 วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของกิจกรรมโฮมรูม

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต(2546: 2) และสำนักพัฒนาสุขภาพ กรมสุขภาพจิต (2546: 45) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูม สอดคล้องกันเป็นข้อๆ ดังนี้

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาและนักเรียนในชั้นเรียน ได้รู้จักและคุ้นเคยกัน
2. เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตให้แก่ักเรียน
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนตามความสามารถของแต่ละบุคคล
4. เพื่อเป็น โอกาสในการป้องกันแก้ไขและพัฒนาักเรียน

กรมวิชาการ (2546: 31) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมโฮมรูมดังนี้

1. เพื่อให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา ได้พบนักเรียนของตนอย่างใกล้ชิด ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ และมีเป้าหมายนอกเหนือจากการสอนปกติ
2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ได้รับประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นจากการเรียนปกติ
3. เพื่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างครูกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้เรียน

จุฑาทิพย์ บุญมี (2548: 22) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมโฮมรูมว่า เพื่อให้ักเรียนเกิดความอบอุ่นทางใจ ได้รู้จักใช้ความคิดที่เหมาะสม ได้แลกเปลี่ยนและแสดงความคิดเห็น ได้รับทราบเรื่องราวต่างๆที่นักเรียนควรจะทราบ ได้รับความรู้ ได้ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้นจากการเรียนปกติ ได้พัฒนาในด้านต่างๆเช่น ด้านการเรียน ด้านสังคม อารมณ์และการปรับตัวอย่างเหมาะสม ได้รู้จักและมีทักษะในการทำงานร่วมกัน ได้ตระหนักถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อโรงเรียน ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความองงามอย่างมีบูรณาการ ได้รับประสบการณ์ด้านอาชีพ ได้เรียนรู้วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันแบบประชาธิปไตย และมีความสัมพันธ์อันดีกับครูที่ปรึกษา อีกทั้งเพื่อให้งานต่างๆ เช่นงานบริหาร งานแนะแนว งานโครงการต่างๆเกิดผลดียิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อักเรียน

คานูร์ตัน จันทะรส (2549: 22) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการดำเนินการกิจกรรมโฮมรูมไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสรับบริการแนะแนวในช่วงเวลาโฮมรูม
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับอาจารย์ที่ปรึกษา
3. เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสนใจจากอาจารย์ที่ปรึกษามากขึ้นและช่วยเหลือเป็นรายบุคคลเมื่อพบผู้เรียนที่มีปัญหา
4. เพื่อส่งเสริมการทำกิจกรรมกลุ่มที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านต่างๆ เช่นการรู้จักตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเอง การปรับปรุงบุคลิกภาพ การฝึกทักษะการคิด ฯลฯ
5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียน ได้อภิปรายเกี่ยวกับปัญหาและ โครงการต่างๆซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น
6. เพื่อช่วยให้ฝ่ายบริหาร ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน นำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนางานของสถานศึกษา

ในทัศนะของผู้วิจัยเห็นว่าการจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นการจัดกิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์ให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียนในชั้นเรียน และเพื่อนนักเรียนด้วยกัน นักเรียนได้รับการดูแลอย่างสมาชิกในครอบครัวที่ได้รับการกล่อมเกลารับรู้จักตนเอง เข้าใจตนเองและผู้อื่นอย่างใกล้ชิด ได้เรียนรู้ประสบการณ์และเพิ่มศักยภาพของตนเอง ได้รับการเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างเพียงพอในการดำรงชีวิตต่อไปในอนาคต

2.1.4 หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม

- จากการศึกษา พบว่ามีผู้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม ดังนี้
- พนม ลิ้มอารีย์ (2533: 159) ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับหลักการสำคัญ ๆ ดังนี้
1. ผู้บริหารจะต้องแต่งตั้งครูโฮมรูมประจำกลุ่มนักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งแต่วาระแรกที่นักเรียนได้เข้ามาเรียน
 2. เพื่อให้โครงการจัดกิจกรรมโฮมรูมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรจะต้องตั้งครูแนะแนวทำหน้าที่ประสานงาน และวางโครงการกิจกรรมโฮมรูมตลอดภาคเรียนและทั้งปีการศึกษา และทำรายละเอียดของกิจกรรมโฮมรูมแต่ละครั้ง
 3. จำนวนนักเรียนในแต่ละโฮมรูม ควรมีจำนวน ไม่มากนัก โดยประมาณ 25 - 45 คน ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ครูโฮมรูมได้รู้จักและให้ความสนิทสนมกับนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง
 4. ครูโฮมรูมไม่ควรใช้วิธีการอบรมชี้แจงนักเรียนบ่อยจนเกินไป แต่ควรจะใช้วิธีการแนะแนวหมู่หรือกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสนใจและเกิดความสนุกสนาน

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2542: 22) ได้ให้หลักการจัดกิจกรรม
โฮมรูมไว้ดังนี้

1. จัดให้มีบรรยากาศเป็นกันเอง มีลักษณะเหมือนบ้านที่ทำให้เกิดความรัก
และความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน

2. จัดให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในด้านการศึกษา อาชีพและการปรับตัว

3. จัดในลักษณะเป็นกิจกรรมแนะแนวหมู่ในห้องเรียนหรือให้คำปรึกษา
เป็นกลุ่มได้ในสถานที่ต่างๆ

โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน (อ้างถึงในจุฑาทิพย์ บุญมี 2548: 27) ได้กล่าวถึง
หลักการออกแบบหลักสูตรกิจกรรมโฮมรูม โดยยึดหลัก 2 ประการดังนี้

ประการที่ 1 ด้านสาระการเรียนรู้ครอบคลุมเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

1. สอดคล้องกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. สอดคล้องกับผังมโนทัศน์กิจกรรมแนะแนวของกรมวิชาการ
3. สอดคล้องกับมาตรฐานงานแนะแนว
4. สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายของโรงเรียน
5. สอดคล้องกับองค์ประกอบของทักษะชีวิต
6. สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและผู้ปกครอง
7. สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา

ประการที่ 2 ด้านกระบวนการยึดหลักดังนี้

1. นักเรียนเป็นศูนย์กลาง
2. ครูคือผู้อำนวยการความสะดวก
3. ใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย
4. เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ดังนี้
 - 4.1 นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์
 - 4.2 สะท้อนกลับการรับรู้ อภิปรายร่วมกัน
 - 4.3 โยงสู่ชีวิตประจำวันและฝึกปฏิบัติ
 - 4.4 สร้างคำขวัญ คติประจำใจและหลักการยึดถือในการดำเนินชีวิต

จุฑาทิพย์ บุญมี (2548: 28) ได้สรุปหลักสำคัญของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
ให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีความจำเป็นต้องมีการเตรียมการเป็นอย่างดี ต้องแต่งตั้ง
คณะกรรมการจากครู อาจารย์หลาย ๆ ฝ่าย แต่งตั้งครู อาจารย์ เพื่อทำหน้าที่ในช่วงเวลาโฮมรูม
โดยคำนึงถึงความต้องการและความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละระดับชั้น เปิดโอกาสให้ครูทุกคน

และนักเรียน ได้แสดงความคิดเห็นในการจัดแผนกิจกรรมโฮมรูม จัดให้มีโครงการกิจกรรมโฮมรูม ในแต่ละปีและมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่เสมอ มีการจัดการที่ดีเพื่อให้ครูโฮมรูม ปฏิบัติงานอย่างสะดวก และผู้บริหารให้การสนับสนุนในด้านงบประมาณ บุคลากร การพัฒนา บุคลากร เป็นต้น

คมเพชร ฉัตรศุกกุล (อ้างถึงในคานูรัตน์ จันทะรส 2549: 22 - 23) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมโฮมรูม ควรมีหลักการในการดำเนินการดังนี้

1. การสนับสนุนจากผู้บริหารและความร่วมมือจากผู้สอนที่ได้รับมอบหมาย ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาทำหน้าที่โฮมรูมผู้เรียนในความรับผิดชอบ

2. การจัดเวลาที่เหมาะสมจะนำไปสู่ประสิทธิผล ในการโฮมรูมควรใช้เวลา ประมาณ 45 นาทีและสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

3. การคัดเลือกบุคคลที่รับผิดชอบ ซึ่งควรมีบุคลิกภาพที่ดี มีความยืดหยุ่น มีความคล่องตัว มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งคุณลักษณะต่างๆควรได้รับการฝึกฝน

4. การตั้งจุดมุ่งหมายของ โฮมรูม ควรเกิดจากการพิจารณาร่วมกันของ คณะทำงานผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ และอาจจะต้องมีการอบรมหรือฝึกทักษะต่างๆที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

5. การวางโครงการจัดกิจกรรมโฮมรูม ควรสอดคล้องกับความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ก่อนวางโครงการจึงควร ได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เช่น วัย หลักสูตรที่กำลังศึกษา ความถนัด ความสนใจ ฯลฯ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางแผนจัด กิจกรรมโฮมรูม

6. การรับผิดชอบผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินการจัดกิจกรรม ติดต่อกันครบหลักสูตร

ฉะนั้นหลักการจัดกิจกรรมโฮมรูมจึงต้องมีการวางแผนดำเนินการ ต้องมีการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารและความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนในรูปคณะกรรมการ ดำเนินการ มีการนิเทศกำกับและประเมินผลอย่างต่อเนื่องและที่สำคัญในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ต้องใช้หลักต่อไปนี้

1. ใช้วิธีการแนะแนวหมู่ หรือกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนเกิดความสนใจ
2. จัดในบรรยากาศเป็นกันเอง ลักษณะเหมือนบ้านในหรือนอกห้องเรียน
3. ให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัว
4. ให้ครูและนักเรียนแสดงความคิดเห็นในการจัดแผนกิจกรรมโฮมรูม
5. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของนักเรียน

2.1.5 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมโฮมรูม

คานูร์ตัน จันทะรส (2549: 23 - 24) ได้ให้ขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูมว่าเป็นการให้ข้อเสนอแนะที่ประกอบด้วยสาระดังต่อไปนี้

1. ด้านการศึกษา เป็นการให้ข้อเสนอแนะหรือฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางสติปัญญา การศึกษา นำไปประกอบการทำความเข้าใจตนเอง ตัดสินใจ แก้ปัญหา และพัฒนาศักยภาพด้านการศึกษา

ข้อเสนอแนะด้านการศึกษาที่ควรนำมาจัดกิจกรรมโฮมรูม เช่น หลักสูตร การศึกษา ผลการสำรวจความสนใจในการเรียน การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การใฝ่รู้ ใฝ่เรียน การแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเตรียมตัวสอบ การปฏิบัติตนด้านการเรียน การวางแผน การศึกษา การศึกษาต่อ ฯลฯ

2. ด้านอาชีพ เป็นการให้ข้อเสนอแนะหรือฝึกให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ เกิดการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางอาชีพ นำไปประกอบการทำความเข้าใจตนเอง ตัดสินใจ แก้ปัญหา และพัฒนาศักยภาพด้านอาชีพ

ข้อเสนอแนะด้านอาชีพที่ควรนำมาจัดกิจกรรมโฮมรูม เช่น ข้อมูลทางอาชีพ การวางแผนชีวิตและอาชีพ การวางแผนเข้าสู่อาชีพ การเสริมทักษะการเลือกอาชีพ การรู้จักงานและสิ่งแวดล้อมของงานอาชีพ แนวโน้มตลาดแรงงาน วิถีงานทำ การกรอกใบสมัครงาน การสอบสัมภาษณ์เข้าทำงาน การเขียนจดหมายสมัครงาน ฯลฯ

3. ด้านส่วนตัวและสังคม เป็นการให้ข้อเสนอแนะหรือฝึกทักษะให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์เกิดการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับการพัฒนานุคลิกภาพและการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อม นำไปประกอบการทำความเข้าใจตนเอง ตัดสินใจแก้ปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบุคลิกภาพส่วนตัวและสังคม

ข้อเสนอแนะด้านส่วนตัวที่ควรนำมาจัดกิจกรรมโฮมรูม เช่น สุขภาพอนามัย การจัดการอารมณ์ ค่านิยม การเสริมสร้างแรงจูงใจ การคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การเลือกคู่ครอง การพึ่งตนเอง ครอบครัวยุคใหม่ ฯลฯ

ข้อเสนอแนะด้านสังคมที่ควรนำมาจัดกิจกรรมโฮมรูม เช่น การคบเพื่อน การแสดงออก การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การช่วยผู้อื่น การบำเพ็ญประโยชน์ การพัฒนาชุมชน ฯลฯ

จึงกล่าวได้ว่าขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูมคือการจัดบริการเสนอแนะให้นักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม และในทัศนะของผู้วิจัย เห็น

ว่าด้วยสภาพสังคมไทย ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน และให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยยึดเนื้อหาสาระตามขอบข่ายของกิจกรรม คือ เนื้อหาสาระแกนกลางของ โรงเรียน มาจากนโยบายและกลยุทธ์ของ โรงเรียนซึ่งต้องจัดทุกระดับชั้น โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนทั้งโรงเรียนในแนวทางเดียวกัน
2. เพื่อเป็น โอกาสพัฒนานักเรียนตามนโยบายของโรงเรียน
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียนตามบริบทของโรงเรียน

เนื้อหาสาระเสริมสร้างทักษะชีวิต เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มเติมทักษะในการดำรงชีวิตให้นักเรียนอย่างเพียงพอ โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะชีวิตเบื้องต้นอย่างเพียงพอ
2. เพื่อให้นักเรียนดำรงตนอย่างมีความสุขในสังคม
3. เพื่อให้นักเรียนประพฤติตนอย่างเหมาะสมตามวัย

เนื้อหาสาระในการให้ข้อเสนอแนะ 3 ด้าน คือด้านการศึกษา เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนในปัจจุบันและการวางแผนการเรียนในอนาคต โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน
 2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
 3. เพื่อให้นักเรียนรู้ความถนัด ความสนใจ ด้านการเรียนของตน
- ด้านอาชีพ เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ โดยมีจุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ
2. เพื่อให้นักเรียนนำข้อมูลอาชีพมาเลือกแนวทางการศึกษาต่อหลังจบ

มัธยมศึกษาปีที่ 3

3. เพื่อให้นักเรียนทราบความถนัด ความสนใจ ในอาชีพของตน
- ด้านส่วนตัวและสังคม เป็นการให้ข้อมูลนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถอยู่

ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข
2. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะการคิด การตัดสินใจ ที่เหมาะสมกับวัย
3. เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบตามวัยของตน

เนื้อหาสาระตามความต้องการของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อให้โอกาสนักเรียน เลือกเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการ

2. เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้

เนื้อหาสาระสร้างเสริมคุณธรรม เป็นกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างเหมาะสมกับวัย โดยมีวัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ

2. เพื่อให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์ ความกตัญญูกตเวที เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ประหยัด รักษาสาธารณสมบัติ

3. เพื่อให้นักเรียนภูมิใจในความเป็นไทย รู้คุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมพลังงาน และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.6 ประเภทของกิจกรรมโฮมรูม

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต (2546: 4) และสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546: 45) กล่าวว่า กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะการดำเนินชีวิตของนักเรียนและแบ่งประเภทของกิจกรรมโฮมรูมสอดคล้องกันเป็น 2 ประเภทคือ

1. กิจกรรมโฮมรูมสั้น ใช้เวลา 15-20 นาที

2. กิจกรรมโฮมรูมยาว ใช้เวลา 50 นาที

การพิจารณาจัดกิจกรรมโฮมรูมสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับนโยบาย วัตถุประสงค์ และการบริหารจัดการของแต่ละโรงเรียน

คานูรัตน์ จันทะรส (2549: 24) ได้กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมโฮมรูมว่า

1. กิจกรรมโฮมรูมที่ให้ความรู้ ควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

1.1 ข้อสนเทศควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ผู้เรียนกำลังประสบอยู่ ใกล้เคียงกับชีวิตจริง สามารถนำไปปฏิบัติแก้ไขและปรับปรุงได้

1.2 การดำเนินกิจกรรมควรชี้แจงความสำคัญ ประโยชน์ของเรื่องที่จะนำเสนอ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนอภิปราย ชักถาม และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

2. กิจกรรมโฮมรูมที่สร้างเสริมเจตคติและค่านิยม เจตคติเป็นความรู้สึกที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลและยึดถือ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เรียกว่า ค่านิยมซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ยากมาก เกิดจากประสบการณ์ สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ด้วยการใช้สื่อกระตุ้นเร้าให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ สามารถทำได้ 3 วิธีคือ

2.1 การชักชวน เป็นการเปลี่ยนแปลงเจตคติโดยการให้คำแนะนำ บอกเล่า หรือให้ความรู้เพิ่มเติม

2.2 การเปลี่ยนกลุ่ม เป็นการใช้พลังกลุ่มปรับพฤติกรรมผู้เรียนด้วยความเชื่อว่ากลุ่มมีอิทธิพลต่อการปรับพฤติกรรม จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสร้างเสริมเจตคติและค่านิยมให้ผู้เรียนได้ เช่นการย้ายผู้เรียนที่ขี้เกียจเรียนหนังสือเพราะอยู่กับกลุ่มเพื่อนขี้เกียจ ไปนั่งกับเพื่อนที่ขยันเรียน ผู้เรียนที่ถูกย้ายจะค่อยๆชอบเรียนหนังสือตามกลุ่มเพื่อนที่อยู่ใหม่ได้

2.3 การโฆษณาชวนเชื่อ เป็นการชักชวนให้สนใจหรือรับรู้โดยการสร้างสิ่งแปลกๆใหม่ๆด้วยสื่อหรือภาษาแปลกๆ เช่น การตั้งชื่อชมรม แผ่นปลิวที่มีข้อความเชิญชวนเรียกร้องความสนใจให้ออกกำลังกายเห็นและเข้าร่วมกิจกรรม

3. กิจกรรมโฮมรูมที่เสริมสร้างทักษะ เป็นการเรียนรู้และการกระทำที่ต่อเนื่องจนเกิดความชำนาญเช่น ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการแสดงออกทางอารมณ์ ทักษะการควบคุมตนเอง ทักษะการปฏิเสธ ทักษะการคิด ฯลฯซึ่งก่อนฝึกทักษะต่างๆผู้เรียนควรมีความรู้และมีเจตคติที่ดีต่อทักษะนั้นก่อน ผู้เรียนจึงจะสามารถเรียนรู้และฝึกทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่ากิจกรรมโฮมรูมสามารถจัดตามลักษณะ โครงสร้างได้ทั้งประเภทสั้น 15 - 20 นาที ซึ่งจัดสัปดาห์ละ 5 ครั้ง หรือจัดแบบยาว 50 นาทีสัปดาห์ละครั้ง หรือใช้ทั้ง 2 แบบตามนโยบายการบริหารจัดการของแต่ละโรงเรียนและสามารถจัดตามเนื้อหาได้ 3 ประเภทคือ ประเภทให้ความรู้ ประเภทเสริมสร้างเจตคติ ค่านิยมและประเภทสร้างเสริมทักษะต่าง ๆ

2.1.7 ประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อตัวนักเรียนและอาจารย์ที่ปรึกษาเพราะช่วยให้การจัดกิจกรรมอื่นๆเช่น การบริหารงานของโรงเรียน การแนะแนว ประสบความสำเร็จได้ ดังที่ กิติมา ศศะนาวิน (2538: 14 - 15) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมไว้ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูลที่มีคุณค่า ทั้งด้านการศึกษา อาชีพและส่วนตัวเพื่อประกอบการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้เกิดความมั่นใจในการที่จะกระทำตามที่ได้ตัดสินใจมากขึ้น
2. ช่วยให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู กล้าที่จะปรึกษาหารือกับครูเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น
3. ช่วยให้นักเรียนได้ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง ให้มีลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้น เพื่อจะได้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
4. ช่วยให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อครู ต่อเพื่อน ต่อโรงเรียนและต่อสังคม

5. ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในตนเองอย่างแท้จริง ยอมรับตนเองตามสภาพที่เป็นจริง อันจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีต่อไป

6. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้มีโอกาสพบปะกับนักเรียนเป็นกลุ่มอย่างใกล้ชิด และทั่วถึง มีโอกาสให้ข้อมูลในด้านต่างๆที่ทันต่อเหตุการณ์

7. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้มีโอกาสใช้เทคนิคการแนะแนวต่างๆในการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างรวดเร็วและครบถ้วนทุกคน

8. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้ทราบถึงความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของนักเรียนแต่ละคนอย่างถูกต้อง อันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกแผนการเรียนและการจัดบริการแนะแนวอื่นๆต่อไป

9. ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักนักเรียนที่มีปัญหาด้านต่างๆเพื่อจะได้แก้ไขปัญหาล่วงหน้าที่จะสายเกินไป

10. ช่วยลดปัญหาความประพฤตินักเรียน ทำให้ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการผิดระเบียบวินัยและกฎข้อบังคับของโรงเรียน ช่วยให้งานปกครองนักเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี

ในทัศนะของผู้วิจัย เห็นว่ากิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้อย่างทันทั่วถึง และมีประโยชน์ต่อนักเรียนในการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ การป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนเติมเต็มทักษะชีวิตให้เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

2.1.8 ขั้นตอนการดำเนินงานและเทคนิคการจัดกิจกรรมโฮมรูม

คานูร์ตัน จันทะรส (2549: 25) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมโฮมรูมว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือ

1. ชี้นำกิจกรรม เป็นการทำกิจกรรมที่สัมพันธ์กับเนื้อหา เช่นการเล่าเรื่อง ร้องเพลง ตั้งคำถาม ทายปัญหา สนทนา ทบทวนประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สร้างบรรยากาศเสมือนบ้านและชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ชี้นำดำเนินกิจกรรม เป็นขั้นตอนทำกิจกรรมที่สอดคล้องข้อสนทนา เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นสื่อ เช่นบทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง เกม สถานการณ์จำลองฯ และการอภิปรายผลการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่

3. ชี้นำสรุปกิจกรรม เป็นการนำผลการเรียนรู้จากการปฏิบัติกิจกรรมไปประยุกต์ใช้เป็นแนวปฏิบัติของตนเอง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2544: 51) กล่าวว่า การจัดกิจกรรม

โฮมรูมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ การตั้งจุดมุ่งหมายของกิจกรรม กำหนดเนื้อหาและกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติและเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. ขั้นดำเนินกิจกรรม เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย
 - 2.1 ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม โดยการสร้างบรรยากาศ กระตุ้นให้เกิดการอยากรู้ อยากเห็น อยากทำและชี้แจงจุดมุ่งหมาย กฎกติกา เวลาของกิจกรรม
 - 2.2 ขั้นดำเนินกิจกรรม ให้สมาชิกกลุ่มลงมือปฏิบัติกิจกรรม โดยเน้นให้เกิดการเรียนรู้จากกิจกรรม ซึ่งจะต้องพิจารณาคัดเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหา เช่น เกม บทบาทสมมุติ สถานการณ์จำลอง กรณีศึกษา การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น
3. ขั้นประเมินผล เป็นการประเมินผลการจัดกิจกรรมว่าเกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด โดยประเมินทั้งด้านเนื้อหา กระบวนการและคุณธรรมจริยธรรมซึ่งสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการสังเกต ซักถาม ทดสอบ ผลงานกลุ่ม ผลการประเมินของสมาชิก ฯลฯ

เทคนิคการจัดกิจกรรมโฮมรูม

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2544: 10 - 15) กล่าวว่ากิจกรรมที่นิยมนำมาจัดกิจกรรมโฮมรูม มีดังต่อไปนี้

1. การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) เป็นการร่วมคิด ร่วมฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันใช้ประสบการณ์ ค้นหาวิธีการนำความคิดไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง
2. บทบาทสมมุติ (Role Play) เป็นการสร้างสถานการณ์ขึ้นให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนสวมบทบาทแสดงออกตามความรู้สึตามธรรมชาติที่เป็นบุคลิกภาพของตนเองและนำการแสดงของผู้สวมบทบาทมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าเป็นการฝึกให้ผู้แสดงได้รับประสบการณ์จริงในสภาพของการสมมุติขึ้นมา
3. กรณีตัวอย่าง (Case Study) เป็นการนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงหรือรวบรวมจากเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเรียนมาใช้เป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนศึกษา วิเคราะห์อภิปรายร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้าใจฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหา
4. เกม (Game) เป็นกิจกรรมที่ร่วมกันลงมือปฏิบัติ มีการแข่งขันแทรกอยู่ภายใต้กติกาหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องเรื่องหนึ่ง เช่นการสร้างความคุ้นเคย การสื่อความหมาย การทำงานเป็นทีม เข้าใจตนเองและผู้อื่น การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ฯลฯ การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้

5. สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นกิจกรรมที่มุ่งช่วยผู้เรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงที่สถานการณ์จำลองขึ้น โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาทข้อมูลและกติกาการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริง ใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับความเป็นจริงในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมโฮมรูมสามารถนำกิจกรรมต่างๆมาจัดได้อย่างหลากหลายด้วยเทคนิคกระบวนการกลุ่มเป็นต้นว่ากลุ่มสัมพันธ์ อภิปรายกลุ่ม ฝึกทักษะ สาธิต สถานการณ์จำลอง ปฏิบัติจริง บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง เกม เพลง ฯลฯ โดยดำเนินการจัดกิจกรรมเป็น 4 ขั้นตอนคือขั้นเตรียมการ ขั้นนำกิจกรรม ขั้นดำเนินการ-สรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผล

2.2 แนวทางหรือวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมและตัวอย่างหัวข้อการจัดกิจกรรมโฮมรูม

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต (2546: 7 - 8) ได้เสนอให้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มีสาระ รูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมโฮมรูม และเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ โดยดำเนินการดังนี้

1. จัดหัวข้อกิจกรรมโฮมรูมให้น่าสนใจ เช่น มีชื่อแปลก ใ้ใจ น่าติดตาม ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ ใช้ภาษาที่เข้าถึงวัยรุ่นได้ง่าย

2. การวางแผนกระบวนการจัดกิจกรรม เช่น ให้นักเรียนมีส่วนร่วมคิดและดำเนินกิจกรรม น่าสนใจชวนติดตาม เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน หรือการเรียนรู้ของนักเรียน หลีกเลี่ยงการตรวจระเบียบ คำหยาบ คำด่า หรือลงโทษ

คณะกรรมการระดับชั้น ควรประชุมตกลงเลือกกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมกับนักเรียน ที่จะใช้ในแต่ละระดับร่วมกันเพื่อป้องกันความซ้ำซ้อนในการจัดกิจกรรมของระดับชั้นต่างๆ

ตัวอย่างหัวข้อกิจกรรมโฮมรูมตามขอบข่ายสาระครอบคลุมการพัฒนานักเรียน 5 ด้านดังนี้ (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต 2546: 3 - 4 และ 7 - 13)

1. ด้านการเรียนและอาชีพ (วัยเรียน...วัยฝัน) มีจุดประสงค์ให้

1.1 นักเรียนเห็นประโยชน์และเกิดแรงจูงใจในการเรียน

1.2 นักเรียนสามารถค้นหาศักยภาพด้านการเรียน และแสวงหาความ

ถนัดมาพัฒนาแทนที่จะสนใจหรือกังวลใจกับจุดด้อยของตนเอง

1.3 นักเรียนสามารถพัฒนาประสิทธิภาพด้านการเรียนได้อย่างเต็ม

ประสิทธิภาพ

- 1.4 นักเรียนสามารถเลือกการศึกษาต่อให้สอดคล้องกับอาชีพได้ตาม
 ความถนัด ความสนใจและความสามารถของตน
- กิจกรรมด้านการเรียนและอาชีพ ประกอบด้วย
- การรู้จักตนเองด้านการเรียนและอาชีพ เช่น กิจกรรมต้นไม้แห่งชีวิต
 My Family : My Home ฉันเรียนเพื่อใคร คนเก่งคนน่ารัก วีรบุรุษของฉัน หัวใจของฉัน..ใครดูแล
 ความรับผิดชอบในการเรียน เช่นกิจกรรมความรับผิดชอบนั้นสำคัญไฉน
 สะพานดาว ฝันให้ไกลไปให้ถึง กติกาพาลูกถือค
- การเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียน เช่นกิจกรรมฉันเก่งอะไร สสำรวจ
 ความสามารถของตนเอง คู่หูช่วยเรียนรู้ อ่านคิมิสิทธิ์สู้้น ร้อยเข็มร้อยใจ ฟังให้เข้าใจ เทคนิคการจำ
 เรียนรู้การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ภาพปริศนา สามคนเพื่อนตาย
- การแก้ไขความคับข้องใจด้านการเรียน เช่นกิจกรรมอารมณ์ดีราศีย่อมมี
 สร้างสรรค์ด้วยใบไม้ ต่อภาพต่อใจ ร่วมด้วยช่วยกัน มองให้คิมิประ โยชน์ ชีวิตกับใบไม้ ยอวาที่เรื่อง
 “หญิงดีกว่าชาย” ได้วาที่เรื่อง “เรียนเก่งอยู่ที่พรสวรรค์”
- การแสวงหาแหล่งช่วยเหลือด้านการเรียน เช่นกิจกรรมชื่อนี้มีความหมาย
 โครงการนี้ส่งให้นัก Webช่วยเรียน ท่องโลก Education ปพ.ขอไม่ยาก ท้องถิ่นนี้มีค่า โลกยุคใหม่
 ก้าวไกลด้วยข่าวสาร เจาะใจวัยกระเตาะ ใจดีสู้เสือ
- การเลือกแนะแนวการศึกษาต่อและอาชีพ เช่นกิจกรรมเข็มชีอาชีพ อาชีพ
 ในใจฉัน สสำรวจอาชีพ ปริศนาอาชีพ สมบัติจากบรรพบุรุษ
2. ด้านการปรับตัว (ปรับตัว...ปรับใจ ตามวัย...สคส) มีจุดประสงค์ให้
- 2.1 นักเรียนเข้าใจตนเองและผู้อื่น
- 2.2 นักเรียนรู้จัก ขอมรับ เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 2.3 นักเรียนตระหนักรู้ รู้เท่าทัน ขอมรับอารมณ์ตนเองและผู้อื่น และ
 ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
- 2.4 นักเรียนสามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและมีทักษะการ
 ตอบสนองด้านอารมณ์อย่างเหมาะสมกับผู้อื่น
- 2.5 นักเรียนสามารถจัดการกับความคิด ความรู้สึก การกระทำของตนเอง
 และปรับตัวกับผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม
- กิจกรรมด้านการปรับตัว ประกอบด้วย
- รู้จักเข้าใจตนเอง และผู้อื่นในด้านต่าง ๆ เช่นกิจกรรมรู้เขารู้เรา เอกลักษณ์
 ของฉัน จินนี่จำ...มหาฉันทน้อย สัญลักษณ์ของฉัน

รู้จัก เข้าใจ ขอมรับ เห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เช่นกิจกรรมใครเอ่ย...เก่งจัง
คุณค่าแห่งตน รวมถึงสร้างสรรค์สังคม ตัวตนคุณค่านั้น มองส่วนดีมี
พลังชีวิต เปิดโลกใหม่ด้วยใจตน

ตระหนักรู้เท่าทัน ขอมรับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ควบคุมอารมณ์ของ
ตนเอง เช่นกิจกรรมเกิดเหตุเพราะใคร ว้าวุ่นใจ...ทำไงดี

ปรับอารมณ์ของตนเองและแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับผู้อื่น
เช่นกิจกรรมรับหรือไม่รับ เห็นด้วยรวมแค้น

จัดการตนเอง ปรับตัวกับผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

1. การมีวินัยในตนเอง เช่นกิจกรรมเป่ากบ เดินตามกติกา
2. ปรับตัวให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น กิจกรรมแต่งตัวงามตาม

กาละ แต่งอย่างปลอดภัยตามสมัยนิยม

3. ทักษะการสื่อสาร เช่นกิจกรรมภาษาคอกไม้ให้พ่อแม่ วาจาดี

มีคุณจริง สื่อสารดีมีสัมพันธภาพ

4. การคบเพื่อน เพื่อนต่างเพศ เช่นกิจกรรมเพื่อนคู่ใจ รู้ใจได้เพื่อน
5. ทำงานเป็นกลุ่ม เช่นกิจกรรมร่วมแรงร่วมใจ
6. ปฏิบัติเหมาะสมกับชุมชน เช่นกิจกรรมเข้าเมืองคาทอลิกต้อง

หลั้วคาตาม ปรับตัวดีมีสุข สมัยเก่าสมัยใหม่

7. การวางแผนการใช้เวลาว่าง เช่นกิจกรรมวางแผนดีมีคุณจริง

วางแผนชีวิตพิชิตเป้าหมาย

3. ด้านเพศและการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่มีผลกระทบต่อจิตใจ

(มหัทศวรรษย์ - วัยใส) มีจุดประสงค์ให้

3.1 นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงเมื่อเข้าสู่

วัยรุ่น และการดูแลสุขภาพทางเพศของตนเอง

3.2 นักเรียนรู้จักภัยทางเพศและการป้องกัน

3.3 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในเพศของตน และมีทัศนคติที่ไม่ตัดสินตีค่า

พฤติกรรมทางเพศของผู้อื่น

3.4 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความเชื่อและค่านิยมในเรื่องเพศ

3.5 นักเรียนมีทักษะในการแก้ปัญหาและตัดสินใจได้

3.6 นักเรียนสำรวจความคิด ความเชื่อ และค่านิยมในเรื่องเพศ

กิจกรรมด้านเพศและการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายที่มีผลกระทบต่อจิตใจ

(มหัศจรรย์ - วัยใส) ประกอบด้วย

พัฒนาการของมนุษย์ เช่นกิจกรรมเปิดโลกวัยใส 108 วิถีดูแลชีวิตให้มีสุขภาพทางเพศ เช่นกิจกรรมไขข้อข้องใจ ใครรู้บ้าง ครั้งเดียวก็เกินพอ
อุบัติเหตุรัก รู้ทันเอดส์
สัมพันธภาพทางเพศ เช่นกิจกรรมถูกใจ...ใช่เลย รักอลวน ช่างหลังภาพ
ทักษะส่วนบุคคล เช่น กิจกรรมจินตนาการรัก อย่างนี้ต้อง...ไม่ ช่วยแดงไม่
ฝ่าทางตัน ช่วยเงาะด้วย
พฤติกรรมทางเพศ เช่นกิจกรรมภัยทางเพศ ภัยใกล้ตัว
สังคมและวัฒนธรรม เช่นกิจกรรมบทบาทชาย-หญิง เชอคิด...ฉันคิด
คือความเข้าใจ วันแห่งความรัก

4. ด้านยาเสพติด (ชีวิตสดใส...ไร้สารเสพติด) มีจุดประสงค์ให้

4.1 นักเรียนรู้และตระหนักในพิษภัยของสารเสพติด สามารถวิเคราะห์สาเหตุ ผลกระทบด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด
4.2 นักเรียนเห็นคุณค่า ภาควุฒิใจในตนเอง ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ใช้จุดเด่นหรือความสามารถของตนเองทางสร้างสรรค์อย่างเต็มความสามารถ โดยไม่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด

4.3 นักเรียนมีทักษะในการสื่อสาร การแสดงความคิดเห็น และความรู้สึกได้อย่างเหมาะสม เมื่อมีความคับข้องใจ โดยไม่พึ่งสารเสพติด

4.4 นักเรียนมีทักษะในการควบคุมตนเอง มีทักษะปฏิเสธ และแก้ปัญหาเพื่อหลีกเลี่ยงจากสภาพแวดล้อมหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด

กิจกรรมด้านยาเสพติด (ชีวิตสดใส...ไร้สารเสพติด) ประกอบด้วย

1. รู้เท่าทันพิษภัยของสารเสพติด เช่นกิจกรรมรู้ไว้ภัยไม่มี พิษภัยจากยาบ้า เสือสิ้นลาย ช่วยเพื่อน
2. ตระหนักในคุณค่าของตนเองและผู้อื่น เช่นกิจกรรมคู่หูคู่ความคิดฉันเป็นคนดี เสี่ยงเป็นเสี่ยงตาย
3. พัฒนาศักยภาพการควบคุมตนเอง เช่นกิจกรรมชีวิตจริงหรือมายา รู้ทัน“อันตราย” เวลากับชีวิต เธอจะอย่างไร สิ่งที่ฉันปฏิเสธ ชวนลอง
4. การจัดการความคับข้องใจ เช่นกิจกรรมนี้แหละตัวฉัน ความโคตรเดียว ทุกปัญหามีทางแก้ไข มีปัญหา...ปรึกษาใครดี

5. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ชีวิตไทย) มีจุดประสงค์ให้

5.1 นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมในด้านความกตัญญู ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์ และความมีมูทิตาจิต

5.2 นักเรียนมีค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคมไทย

5.3 นักเรียนรู้จักมารยาทที่ถูกต้องตามระเบียบวินัยด้วยความเต็มใจ

5.4 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการดำรงชีวิตตามวิถีไทย

กิจกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม (ชีวิตไทย) ประกอบด้วย

1. คุณธรรม จริยธรรม เช่น กิจกรรมรักนี้มีคุณนักรัก น้ำเอ๋ยน้ำใจ คนซื่อที่น่ารัก ใจดวงนี้ยินดีกับเธอ

2. ระเบียบวินัย เช่น กิจกรรมเรารักเครื่องแบบนักเรียน

3. ค่านิยมการบริโภค เช่น กิจกรรมมือถือมือไถ ไม่รวยก็สวยหล่อได้

กินดีมีสุขภาพ คนรุ่นใหม่ใช้สื่อสร้างสรรค์

4. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น กิจกรรมเวลาของชีวิต

5. วัฒนธรรม เช่น กิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาไทย วิถีชีวิตไทย

6. มารยาททางสังคม เช่น กิจกรรมเสน่ห์ไทย เสน่ห์สร้างได้

7. การรักษาสีงแวดล้อมและพลังงาน เช่น กิจกรรมเรารักษ์

สีงแวดล้อม หนูน้อยประหยัดไฟ สาธารณสมบัติ : ใครเป็นเจ้าของ

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546: 46) สรุปวิธีการ

ดำเนินการกิจกรรมโฮมรูมเป็นข้อๆดังนี้

1. กำหนดหัวข้อในการทำกิจกรรมโฮมรูม

- ระดับชั้นกำหนด

- สํารวจความต้องการของนักเรียน

- ครูที่ปรึกษาเลือกกำหนดหัวข้อให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. กำหนดวัตถุประสงค์

3. กำหนดกิจกรรม

4. ดำเนินการทำกิจกรรมโฮมรูม

5. บันทึกลงในแบบบันทึกโฮมรูม

6. ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

7. สรุปรายงานผลการพัฒนาศักยภาพนักเรียนตามความถนัด ความสามารถ

และความสนใจ

สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต (2546: 4) กล่าวถึงวิธีการจัดกิจกรรม โดยรวมว่าเป็นการจัดกิจกรรมเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) และกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนและฝึกทักษะต่าง ๆ มากกว่าการบรรยาย โดยมีหลักการดังนี้

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) อาศัยหลักการเรียนรู้ที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยพื้นฐานสำคัญ คือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับสุกฉิมดา ปุสุรินทร์คำ (http://opalnida.blogspot.com/2008/06/blog-post_13.html) สรุปหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมว่า มีพัฒนาการจากการที่นักปรัชญาการศึกษา (Deweyian) ได้เริ่มการเรียนรู้จากการกระทำ (Learning by doing) ซึ่งเป็นพื้นฐานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ดึงความสามารถของผู้เรียนออกมาในรูปของการเรียนรู้ ที่เรียกว่า Active Learning ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแก้ปัญหามากขึ้น และยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต่อมาจึงพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยการแก้ปัญหา (Problem Solving) การเรียนรู้ โดยร่วมมือกัน (Cooperative Learning) ต่อมาได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) รูปแบบใหม่ที่เรียกว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) คอลบ์ (Kolb, 1984 อ้างถึงใน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2544: 8) เสนอว่าประสบการณ์เป็นแหล่งของการเรียนรู้และพัฒนา Kolb's model เป็นวงจรของการเรียนรู้ ที่การได้รับความรู้ ทักษะและทักษะ จะอยู่ในกระบวนการ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบได้แก่ประสบการณ์เชิงรูปธรรม (Concrete Experience) การสังเกตอย่างไตร่ตรอง (Reflective Observation) มโนทัศน์เชิงนามธรรม (Abstract Conceptualization) และการทดลองปฏิบัติ (Active Experimentation)

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ของ คอลบ์ (Kolb) ได้ถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Active Learning) และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะและทักษะ ได้เป็นอย่างดี ผ่านการสังเคราะห์จากผลวิเคราะห์ของการศึกษาวิจัยรูปแบบการเรียนรู้หลายรูปแบบ (Meta Analysis) จนได้โครงสร้างพื้นฐานของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วยวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ผสมผสานกับกระบวนการกลุ่ม (Group Process) เพราะแต่ละองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นั้น ผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีประสบการณ์จะสามารถใช้ประสบการณ์ของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนทดลอง

ใช้ความรู้ที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติได้คตินั้นต้องผ่านกระบวนการกลุ่ม ฉะนั้นการให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันและช่วยกันทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ด้วยดี

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์มุ่งเน้นอยู่ที่การให้นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม ซึ่งมีหลักสำคัญ 5 ประการคือ

1. เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของนักเรียน
2. ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่องและเป็นการเรียนเชิงรุกที่เรียกว่า Active Learning คือผู้เรียนต้องทำกิจกรรมตลอดเวลา ไม่ได้นั่งฟังการบรรยายอย่างเดียว
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกันเองและระหว่างนักเรียนกับครู
4. ปฏิสัมพันธ์ทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายออกไปอย่างกว้างขวาง
5. มีการสื่อสาร โดยการพูด เขียน วาดรูป แสดงบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การสร้างความรู้ความเข้าใจ การวิเคราะห์สังเคราะห์ที่นำไปสู่ข้อสรุป หรือองค์ความรู้ใหม่

คอล์บ(Kolb , อ้างถึงในกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2544: 14 - 16) กล่าวถึงวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต (2546: 5) ว่าประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพคือ

1. ประสบการณ์ (Experience) ในการฝึกอบรม เนื้อหาที่ใช้ในการให้ความรู้หรือนำไปสู่การสอนทักษะต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่อง que ผู้เรียนมีประสบการณ์มาก่อนแล้ว ครูช่วยให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมของตนมาพัฒนาเป็นองค์ความรู้

2. การสะท้อนและอภิปราย (Reflection and Discussion) ผู้เรียนจะได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของตนเองแลกเปลี่ยนกับสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดประเด็นการวิเคราะห์ วิเคราะห์ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ถึงความคิด ความรู้สึกของคนอื่นที่ต่างไปจากตนเอง จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้นและผลของการสะท้อนความคิดเห็นหรือการอภิปรายจะทำให้ได้ข้อสรุปที่หลากหลายหรือมีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ครูมีหน้าที่ช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง

3. ความคิดรวบยอด (Concept) ผู้เรียนได้เรียนรู้หลายทาง เช่นการบรรยายของผู้สอน การได้รับมอบหมายงาน การอ่านจากเอกสาร ตำรา หรือจากการสะท้อนความคิดเห็นและการอภิปราย ผู้เรียนจะเข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด ซึ่งความคิดรวบยอดนี้จะส่งผล ไปถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติหรือความเข้าใจในเนื้อหาขั้นตอนของการฝึกทักษะต่างๆที่ช่วยให้นักเรียนปฏิบัติ

ได้ง่ายขึ้น อาจเกิดขึ้น โดยนักเรียนเป็นฝ่ายริเริ่มแล้วครูช่วยเติมแต่งให้สมบูรณ์หรือในทางกลับกัน ครูเป็นผู้นำทางและนักเรียนเป็นผู้สานต่อจนความคิดนั้นสมบูรณ์เป็นความคิดรวบยอด

4. การทดลองหรือการประยุกต์แนวคิด (Experimentation / Application)

ผู้เรียนได้ทดลองใช้ความคิดรวบยอดหรือผลิตชิ้นความคิดรวบยอดในรูปแบบต่าง ๆ เป็นการแสดงถึงผลของความสำเร็จของการเรียนรู้ นักเรียนเอาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆจนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติของนักเรียนเอง

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมแนะแนว ซึ่ง สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545: 46) ได้กล่าวถึงขอบข่ายไว้ว่าอาจเป็นกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน กิจกรรมแนะแนวนอกชั้นเรียน กิจกรรมสั้นๆเหมือนการสอนในแต่ละชั่วโมงและกิจกรรมโฮมรูมซึ่งก็คือกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม

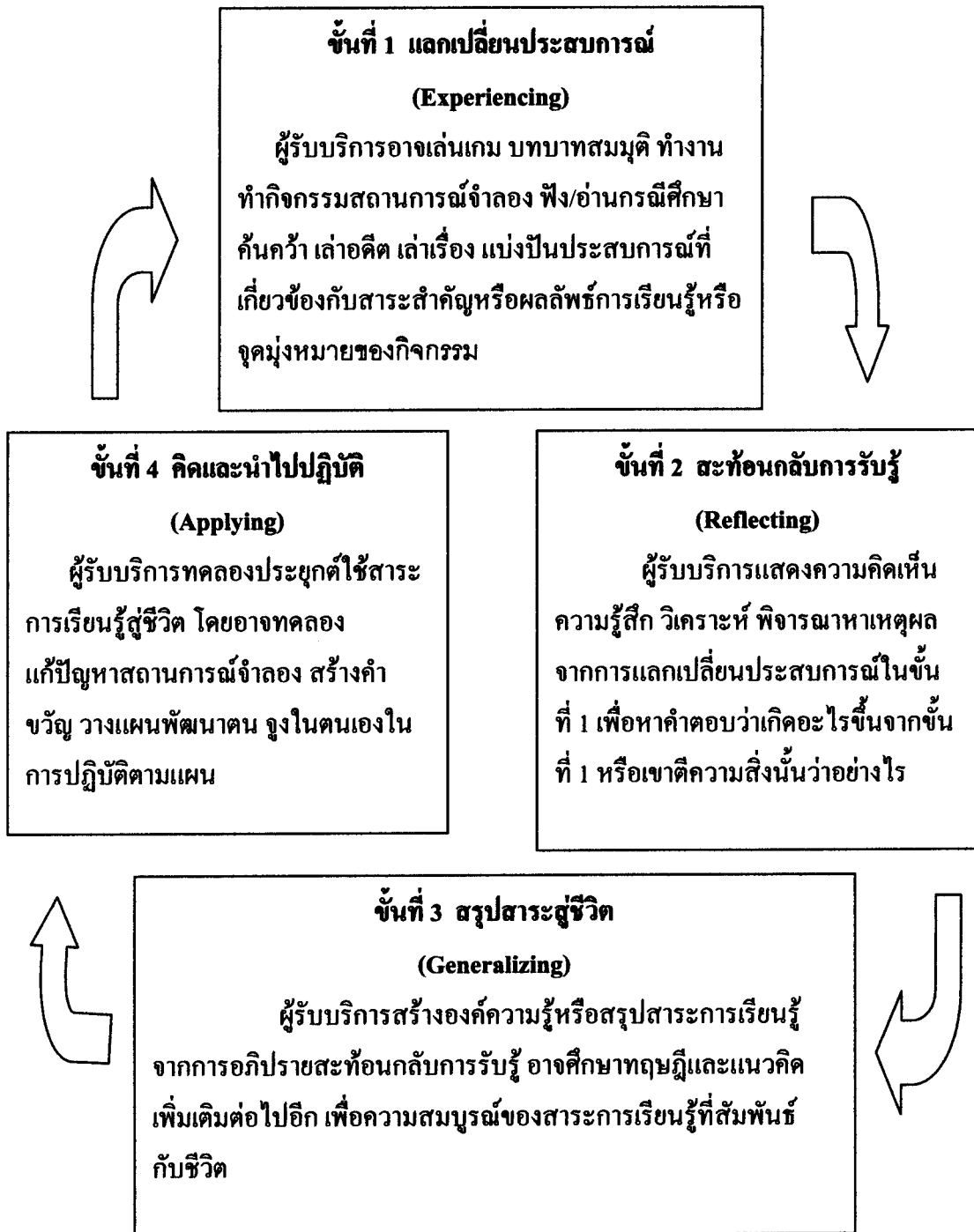
อุษา พิงกรรม และคณะ (2544: 18) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมแนะแนว ถ้าต้องการให้ผู้รับบริการเรียนรู้จากกิจกรรมด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process Learning) ซึ่งเชื่อกันว่าช่วยให้ผู้รับบริการเกิดการเรียนรู้สูงสุดและบรรลุความสำเร็จสูงสุด (Maximum Performance) ก็ต้องให้ผู้รับบริการมีส่วนร่วมสูงสุด (Maximum Participation) ตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning) ที่ยึดผู้รับบริการเป็นสำคัญ โดยให้เกิดการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมกลุ่ม

ขั้นตอนของกิจกรรมแนะแนวจะประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผล หรืออาจจะมีการอภิปรายเพื่อสนับสนุนการนำไปใช้ในขั้นตอนสุดท้าย แต่อุษา พิงกรรม และคณะ (2544: 13) กล่าวว่า สิ่งที่ควรเน้นคือให้ความสำคัญเป็นพิเศษและขาดไม่ได้ คือการจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้รับบริการนำผลการเรียนรู้จากกิจกรรม ไปใช้ประโยชน์ ซึ่งในปัจจุบันเน้นจัดกิจกรรม โดยใช้แนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process Learning) ซึ่งนักการศึกษาส่วนใหญ่ยอมรับว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมจะเสริมสร้างผู้รับบริการทั้งกระบวนการคิดและการปฏิบัติ

ลักเนอร์ และ แนคเลอร์ (Luckner & Nadler 1997: 4) อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545 : 49) กล่าวถึงข้อดีในการนำเทคนิค วิธีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์มาใช้เป็นหลักในการกำหนดขั้นตอนกิจกรรม และการดำเนินกิจกรรมแนะแนวว่า วิธีนี้ช่วยสนองปรัชญาการแนะแนวที่มุ่งเสริมสร้างการเจริญส่วนตัวของผู้รับบริการ เพราะสนับสนุนโอกาสให้ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้ แสวงหาทักษะ พัฒนาค่านิยมอันพึงประสงค์จากประสบการณ์ของ

ตนเอง ทำให้ผู้รับบริการเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของความรู้และข้อมูล นับเป็นการเรียนรู้ที่แท้จริง ซึ่งมีไว้เพียงรู้ แต่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนและพัฒนาพฤติกรรมด้วย โดยในทุกขั้นตอนของกิจกรรม จะต้องกระตุ้นการคิดวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และสาระการเรียนรู้ ที่เป็นนามธรรม และมุ่งนำสาระสู่ความเจริญแห่งคน ทุกขั้นตอนของกิจกรรมต้องกระตุ้นให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนทำตัวเป็น “ผู้ร่วมทำกิจกรรม” (Participant) ไม่ใช่ผู้สังเกตการณ์ (Spectator) และต้องจัดกิจกรรมอย่างมีชีวิตชีวา ซึ่งอาจสนุก สะเทือนอารมณ์ เข้าถึงจิตใจ กระตุ้นให้มีอารมณ์ร่วม โดยอาจใช้เกม นิทาน ข่าว กรณีศึกษา ฯลฯ เป็นสื่อแนวทางในการจัดกิจกรรมโดยอาศัยหลักการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์นั้น คอทแมน อาชบาย และ เดอกราฟ (Kottman Ashby & De Graaf, 2001: 3 - 6) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไว้ว่า หากมุ่งให้ ผู้รับบริการนำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ ก็ควรทำให้กิจกรรมนั้น ๆ ให้มีชีวิตชีวา คืออาจกระตุ้นเร้า ให้ผู้รับบริการตื่นตัว มีอารมณ์ร่วม สะเทือนความรู้สึก เกิดเจตคติเชิงบวกหรือเชิงลบต่อสิ่งที่เรียนรู้ แล้ว แต่กรณีและขั้นตอนที่สำคัญมาก ซึ่งควรให้เวลามากกว่าขั้นอื่น ๆ คือ ขั้นตอนสุดท้ายของการ ทำกิจกรรม โดยเมื่อผู้รับบริการได้ทำกิจกรรมสิ้นสุดลง ควรจัดให้มีการอภิปรายผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ แสดงแนวคิดด้วยการพูด เขียนว่านำไปสู่ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

ขั้นตอนของกิจกรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ จากการศึกษา ของ ลัคเนอร์ และ แนคเลอร์ (Luckner & Nadler, 1997: 14) อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545: 50) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน เป็นวงจรการเรียนรู้ (Four phases of Learning Cycle) คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ---> สะท้อนกลับการรับรู้ ---> สรุปสาระสู่ชีวิต ---> คิดและนำไป ปฏิบัติ ซึ่งถือเป็นขั้นการดำเนินการสอน หรือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังแสดงภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 2.2 แสดงขั้นตอนและวงจรกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
ที่มา : สมร ทองดีและปราณี รามสูต (2545) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ใน
ประมวล สาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน่วยที่ 9
หน้า 49 - 50 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมโฮมรูมจะต้องกำหนดหัวข้อในการทำกิจกรรมซึ่งต้อง น่าสนใจ คือต้องแปลก เร้าใจ ชวนคิด กระตุ้นเตือน กระตุกความคิด กระทบบความรู้สึกร ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ภาษาเหมาะกับวัย กำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละเนื้อหาสาระชัดเจน กำหนด กิจกรรมให้เหมาะสมกับหัวเรื่อง วัยและความต้องการของผู้เรียน ดำเนินการทำกิจกรรมตาม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม บันทึกลงในแบบบันทึกทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดกิจกรรมโฮมรูมแล้วรายงานผล การจัดกิจกรรมส่งหัวหน้าระดับเดือนละครั้ง ประเมินผลการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา และสรุป รายงานผลการพัฒนาศักยภาพนักเรียนด้วยการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วมตามทฤษฎีการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2.3.1 งานวิจัยในประเทศ

จุฑาทิพย์ บุญมี (2548) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากิจกรรม โฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัด โฆสิตถาราม เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วมโดยนักเรียน ผู้ปกครองและบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่านักเรียนและครูประจำชั้นมีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมโฮมรูมที่กระทำอยู่ในระดับ ปานกลางทั้ง3ขั้นตอน ส่วนชั้นดำเนินการนั้นเห็นว่าครูประจำชั้นกระทำมากแต่ครูประจำชั้น ประเมินตนเองว่ากระทำในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมี 3 เรื่อง เรียง ตามลำดับดังนี้ 1) นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยตนเอง 2) ไม่กล้าแสดง ความคิดเห็นบอกความต้องการให้คนอื่นรู้ 3) ไม่มีสมาธิ อยู่ไม่นิ่ง นิ่งนานๆ ไม่ได้ สำหรับความ ต้องการพัฒนากิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้นนักเรียนต้องการให้มีการ พัฒนาในระดับปานกลาง ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆต้องการในระดับมาก

ศิประไพ ดิยะบุตร (2549) ได้ศึกษาค้นคว้าแบบอิสระ เรื่องการใช้กิจกรรม กลุ่มในชั่วโมงโฮมรูมเพื่อเสริมสร้างความฉลาด ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียน วชิรวิทย์ ฝ่ายมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อน และหลังการทำกิจกรรมกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ กิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างความ ฉลาด ทางจริยธรรม จำนวน 10 กิจกรรม และแบบประเมินความฉลาดทางจริยธรรม วิเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า หลัง การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มในชั่วโมงโฮมรูม นักเรียนมีคะแนนความฉลาดทางจริยธรรมเพิ่มขึ้นอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คานูรัตน์ จันทร์ธรรต (2549) ได้วิจัยเรื่องการใช้กิจกรรมกลุ่มในชั่วโมงโฮมรูม เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านคอยเต่า

เป็นการวิจัยในชั้นเรียนเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์จำนวน 10 กิจกรรมแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับช่วงอายุ 12 - 17 ปีของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และแบบบันทึกพฤติกรรมนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า หลังการเข้าร่วมในกิจกรรมกลุ่ม ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนในด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ศุภารัตน์ เขียมศักดิ์คุณ (http://www.chaiyaphum3.go.th/education/view.php?member_id=ip0005) ได้ศึกษาการพัฒนาคู่มือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ คู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพของกิจกรรมโฮมรูมแต่ละกิจกรรมตามเกณฑ์ $E_1;E_2$ และการทดสอบ ที (t-test แบบ Dependent Samples) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) คู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นจำนวน 10 กิจกรรม กิจกรรมโฮมรูมแต่ละชุดมีค่าประสิทธิภาพ $E_1;E_2$ อยู่ระหว่าง 77.74:78.57-87.14:89.28 2)นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมมีความก้าวหน้าเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการแนะแนวการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดฝึกอบรม

3.1 ชุดฝึกอบรม

3.1.1 ความหมายของชุดฝึกอบรม

ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2538: 8) กล่าวถึงความหมายของชุดฝึกอบรมว่า เป็นชุดสำเร็จที่ใช้เป็นแนวทางและเป็นเครื่องมือในการดำเนินการฝึกอบรมอย่างมีระบบระเบียบ ทั้งในส่วนวิทยากรที่ให้การฝึกอบรม และในส่วนของสมาชิกที่มารับการฝึกอบรม โดยมีการกำหนดขั้นตอนในการฝึกอบรม มีการกำหนดสื่อ การกำหนดกิจกรรม การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์ รวมทั้งการกำหนดเครื่องมือและการประเมินการฝึกอบรมได้อย่างครบถ้วน

ถิษณา ศศิภัทรกุล (2545: 33) ให้ความหมายของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวว่า เป็นชุดกิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นในรูปแบบของการฝึกอบรมโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้รับบริการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในเชิงพัฒนา ป้องกัน แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

แขนงวิชาการแนะแนว สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2545) ตามข้อตกลงร่วมกันของคณาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สรุปความหมายของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวว่า หมายถึงเครื่องมือทางการแนะแนวที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจ ประกอบด้วยสื่อหลักและสื่อเสริม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเป็นชุดกิจกรรมตามกระบวนการแนะแนวที่สร้างขึ้นอย่างมีแบบแผน มีการกำหนดขั้นตอน สื่อ เนื้อหา ประสบการณ์ และการประเมินผลเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินการฝึกอบรมทั้งเชิงพัฒนา ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.2 ความสำคัญของชุดฝึกอบรม

นิพนธ์ สุขปริดี (2537: 152) กล่าวว่าชุดฝึกอบรมมีความสำคัญดังนี้

1. ช่วยให้ผู้รับการฝึกอบรมสามารถถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรมและเนื้อหาที่ซับซ้อนให้ผู้รับการฝึกอบรมเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรม เร้าความสนใจในเรื่องราวที่กำลังฝึกอบรมอยู่
3. ช่วยในการฝึกการตัดสินใจ และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถแสดงความคิดเห็นระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วยกันเอง หรือระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกับวิทยากร
4. เป็นเครื่องมือสร้างความมั่นใจและความพร้อมแก่วิทยากร เพราะสามารถนำไปใช้ได้ทันที และมีการจัดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วิทยากรสามารถดำเนินการตามคำแนะนำที่อธิบายไว้ในชุดตามลำดับขั้น
5. สามารถตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการเรียนรู้ ทำให้ผู้ที่ได้รับการฝึกอบรม สามารถฝึกอบรมด้วยตนเองได้ตลอดเวลา ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกับการฝึกอบรมจากวิทยากร เพราะชุดฝึกอบรมที่ผลิตขึ้นนี้ผลิตโดยกลุ่มผู้มีความสามารถหลาย ๆ ด้าน และผ่านการทดสอบประสิทธิภาพจนแน่ใจแล้วจึงนำออกมาใช้
6. ทำให้ระบบการฝึกอบรมมีมาตรฐานเดียวกัน ลดเวลาเตรียมการฝึกอบรม โดยเฉพาะการฝึกอบรม หลายรุ่น โดยไม่ต้องผลิตชุดฝึกอบรมใหม่ ทำให้ผู้รับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ความเป็นไปในทางเดียวกัน การฝึกอบรมส่วนใหญ่จะใช้วิทยากรหลายคน จะเกิดความแตกต่างกันในด้านการให้ความรู้ การมีชุดฝึกอบรมจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ เป็นการประหยัดทรัพยากร เพราะสื่อต่าง ๆ ส่วนมากจะนำมาใช้หลาย ๆ ครั้ง

7. เป็นการส่งเสริมให้มีการจัดฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ โดยมีการใช้เครื่องมือเพื่อให้การฝึกอบรมสามารถดำเนินไปตามเป้าหมายในรูปแบบที่ต้องการ มีมาตรฐานในการวัดและประเมินผลการฝึกอบรมเป็นมาตรฐานเดียวกัน

กฤษณ์ พลอยโสภณ (2538: 27 - 28) ได้กล่าวถึงความสำคัญของชุดฝึกอบรมทางไกลไว้ว่า

1. เป็นการวางแผนการฝึกอบรมอย่างมีระบบ
2. เป็นเครื่องมือที่จะใช้ในการฝึกอบรมทางไกลให้ดำเนินไปตามเป้าหมายในรูปแบบที่ต้องการ
3. ได้ประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามเกณฑ์มาตรฐานต่ำสุด
4. ทำให้สามารถจัดฝึกอบรมที่อิงระบบมากกว่าอิงวิทยากร เพราะชุดฝึกอบรมเป็นเครื่องมือที่สามารถดำเนินการฝึกอบรมโดยใครก็ได้ที่มีความรู้พอสมควร
5. การฝึกอบรมไม่ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ อารมณ์ หรือสุขภาพของวิทยากร ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสรุปความสำคัญของชุดฝึกอบรมเป็น 2 ประเด็นคือ
 1. สำหรับวิทยากร ชุดฝึกอบรมช่วยให้การฝึกอบรมเป็นระบบ สามารถใช้ได้ทันที และมีการจัดเก็บไว้เป็นหมวดหมู่ ดำเนินการตามรูปแบบที่ประสงค์ ง่ายต่อการถ่ายทอดเนื้อหาที่เป็นนามธรรมและซับซ้อน เป็นเครื่องมือสร้างความมั่นใจและความพร้อมแก่วิทยากร
 2. สำหรับผู้รับการอบรม ชุดฝึกอบรมสามารถตอบสนองความต้องการความสามารถ ความสนใจของผู้รับการฝึกอบรม สามารถเลือกเวลาและสถานที่ได้ มีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมโดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้รับการฝึกอบรมในมาตรฐานเดียวกัน

3.1.3 ประเภทของชุดฝึกอบรม

ชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2539: 9) ได้จำแนกชุดฝึกอบรมออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ชุดฝึกอบรมประกอบการบรรยาย เป็นชุดฝึกอบรมที่กำหนดกิจกรรมใช้ประกอบการฝึกอบรมแบบบรรยาย เพื่อเปลี่ยนบทบาทของวิทยากรให้พูดน้อยลง และเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมการฝึกอบรมมากขึ้น เนื่องจากเป็นชุดฝึกอบรมที่วิทยากรเป็นผู้ใช้ บางครั้งจึงเรียกว่า “ชุดฝึกอบรมสำหรับวิทยากร” ชุดฝึกอบรมที่ใช้ประกอบการบรรยายนี้จะมีเนื้อหาเพียงอย่างเดียว โดยแบ่งหัวข้อที่จะบรรยาย และประกอบกิจกรรมตามลำดับขั้น สื่อที่ใช้ อาจเป็นบัตรคำ สไลด์ประกอบเสียง เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกภาพ และกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมได้อภิปรายตามปัญหา และหัวข้อที่วิทยากรกำหนดให้

2. ชุดฝึกอบรมสำหรับกิจกรรมกลุ่มบรรยาย ปัจจุบันนี้มิได้ถือว่าวิทยากรเป็นแหล่งความรู้หลักอีกต่อไปแล้ว ดังนั้นวิทยากรที่พูดไม่เก่งจึงไม่ต้องกังวลว่าตนจะเป็นวิทยากรที่ดีไม่ได้ เพราะวิทยากรจะเป็นผู้เตรียมสภาพการณ์ เป็นผู้อำนวยความสะดวก และเป็นผู้ประสานงานการฝึกอบรม วิทยากรจึงไม่จำเป็นต้องเป็นผู้แสดงอีกต่อไป ชุดการฝึกอบรม ซึ่งจะมีการเปิดโอกาสให้ผู้รับการฝึกอบรมประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้วงฝึกอบรมกิจกรรมที่เรียกว่า ห้วงฝึกอบรมแบบศูนย์ฝึกอบรม ชุดฝึกอบรมสำหรับชุดกิจกรรมกลุ่มบรรยาย จะประกอบด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนเท่ากัน กับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์ มีสื่อครบชุดตามจำนวนผู้รับการฝึกอบรมในศูนย์กิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่ใช้ในศูนย์จัดไว้ในรูปของสื่อประสมอาจใช้ เป็นสื่อรายบุคคล หรือสื่อสำหรับกลุ่มผู้รับการฝึกอบรมทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกันได้

3. ชุดฝึกอบรมรายบุคคล เป็นชุดฝึกอบรมที่จัดระบบขึ้น เพื่อให้ผู้รับการฝึกอบรมใช้ฝึกอบรมด้วยตนเองตามลำดับขั้นตอนที่ระบุไว้ ผู้รับการฝึกอบรมสามารถนำชุดฝึกอบรมประเภทนี้ไปใช้ศึกษาได้ด้วยตนเอง ชุดฝึกอบรมรายบุคคลจะสามารถฝึกฝนและส่งเสริมนิสัยของผู้รับการฝึกอบรมในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยเลือกใช้ชุดฝึกอบรมประเภทที่ 3 คือชุดฝึกอบรมสำหรับครูที่ปรึกษา เป็นรายบุคคล การวิจัยครั้งนี้ ผู้เข้ารับการอบรมสามารถใช้ศึกษาด้วยตนเอง ตามแนวคิดในการฝึกอบรมในอนาคตที่เชื่อว่าตนเองจะเป็นศูนย์กลางแห่งการฝึกอบรม ดังที่สมันท์ จูย์โต (2541: 389) กล่าวไว้ว่าถ้าต้องการจะหาความรู้ในเรื่องใดก็ตาม สามารถหาชุดฝึกอบรมในเรื่องนั้นมาฝึกอบรมด้วยตนเองได้ "บ้าน"จึงอาจเป็นศูนย์ฝึกการอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมรายบุคคลซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาสาระ แผนการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม และแบบประเมินตนเอง

3.2 ความสัมพันธ์ของชุดฝึกอบรมกับการเรียนรู้

3.2.1 จิตวิทยาการเรียนรู้

จากการค้นคว้าทางเว็บไซต์ (<http://www.ais.rtaf.mi.th>) การเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิต สิ่งมีชีวิตไม่ว่ามนุษย์หรือสัตว์เริ่มเรียนรู้ตั้งแต่แรกเกิดจนตาย สำหรับมนุษย์การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาให้มนุษย์แตกต่างไปจากสัตว์โลกอื่น ๆ ดังพระราชนิพนธ์บทความของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ว่า "สิ่งที่ทำให้คนเราแตกต่างจากสัตว์อื่น ๆ ก็เพราะว่าคนย่อมมีปัญญาที่จะนึกคิดและปฏิบัติสิ่งดีมีประโยชน์และถูกต้องได้ ..." การเรียนรู้ช่วยให้มนุษย์รู้จักวิธีดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้ ความสามารถในการเรียนรู้ของมนุษย์จะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความพึงพอใจในชีวิตของมนุษย์ด้วย

ความหมายของการเรียนรู้ นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ไว้ เช่น คิมเบิล (Kimble, 1964) “การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างถาวรในพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากการฝึกที่ได้รับการเสริมแรง”

ฮิลการ์ด และ เบาเวอร์ (Hilgard & Bower, 1981) “การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึก ทั้งนี้ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองตามสัญชาตญาณ ฤทธิ์ของยา หรือสารเคมี หรือปฏิกิริยาสะท้อนตามธรรมชาติของมนุษย์”

ครอนบาค (Cronbach) “การเรียนรู้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลประสบมา”

พจนานุกรมของเว็บสเตอร์ (Webster's Third New International Dictionary) “การเรียนรู้ คือ กระบวนการเพิ่มพูนและปรุงแต่งระบบความรู้ ทักษะ นิสัย หรือการแสดงออกต่างๆ อันมีผลมาจากสิ่งกระตุ้นอินทรีย์โดยผ่านประสบการณ์ การปฏิบัติ หรือการฝึกฝน”

ประคินันท์ อุปรมัย (2540: 121) กล่าวว่า “การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงของบุคคลอันมีผลเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเหตุทำให้บุคคลเผชิญสถานการณ์เดิมแตกต่างไปจากเดิม” ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หมายถึงทั้งประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อม

ประสบการณ์ทางตรง คือ ประสบการณ์ที่บุคคลได้พบหรือสัมผัสด้วยตนเอง เช่น เด็กเล็ก ๆ ที่ยังไม่เคยรู้จักหรือเรียนรู้คำว่า “ร้อน” ถ้าคลานเข้าไปใกล้กาน้ำร้อนแล้วผู้ใหญ่บอกว่าร้อน และห้ามคลานเข้าไปหา เด็กข่มขี้ไม่เข้าใจและคงคลานเข้าไปหาอยู่อีกจนกว่าจะได้ใช้มือหรืออวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายไปสัมผัสกาน้ำร้อน จึงจะรู้ว่ากาน้ำที่รอนนั้นเป็นอย่างไร เมื่อเขาเห็นกาน้ำอีกแล้วผู้ใหญ่บอกว่ากาน้ำนั้นร้อนเขาจะไม่คลานเข้าไปจับกาน้ำนั้น เพราะเกิดการเรียนรู้คำว่าร้อนที่ผู้ใหญ่บอกแล้ว เช่นนี้กล่าวได้ว่า ประสบการณ์ตรงมีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ เพราะมีการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เผชิญกับสถานการณ์เดิมแตกต่างไปจากเดิม ในการมีประสบการณ์ตรงบางอย่างอาจทำให้บุคคลมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม แต่ไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ ได้แก่

1. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากฤทธิ์ยา หรือสิ่งเสพติดบางอย่าง
2. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากความเจ็บป่วยทางกายหรือทางใจ
3. พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงเนื่องจากความเหนื่อยล้าของร่างกาย
4. พฤติกรรมที่เกิดจากปฏิกิริยาสะท้อนต่างๆ

ประสบการณ์ทางอ้อม คือ ประสบการณ์ที่ผู้เรียนมิได้พบหรือสัมผัสด้วยตนเอง โดยตรง แต่อาจได้รับประสบการณ์ทางอ้อมจาก การอบรมสั่งสอนหรือการบอกเล่า การอ่าน หนังสือต่างๆ และการรับรู้จากสื่อมวลชนต่างๆ

องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ (<http://www.ais.rtaf.mi.th>) กล่าวไว้ว่า คอลลาร์ด และมิลเลอร์ (Dallard and Miller) เสนอว่าการเรียนรู้ มีองค์ประกอบ สำคัญ 4 ประการ คือ

1. แรงขับ (Drive) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล เป็นความพร้อมที่จะ เรียนรู้ของบุคคลทั้งสมอง ระบบประสาทสัมผัสและกล้ามเนื้อ แรงขับและความพร้อมเหล่านี้จะ ก่อให้เกิดปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมที่จะชักนำไปสู่การเรียนรู้ต่อไป

2. สิ่งเร้า (Stimulus) เป็นสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวการที่ ทำให้บุคคลมีปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมตอบสนองออกมา ในสภาพการเรียนการสอน สิ่งเร้าจะ หมายถึงครู กิจกรรมการสอน และอุปกรณ์การสอนต่างๆ ที่ครูนำมาใช้

3. การตอบสนอง (Response) เป็นปฏิกิริยา หรือพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกมา เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้า ทั้งส่วนที่สังเกตเห็นได้และส่วนที่ไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เช่น การเคลื่อนไหว ท่าทาง คำพูด การคิด การรับรู้ ความสนใจ และความรู้สึก เป็นต้น

4. การเสริมแรง (Reinforcement) เป็นการให้สิ่งที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอันมีผลในการ เพิ่มพลังให้เกิดการเชื่อมโยง ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองเพิ่มขึ้น การเสริมแรงมีทั้งทางบวก และทางลบ ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของบุคคลเป็นอันมาก

ธรรมชาติของการเรียนรู้ (<http://www.ais.rtaf.mi.th>) สรุปว่า การเรียนรู้มีลักษณะ สำคัญดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการ การเกิดการเรียนรู้ของบุคคลจะมีกระบวนการของ การเรียนรู้จากการไม่รู้ไปสู่การเรียนรู้ 5 ขั้นตอน คือ

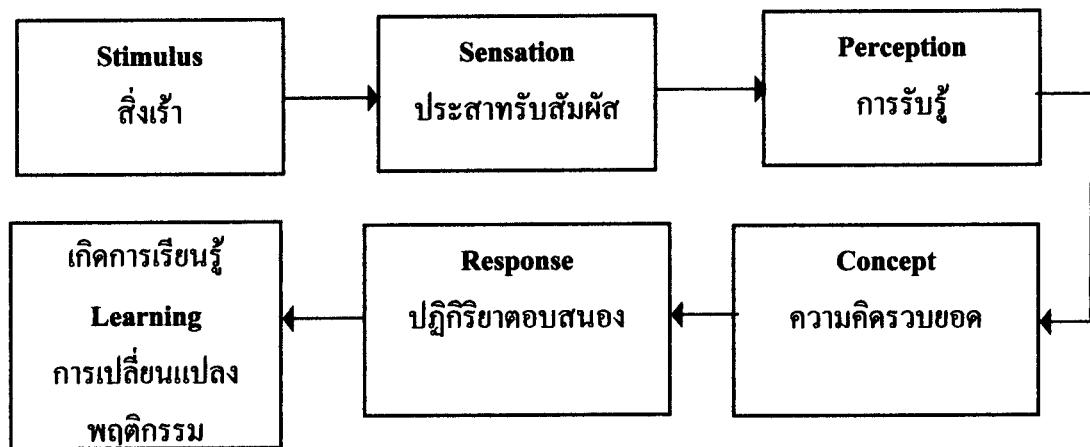
1.1 มีสิ่งเร้ามากระตุ้นบุคคล

1.2 บุคคลสัมผัสสิ่งเร้าด้วยประสาททั้ง 5

1.3 บุคคลแปลความหมายหรือรับรู้สิ่งเร้า

1.4 บุคคลมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งเร้าตามที่รับรู้

1.5 บุคคลประเมินผลที่เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า

ภาพที่ 2.3 ธรรมชาติของการเรียนรู้

การเรียนรู้เริ่มเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้า (Stimulus) มากกระตุ้นบุคคล ระบบประสาทจะตื่นตัวเกิดการรับสัมผัส (Sensation) ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 แล้วส่งกระแสประสาทไปยังสมอง เพื่อแปลความหมายโดยอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นการรับรู้ (Perception) ใหม่ อาจสอดคล้องหรือแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิม แล้วสรุปผลการรับรู้ นั้น เป็นความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Concept) และมีปฏิกิริยาตอบสนอง (Response) อย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งเร้า ตามที่รับรู้ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมแสดงว่า เกิดการเรียนรู้แล้ว

2. การเรียนรู้ไม่ใช่วุฒิภาวะแต่การเรียนรู้อาศัยวุฒิภาวะ

วุฒิภาวะ คือ ระดับความเจริญเติบโตสูงสุดของพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของบุคคลแต่ละวัยที่เป็นไปตามธรรมชาติ แม้ว่าการเรียนรู้จะไม่ใช่วุฒิภาวะ แต่การเรียนรู้ต้องอาศัยวุฒิภาวะด้วย เพราะการที่บุคคลจะมีความสามารถในการรับรู้หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้ามากหรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นมีวุฒิภาวะเพียงพอหรือไม่

3. การเรียนรู้เกิดได้ง่าย ถ้าสิ่งที่เรียนเป็นสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียน

การเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน คือ การเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการจะเรียน หรือสนใจจะเรียน เหมาะกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนและเกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน การเรียนในสิ่งที่มีความหมายต่อผู้เรียนย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่าการเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนไม่ต้องการหรือไม่สนใจ

4. การเรียนรู้แตกต่างกันตามตัวบุคคลและวิธีการในการเรียน

ในการเรียนรู้สิ่งเดียวกัน บุคคลต่างกันอาจเรียนรู้ได้ไม่เท่ากันเพราะบุคคลอาจมีความพร้อมต่างกัน มีความสามารถในการเรียนต่างกัน มีอารมณ์และความสนใจที่จะเรียนต่างกัน และมีความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะเรียนต่างกัน

ในการเรียนรู้สิ่งเดียวกัน ถ้าใช้วิธีเรียนต่างกัน ผลของการเรียนรู้อาจมากน้อยต่างกันได้ และวิธีที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้มากสำหรับบุคคลหนึ่งอาจไม่ใช่วิธีเรียนที่ทำให้อีกบุคคลหนึ่งเกิดการเรียนรู้ได้มากเท่ากับบุคคลนั้นก็ได้อีก

3.2.2 การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่

อรรถย ศักดิ์สูง (2543: 66) กล่าวว่า การเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า ดังนั้นการเรียนการสอนต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ นั่นคือต้องรู้หลักการศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่ง โนลส์ (Knowles, 1980) เรียกวิชาการศึกษาผู้ใหญ่นี้ว่า แอนดราโกยี (Andragogy) และอาชัญญา รัตนอุบล (2542) ได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็น “ศาสตร์และศิลป์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้” ซึ่งประกอบด้วย

1. มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self-Concept) ผู้ใหญ่จะมีลักษณะที่เติบโตทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีวุฒิภาวะสูง มโนทัศน์ต่อตนเอง จะพัฒนาจากการพึ่งพาผู้อื่นไปเป็นการนำตนเอง เป็นตัวของตัวเอง

2. ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะมากขึ้น มีประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ที่จะเป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่าของการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ

3. ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียน เมื่อรู้สึกถึงว่าสิ่งนั้น “จำเป็น” คออบทบาทและสถานภาพทางสังคมของตน

4. แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to learning) ผู้ใหญ่จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ มุ่งนำความรู้ไปใช้ทันที

แมลโคล์ม (Malcolm S. Knowles, 1978: 31) อ้างถึงใน สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2545: 248 - 249) ได้สรุปการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี ถ้าสิ่งนั้นตรงกับความต้องการของตัวเอง

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situation) การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้ยึดถือเอาสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) วิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนแล้วนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self-Directing) บทบาทของครูหรือผู้จัดกิจกรรมควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือสืบค้นคำตอบร่วมกับผู้เรียน

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ออมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน

วิจิตร อาวะกุล (2537: 90 - 91) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ของผู้ใหญ่หรือผู้ทำงานแล้วซึ่งแตกต่างกับการเรียนของนักเรียนทั่ว ๆ ไป การสอนการฝึกอบรมผู้ใหญ่จึงมีข้อพิจารณา ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียน (Strong Desire to learn) จะเรียนได้ดี
2. ผู้ใหญ่จะเรียนเมื่อเผชิญปัญหาที่ตนแก้ไม่ได้ สิ่งที่เรียนเป็นประโยชน์มีสาระ นำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงได้ผล จะเลือกสนใจเฉพาะในสิ่งที่ประโยชน์แก่ตน
3. การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ต้องการเรียนที่มีลักษณะให้ลงมือปฏิบัติจะดีกว่านั่งฟังบรรยายนาน ๆ หรือท่องจำ
4. ผู้ใหญ่จะเรียนได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ชอบการสอนช้า ๆ ไม่ชอบเร็ว ไม่ชอบการจำ การสอน สิ่งใดที่สนใจจะจดจำ สิ่งที่ไม่สนใจจะไม่จดจำ
5. ประสบการณ์พื้นฐาน สติปัญญา ปัญหาด้านสุขภาพ อุนิสัย มีผลต่อการเรียนช้าหรือเร็วของผู้ใหญ่
6. บรรยากาศของการฝึกอบรมต้องมีลักษณะเป็นกันเอง อย่าให้เป็นทางการหรือมีลักษณะข่มขู่ ภาวะเยียบจนเกินความจำเป็น ผู้ใหญ่จะไม่ชอบ การฝึกอบรมจะไม่ได้ผล
7. การสอนผู้ใหญ่ควรใช้วิธีการหลาย ๆ วิธี และใช้วิธีการที่เขาชอบเพียงสองสามวิธีก็พอ การใช้วิธีการมากเกินไป หรือวิธีที่ไม่ชอบ ไม่เหมาะสมอาจไม่ได้ผล
8. ผู้ใหญ่ต้องการเรียน โดยการแนะนำ แนะนำ ชูใจ ชมเชยให้กำลังใจ ไม่ชอบระเบียบ ไม่ชอบการสอบเพราะกลัวเสียหน้า การประเมินผลควรทำอย่างลับ ใช้วิธีสังเกต จัดอันดับอย่างลับเฉพาะไม่เปิดเผย
9. การสอนผู้ใหญ่ต้องอดทน ใจเย็น ผู้ใหญ่ไม่ชอบให้ใครไม่เคารพนับถือ ไม่ชอบให้ใครดูถูกเหยียดหยาม ก้าวร้าว แต่ขณะเดียวกัน ผู้ใหญ่บางคนมักก้าวร้าว แสดงกิริยามารยาทไม่ให้เกียรติ และไม่เคารพผู้อื่น

ลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จากการศึกษาค้นคว้า

(<http://www.nectec.or.th/courseware/cai/0042.html>) ได้สรุปลักษณะการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะใช้ประสบการณ์มาผสมผสานในการเรียน
2. ผู้ใหญ่จะคาดหวังในสิ่งที่เรียนที่จะเป็นประโยชน์ในชีวิตและการทำงาน

3. ผู้ใหญ่จะนำประสบการณ์ที่สะสมมาแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้

4. ผู้ใหญ่จะสามารถอธิบายสิ่งต่างๆ ได้ต่างกัน

นัฐพร คีก่อผล (<http://gotoknow.org/blog/natthaporn-g2/20560>)กล่าวถึง การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ว่าประกอบด้วย 4 ทักษะคือ ประสบการณ์ วางแผน ปฏิบัติ และประเมินผล และการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ จะเกิด ได้จาก

1. ความปรารถนาที่จะเรียนรู้ (The Desire to learn)

2. ความต้องการที่จะเรียนรู้ (The need to learn)

3. เรียนรู้โดยการปฏิบัติการ (Learning by doing)

4. ความเกี่ยวข้องระหว่างการเรียนรู้และประสบการณ์ (Relation Learning to Experience)

5. การใช้วิธีการผสมที่หลากหลาย (A Variety Methods)

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดจากการศึกษาจิตวิทยาการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มาจัดทำกรอบแนวคิดในการสร้าง ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯแบบรายบุคคล โดยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาด้วยตนเองและรับการฝึกอบรมเสริม สามารถจัดทำและนำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ไปใช้กับนักเรียนในชั่วโมงโฮมรูมได้

3.3 แนวคิดการผลิตและแนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรม

3.3.1 แนวคิดการผลิตชุดฝึกอบรม

ชัยขงค์ พรหมวงศ์ ประธานแขนงวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (สัมภาษณ์ 13 พฤษภาคม 2538) ได้ให้ แนวคิดในการผลิตชุดฝึกอบรมไว้ว่า

การผลิตชุดฝึกอบรมที่จะใช้ในการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา โดยการกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์ ซึ่งอาจกำหนด เป็นเรื่อง หรือบูรณาการเป็นแบบสหวิทยาการ

1.1 กำหนดหน่วยหรือคาบในการฝึกอบรม กำหนดหน่วยการฝึกอบรม แบ่งเนื้อหาวิชาการออกเป็นหน่วยการฝึกอบรม โดยประมาณเนื้อหาวิชาที่จะให้ผู้รับการฝึกอบรม ได้ครบถ้วนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

1.2 กำหนดหัวเรื่อง ผู้ผลิตจะต้องกำหนดว่าในการฝึกอบรมแต่ละหน่วย ควรให้ประสบการณ์อะไรบ้างแก่ผู้รับการฝึกอบรม แล้วกำหนดหัวเรื่องออกมาเป็นหน่วยย่อยและ ลำดับขั้นตอนให้เหมาะสม

1.3 กำหนดแนวคิดให้สอดคล้องกับหน่วย และหัวเรื่อง โดยสรุป แนวความคิดสาระและหลักเกณฑ์สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาภาคประกอบให้ สอดคล้องกัน

1.4 กำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง มักจะกำหนดในรูปแบบ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

1.5 กำหนดกิจกรรมการฝึกอบรม ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อให้วิทยากรทราบว่าหลังจากการฝึกอบรมและประกอบกิจกรรมแล้ว ผู้รับการฝึกอบรม ได้เปลี่ยนพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

1.6 กำหนดการประเมินต้องประเมินให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิง พฤติกรรม เพื่อให้วิทยากรทราบว่าหลังจากที่ผู้รับการฝึกอบรมผ่านกิจกรรมแล้ว ผู้รับการฝึกอบรม ได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ตั้งไว้หรือไม่

1.7 เลือกและผลิตสื่อที่ใช้ในการฝึกอบรมทั้งวัสดุ อุปกรณ์และวิธีการที่ วิทยากรใช้เป็นสื่อการฝึกอบรม เมื่อผลิตสื่อใช้ในการฝึกอบรมของแต่ละหัวเรื่องแล้วก็จัดสื่อ เหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ในกล่องที่เตรียมไว้ก่อนนำไปหาประสิทธิภาพ

1.8 ทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมและปรับปรุง เพื่อเป็น การประกันว่าชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการฝึกอบรม วิทยากรจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้รับ การฝึกอบรมบรรลุผล ดังนั้นในการกำหนดเกณฑ์จำเป็นต้องคำนึงถึงกระบวนการและผลลัพธ์โดย กำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการประกอบกิจกรรมของผู้รับการฝึกอบรมต่อ คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบหลังการฝึกอบรม

1.9 นำมาใช้จริง การใช้ชุดฝึกอบรมที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพ ตามประเภทของชุดฝึกอบรม โดยมีการกำหนดขั้นตอนการใช้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม

ขั้นที่ 2 นำเข้าสู่เรื่อง

ขั้นที่ 3 ประกอบกิจกรรม

ขั้นที่ 4 สรุปผลการฝึกอบรม

ขั้นที่ 5 ทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

ขั้นตอนทั้งหมดนี้เป็นการเตรียมวางแผนการเกี่ยวกับการฝึกอบรม โดยสรุป อย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับขั้นตอนหลักในการผลิตชุดฝึกอบรมซึ่งมีขั้นตอนอยู่ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน ขั้นการเตรียมการ ขั้นดำเนินงาน และขั้นการประเมิน

3.3.2 แนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรบ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกอบรบ โดยใช้แนวคิดจากการผลิตชุดฝึกอบรบทางไกลแผน มสช. สอดคล้องกับแนวคิดในการผลิตชุดฝึกอบรบแบบรายบุคคลในเรื่อง ความหมาย หลักการและแนวคิด รูปแบบ สื่อ ขั้นตอนการพัฒนา และองค์ประกอบชุดฝึกอบรบ

1) ความหมาย ชุดฝึกอบรบทางไกล หรือชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่น ต่างเวลา มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา เช่น ชุดการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช เป็นต้น (ชัยขงค์ พรหมวงศ์ 2523: 118 - 199)

2) หลักการและแนวคิด ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2537: 19 - 20) ได้กล่าวถึงลักษณะของการศึกษาทางไกลไว้ 4 ประการ คือ

(1) คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ระบบการเรียนการสอน ผู้เรียนต้องเรียนด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ มีความตั้งใจในความสำเร็จ จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับความสามารถ ความพร้อม และความมุ่งมั่นของแต่ละบุคคล โดยไม่กระทบกระเทือนต่อภารกิจการงานของตนเอง

(2) ยึดหลักบูรณาการในการพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรการสอนทางไกลเป็นแบบบูรณาการวิชาที่มีความสัมพันธ์ในเนื้อหา และประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

(3) ยึดหลักการใช้สื่อประสม สื่อการศึกษาที่ใช้สอนทางไกล จะต้องเป็นสื่อแบบประสม แต่ละประเภททำหน้าที่ต่างกัน แต่สนับสนุนกัน ได้แก่ สื่อที่ส่งทางไปรษณีย์ วิทยุกระจายเสียง สื่อทางโทรทัศน์ สื่อโสตทัศนอุปกรณ์ และการพบกลุ่มโดยมีวิทยากรให้ความรู้สอนเสริม

(4) ยึดหลักวิธีการจัดระบบในการถ่ายทอดความรู้ จะต้องมีการถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์พร้อมกับการประเมินผลที่อาศัยแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

นอกจากนี้ โฮลเมอร์ (Holmery, 1981: 38 - 39) ยังได้ให้หลักการและแนวคิดของการศึกษาทางไกลไว้อีก 4 ข้อคือ

(1) เน้นการศึกษาเป็นรายบุคคล แต่อาจจะมีการเรียนเป็นกลุ่ม ในลักษณะที่มีการเผชิญหน้ากัน (Face - to - face) ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นบางครั้ง

(2) มีการวางแผนและการจัดกระบวนการสอนเป็นอย่างดี โดยมีการสร้างและการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน และระบบการสอนไว้ล่วงหน้า

(3) การสร้างสื่อการเรียน โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาสาขาต่าง ๆ

(4) ใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ เพื่อการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปสู่ผู้เรียน

ทำให้การเรียนการสอนเข้าถึงกลุ่มผู้เรียน ได้อย่างกว้างขวาง

3) รูปแบบของการศึกษาทางไกล

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2536: 200 - 202) ได้แบ่งรูปแบบของการศึกษาทางไกลไว้ 3 รูปแบบคือ แบบยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อแกนกลาง แบบยึดสื่อแพร่เสียงและภาพเป็นสื่อแกนกลาง และแบบยึดสื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่อแกนกลาง ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบที่ 1 ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อแกนกลาง

4) สื่อการศึกษาทางไกล จากการแบ่งประเภทของสื่อตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน สามารถแยกประเภทของสื่อที่ใช้ในการศึกษาทางไกลออกเป็น 2 ประเภทคือ

(1) สื่อหลัก คือ สื่อที่ผู้เรียนสามารถใช้ศึกษาได้ด้วยตนเอง ตลอดเวลา และทุกสถานที่ สื่อหลักนี้ส่วนมากจะเป็นสื่อพิมพ์ เช่น ตำรา เอกสารคำสอน หรือคู่มือ โดยผู้เรียนสามารถใช้สื่อเหล่านี้เป็นหลักในการเรียนวิชานั้น ๆ และมีโอกาสพลาดจากเรียนได้น้อย เพราะมีสื่อหลักอยู่แล้ว

(2) สื่อเสริม คือ สื่อที่ช่วยเก็บรายละเอียด ต่อเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียน ให้มีความรู้ชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือกรณีที่หากผู้เรียนศึกษาจากสื่อหลักแล้วยังไม่พอ ไม่เข้าใจอย่างกระจ่าง มีปัญหาอยู่ก็สามารถเพิ่มเติมจากสื่อเสริมได้ สื่อประเภทนี้อยู่ในรูปของเทป สรုပ်บทเรียน วิทยุกระจายเสียง การสอนเสริมหรือการพบกลุ่ม

ผู้วิจัยเลือกใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นสื่อหลัก และการอบรมเสริมหรือการพบกลุ่มเป็นสื่อเสริม โดยสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จากแนวคิดแบบชุดการสอนทางไกล แผน มสธ. โดยยึดหลักการใช้สื่อประสม สื่อหลักคือ สื่อสิ่งพิมพ์ชุดฝึกอบรม และสื่อเสริมคือ การอบรมเสริม

5) ขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรม

ผู้วิจัยประมวลขั้นตอนการสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรม จากขั้นตอนการผลิตชุดการสอนทางไกล (กิดานันท์ มลิทอง 2531: 115 – 116) สรုပ်ขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมไว้ 10 ขั้นตอนดังนี้คือ

1. ศึกษาและสำรวจปัญหา
2. วิเคราะห์เนื้อหาให้สอดคล้องกับปัญหา
3. กำหนดวัตถุประสงค์
4. การกำหนดหน่วยการสอน

5. เขียนแผนการสอนประจำหน่วย

6. วิเคราะห์และกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้

6.1 ทำแบบประเมินตนเองก่อนเรียน

6.2 ศึกษาเนื้อหาสาระแต่ละหน่วย

6.3 ปฏิบัติกิจกรรมที่มอบหมายไว้ในชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง

6.4 เข้ารับการสอนเสริมหรืออบรมเสริม

6.5 ทำแบบประเมินตนเองหลังเรียน

7. กำหนดสื่อหลักและสื่อเสริม

8. กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผล

9. ทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรม

10. นำไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวจากแนวคิดแบบชุดการสอนทางไกล แผน มสช. และแบบชุดฝึกอบรมรายบุคคล โดยยึดสื่อหลักคือ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเสริมคือ การอบรมเสริม

6) องค์ประกอบของชุดฝึกอบรม

องค์ประกอบของชุดฝึกอบรม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- (1) คู่มือการใช้ เพื่อให้ผู้นำไปใช้หรือวิทยากรได้ทราบว่าควรจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอย่างไร ซึ่งในคู่มือการฝึกอบรมประกอบด้วย
 - ก. คำชี้แจงในการใช้ชุดฝึกอบรม
 - ข. เนื้อหาสาระ
 - ค. แผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรม
 - ง. แบบทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม
- (2) สื่อที่ใช้ประกอบการฝึกอบรม จัดอยู่ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อเสริม
- (3) การประเมินผลการฝึกอบรม ด้วยการทำแบบประเมินหลังการฝึกอบรมเพื่อจะได้ทราบว่า การฝึกอบรมนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่
- (4) การประเมินชุดฝึกอบรมฯ โดยการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ผู้นำไปใช้หรือวิทยากรตลอดจนผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบคุณภาพของชุดฝึกอบรม

จึงกล่าวได้ว่าแนวทางการพัฒนาชุดฝึกอบรมนั้นจะต้องศึกษาแนวคิดที่สอดคล้องกันทั้งประเภทและลักษณะของชุดฝึกอบรม ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาตั้งแต่เรื่องความหมายของชุดฝึกอบรมทางไกล หลักการ แนวคิด รูปแบบและสื่อของการศึกษาทางไกล ตลอดจนศึกษาขั้นตอนการสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรม องค์ประกอบของชุดฝึกอบรม แล้วจึงสรุปขั้นตอนการพัฒนาชุดฝึกอบรมและปฏิบัติการตามขั้นตอนนั้น

3.4 การหาคุณภาพของชุดฝึกอบรม

โกสล มีคุณ (2545: 286 - 287) ได้สรุปว่า การประเมินคุณภาพของเครื่องมือทั้งฉบับนั้น คุณภาพที่มักพิจารณาประเมินคือ ความตรงของเครื่องมือ ซึ่งมี 3 ประเภท คือ ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ประเมินได้โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ประเมินได้หลายวิธี เช่น ใช้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสัมพันธ์กับเกณฑ์หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบ ความตรงเชิงสัมพันธ์กับเกณฑ์ ซึ่งประเมินได้โดยเปรียบเทียบผลการวัดจากกลุ่มที่สภาพจริงต่างกันอยู่แล้ว เป็นต้น ในที่นี้ขอสรุปเฉพาะด้านความตรงตามเนื้อหา และความตรงตามโครงสร้าง ซึ่งสามารถตรวจสอบโดย ผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. สร้างเครื่องมือโดยวิเคราะห์องค์ประกอบหรือนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ได้เครื่องมือที่ต้องการวัด

2. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบว่ามีความตรงตามเนื้อหาที่ต้องการวัด และโครงสร้างตามองค์ประกอบหรือนิยามเชิงปฏิบัติการ

3. ผู้เชี่ยวชาญให้ความเห็น โดยเสนอความเห็นว่าตรง (+1) ไม่ตรง (-1) หรือไม่แน่ใจ (0)

4. นำความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาความสอดคล้องการประเมิน โดยการหาค่า IOC (Index of concordance)

5. นำความเห็นของผู้เชี่ยวชาญไปปรับปรุง

สำหรับแบบประเมินทั้ง 3 ด้าน คือด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ ที่เป็นเครื่องมือทางการวิจัยและอยู่ในชุดฝึกอบรมด้วยนั้น พิศร ทองชั้น (2545: 220 - 225) สรุปถึงการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือประเภทนี้ว่า ในกรณีที่เป็นเครื่องมือทางการวิจัยที่เราสร้างขึ้นมาและจะต้องตรวจสอบเพื่อหาคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น โดยทั่วไปจะใช้อยู่ 2 วิธีการ คือ วิธีทางเหตุผล(Rational Approach) และวิธีทางสถิติ (Empirical Approach) วิธีทางเหตุผลเป็นการตรวจสอบคุณภาพโดยใช้การพิจารณาเชิงเหตุผล(ก่อนนำไปใช้จริง) โดยอาศัยหลักเกณฑ์หรือผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆว่ามีความเหมาะสมที่จะเก็บเครื่องมือต่อไปหรือไม่ ส่วนวิธีทางสถิตินั้นเป็นการตรวจสอบเพื่อกำหนดคุณภาพเครื่องมือออกมาเป็นตัวเลขต่างๆ ซึ่งจะทำขึ้นหลังจากที่ได้นำ

เครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่วิจัย การใช้วิธีการทางสถิตินี้ อาจจะทำให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบก่อน แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ก็จะเป็นการตรวจสอบคุณภาพที่ดีทำให้ได้เครื่องมือวิจัยที่มีคุณภาพ การตรวจสอบเครื่องมือประเภทแบบประเมิน จะตรวจสอบคุณภาพทั้งรายข้อ และรวมทั้งฉบับดังต่อไปนี้

1. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination = r) หมายถึงคุณสมบัติที่บ่งบอกถึงความสามารถของแบบประเมินที่แยกคนเก่ง-อ่อน ได้ ค่าอำนาจจำแนกที่ใช้จะต้องมีค่า r ที่สูงกว่า .20 ขึ้นไป การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นการหาคุณภาพของแบบประเมินรายข้อ

2. การหาค่าความเที่ยง (Reliability) หมายถึงความแน่นอน ความคงเส้นคงวาในการวัดการตรวจสอบหาคุณภาพทางด้านนี้ จะต้องนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่วิจัยก่อน แล้วนำผลมาใช้ในการวิเคราะห์ การวิเคราะห์หาความเที่ยงเป็นการหาคุณภาพทั้งฉบับ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหาคุณภาพของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยหาความตรงตามเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้างและปรับปรุงตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80 - 1.00 สำหรับแบบประเมินทั้ง 3 ด้านนั้น จะหาความตรงตามเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้างตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและวิจัยทางการศึกษา แล้วหาคุณภาพของแบบประเมิน โดยวิธีทางสถิติ ด้วยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับประชากรที่วิจัยเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดฝึกอบรม

3.5.1 งานวิจัยในประเทศ

กรรณิกา ศรีประภา (2540) ได้ศึกษาการสร้างชุดฝึกอบรมสำหรับปฐมนิเทศพนักงานใหม่ บริษัทซีคอน ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด และบริษัทซีคอน แมนเนจเม้นท์ จำกัด กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานบริษัท ซีคอน ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด และบริษัทซีคอน แมนเนจเม้นท์ จำกัด จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่าการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุรพล บุญลือ (2540) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับพนักงานใหม่ ธนาคารศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานใหม่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) จำนวน 46 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 23 คน ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมของพนักงานกลุ่มทดลอง และควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรม หลังการอบรมของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุทธิพรรณ เทพโพธา (2543) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ปกครองเรื่องโภชนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนบ้านป่าพง จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ของผู้ปกครองหลังจากใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จักรกฤษณ์ แววสระ (2547) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่อง วิทยาการดาราศาสตร์ภาคสนามสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาฟิสิกส์และ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องวิทยาการดาราศาสตร์ภาคสนามสำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาฟิสิกส์และ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีประสิทธิภาพ 87.99 /85.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ 2)ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังศึกษาด้วยชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนศึกษาด้วยชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) เจตคติต่อชุดการฝึกอบรมด้วยตนเองของนักศึกษาเรื่องวิทยาการดาราศาสตร์ภาคสนามอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จิตรา พิชะพัฒน์ (2548) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรม: ประมวลสาระสำคัญด้านบริหารการเงินและสินทรัพย์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 85.38 (สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด)และประสิทธิภาพของผลการเรียนรู้เท่ากับ 77.81 (อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด) โดยผลคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังศึกษาชุดฝึกอบรมแตกต่างจากก่อนศึกษาชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วีรศักดิ์ ศิลาวรรณ (2548) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมครู เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบ โครงงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า 1) ชุดฝึกอบรมครู มีประสิทธิภาพ 84.46/89.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ครูมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมในระดับมากที่สุด

ฉัฐพงษ์ ก่ายโรตอง (2550) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องการประเมินผลตามสภาพจริงในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกอบรมครู มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 88.59286.95$ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ครูมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมร้อยละ 37.62

3.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฮาร์เปอร์ (Harper, 1971) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเอง กับการสอนแบบบรรยายวิชาฝรั่งเศส ผลการวิจัยสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองเรียนที่จากชุดการเรียนด้วยตนเองสูงกว่าการสอนแบบบรรยาย นักศึกษาในกลุ่มสูง กลุ่มกลาง กลุ่มต่ำของกลุ่มทดลองมีทักษะในการอ่าน พูด เขียน ดีกว่าการสอนแบบบรรยาย

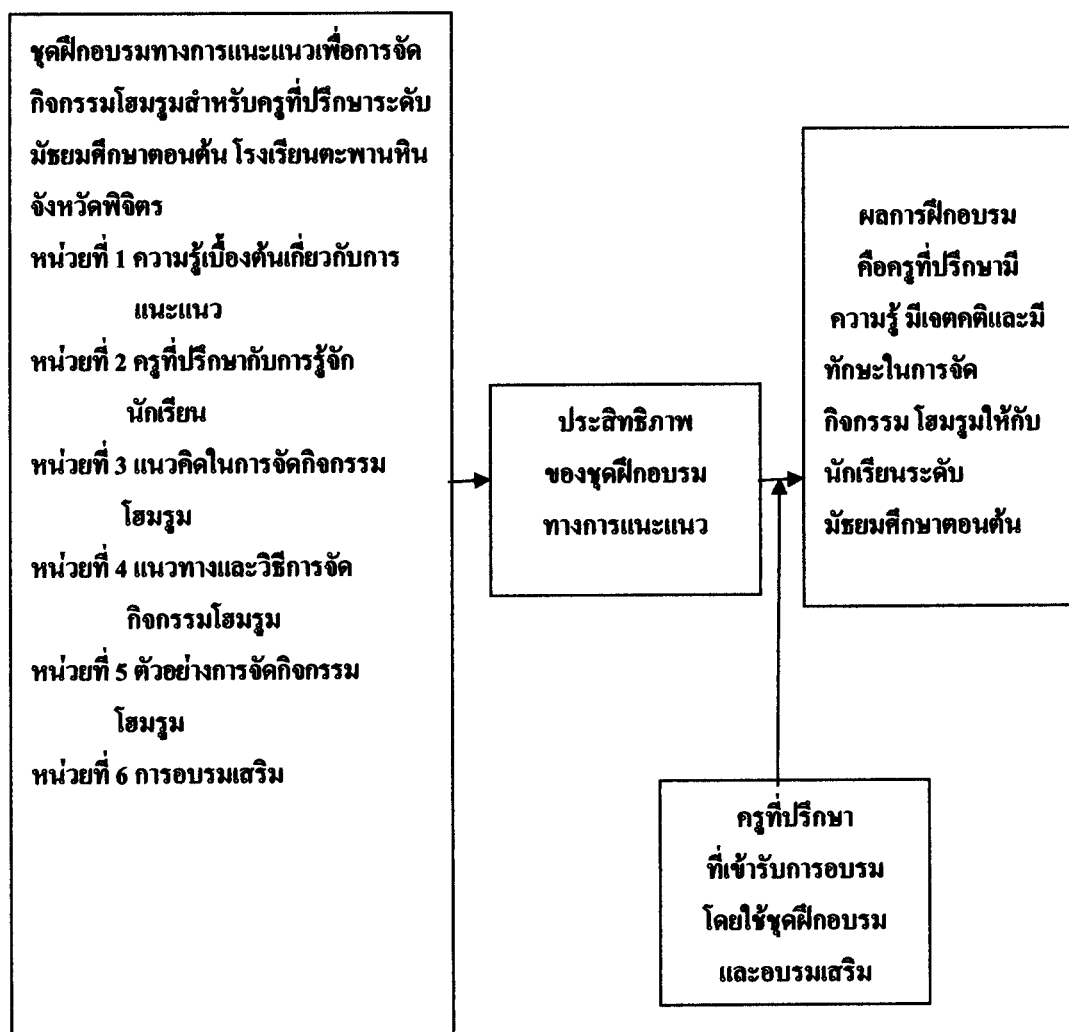
แมค โคนเนล (McDonald, 1973) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและประเมินค่าของชุดการสอนที่เรียนด้วยตนเองวิชาภาษาอังกฤษซ่อมเสริมในวิทยาลัยชุมชนซานเมื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักเรียนที่เรียน โดยใช้สื่อประสมกับการสอนแบบบรรยายและอภิปราย ผลการวิจัยปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดการสอนมีค่าสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยวิธีบรรยายและอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กิลรอย (Gilroy, 1989) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาและการประเมินผลเครื่องมือในการศึกษาทางไกลของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล ในบริษัทเงินทุนข้ามชาติหลายแห่ง (The Development and Evaluation of Distance Learning Materials for Administrative Personnel in Multinational Company) พบว่า การเปรียบเทียบการให้ความรู้แบบการศึกษาทางไกลกับการเรียนแบบปกติธรรมดาของเจ้าหน้าที่บริหารงานบุคคล ในบริษัทเงินทุนข้ามชาติหลายแห่ง ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบปรากฏว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมโดยใช้การเรียนทางไกลมีคะแนนสูงกว่าผู้ที่ได้รับการฝึกอบรมแบบปกติ ผู้มีประสบการณ์ในการเรียนทางไกลมาก่อนจะมีคะแนนสอบสูงกว่า และจบหลักสูตรได้มากกว่า ผู้ที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อน ผู้ที่เรียนหรือฝึกหัดที่บ้าน จะได้คะแนนสูงกว่าผู้ที่ศึกษาเล่าเรียนในสำนักงานหรือห้องเรียน

จากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคคลทำได้โดยการฝึกอบรม และการฝึกอบรมที่ได้ผลดีควรมีสื่อที่มีคุณภาพ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้สื่อคือชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยได้แนวคิดจากการผลิตชุดฝึกอบรมทางไกลแผน มสช.ผสมผสานกับแนวคิดในการผลิตชุดฝึกอบรมรายบุคคล โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางในการพัฒนาชุดฝึกอบรมทั้ง 2 แบบแล้วเลือกเอาบางส่วนที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระยะเวลามาใช้ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดที่จะพึงมี ทั้งนี้เพื่อให้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่า และอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้การปฏิบัติงาน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรม โฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดของตัวแปรที่ต้องการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 2.4 แสดงแผนผังกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เริ่มจากการสำรวจความคาดหวัง และประเมินสภาพจริงของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามมาตรฐานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรทั้งหมด 108 คน เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2551 พบว่าผลการประเมินตามสภาพจริงต่ำกว่าความคาดหวังมาก และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนแต่ละด้าน ด้านที่คะแนนต่ำสุดคือด้านกระบวนการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงสำรวจการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา ตามมาตรฐานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านกระบวนการ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2551 พบว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะการจัดกิจกรรมตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในระดับน้อย จึงได้สำรวจและศึกษาสภาพปัญหาของครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในการปฏิบัติหน้าที่แนะแนวตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 60 คน เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2551 พบว่า ครูที่ปรึกษา มีปัญหาด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูมในชั่วโมงโฮมรูม จำนวน 47 คน จากจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ 56 คนคิดเป็นร้อยละ 83.92 ซึ่งเป็นระดับปัญหาสูงสุดของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้วิจัยจึงได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

2. เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

มีขั้นตอนการพัฒนางานวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาและเป็นคณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษาและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ครูที่ปรึกษาและเป็นคณะกรรมการดำเนินการ (ทีมทำ) ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามคำสั่งแต่งตั้งครูที่ปรึกษาและคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 คน โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.2.1 ชี้แจงครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการวิจัย

1.2.2 สุ่มอย่างง่าย โดยการรับสมัครครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สมัครใจเข้าร่วมทดลอง 15 คน

2. ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการ

2.1 ตัวแปร ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1.1 *ตัวแปรต้น* ได้แก่ ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

2.1.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ สมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยวัดจากคะแนนการทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครู หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

2.2 นิยามเชิงปฏิบัติการ

2.2.1 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว หมายถึง ชุดฝึกอบรมที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นโดยศึกษาจากหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จิตวิทยาการเรียนรู้ และทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และแนวทางการสร้างชุดฝึกอบรม โดยทำเป็นชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว ซึ่งประกอบด้วย

- 1) คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม ได้แก่
 - (1) คำชี้แจงการใช้ชุดฝึกอบรม
 - (2) ข้อเสนอแนะการใช้ชุดฝึกอบรม
 - (3) แบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 2) เนื้อหาสาระในการฝึกอบรม ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 หน่วย และ การฝึกอบรมเสริมจำนวน 1 ครั้ง เนื้อหาทั้ง 5 หน่วยได้แก่หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนว หน่วยที่ 2 ครูที่ปรึกษากับการรู้จักนักเรียน หน่วยที่ 3 แนวคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม หน่วยที่ 4 แนวทางและวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม และหน่วยที่ 5 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยในแต่ละหน่วยประกอบด้วย แผนการฝึกอบรม เนื้อหาในการฝึกอบรมและกิจกรรมประเมินการใช้ชุดฝึกอบรม โดยให้ผู้รับการอบรมศึกษาจากชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง
- 3) กำหนดการการอบรมเสริม 1 ครั้ง ประกอบด้วยเนื้อหา การสรุปแนวคิด แนวทาง วิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม การอภิปราย ซักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2.2.2 คุณภาพของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว หมายถึง ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวที่มีคุณภาพโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงเชิงโครงสร้างตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน โดยจะต้องมีค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80 – 1.00

2.2.3 แบบประเมินความรู้ หมายถึง แบบประเมินผลด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) 6 ระดับของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแนะแนว และการจัดกิจกรรมโฮมรูมก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2.2.4 แบบประเมินด้านเจตคติ หมายถึง แบบประเมินผลด้านเจตพิสัย (Affective domain) 3 องค์ประกอบของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม ก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ที่ผู้วิจัยศึกษาและจัดทำขึ้น

2.2.5 แบบประเมินด้านทักษะ หมายถึง แบบประเมินผลด้านทักษะพิสัยของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน และการจัดกิจกรรมโฮมรูมก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือวิจัย

3.1.1 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เป็นชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร มีเนื้อหาสาระทั้งหมดครนวนย และอบรมเสริม จำนวน 1 ครั้ง

3.1.2 แบบประเมินด้านความรู้ เป็นแบบประเมินผลด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เพื่อประเมินความรู้ 6 ระดับตามทฤษฎีของ เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom) ของครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เกี่ยวกับการแนะแนว และการจัดกิจกรรมโฮมรูม จำนวน 40 ข้อ ประกอบด้วย ข้อคำถามที่ประเมินความรู้-จำ 4 ข้อ ความเข้าใจ 5 ข้อ การนำไปใช้ 11 ข้อ การวิเคราะห์ 13 ข้อ การสังเคราะห์ 4 ข้อ และการประเมินผล 3 ข้อ

3.1.3 แบบประเมินด้านเจตคติ เป็นแบบประเมินผลด้านเจตพิสัย (Affective domain) เพื่อประเมินเจตคติ 3 องค์ประกอบของครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม จำนวน 30 ข้อ เป็นข้อความเพื่อประเมินเจตคติด้านการแนะแนวจำนวน 15 ข้อ และข้อความเพื่อประเมินเจตคติด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูม จำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านปัญญา 18 ข้อ องค์ประกอบด้านอารมณ์ 5 ข้อ และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม 7 ข้อ

3.1.4 แบบประเมินด้านทักษะ เป็นแบบประเมินผลด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) เพื่อประเมินทักษะของครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เกี่ยวกับการรู้จักนักเรียน การจัดกิจกรรมโฮมรูม จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วยข้อความเพื่อประเมินทักษะการรู้จักนักเรียน 3 ข้อ และข้อความเพื่อประเมินทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม 17 ข้อ

3.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

3.2.1 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เป็นชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการโดย

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว การจัดกิจกรรมโฮมรูม ชุดฝึกอบรมและการฝึกอบรม พบว่า ปัจจัยที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามี ความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติต่อการแนะแนว กิจกรรมโฮมรูมและมีทักษะในการจัดกิจกรรมโฮม รูมได้มากขึ้นคือการฝึกอบรมและการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับครูที่ปรึกษาโดยไม่กระทบเวลาใน การปฏิบัติงานของครู ก็คือการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมซึ่งสามารถใช้ฝึกอบรมด้วยตนเอง

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุด ฝึกอบรม พบว่า การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มที่จะทำ ให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ เกี่ยวกับการแนะแนว กิจกรรมโฮมรูมและมีทักษะ การจัดกิจกรรมโฮมรูมมากขึ้น

มีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาตามลำดับดังนี้

(1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการ แนะแนวไว้ว่า เพื่อสร้างและพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับ ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรให้มีคุณภาพ โดยมีความ ตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยวิธีหาค่า IOC ชุดฝึกอบรมประกอบด้วย โครงสร้างการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม แบบประเมินด้านความรู้ เจตคติ และทักษะของครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ค่าความยากง่าย (Easiness) และค่าความเที่ยง (Reliability) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และกำหนดการ อบรมเสริม

(2) ศึกษาหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการแนะแนว การจัดกิจกรรมโฮม รูม ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จิตวิทยาการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้ โดยกระบวนการกลุ่ม การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และแนวทางการสร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะ แนว จากแนวคิดแบบชุดการสอนทางไกล แผน มสธ. โดยยึดหลักการใช้สื่อประสม สื่อหลักคือ สื่อสิ่งพิมพ์ชุดฝึกอบรม และสื่อเสริมคือ การอบรมเสริม

(3) จัดทำกรอบแนวคิดของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยกำหนด เนื้อหาสาระเป็นหน่วย และกิจกรรมประกอบการฝึกอบรมของแต่ละหน่วย โดยมีเนื้อหาสาระ จำนวน 5 หน่วยและการ อบรมเสริม 1 ครั้ง โดยให้เนื้อหาสาระทุกหน่วยและการอบรมเสริม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

(4) สร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯตามกรอบแนวคิดที่ได้จัดทำไว้

(5) หาคคุณภาพของชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นโดยนำชุดฝึกอบรมทางการ

แนะนำให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะนำและการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง ด้วยวิธีการหาค่า IOC และได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของชุดฝึกอบรมทางการแนะนำทุกหัวข้อเท่ากับ 1.00

(6) นำชุดฝึกอบรมทางการแนะนำมาทดลองใช้กับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จำนวน 10 คน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งให้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะนำ เพื่อศึกษาความเหมาะสมและคุณภาพของชุดฝึกอบรมทางการแนะนำ และศึกษาผลในการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะนำ โดยการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent test) ปรากฏว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะนำอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อความและคะแนนที่ได้จากแบบประเมินหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะนำสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

(7) ปรับปรุงชุดฝึกอบรมทางการแนะนำตามข้อเสนอแนะจากแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะนำของครูที่ศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 10 คน

(8) นำชุดฝึกอบรมทางการแนะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร จำนวน 15 คนที่สมัครใจเข้ารับการอบรม พร้อมทั้งให้ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะนำ เพื่อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครูที่ศึกษาต่อไป

3.2.2 แบบประเมินด้านความรู้ เป็นแบบประเมินความรู้ครูที่ศึกษาระดับ

มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ด้านการแนะนำ และการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนาเครื่องมือและประเมินผลด้านพุทธิพิสัยจากเอกสารประกอบการสอน ชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการวัดและประเมินผลการศึกษา เขียนโดยรศ. ดร. เตือนใจ เกตุษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2544) และหนังสือการทดสอบทางจิตวิทยา ของรองศาสตราจารย์ ดร. ม.ร.ว. สมพร สุทัศน์ (2545: 75 - 76) แล้วดำเนินการสร้างและพัฒนาดังนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างและพัฒนาแบบประเมิน ไว้ว่า เพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินด้านความรู้ ของครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในเรื่องการแนะนำและการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2) จัดทำโครงสร้างแบบทดสอบ (Test Specification) โดยทำตารางวิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์ และพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน ซึ่งพฤติกรรมในที่นี้หมายถึงพฤติกรรมทางสมองตามทฤษฎีของ เบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom) ที่แบ่งการเรียนรู้

เป็น 6 ชั้นตามลำดับ คือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการวิเคราะห์จากเอกสารประกอบการอบรม ประสบการณ์วิชาชีพครู และประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์ เขียนโดย รศ. อุษาวดี จันทร์สนธิ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544) และการพัฒนาเครื่องมือวัดและประมวลผลด้านพุทธิพิสัยจากเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการวัดและประเมินผลการศึกษา เขียนโดย รศ.ดร.เดือนใจ เกตุษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544)

3) เขียนข้อคำถามตามโครงสร้างแบบทดสอบหรือตารางวิเคราะห์แบบทดสอบได้ข้อคำถามที่ใช้ประเมินพฤติกรรมด้านความรู้-ความจำ จำนวน 4 ข้อ ได้แก่คำถามข้อที่ 1 3 21 และ 29 ด้านความเข้าใจ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่คำถามข้อที่ 18 22 25 26 และ 28 ด้านการนำไปใช้จำนวน 11 ข้อ ได้แก่คำถามข้อที่ 11 16 17 20 24 32 35 36 37 38 และ 39 ด้านการวิเคราะห์จำนวน 13 ข้อ ได้แก่คำถามข้อที่ 2 4 5 6 8 9 10 12 13 14 33 34 และ 40 ด้านสังเคราะห์จำนวน 4 ข้อ ได้แก่คำถามข้อที่ 23 27 30 และ 31 ด้านการประเมินค่า จำนวน 3 ข้อ ได้แก่คำถามข้อที่ 7 15 และ 19 รวมข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 40 ข้อ

4) นำแบบประเมินความรู้ที่เขียนข้อคำถามพร้อมกับตัวเลือกไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนว และด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างว่าข้อคำถามที่เขียนนั้นวัดได้ตรงประเด็นและครอบคลุมเนื้อหาเพียงใด ด้วยวิธีการหา IOC (Index of Concordance) โดยข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 - 1.00

5) นำแบบประเมินด้านความรู้ที่ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและด้านการวิจัยทางการศึกษา ตรวจสอบให้ความเห็นมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ซึ่งอยู่ในบริบทเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ถือว่ามีความใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกด้วยสูตรอย่างง่าย ตามวิธีของ เบรนนัน (Brennan,1972) โดยใช้สูตรประกอบ กรณสูตร (2542 : 33) วิเคราะห์ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 0.20 - 0.73 และหาค่าความยากง่าย (Easiness) โดยใช้สูตรหาความยากง่าย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:81) วิเคราะห์ได้ค่าความยากง่ายรายข้อระหว่าง 0.50 - 0.80 แล้ววิเคราะห์หาค่าความเที่ยง โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson method) สูตร KR_{21} ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.91

6) นำแบบประเมินด้านความรู้ที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปทดลองใช้กับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหินจังหวัดพิจิตรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คนเพื่อตรวจสอบคุณภาพ ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป รายละเอียดของแบบประเมินความรู้มีดังต่อไปนี้

ลักษณะของแบบประเมิน เป็นแบบประเมินประเภทแบบทดสอบมีตัวเลือกให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้ประเมินระดับพฤติกรรม 6 ด้าน คือ ด้านความรู้-ความจำ 4 ข้อ ด้านความเข้าใจ 5 ข้อ ด้านการนำไปใช้ 11 ข้อ ด้านการวิเคราะห์ 13 ข้อ ด้านการสังเคราะห์ 4 ข้อ และด้านการประเมินค่า 3 ข้อ รวม 40 ข้อ 40 คะแนน วิธีการตอบให้เขียนเครื่องหมาย X ลงบนตัวเลือกที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว เกณฑ์การคิดคะแนน ถ้าตอบถูกคิดคะแนนให้ข้อละ 1 คะแนน

การแปลผล ถ้าได้คะแนนระหว่าง 31-40 คะแนนแสดงว่าผู้ตอบแบบประเมินเป็นครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับสูง ถ้าได้คะแนนระหว่าง 21-30 คะแนนแสดงว่าผู้ตอบแบบประเมินสามารถที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้ หากได้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวด้วยตนเอง ถ้าได้คะแนนระหว่าง 1-20 คะแนน แสดงว่าหากผู้ตอบแบบประเมินได้รับการแนะนำส่งเสริมสนับสนุนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพิ่มขึ้นรวมทั้งได้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวด้วยตนเอง แล้วผู้ตอบแบบประเมินก็จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้

3.2.3 แบบประเมินด้านเจตคติ เป็นแบบประเมินเจตคติของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีการสร้างและพัฒนาดังต่อไปนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการสร้างและพัฒนาแบบประเมินด้านเจตคติไว้ว่าเพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินเจตคติของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม ให้มีคุณภาพทั้งด้านความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง มีค่าอำนาจจำแนกและมีความเที่ยงที่ยอมรับได้

2) ศึกษาองค์ประกอบของเจตคติของ สมพร สุทัศนีย์ (2538) รังสิมา บุญชัย (2541) และสุนทรีย์ โคมิน (2542) ศึกษาการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านเจตพิสัยของผศ. ดร.บุญศรี พรหมมาพันธุ์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2544) ศึกษาแบบวัดคุณลักษณะและเจตคติของครูที่ปรึกษาเพื่อปฏิบัติหน้าที่แนะแนว ของ รศ. ดร. ประคินันท์ อุปรมย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546) แล้วเขียนข้อคำถามให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ โดยมีข้อคำถามด้านการแนะแนวจำนวน 15 ข้อ ด้านการจัดกิจกรรม

โสมรุม จำนวน 15 ข้อ รวมเป็น 30 ข้อ เป็นข้อคำถามด้านบวก จำนวน 20 ข้อคือข้อ 1 2 5 6 7 8 10 11 13 14 15 17 18 20 22 23 26 27 28 และ 30 เป็นข้อคำถามด้านลบ จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 3 4 9 12 16 19 21 24 25 และ 29 และได้เขียนข้อคำถามตามองค์ประกอบของเจตคติโดยเป็นองค์ประกอบด้านปัญญาหรือการรู้การคิด หมายถึงการรับรู้ ความคิด ความเชื่อ จำนวน 18 ข้อ คือข้อ 1 3 4 5 9 10 11 12 13 14 16 17 19 20 25 26 27 และ 29 เป็นองค์ประกอบด้านอารมณ์ หมายถึงความรู้สึก จำนวน 5 ข้อ คือข้อ 2 6 21 22 และ 24 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม หมายถึงแนวโน้มการตอบสนองต่อสิ่งเร้า จำนวน 7 ข้อ คือข้อ 7 8 15 18 23 28 และ 30

3) นำแบบประเมินด้านเจตคติที่เขียนเสร็จแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและด้านการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างด้วยวิธีการหา IOC (Index of Concordance) โดยข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 - 1.00

4) นำแบบประเมินเจตคติที่ได้ตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนตะพานหินซึ่งอยู่ในบริบทเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ถือว่ามีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนเพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีใช้การแจกแจงของที (t-distribution) ได้ค่า t สูงกว่า 1.75 ทุกข้อ แสดงว่าแบบประเมินเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกเป็นที่ยอมรับได้ จากนั้นจึงนำแบบประเมินไปหาค่าความเที่ยง โดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) จำนวน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ B-IndexWin65.exe ของศาสตราจารย์ ดร.แสงผ่อง (2538) หน่วยงานนิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขต 8 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็น โปรแกรมใช้วิเคราะห์ข้อสอบแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.88

5) นำแบบประเมินที่ได้รับการตรวจและปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและด้านการวิจัยทางการศึกษาและหาคุณภาพแล้วไปทดลองใช้กับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนเพื่อตรวจสอบคุณภาพ ก่อนทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รายละเอียดของแบบประเมินเจตคติมีดังต่อไปนี้

ลักษณะของแบบประเมิน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีตัวเลือกให้ 3 ชนิด คือ ใช่ทุกครั้ง ใช่บางครั้ง และไม่ใช่ จำนวนทั้งหมด 30 ข้อ ประกอบด้วยข้อความหรือสถานการณ์ในรูปของความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และแนวโน้มที่จะตอบสนองด้วยการกระทำ โดยเป็นข้อคำถามเจตคติด้านการแนะแนว จำนวน 15 ข้อ เป็นเจตคติด้านการจัดกิจกรรมโสมรุม จำนวน 15 ข้อ

วิธีการตอบ ผู้ตอบจะทำเครื่องหมาย X ลงในช่องความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็น และการกระทำของผู้ตอบมากที่สุด

เกณฑ์การคิดคะแนน ข้อความหรือสถานการณ์เป็นไปทางบวก ได้แก่ แบบประเมินข้อ 1 2 5 6 7 8 10 11 13 14 15 17 18 20 22 23 26 27 28 และ 30 ถ้าตอบว่า ใช่ทุกครั้ง ได้ 3 คะแนน ถ้าตอบว่า ใช่บางครั้งได้ 2 คะแนน ถ้าตอบว่า ไม่ใช่ได้ 1 คะแนน ถ้าข้อความหรือสถานการณ์เป็นไปทางลบ ได้แก่ แบบประเมินข้อ 3 4 9 12 16 19 21 24 25 และ 29 ถ้าตอบว่า ใช่ทุกครั้ง ได้ 1 ถ้าตอบ ใช่บางครั้ง ได้ 2 คะแนน ถ้าตอบว่า ไม่ใช่ได้ 3 คะแนน

การแปลผลคะแนน ผู้ตอบแบบประเมินเจตคติที่ได้คะแนน 84 – 90 เป็นผู้มีเจตคติต่อการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับดีมาก ได้คะแนน 76 – 83 เป็นผู้มีเจตคติต่อการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับดี ได้คะแนน 68 – 75 เป็นผู้มีเจตคติต่อการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับพอใช้ ได้คะแนน 58 - 67 เป็นผู้มีเจตคติต่อการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับควรปรับปรุง ได้คะแนนต่ำกว่า 58 แสดงว่าผู้ตอบแบบประเมินเจตคติมีเจตคติค่อนข้างไม่ดีต่อการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม

3.2.4 แบบประเมินด้านทักษะ เป็นแบบประเมินทักษะของครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาตามลำดับต่อไปนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างและพัฒนาแบบประเมินด้านทักษะคือ เพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินทักษะของครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้มีคุณภาพทั้งด้านความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเที่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
- 2) กำหนดประเด็นย่อยที่ต้องการประเมินจากทักษะที่จำเป็นสำหรับครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยผู้วิจัยได้กำหนดไว้ 2 ประเด็นคือทักษะการรู้จักนักเรียน และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 3) เขียนข้อความตามประเด็นย่อยที่ต้องการประเมิน ได้ข้อความที่แสดงระดับการปฏิบัติ คือมีทักษะด้านการรู้จักนักเรียน จำนวน 3 ข้อ และทักษะด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูม จำนวน 17 ข้อ
- 4) นำแบบประเมินด้านทักษะที่มีข้อความแสดงรายการปฏิบัติของครูที่ปรึกษาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างด้วยวิธีการหา IOC (Index of Concordance) โดยข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80 - 1.00

5) นำแบบประเมินด้านทักษะที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนตะพานหินจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยโดยวิธีใช้การแจกแจงของที (t-distribution) ได้ค่า t สูงกว่า 1.75 ทุกข้อ ซึ่งแสดงว่ารายการประเมินด้านทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าอำนาจจำแนกเป็นที่ยอมรับได้ จากนั้นจึงหาค่าความเที่ยงโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) คำนวณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ชื่อ B-IndexWin65.exe ของศาสตราจารย์ (2538) หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขต 8 จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็น โปรแกรมใช้วิเคราะห์ข้อสอบแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ได้ค่าความเที่ยง (Reliability) เท่ากับ 0.88

6) นำแบบประเมินด้านทักษะที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปทดลองใช้กับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนตะพานหินที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความคุณภาพ ก่อนทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

รายละเอียดของแบบประเมินด้านทักษะมีดังต่อไปนี้

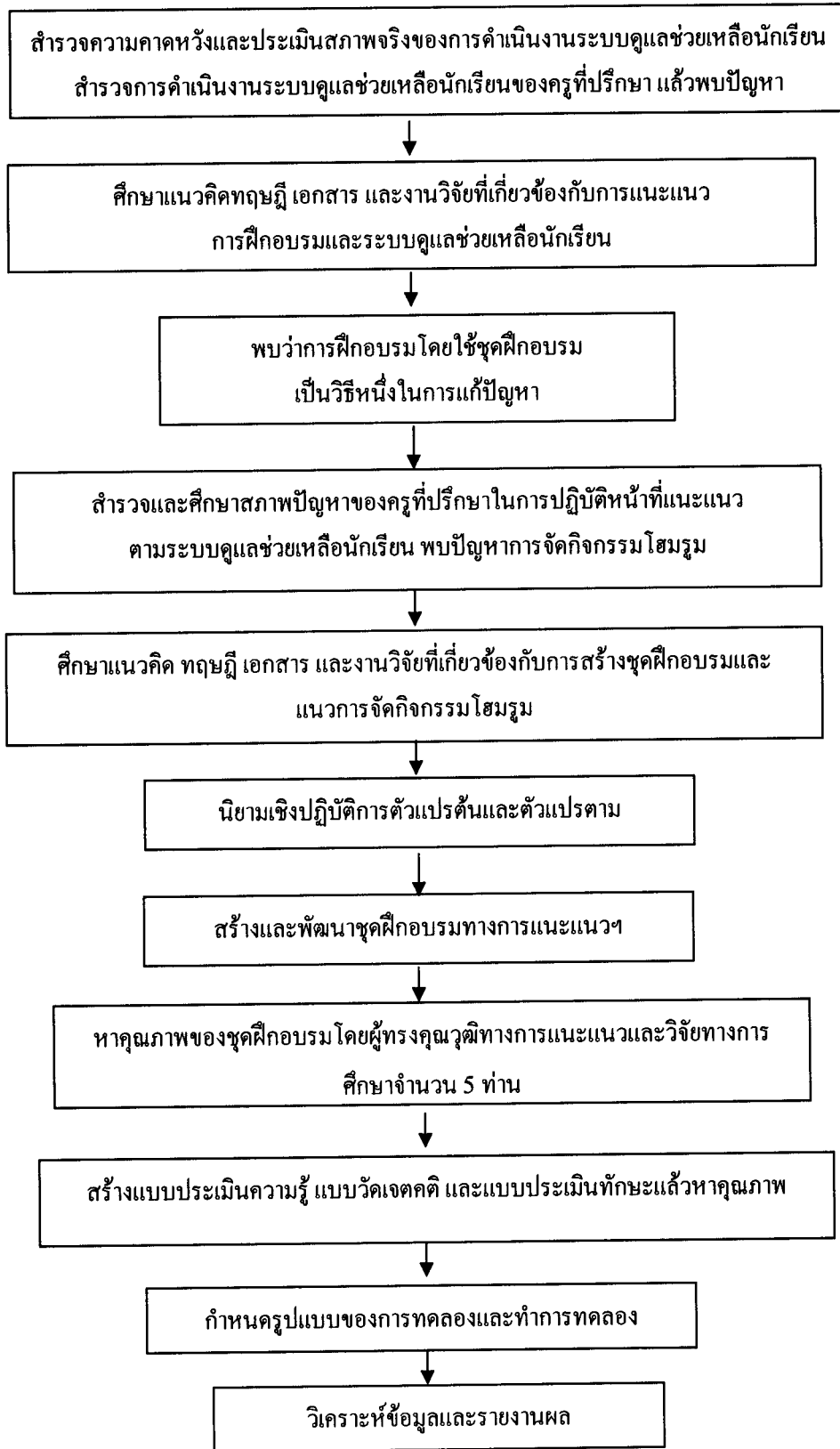
ลักษณะของแบบวัด เป็นข้อความหรือสถานการณ์ ซึ่งใช้ประเมินทักษะดังต่อไปนี้ ข้อ 7 8 9 ใช้ประเมินทักษะด้านการรู้จักนักเรียน ข้อ 1 2 3 4 5 6 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 และ 20 ใช้ประเมินทักษะด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูม

วิธีการตอบ ผู้ตอบแบบประเมินจะทำเครื่องหมาย X ลงในช่องความเป็นจริงที่ตรงกับการปฏิบัติของผู้ตอบ ช่องที่ 1 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติและทำได้อย่างราบรื่น ช่องที่ 2 ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติแต่ขลุกขลักและมีปัญหา ช่องที่ 3 ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีการปฏิบัติ

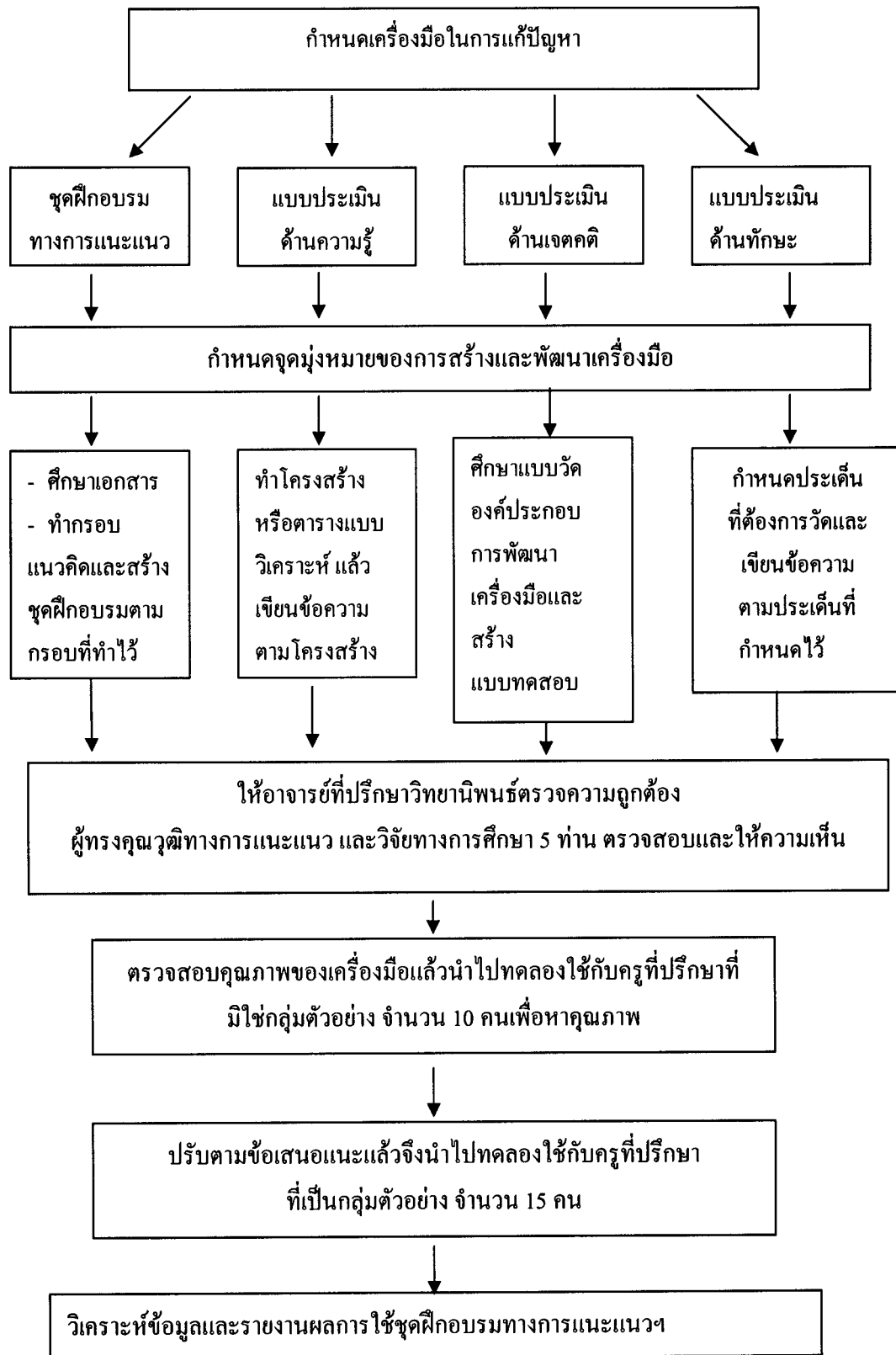
เกณฑ์การคิดคะแนน ถ้าผู้ตอบระดับ 3 ได้คะแนน 3 คะแนนถ้าผู้ตอบระดับ 2 ได้คะแนน 2 คะแนน ถ้าผู้ตอบระดับ 1 ได้คะแนน 1 คะแนน

การแปลผลคะแนน คะแนนระหว่าง 56-60 คะแนน หมายถึงผู้ตอบแบบประเมินมีทักษะในการรู้จักนักเรียนและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับดีมาก ได้คะแนนระหว่าง 51 - 55 คะแนน หมายถึงผู้ตอบแบบประเมินมีทักษะในการรู้จักนักเรียนและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับดี ได้คะแนนระหว่าง 46 - 50 คะแนนหมายถึงผู้ตอบแบบประเมินมีทักษะในการรู้จักนักเรียนและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับพอใช้ ได้คะแนนระหว่าง 41 - 45 คะแนนหมายถึงผู้ตอบแบบประเมินมีทักษะในการรู้จักนักเรียนและการจัดกิจกรรมโฮมรูมอยู่ในระดับน้อย

3.3 การทดลองเครื่องมือ นำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการวิจัยเชิงกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest-Posttest Design) เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ด้วยการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินก่อนและหลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ 3.2 แสดงขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นเวลา 3 สัปดาห์ตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ขั้นเตรียมการทดลอง (สัปดาห์ที่ 1 ใช้เวลา 2 วัน)

4.1.1 รับสมัครครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัด พิจิตรที่พบปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมเข้าร่วมทดลองฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมจำนวน 15 คน

4.1.2 ทำหนังสือขออนุญาตทดลองเครื่องมือและเก็บข้อมูล

4.1.3 เตรียมชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ แบบประเมินทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะก่อนและหลัง สถานที่ใช้อบรมเสริม และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

4.2 ขั้นดำเนินการทดลอง (สัปดาห์ที่ 1- 2 ใช้เวลา 12 วัน)

4.2.1 ทำการประเมินครูที่ปรึกษาก่อนการทดลองด้วยแบบประเมินด้านความรู้ แบบประเมินด้านเจตคติ และแบบประเมินด้านทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยใช้เวลาหลังเลิกเรียน 90 นาที

4.2.2 ให้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯแก่ครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนำไปศึกษาในสัปดาห์ที่ 1 - 2 (ใช้เวลา 12 วัน เนื่องจากข้อเสนอแนะจากแบบสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คนเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯเพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่กล่าวว่าการกำหนดเวลาให้ศึกษามากเกินไป ทำให้ล้าในส่วนของที่ศึกษามาแล้วและมีผลต่อการทำแบบประเมินหลังการฝึกอบรม) แล้วจึงอบรมเสริมในสัปดาห์ที่ 3 ใช้เวลา 1 วัน 5 ชั่วโมง โดยมีวัตถุประสงค์ของการอบรมเสริมคือ

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้สรุปแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม
3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ได้เห็นแบบอย่าง วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
4. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา มีเจตคติและทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมระหว่างการอบรมเสริมมีดังต่อไปนี้

- เวลา 08.30-9.00น. พิธีเปิด และบรรยายพิเศษเรื่องการปฏิบัติหน้าที่แนะแนวกับเกณฑ์การขอเลื่อนวิทยฐานะ
- เวลา 9.00-10.00 น. สรุปรื่องแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรม โฮมรูม โดยผู้วิจัยร่วมกับครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด
- เวลา 10.15 - 11.00 นำเสนอผลงานการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม อภิปรายปัญหา และข้อเสนอแนะ
- เวลา 11.00 - 12.00 สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- เวลา 13.00 - 14.15 สรุปรประโยชน์การจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาและนักเรียน อภิปราย ชักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- เวลา 14.30 - 16.00 ทำแบบประเมินตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- 4.2.3 ให้ครูที่ปรึกษาตอบแบบสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ในสัปดาห์ที่ 3 ให้เสร็จสิ้น
4. 2.4 ตรวจสอบให้คะแนนจากแบบประเมินทั้ง 3 ด้าน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เปรียบเทียบด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

สรุปขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

ก่อนการทดลอง	ระหว่างการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว	หลังการทดลองใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว
สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 1 – 2	สัปดาห์ที่ 3
1. รับสมัครครูที่ปรึกษา 2. ทำหนังสือขออนุญาตโรงเรียนเตรียมแบบประเมินทั้ง 3 ด้านและชุดฝึกอบรมฯ ตลอดจนอุปกรณ์ในการอบรมเสริม	1. ทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านก่อนการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ 2. ศึกษาจากชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ หน่วยที่ 1-5 โดยศึกษาในสัปดาห์ 1-2 ใช้เวลา 12 วัน	1. เข้ารับการอบรมเสริมใช้เวลา 5 ชั่วโมง 2. ทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านหลังการอบรมเสริม 3. ตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมฯ 4. ตรวจสอบให้คะแนนแบบประเมิน 5. วิเคราะห์ข้อมูลรายงานผล

ภาพที่ 3.3 แสดงขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลของผลการฝึกอบรมกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรม โหมมรุมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของครูที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

5.1.1 **หาค่าเฉลี่ย (\bar{X})** ของจำนวนข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง 15 คนเพื่อใช้วิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของแบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) (กาญจนา วัฒนา, 2545:106) ดังนี้

$$\begin{aligned}\bar{X} &= \frac{\sum x}{n} \\ \bar{X} &= \text{ค่าเฉลี่ย} \\ \sum x &= \text{ผลรวมของคะแนนดิบ} \\ n &= \text{จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน}\end{aligned}$$

5.1.2 **หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)** เพื่อใช้วิเคราะห์การกระจายของคะแนนการประเมินผลของกลุ่มตัวอย่าง 15 คน ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยใช้สูตรการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (กาญจนา วัฒนา, 2545:112) ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

$$\begin{aligned}S.D. &= \text{ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \\ \sum x &= \text{ผลรวมของคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่าง} \\ \sum x^2 &= \text{ผลรวมของคะแนนดิบของกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนยกกำลังสองที่ละตัว} \\ n &= \text{จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง}\end{aligned}$$

5.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

5.2.1 **หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Concordance)** เครื่องมือที่เป็นชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ แบบประเมินด้านความรู้ แบบประเมินด้านเจตคติและแบบประเมินด้านทักษะใช้สถิติการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Concordance) ซึ่งประเมินโดย

ผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว และการวิจัยการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ใช้สูตร (โกศล มีคุณ, 2545: 287) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ค่าดัชนีความสอดคล้อง

R = ผลรวมคะแนนความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการแนะแนวและการวิจัยทางการศึกษา

N = จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและการวิจัยทางการศึกษา

5.2.2 *หาค่าความยากง่าย* เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินด้านความรู้ หาค่าความยากง่ายโดยใช้สูตรการคำนวณหาค่าความยากง่ายของข้อสอบ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 81) ดังนี้

$$p = \frac{R}{N}$$

เมื่อ p คือ ค่าความยากง่ายของข้อสอบ

R คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูก

N คือ จำนวนคนที่ทำข้อสอบข้อนั้นทั้งหมด

5.2.3 *หาค่าอำนาจจำแนก*

1) เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินด้านความรู้ หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สูตรอย่างง่ายตามวิธีของ เบรินนัน (Brennan, 1972) ด้วยสูตร (ประคอง กรรณสูตร, 2542: 33) ดังนี้

$$D = \frac{R_u - R_l}{f}$$

เมื่อ D คือ อำนาจจำแนกของข้อคำถาม

R_u คือ จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มสูง

R_l คือ จำนวนผู้ตอบถูกในกลุ่มต่ำ

f คือ จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

2) เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินด้านเจตคติ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดย
 วิธีใช้การแจกแจงของที (t-distribution) โดยใช้สูตรหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยวิธีใช้การ
 แจกแจง (รวิวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์, 2533: 90) ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{SD_H^2}{N_H} + \frac{SD_L^2}{N_L}}}$$

เมื่อ t	=	ค่าอำนาจจำแนกของข้อความเป็นรายข้อ
\bar{X}_H	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
\bar{X}_L	=	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
SD_H^2	=	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มสูง
SD_L^2	=	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
N_H	=	จำนวนคนในกลุ่มสูง
N_L	=	จำนวนคนในกลุ่มต่ำ

5.2.4 หาค่าความเที่ยง

1) เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินความรู้ หาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตรหาค่า
 ความเที่ยงของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR_2 (พิตร ทองชั้น, 2544:223) ดังนี้

$$r = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\bar{X} (n - \bar{X})}{ns^2} \right]$$

เมื่อ r	=	ค่าความเที่ยง
n	=	จำนวนข้อสอบ
\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด
s^2	=	ค่าความแปรปรวนของคะแนน

2) เครื่องมือที่เป็นแบบประเมินด้านเจตคติและเครื่องมือที่เป็นแบบประเมินด้านทักษะหาความเที่ยงโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตร (โกศล มีคุณ, 2545: 297) ดังนี้

$$\text{Alpha} = \frac{N}{N-1} \left[\frac{SD^2 - \sum SD^2_1}{SD^2} \right]$$

เมื่อ N = จำนวนข้อคำถามหรือข้อความ

SD² = ค่าความแปรปรวนทั้งหมด

$\sum SD^2_1$ = ผลรวมความแปรปรวนของข้อคำถามหรือข้อความรายข้อ

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

5.3.1 ทาค่าความต่าง (D) และผลรวมของความต่าง ($\sum D$) ของคะแนน

แต่ละคู่ที่ได้จากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว ทดสอบความต่างของคะแนนที่ได้โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t – dependent test) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ, 2544: 272) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

D = ความต่างของคะแนนแต่ละคู่

$\sum D$ = ผลรวมความต่างของคะแนนแต่ละคู่

n = จำนวนคู่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร” ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม พบว่าการที่ครูที่ศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติ และมีทักษะ ในเรื่องการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ครูที่ปรึกษาสามารถจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงนำแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้ สำหรับผู้ใหญ่ จิตวิทยาการเรียนรู้และทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และแนวทางการสร้างชุดฝึกอบรมมาเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ซึ่งก่อให้เกิดผลดังนี้

- 1.1 ได้กรอบแนวคิดในการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาสาระจำนวน 5 หน่วยและการฝึกอบรมเสริม 1 ครั้ง

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ มีค่าดัชนีความสอดคล้องภายในของแต่ละหน่วยอยู่ระดับ 1.00 ฉะนั้นความสอดคล้องของทุกหน่วยเท่ากับ 1.00 แสดงว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้างเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ระบุไว้

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนจากการประเมินความรู้ เจตคติ และทักษะ ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรที่สมัครใจเข้าร่วมทดลอง จำนวน 15 คน โดยให้กลุ่มตัวอย่าง ทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาทดสอบหาค่าความต่างด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent) ได้ผลดังปรากฏในตารางที่ 4.2 ตารางที่ 4.3 และตารางที่ 4.4 ตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์คะแนนด้านความรู้ของกลุ่มตัวอย่างด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent test)

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการฝึกอบรม	15	24.80	2.37			
หลังการฝึกอบรม	15	32.93	2.76	122	1040	17.063**

** $p < .01$

จากตารางที่ 4.2 พบว่าก่อนการฝึกอบรมครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรมีค่าเฉลี่ยด้านความรู้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมเท่ากับ 24.80 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.37 หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ แล้วพบค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.76 และเมื่อทดสอบด้วยค่าที พบว่าค่าที่ $t = 17.063$ ซึ่งเป็นค่าที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงกล่าวได้ว่าหลังการฝึกอบรมโดย

ใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวของครูที่ปรึกษาดังกล่าว มีความรู้ด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ระบุไว้

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์คะแนนด้านเจตคติของกลุ่มตัวอย่างด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent test)

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการฝึกอบรม	15	47.93	5.85			
				105	1075	5.501**
หลังการฝึกอบรม	15	54.93	3.53			

** p < .01

จากตารางที่ 4.3 พบว่าก่อนการฝึกอบรม ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร มีค่าเฉลี่ยจากการประเมินด้านเจตคติต่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมเท่ากับ 47.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.85 หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวแล้ว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 54.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.53 และเมื่อทดสอบด้วยค่าทีพบว่า t = 5.501 ซึ่งเป็นค่าที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงกล่าวได้ว่าหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวแล้วครูที่ปรึกษาดังกล่าว มีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ระบุไว้

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์คะแนนด้านทักษะของกลุ่มตัวอย่างด้วยการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent test)

การทดลอง	N	\bar{X}	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนการฝึกอบรม	15	25.93	6.67			
				110	1088	6.336**
หลังการฝึกอบรม	15	33.27	5.18			

** p < .01

จากตารางที่ 4.4 พบว่าก่อนการฝึกอบรม ครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร มีค่าเฉลี่ยจากการประเมินด้านทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม เท่ากับ 25.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.67 หลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯแล้วมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.27 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.18 และเมื่อทดสอบด้วยค่าทีแล้วพบว่าค่า $t = 6.336$ ซึ่งเป็นค่าที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงกล่าวได้ว่าหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ครูที่ศึกษาดังกล่าว มีทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ระบุไว้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ผู้วิจัยขอเสนอผลการอภิปราย โดยสรุปสาระสำคัญการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อสร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

1.1.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
- 2) เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยการเปรียบเทียบคะแนนจากการประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1) ประชากร คือครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน
- 2) กลุ่มตัวอย่าง คือครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2551 จำนวน 15 คนที่สมัครใจเข้าร่วมทดลอง

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาขึ้น

2) แบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะของครูที่ศึกษาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาขึ้น

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ก่อนการทดลองฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ผู้วิจัยได้รับสมัครครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าร่วมการทดลองฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จำนวน 15 คน และให้ครูที่ปรึกษาทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะก่อนการฝึกอบรม

2) ระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยให้ครูที่ปรึกษาศึกษาเนื้อหาสาระของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จำนวน 5 หน่วย ด้วยตนเองและปฏิบัติตามกิจกรรมตามที่ระบุในชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยใช้เวลาศึกษาในสัปดาห์ที่ 1 - 2 จำนวน 12 วัน และทำการอบรมเสริม ใช้เวลา 1 วัน 5 ชั่วโมง แล้วจึงทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านหลังการอบรมเสริม

3) หลังการทดลอง ผู้วิจัยได้ให้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ที่ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จำนวน 10 ข้อ แต่ละข้อมีระดับความคิดเห็น 5 ระดับคือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด พร้อมข้อเสนอแนะ แล้วให้ครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ นั้น

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือและเพื่อทดสอบความต่างของคะแนนดังต่อไปนี้คือ

1) ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Concordance) ของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่านเพื่อหาคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และ ความตรงตามโครงสร้าง (Construct validity) และสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ของครูที่ศึกษากลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเหมาะสมและถูกต้องของชุด

ฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2) ทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ (t-dependent test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนของครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร ที่เป็นกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน และกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ด้วยการทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะ ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

1.3 ผลการวิจัย หลังการวิจัยปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1.3.1 ได้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัด

กิจกรรมโฮมรูม โดยมีความตรงตามเนื้อหา และความตรงตามโครงสร้าง มีค่าดัชนีความสอดคล้องของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ เท่ากับ 1.00 ซึ่งชุดฝึกอบรมดังกล่าวประกอบด้วย คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม เนื้อหาสาระจำนวน 5 หน่วย แบบประเมินทั้ง 3 ด้านคือแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นแบบประเมินที่มีคุณภาพ คือมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าความยากง่าย มีค่าความเที่ยงและค่าความสอดคล้องอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ และมีกำหนดการอบรมเสริม 1 ครั้ง

1.3.2 ครูที่ปรึกษามีผลคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการจัด

กิจกรรมโฮมรูมเพิ่มขึ้น หลังการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

2. การอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

2.1 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีคุณภาพ โดยมีความตรงตามเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งชุดตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและการวิจัยทางการศึกษา จำนวน 5 ท่าน อยู่ที่ระดับ 1.00 และจากการตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯของครูที่ปรึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 10 คน ปรากฏว่าความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อความ และมีรายละเอียดของการอภิปรายผลดังนี้

การที่กล่าวว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ มีคุณภาพ เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯจากปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่แนะแนวตามระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนที่ครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร กำลังประสบอยู่ และมีความ

ต้องการที่จะฝึกอบรมเพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ ไปปฏิบัติในหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ โดยเรื่องที่เป็นปัญหาและต้องการที่จะฝึกอบรมมากที่สุดคือการจัดกิจกรรม โฮมรูม ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยเนื้อหาสาระเรื่องการแนะแนว และการจัดกิจกรรม โฮมรูม โดยแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็น 5 หน่วย พร้อมทั้งสร้างแบบประเมินเพื่อประเมินผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวดังกล่าวของครูที่ปรึกษา โดยประเมินทั้งด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในเรื่องการแนะแนวและการจัดกิจกรรม โฮมรูม

ในการสร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการแนะแนวและกิจกรรม โฮมรูม และด้วยเหตุที่ผู้ต้องการเข้ารับการฝึกอบรมเป็นครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหินที่มีอายุอยู่ระหว่าง 23-59 ปี ซึ่งนับว่าเป็นผู้ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่ ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดจากทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ จิตวิทยาการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้ในผู้ใหญ่ ตามที่สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2545:248-249) และ วิจิตร อภาวะกุล (2537:90-91) กล่าวสรุปไว้ว่าผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี หากสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่เขาต้องการ และผู้ใหญ่จะให้ความสนใจเรียนรู้เมื่อสิ่งนั้นเป็นปัญหาที่ตนแก้ไขไม่ได้ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังนำแนวคิดจากชุดฝึกอบรมทางไกลแผน มสธ. มาประยุกต์เป็นชุดฝึกอบรมรายบุคคล เพื่อให้ผู้ใหญ่สามารถศึกษาด้วยตนเองในเวลาและสถานที่ที่เลือกได้ โดยไม่กระทบเวลาในการปฏิบัติหน้าที่หรือจะสามารถศึกษาได้ตามศักยภาพในการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ใหญ่แต่ละคน ดังที่ประคินันท์ อุปรมย์(2545:126) กล่าวถึงธรรมชาติของการเรียนรู้ไว้ว่า การเรียนรู้แตกต่างกันตามตัวบุคคลและวิธีการในการเรียนรู้ และการเรียนรู้เกิดได้ง่ายถ้าผู้เรียนเห็นประโยชน์จากสิ่งที่เรียน และด้วยเหตุที่ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว ที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นนี้ ผู้ศึกษาคือผู้ใหญ่ที่เมื่อศึกษาแล้วต้องนำผลจากการเรียนรู้ไปใช้กับผู้เรียนในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียน โดยนำแนวคิดจากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยมุ่งให้ผู้เรียนนำการเรียนรู้ไปใช้ประโยชน์ ดังที่สมร ทองดี และปราณีรามสูต(2545:50) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ว่าประกอบด้วยวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนกลับการรับรู้ สรุปสาระสู่ชีวิต คิดและนำไปปฏิบัติ ฉะนั้นการสร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยยึดหลักการและแนวคิดดังกล่าวทำให้ได้กรอบแนวคิดเป็นโครงสร้างของเนื้อหาและกิจกรรมในชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนว มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถสรุปความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการปรัชญาและขอบข่ายของการแนะแนวได้ สามารถบอกความสัมพันธ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กับการแนะแนว สามารถบอกความสัมพันธ์ของการแนะแนวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถบอกบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่

แนะแนวของครูแนะแนว กับครูที่ปรึกษา และมีเจตคติที่ดีต่อการแนะแนว และที่สำคัญมีความเชื่อว่า กระบวนการแนะแนวสามารถแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้ ดังที่ รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์ (2542: 14) ได้กล่าวไว้ในเป้าหมายและความสำคัญของการแนะแนว และเพื่อให้ครูที่ปรึกษาเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมโฮมรูมซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังปรากฏที่ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2544: 18) และการที่ครูที่ปรึกษาสามารถปฏิบัติหน้าที่แนะแนวจนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ครูที่ปรึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการแนะแนว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร พาณิชย์สุข (2529) ที่พบว่าผลการดำเนินงานแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องมาจากครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านการแนะแนว

2.1.2 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ หน่วยที่ 2 เรื่องครูที่ปรึกษากับการรู้จักนักเรียน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่ปรึกษาที่มีความรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นตอนต้น สามารถใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้และมีเจตคติที่ดีต่อเด็กวัยรุ่น ดังที่ สมร ทองดี (2540:135) ได้กล่าวถึงพัฒนาการและพฤติกรรมของวัยรุ่นว่า เนื่องจากวัยรุ่นตอนต้นคือผู้ที่มีอายุระหว่าง 12 -15 ปี และกำลังเรียนอยู่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - 3) เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกาย และ อารมณ์ ต้องการความเป็นอิสระ ต้องการเป็นที่ยอมรับ เป็นวัยที่ต้องเผชิญกับปัญหาในการปรับตัว อยู่ในภาวะสับสน และต้องการค้นหาความเป็นตัวตนของตนเอง ว่ามีความสามารถอย่างไรและจะมีชีวิตในอนาคตเช่นไร ดังนั้นการที่ครูที่ปรึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการและพฤติกรรมวัยรุ่น ก็จะทำให้สามารถจัดกิจกรรมโฮมรูมได้เหมาะสมกับวัย และความต้องการของนักเรียน และประสบผลสำเร็จในการจัดกิจกรรม

2.1.3 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ หน่วยที่ 3 เรื่องแนวคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

สำหรับ ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่ปรึกษาที่มีความรู้เรื่องความหมาย ความสำคัญ วัตถุประสงค์ ประโยชน์ ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตลอดจนสามารถบอกหลักการ และวิเคราะห์เนื้อหาสาระเพื่อใช้จัดกิจกรรมได้อย่างเหมาะสมทั้ง 5 องค์ประกอบคือ กิจกรรมเชิงนโยบายและกลยุทธ์โรงเรียน กิจกรรมให้ข้อเสนอแนะในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมตามวัยและความต้องการของนักเรียน ทั้งนี้เพราะการจัดกิจกรรมโฮมรูมนั้นเป็นกิจกรรมหนึ่งของกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการที่จะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนได้นั้น ต้องขึ้นอยู่กับครูที่ปรึกษาที่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบองค์ประกอบ เพราะครูที่ปรึกษาเป็นผู้ใกล้ชิดกับนักเรียนย่อมรู้จักนักเรียนได้ดี ประกอบกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (2544: 6) ได้กำหนดให้ครูทุกคนปฏิบัติหน้าที่แนะแนว ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้อง

ฝึกอบรมให้ครูที่ปรึกษาเข้าใจแนวคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมดังที่ ผกา บุญเรือง (2530: 111) กรมวิชาการ (2532: 55) พนม ลิมอารีย์ (2533: 158) วัชรวิ ทรรศย์มี (2533: 229) สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2542: 22) สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต (2546: 45) และ จุฑาทิพย์ บุญมี (2548: 8) กล่าวสรุปไว้ว่าเป็นกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม (Group Guidance) ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนในบรรยากาศเหมือนบ้าน ให้นักเรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน คุ้นเคยกับครูประหนึ่งสมาชิกในครอบครัวเดียวกันและสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข กล่าวคือช่วยให้นักเรียนได้มีข้อมูลเพิ่มขึ้น มีความรู้ในการปรับตัวอย่างกว้างขวาง มีทักษะในการคิด การตัดสินใจในการที่จะเลือกกระทำหรือไม่กระทำสิ่งต่างๆ กิจกรรมโฮมรูมยังช่วยพัฒนานิสัยด้านการเรียน การปรับตัว พัฒนาศักยภาพของตน เป็นผู้มีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่แก้ปัญหา ตลอดจนความสามารถในการปรับตัวและแก้ปัญหาที่เหมาะสมทั้งในปัจจุบันและอนาคตและที่สุดคือมีทักษะชีวิตเบื้องต้นเพียงพอในการดำเนินชีวิตต่อไป

2.1.4 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ หน่วยที่ 4 เรื่อง แนวทางและวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่ปรึกษาวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปขั้นตอน เทคนิค ทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม และอธิบายขั้นตอนวิธีการดำเนินกิจกรรมโฮมรูมได้ดังที่ คมเพชร ฉัตรสุกกุล (อ้างถึงในดานุรัตน์ จันทะรส 2549: 22 - 23) กล่าวว่าหลักการจัดกิจกรรมโฮมรูมต้องมีการวางแผนดำเนินการ ซึ่งหมายถึงการเตรียมการจัดกิจกรรมโฮมรูมโดยศึกษาขอบข่ายและกำหนดโครงสร้าง สักส่วน เนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมโฮมรูมก่อนการปฏิบัติจริง เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างต่อเนื่อง มีความมั่นใจ สามารถเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน เลือกวิธีการ ทักษะ เทคนิคและกิจกรรมที่เหมาะสม ตลอดจนวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมในแต่ละชั้นเรียนได้ครบถ้วน โดยให้ครูที่ปรึกษาได้เรียนรู้ลำดับขั้นตอนการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตั้งแต่การกำหนดขอบข่ายของกิจกรรมโฮมรูม การวิเคราะห์ความต้องการและวัยของนักเรียน การกำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมและการกำหนดโครงสร้าง สักส่วน เนื้อหาสาระของกิจกรรมโฮมรูม เรียนรู้ขั้นตอน เทคนิค และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตลอดจนวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยยึดหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participation Learning) ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และ เรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process Learning) ที่มีขั้นตอนประกอบด้วย ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นดำเนินการ กิจกรรม ขั้นสรุปกิจกรรม และขั้นประเมินผล (อุษา พิงธรรม และคณะ 2544:13-18) และขั้นตอนของกิจกรรมตามทฤษฎีเชิงประสบการณ์จากการศึกษาของ ลัคเนอร์ และ แนคเลอร์ (Luckner & Nadler, 1977:14 อ้างถึงใน สมร ทองดี และปราวณี รามสุต(2545:50) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนเป็นวงจรการเรียนรู้ คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ → สะท้อนกลับการเรียนรู้ → สรุปสาระสู่ชีวิต → คิดและนำไปปฏิบัติ

ซึ่งทำให้การจัดกิจกรรมประสบผลสำเร็จและที่สำคัญต้องทำให้ผู้เรียนเห็นความจำเป็นในการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม ตามที่สถาบันสุขภาพจิตและวัยรุ่นราชนครินทร์ กรมสุขภาพจิต (2546: 7 - 8) ได้เสนอให้จัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มีสาระ รูปแบบและกระบวนการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของนักเรียน มุ่งเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรม โฮมรูมอย่างสม่ำเสมอ

2.1.5 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ หน่วยที่ 5 เรื่องตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่ปรึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและประเมินผลได้ เพื่อให้เกิดเจตคติและทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยให้ครูที่ปรึกษาได้เรียนรู้เรื่องการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดและวิธีการจากแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมด้วยการกำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม 12 หัวข้อ ประกอบด้วย หัวเรื่อง กิจกรรม ระดับชั้น จำนวนเวลา วันเดือนปี ประเภท จุดประสงค์ สาระสำคัญ สื่อประกอบ กิจกรรม เนื้อหา การจัดกิจกรรม และการวัดผล-ประเมินผล โดยการนำเสนอตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตัวอย่างการดำเนินการจัดกิจกรรมและการประเมินผล ตลอดจนการบันทึกการจัดกิจกรรมโฮมรูม การรายงานผลการพัฒนานักเรียน อันทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.6 การอบรมเสริม มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถสรุปเรื่องแนวคิด และแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม สามารถเสนอผลงานจากการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมและอภิปรายปัญหา ข้อเสนอแนะ ได้เห็นแบบอย่างวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม มีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมและเพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครูที่ปรึกษา โดยการแบ่งกลุ่มระดมสมอง เพื่อหาข้อสรุปเรื่องแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม ให้ตัวแทนครูที่ปรึกษาแต่ละระดับชั้น นำเสนอผลงานการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม แล้วกลุ่มอภิปรายปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อจากนั้นผู้นำกลุ่มครูที่ปรึกษา สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่เขียนไว้ แล้วอภิปรายปัญหาและข้อเสนอแนะ จากนั้นวิทยากรและครูที่ปรึกษา สรุปประโยชน์การจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูและนักเรียนแล้ว ชักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูมแล้วจึงให้ครูที่ปรึกษาทำแบบประเมินตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะหลังการฝึกอบรม

เพื่อให้มั่นใจได้ว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯมีคุณภาพจริง หลังจากหาคุณภาพของชุดฝึกอบรม โดยได้ค่าเฉลี่ยความสอดคล้องตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนวและวิจัยการศึกษาจำนวน 5 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ระบุไว้ ผู้วิจัยได้นำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯมาทดลองใช้กับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน

ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน พร้อมทั้งตอบแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้อง ก่อนนำไปใช้จริง ด้วยการให้ครูที่ปรึกษาดังกล่าวทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านคือแบบประเมินด้านความรู้ เจตคติ และทักษะก่อน แล้วจึงให้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ไปศึกษาเป็นเวลา 2 สัปดาห์ โดยศึกษาหน่วยที่ 1-3 ในสัปดาห์ที่ 1 และหน่วยที่ 4 และ 5 ในสัปดาห์ที่ 2 โดยปรับเวลาให้น้อยลงตามข้อเสนอแนะของครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คนที่ศึกษาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ จากนั้นจึงนัดพบกลุ่มเพื่อสรุปเรื่องแนวคิด แนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม สาธิตวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและอภิปรายปัญหา ข้อเสนอแนะ แล้วจึงให้ครูที่ปรึกษาทำแบบประเมินตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะหลังการฝึกอบรม พบว่าคะแนนจากการทำแบบประเมินหลังการศึกษาจากชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จำนวน 15 คน โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนเช่นเดียวกันคือ ทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านก่อนการฝึกอบรม ให้ศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยใช้เวลาเท่ากันคือ 2 สัปดาห์ จากนั้นทำการอบรมเสริมใช้เวลา 1 วัน 5 ชั่วโมง แล้วทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ปรากฏว่าผลคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ครูที่ปรึกษาที่เข้าร่วมฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ มีผลคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะสูงขึ้นกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีรายละเอียดของการอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าครูที่ปรึกษาที่เข้าร่วมฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ มีผลคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดกิจกรรม โฮมรูมเพิ่มขึ้นกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ระบุไว้ ซึ่งแสดงว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีคุณภาพ สามารถช่วยให้ครูที่ปรึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี และมีทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม กล่าวคือสามารถใช้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม สามารถเพิ่มเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนว การจัดกิจกรรมโฮมรูมและทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ ดังปรากฏด้วยผลที่ได้จากแบบสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ และผลคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านคือด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะของครูที่ปรึกษาหลังการฝึกอบรมที่มีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ที่แสดงได้ว่าชุดฝึกอบรมทางการ

แนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตรมีคุณภาพ และสอดคล้องกับผลงานของผู้วิจัยหลายคน เช่น วรรณิกา ศรีประภา (2540) ได้ศึกษาการสร้างชุดฝึกอบรมสำหรับปฐมนิเทศพนักงานใหม่ บริษัทซีคอน ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด และบริษัทซีคอน แมนเนจเม้นท์ จำกัด ผลการวิจัยพบว่า การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สุรพล บุญลือ (2540) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับพนักงานใหม่ ธนาคารศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมของพนักงานกลุ่มทดลอง และควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์การฝึกอบรมหลังการอบรมของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุทธิพรหม เทพโพธา (2543) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ปกครองเรื่องโภชนาการของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จิตรา พิเศษพัฒน์ (2548) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรม: ประมวลสาระสำคัญด้านบริหารการเงินและสินทรัพย์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ ผลการศึกษาพบว่า ชุดฝึกอบรมมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 85.38 (สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด) และประสิทธิภาพของผลการเรียนรู้เท่ากับ 77.81 (อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด) โดยผลคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบหลังศึกษาชุดฝึกอบรมแตกต่างจากก่อนศึกษาชุดฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 วีรศักดิ์ ศิวาวรรณ (2548) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ กลุ่มสาระการเรียนรู้อาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าปรากฏว่า 1) ชุดฝึกอบรมครู มีประสิทธิภาพ 84.46/89.03 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ครูมีความพึงพอใจต่อชุดฝึกอบรมในระดับมากที่สุด ณัฐพงษ์ ค่ายไชยสง (2550) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องการประเมินผลตามสภาพจริงในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกอบรมครู มีประสิทธิภาพ $E_1/E_2 = 88.59/86.95$ เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ครูมีคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมร้อยละ 37.62

นอกจากนี้ผลจากการสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน หลังการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ พบว่าครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ในด้านต่างๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.86-5.00 จัดได้ว่าเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน กล่าวคือชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ และการอบรมเสริมมีวัตถุประสงค์ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.93 ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ แต่ละหน่วยมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.93 รายละเอียดของเนื้อหาในชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ตรงกับความต้องการของครูที่ปรึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.93 เนื้อหาในชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ แต่ละหน่วยเรียงลำดับเป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 5.00 กิจกรรมในชุดฝึกอบรมทางการ

แนะแนวฯแต่ละหน่วย ส่งเสริมการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 5.00 ภาษาและรูปแบบในชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวน่าสนใจและง่ายต่อการเข้าใจ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 5.00 แบบประเมินตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมครอบคลุมเนื้อหาทุกหน่วยในชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.86 การอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 5.00 ความยาวของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯและแบบประเมินมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.86 และการอบรมเสริมทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.93 ซึ่งข้อความทั้งหมดนี้มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 4.94 และความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

จากรายงานผลการวิจัยทั้งหมดนี้แสดงให้เห็นว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูที่ปรึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและมีทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม กล่าวคือสามารถใช้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม สามารถเพิ่มเจตคติต่อการปฏิบัติงานแนะแนว การจัดกิจกรรมโฮมรูมและทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมอย่างได้ประสิทธิผล ดังที่ปรากฏด้วยผลที่ได้จากแบบสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาที่มีต่อชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ และคะแนนจากการทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้านคือด้านความรู้ ด้านเจตคติและด้านทักษะของครูที่ปรึกษาหลังการฝึกอบรม ที่แสดงได้ว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร มีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯชุดนี้ มีผลสัมฤทธิ์หลังการฝึกอบรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากการดำเนินการวิจัย เก็บและรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตบางประการดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ประสบปัญหาด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูม จึงมีความตั้งใจ ต้องการความรู้ ประสบการณ์ และทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม จึงสมัครใจเข้าร่วมฝึกอบรม และเห็นว่าการฝึกอบรมด้วยตนเองโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ เป็นการพัฒนาตน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based) ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้ครูต้องพัฒนาตนอย่างน้อยปีละ 20 ชั่วโมง โดยไม่ทำให้เสียเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่ต้องเข้ารับการอบรมนอกสถานที่ สามารถกำหนดเวลาและสถานที่ศึกษาได้ด้วยตนเอง

2. การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยให้ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 10 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่เป็นการทดลองหาความถูกต้องและเหมาะสมในการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ นำผลและข้อเสนอแนะ

มาปรับปรุง แล้วสำรวจความคิดเห็นของครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 15 คนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง ปรากฏว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นรายข้อ และทั้งฉบับเพิ่มขึ้น

3. การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้หาประสิทธิภาพของแบบประเมินทั้ง 3 ฉบับ โดยให้ครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนตะพานหินซึ่งถือว่าอยู่ในบริบทเดียวกัน จำนวนเพียง 30 คน และเนื่องจากผู้วิจัยได้ให้ครูที่ศึกษาดังกล่าวทุกคน ได้ศึกษาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวด้วยตนเอง ก่อน แล้วจึงให้ทำแบบประเมิน ปรากฏว่าคะแนนจากการประเมินจึงค่อนข้างใกล้เคียงกัน จึงมีส่วนส่งผลต่อค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมินบ้าง

4. จากการเก็บข้อมูลทั้งกลุ่มทดลอง เพื่อหาความถูกต้องและความเหมาะสมในการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวและกลุ่มตัวอย่าง สังเกตเห็นว่าทั้ง 2 กลุ่มสามารถได้คะแนนจากการทำแบบประเมินในส่วนของความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวได้มากกว่าการจัดกิจกรรมโฮมรูมแสดงว่าครูที่ปรึกษาในยุคปัจจุบันมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการแนะแนวมากขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวไปใช้

3.1.1 ในการนำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ไปใช้ควรศึกษาวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการใช้ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ แล้วจึงศึกษาด้วยตนเองจากชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ แล้วรวมกลุ่มเพื่อรับการฝึกอบรมเสริมในขั้นตอนต่อไป นำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมไปทดลองใช้ในการบริหารจัดการจัดกิจกรรมโฮมรูม จึงถือว่าการฝึกอบรมที่ครบสมบูรณ์

3.1.2 ในการฝึกอบรมควรมีการปฐมนิเทศเพื่อประชุมชี้แจง วัตถุประสงค์ วิธีการ และขั้นตอนการฝึกอบรมให้เป็นที่เข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง ตลอดจนให้กำลังใจในการฝึกอบรมโดยการจัดทำคู่มือให้เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

3.1.3 ควรวางแผนการฝึกอบรม มีการกำหนดเวลา ขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ และติดตามผลการฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนแล้วต่อเนื่องตั้งแต่ต้นจนกระทั่งสิ้นสุดกระบวนการ

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

3.2.1 ให้มีการศึกษาเปรียบเทียบผลที่ได้จากการนำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯไปใช้กับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อยืนยันผลว่ามีข้อแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

3.2.2 ควรมีการพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯเพื่อใช้ฝึกอบรมในเรื่องอื่นๆเช่นเพื่อการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล การให้คำปรึกษาเบื้องต้น การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน เป็นต้น

3.2.3 ควรจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมในแต่ละระดับเพื่อให้การจัดกิจกรรมโฮมรูมในแต่ละโรงเรียนเป็นไปในแนวเดียวกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ศรีประภา (2540) “การสร้างชุดฝึกอบรมสำหรับปฐมนิเทศพนักงานใหม่บริษัทซีคอน ดีเวลลอปเมนท์ จำกัด และบริษัทซีคอนแมนเนจเมนท์ จำกัด” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
กรุงเทพมหานคร, โรงเรียน (ม.ป.ป.) “กิจกรรมโฮมรูม(homeroom)” (อัดสำเนา)
- กฤษณ์ พลอยโสภณ (2538) “ชุดฝึกอบรมทางไกลเรื่องการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด สำหรับเกษตรกรภาคตะวันตก” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- กาญจนา วัฒยา (2545) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กรุงเทพมหานคร ธนพรการพิมพ์
กิดานันท์ มลิทอง (2531) เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- กิติมา ศชนะาวิน (2538) การสอนกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา พิษณุโลก ภาค
วิชาการแนะแนวและจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- โกศล มีคุณ (2544) “การแนะแนว จริยธรรมและจรรยาวิชาชีพ” ใน เอกสารประมวลสาระชุด
วิชาหลักและแนวคิดทางการแนะแนว หน่วยที่ 1 หน้า 9-33 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2545) “การประเมินคุณภาพเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว” ใน ประมวลสาระชุด
วิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน่วยที่ 14 หน้า 286-287 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2544) “การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารและวิชาการด้านการแนะแนว” ใน ประมวลสาระ
ชุดวิชาการวิจัยทางการแนะแนว หน่วยที่ 15 หน้า 382-385 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- คมเพชร ฉัตรสุกกุล (2529) การแนะแนวเบื้องต้น กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- คำพัน คำมุขโซ (2539) “การพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเพื่อพัฒนามโนทัศน์ด้านการสอนของ
ครูประถมศึกษา ศึกษาในโรงเรียนกัณดาร : การศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดบุรีรัมย์”
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

- จักรกฤษณ์ แววสระ (2547) “การสร้างชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องวิทยาการดาราศาสตร์ภาคสนาม สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาฟิสิกส์และโปรแกรมวิทยาศาสตร์ทั่วไป” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- จิตรรา พิชะพัฒน์ (2548) “การพัฒนาชุดฝึกอบรม:ประมวลสาระสำคัญด้านบริหารการเงินและสินทรัพย์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐ” วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
- จุฑาทิพย์ บุญมี (2548) “การพัฒนากิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโสมนัสวิหาร อำเภออินทร์บุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี” วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ชัยขงค์ พรหมวงศ์ (2523) “สันนิเวทนาการและระบบสื่อการสอน” ใน เอกสารการสอนชุดวิชา เทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษา หน่วยที่ 2 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2536) ระบบสื่อการสอน กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2537) “แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีและสื่อทางการฝึกอบรม” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อทางการสอน หน่วยที่ 1 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2538) “ระบบสื่อการสอน” ใน เอกสารชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อทางการศึกษาสาขาศึกษาศาสตร์ หน่วยที่ 2 หน้า 11 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ณัฐพงศ์ ค่ายไธสง (2550) “การพัฒนาชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง เรื่องการประเมินผลตามประภาพจริงในชั้นเรียน โดยใช้ชุดฝึกอบรมการวิจัยปฏิบัติงานในชั้นเรียน” บทความย่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3
- คานูรัตน์ จันทะรส (2549) “การใช้กิจกรรมกลุ่มในช่วงโฮมรูมเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6” การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ตะพานหิน, โรงเรียน (2551) สารสนเทศโรงเรียนตะพานหิน(1 ค.ค 50-30 ก.ย 51) (อัดสำเนา)
- เตือนใจ เกตุษา (2544) “การพัฒนาเครื่องมือ วัดและประเมินผลด้านพุทธิพิสัย” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการวัดและประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 4 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

- นัฐพร คีก่อผล (2549) “ทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาการเรียนรู้วัยผู้ใหญ่” สารสังเขป ออนไลน์
 ค้นคืนวันที่ 28 สิงหาคม 2551 จาก <http://gotoknow.org/blog/natthaporn-g2/20560>
- นิพนธ์ สุขปรีดี (2537) “ชุดฝึกอบรม” ใน *เอกสารชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการฝึกอบรม*
 หน่วยที่ 11 หน้า 148-184 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
 ศึกษาศาสตร์
- บุญชม ศรีสะอาด (2545) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- บุญศรี พรหมมาพันธุ์ (2544) “การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลด้านเจตพิสัย” ใน *เอกสาร
 การสอนชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพการวัดและประเมินผลการศึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 3
 หน่วยที่ 5 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ประคอง วรรณสุด (2542) *สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
 อินเตอร์ - เทคพริ้นติ้ง
- ประคินันท์ อุปรมัย (2533) “จิตวิทยาและสังคมวิทยากับการแนะแนว” ใน *เอกสารการสอนชุด
 วิชาจิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐาน เพื่อการแนะแนว* เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1-8 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2544) “หลักการแนะแนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาเพื่อการแนะแนว” ใน *ประมวลสาระ
 ชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการแนะแนว* หน่วยที่ 3 หน้า 126 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2545) “แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมและเครื่องมือแนะแนว” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา
 กิจกรรมและเครื่องมือแนะแนว* หน่วยที่ 1 หน้า 32-34 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2545) “การแนะแนวกับการปฏิรูปการเรียนรู้” *วารสารวิชาการ* (9 มิถุนายน): 37-44
- _____ (2546) “แนวคิดในการพัฒนาวิชาชีพการแนะแนวและแนวการพัฒนาทักษะในการ
 แก้ปัญหาทางการแนะแนว” หน่วยที่ 1 ใน *ประมวลสาระชุดวิชาประสบการณ์
 วิชาชีพ महाบัณฑิตการแนะแนว* นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
 ศึกษาศาสตร์
- _____ (2546) “แบบวัดคุณลักษณะและเจตคติของครูที่ปรึกษาเพื่อปฏิบัติหน้าที่แนะแนว”
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (อัครสำเนา)
- ประเสริฐ ชูสิงห์ (2538) “กิจกรรมโฮมรูม” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะ
 ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*

- ปัญญา บูรณะนันทสิริ (2541) “การพัฒนาชุดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- พกา บุญเรือง (2530) *การจัดและการให้บริการสนเทศ* ชลบุรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางแสน
- พนม ลิมอารีย์ (2533) *การแนะแนวเบื้องต้น* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์
- พิตร ทองชั้น (2544) “การวางแผนการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
การวิจัยทางการแนะแนว* หน้าที่ 3 หน้า 220-225 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- มาลินี ชาวลาโพบูลย์ (2548) “โฮมรูมสำคัญโฉม” *เรียนรู้ข้ามโลก* 8, 86 (มิถุนายน) : 14
- รติกร แก้วแท้ (2539) “สภาพการจัดบริการแนะแนวตามความเป็นจริงในโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์” หน้า 13 วิทยานิพนธ์ หลักสูตร ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยนเรศวร
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ (2533) *เอกสารการสอนวิชา วผ 306 การวัดทัศนคติเบื้องต้น* หน้า 90
มหาวิทยาลัยบูรพา
- รังสิมา บุญชัย (2541) *จิตวิทยาการทำงาน* กรุงเทพมหานคร พัฒนาวิชาการ(2535)
- รัญจวน คำวชิรพิทักษ์ (2542) “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา”
ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา* หน้าที่ 1 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- _____ (2545) “การพัฒนาเครื่องมือทางการแนะแนวด้านส่วนตัว และสังคมที่สามารถสร้าง
ขึ้นใช้เอง” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว*
หน้าที่ 8 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ล้วน สายยศ (2544) “ระเบียบวิธีทางสถิติบางประการเพื่อการวิจัย” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา
การวิจัยทางการแนะแนว* หน้าที่ 4 หน้า 272-273
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ลัทธนา ศศิภัทรกุล (2545) “การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อเพิ่มเจตคติทางลบต่อ
พฤติกรรมทะเลาะวิวาทของเด็กนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเกษตร
และเทคโนโลยีแพร่” วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการแนะแนว
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- วชิรญา บัวศรี (2539) “แนวคิดและการจัดบริการแนะแนวในระดับประถมศึกษา” ใน เอกสาร
การสอนชุดวิชาแนะแนวในระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 1
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วนิดา ชนินทยุทวงศ์ และคณะ, บรรณาธิการ (2546) คู่มือครูระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้น
ที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 6) พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร องค์การ
สงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- _____. (2546) คู่มือการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1- 6) กรุงเทพมหานคร องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- _____. (2546) คู่มือวิทยากรระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 - ช่วงชั้นที่ 4 (ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1- 6) กรุงเทพมหานคร องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- _____. (2546) คู่มือฝึกอบรมวิทยากร ระบบดูแลช่วยเหลือด้านสุขภาพจิตและป้องกันสารเสพติด
ในสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- วัชร ทรัพย์มี (2533) การแนะแนวในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- _____. (2545) “การพัฒนากิจกรรมแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม” ใน *ประมวลสาระชุด
วิชาการพัฒนาเครื่องมือ และกิจกรรมแนะแนว* หน่วยที่ 12 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- วารุณี ธนวรานิษ (2533) “การจัดบริการแนะแนวอาชีพ” *วารสารแนะแนว* 129 (มิถุนา -
กรกฎาคม) : 34
- วิจิตร อาวะกุล (2537) *การฝึกอบรม* หน้า 90-91 กรุงเทพมหานคร ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- วิรัชศักดิ์ ศิลาวรรณ (2548) “การพัฒนาชุดฝึกอบรมครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบโครงการกลุ่ม
สาระการเรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ช่วงชั้นที่ 2” วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วีระ อุสาหะ (2545) “บทบาทครูแนะแนวกับการปฏิรูปการศึกษา” เชียงใหม่ เขตการศึกษา 8
(อัดสำเนา)
- ศิริประไพ ดิยะบุตร (2549) “การใช้กิจกรรมกลุ่มในช่วงโมงโฮมรูมเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทาง
จริยธรรม นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5” การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ (2532) คู่มือการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2542) คู่มือพัฒนาทักษะการดำเนินชีวิตระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์การศาสนา
- _____. (2542) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. กรมสามัญศึกษา (2544) ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว
- _____. (2544) ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2544) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์
วัฒนาพานิช
- _____. (2545) “รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่อง การกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของการ
แนะแนวมิติใหม่” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2545) แผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
9 พ.ศ. (2545-2549) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- _____. (2546) ชุดการศึกษาด้วยตนเอง : การแนะแนวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 2
“ครูสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับการแนะแนว” กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว(ร.ส.พ)
- _____. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) การบริหารจัดการระบบการ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ชวนพิมพ์
- _____. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(2547) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____. (2545) “ชุดที่ 14 เรื่องการบริหารจัดการแนะแนว” ใน เอกสารชุดฝึกอบรมวิทยากร
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

- ศึกษาธิการ, กระทรวง กรมวิชาการ (2545) *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว* เอกสารประกอบ
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว(ร.ส.พ)
- ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ (2544) *คู่มือแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา*
สมพร สุทัศนีย์, หม่อมราชวงศ์ (2538) *มนุษย์สัมพันธ์ พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
_____. (2545) *การทดสอบทางจิตวิทยา พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- สมร ทองดี (2545) “การพัฒนาบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของนักเรียนวัยรุ่น” ใน *เอกสาร
การสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น หน่วยที่ 4* นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สมร ทองดีและปราณี รามสูต (2545) “แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว” ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนว หน่วยที่ 9* หน้า 49 - 50
นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- สาคร แสงผึ้ง (2538) *โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อสอบแบบมาตรฐานค่า “B - Index
Win65.exe”* เชียงใหม่ เขตการศึกษา 8
- สาธารณสุข, กระทรวง กรมสุขภาพจิต (2544) *คู่มือครูที่ปรึกษาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ ร.ส.พ.
_____. (2544) *คู่มือฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม พิมพ์ครั้งที่ 4* กรุงเทพมหานคร วงศ์กมลโปร
ดักชั่น จำกัด
_____. (2544) *ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับครูที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้อง*
กรุงเทพมหานคร ยูเรนัสอิมเมจกรุ๊ป จำกัด
- สุทธาทิพย์ เมืองสุข (2542) “พัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมผู้ให้การเลี้ยงดูเด็กโดยการปฏิบัติงานใน
สถานการณ์จริง เรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยทารกเป็นกลุ่มในสถานรับเลี้ยงเด็ก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุทธิพรรณ เทพโพธา (2543) “การพัฒนาชุดฝึกอบรมสำหรับผู้ปกครองเรื่องโภชนาการของเด็ก
ปฐมวัยในโรงเรียนบ้านป่าบง จังหวัดเพชรบูรณ์” วิทยานิพนธ์หลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- สุนทรีย์ โคมิน (2542) “เจตคติกับพฤติกรรมมนุษย์” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาจิตวิทยาทั่วไป* พิมพ์ครั้งที่ 12 หน่วยที่ 8 หน้า 421–423 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช สาขาวิชา
คหกรรมศาสตร์
- สุกนิดา ปุสุรินทร์คำ (2551) “หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม” สารสังเขป ออนไลน์ ค้นคืนวันที่
22 สิงหาคม 2551 จาก http://opalnida.blogspot.com/2008/06/blog-post_13.html
- สุภารัตน์ เจียมศักดิ์คานูวัฒน์ (ม.ป.ป.) “การพัฒนาคู่มือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยใช้กิจกรรมโฮมรูม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบำเหน็จณรงค์วิทยาคม” สารสังเขป
ออนไลน์ ค้นคืนวันที่ 30 สิงหาคม 2551 จาก
http://www.chaiyaphum3.go.th/education/view.php?member_id=ip0005
- สุรพล บุญลือ (2540) “ผลการใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับพนักงานใหม่ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด
(มหาชน)” บทคัดย่อ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2545) *จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่* หน้า 248 – 249 กรุงเทพมหานคร
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เสน่ห์ จัยโต (2541) “แนวโน้มเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการฝึกอบรม”
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษากับการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์* หน่วยที่ 7 หน้า 389 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- เสาวนีย์ พัฒนอมร และสุวัฒนา ศรีพื้นผล, บรรณาธิการ (2546) *คู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อ
ส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำหรับครูที่ปรึกษา ชุดแนวคิดการจัด
กิจกรรมโฮมรูม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- พลศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ (2544) *คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน : การโฮมรูม*
กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- อรทัย ศักดิ์สูง (2543) “การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างทฤษฎีแอนดราโกจี (Andragogy)
ของมัลคอล์ม โนลส์กับวิธีสอนในหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูงของสถาบัน
พัฒนาผู้บริหารการศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชา
การศึกษานอกโรงเรียน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาชญญา รัตนอุบล (2542) “เงื่อนไขการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และแนวทางการสอนผู้ใหญ่” ภาควิชา
การศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อัคราเสนา)

- อุษา พึ่งธรรม และคณะ (2544) คู่มือการฝึกอบรมอย่างมีส่วนร่วม กรมสุขภาพจิต กระทรวง
สาธารณสุข กรุงเทพมหานคร วงศ์กมลโปรดักชั่น
- อุษาวดี จันทร์สนธิ (2544) “การวัดและประเมินผลการเรียนรู้” ใน *เอกสารประกอบการอบรม
ประสบการณ์วิชาชีพครู และประสบการณ์วิชาชีพศึกษาศาสตร์* (อัคราเนนา)
- Blom , Benjamin Samuek (1972). *Human Characteristics and School Learning*,
New York : Mc Graw – Hill.
- Bower,G.H., and Hilgard, E.R. (1981). *Theory of Learning*. 5th ed. New Delhi : Prentice-Hall of
India.
- Gilroy (1989). *The Development and Evaluation of Distance Learning Materials for
Administrative Personnel in Multi-national*.
- <http://www.ais.rtaf.mi.th> ค้นคืนวันที่ 28 สิงหาคม 2551
- <http://www.nectec.or.th/courseware/cai/0042.html> ค้นคืนวันที่ 28 สิงหาคม 2551
- Harper,M.J.A. (1971). *The Development and Evaluation of Multi-Media Self-Instruction
Package in Beginning France at Tarrant Country Junior College*, Dissertation
Abstracts International .32 (April1971) : 5669 – 70 – A.
- Knowles, Malcolm S. (1980). *The Modern Practice of Adult Education : From Pedagogy to
Andragogy*. New York : Cambridge , The Adult Education Company.
- Kochhar. (1984). *Educational and Vocational Guidance in Secondary Schools*. Sterling
Publishers Private Limited. New Delhi.
- Kottman, Terry, Ashby S. & De Graaf, Donald. (2001). *Adventures in Guidance How to
Integrate Fun Into Your Guidance Program*. Alexandria: Library of Congress
Cataloging Publication.
- McDonald,E.,Jr. (1973). *The Development and Evaluation of a Multi Media Self-Instruction
Learning Activity Package for Use in Remedial English at an Urban Community
College* : Dissertation Abstracts International.34 (October1974): 1590-A.

ກາກພາບວກ

18pt 7.2

ภาคผนวก ก

แบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ 16pt ๗

แบบประเมินด้านความรู้ ก่อนหลังการฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่ท่านรับผิดชอบ

แบบประเมิน 40 ข้อ เวลา 40 นาที

คำชี้แจง โปรดเลือกคำตอบที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อละ 1 คำตอบ
แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบให้ชัดเจน

1. ข้อใดคือความหมายของการแนะแนว
 1. การให้คำแนะนำที่ถูกต้องแก่เด็ก
 2. การบอกทางที่ดีให้แก่เด็ก
 3. การช่วยให้เด็กรู้จักคิดและตัดสินใจเอง
 4. การช่วยให้นักเรียนเรียนได้เก่ง
2. ข้อใด ไม่ใช่ ความสำคัญของการแนะแนว
 1. ช่วยให้นักเรียนพึ่งตนเองได้
 2. ช่วยให้นักเรียนรู้จักและยอมรับตนเอง
 3. ช่วยให้ครูมีข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน
 4. ช่วยให้ครูมีเทคนิควิธีการสอนอย่างหลากหลาย
3. ข้อใดบ่งบอก เป้าหมาย ของการแนะแนวได้ถูกต้องที่สุด
 1. เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
 2. เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น
 3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนตามศักยภาพ
 4. เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิต
4. ข้อใดเป็นความสำเร็จจากการดำเนินการตาม กระบวนการแนะแนว
 1. นักเรียนในห้องรักกันมากขึ้น
 2. ผลการเรียนเฉลี่ยของทั้งห้องสูงขึ้น
 3. ทุกคนตั้งใจเรียน และเชื่อฟังครูที่ปรึกษา
 4. นักเรียนในห้องเข้าใจตนเอง และปรับตัวได้ดีขึ้น

5. ข้อใด ไม่ได้ ปฏิบัติตามหลักการแนะแนว
 1. ให้นักเรียนได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่
 2. ให้สิทธิเสรีภาพแก่นักเรียนในการตัดสินใจ
 3. ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงอารมณ์ความรู้สึกอย่างเต็มที่
 4. ให้ความเข้าใจโดยคำนึงถึงความต้องการของนักเรียน
6. ข้อใดคือความแตกต่างของการแนะแนว กับ การสอน
 1. การแนะแนวเป็นการแนะนำ การสอนเป็นการบอกให้รู้
 2. การแนะแนวเป็นการเสนอทางเลือก การสอนเป็นการบอกให้ทำ
 3. การแนะแนวเป็นการสั่งให้ทำ การสอนเป็นการแนะแนวทาง
 4. การแนะแนวเป็นการบอกให้รู้ การสอนเป็นการสั่งให้ทำ
7. คุณครูสุดา ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้างานแนะแนว จึงต้องปฏิบัติงานตามขอบข่ายงานแนะแนว 3 มิติ คือ
 1. ภาระงาน : บริหาร บริการ วิชาการ
 2. บริการ 5 บริการแก่ : เด็ก วัยรุ่น ผู้ใหญ่
 3. บริการ 3 ด้าน : การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
 4. ถูกทุกข้อ
8. งานแนะแนวโรงเรียนใดที่ประสบความสำเร็จ
 1. โรงเรียนที่มีนักเรียนสอบเข้าเรียนต่อได้มาก
 2. โรงเรียนที่มีนักเรียนเข้าใจตนเอง และฟังตนเองได้
 3. โรงเรียนที่มีนักเรียนมีวินัย และกิริยามารยาทเรียบร้อย
 4. โรงเรียนที่มีนักเรียนที่เรียนเก่ง เป็นจำนวนมาก ๆ
9. เหตุใดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 1. เพราะสอดคล้องกับเป้าหมายของการแนะแนว ที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน
 2. เพราะสอดคล้องกับโครงสร้างของหลักสูตร ในเรื่องมาตรฐานการเรียนรู้
 3. เพราะสอดคล้องกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่นักเรียนมีส่วนร่วม
 4. เพราะสอดคล้องกับโครงสร้างการจัดการศึกษา

10. การแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกันในเรื่องใด
 1. เป็นกระบวนการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหา
 2. เป็นกระบวนการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักพึ่งพาตัวเอง
 3. เป็นกระบวนการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย
 4. เป็นกระบวนการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน
11. กิจกรรมใดที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นหาและพัฒนาศักยภาพของคนได้มากที่สุด ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 1. กิจกรรมตามความถนัด
 2. กิจกรรมแนะแนว
 3. กิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์
 4. กิจกรรมตามความสนใจ
12. ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 บุคคลใดมีส่วนช่วยให้การแนะแนวในโรงเรียนประสบความสำเร็จ
 1. ครูพยาบาล
 2. ครูหัวหน้าระดับ
 3. ครูที่ปรึกษา
 4. ครูประจำวิชา
13. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)พ.ศ. 2545 เน้นเรื่องการเรียนรู้ของผู้เรียนตามข้อใด
 1. ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ และโรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 2. การเรียนรู้มีหลายรูปแบบ ผู้เรียนต้องเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เสมอ
 3. ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้หลายวิธี ครูจะต้องเป็นผู้เลือกวิธีที่เหมาะสม
 4. การเรียนรู้ที่ดีที่สุด คือการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านกระบวนการวิจัยมาแล้ว
14. ข้อใด ไม่ใช่ บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษา ในการปฏิบัติหน้าที่ทางการแนะแนว
 1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 2. สร้างและจัดหาเครื่องมือในการปฏิบัติหน้าที่ทางการแนะแนว
 3. ให้ข้อมูลสนเทศทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียน
 4. ให้การปรึกษาแก่นักเรียนเป็นเบื้องต้น โดยเฉพาะนักเรียนในชั้นเรียน

15. ข้อใด กล่าวถึงลักษณะพัฒนาการของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้ถูกต้อง
1. เด็กส่วนใหญ่เข้าสู่วัยรุ่นและสามารถปรับตัวได้ดี
 2. เด็กส่วนใหญ่ยอมปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มมากกว่าพ่อแม่
 3. เด็กสาวส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในตัวเองและชอบแสดงออก
 4. เด็กส่วนใหญ่มีช่วงความสนใจสั้นมาก ยังไม่สามารถทำกิจกรรมยาก ๆ ได้
16. ครูนิภาพว่านักเรียนในห้องของตน มักแต่งตัวเหมือนกัน และชอบทำอะไรเหมือน ๆ กัน ครูนิภา ควรแก้ปัญหาได้อย่างไร
1. ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการวางตัว และการคบเพื่อนต่างเพศ
 2. ควรให้ความสนิทสนม และเป็นกันเองแก่เด็กเพื่อให้เด็กไว้วางใจ
 3. ควรส่งเสริมอิสรภาพที่เด็กต้องการ โดยการช่วยกันวางกฎเกณฑ์ต่าง ๆ
 4. ควรช่วยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ให้กำลังใจ ให้การยอมรับ และให้แสดงความคิดเห็น
17. การวิเคราะห์ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จได้ สิ่งสำคัญอันดับแรกคือข้อใด
1. ครูมีเครื่องมือที่หลากหลาย
 2. ครูเข้มแข็งแจ่มใส พุดจาไพเราะ
 3. ครูได้รับความไว้วางใจและยอมรับจากนักเรียน
 4. ครูมีข้อมูลนักเรียนมากมายหลายด้าน
18. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลต่อไปนี้ ข้อใดที่นักเรียนต้องดำเนินการเองทั้งหมด
1. แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน
 2. แบบสัมภาษณ์
 3. ระเบียบสะสม
 4. อัดชีวประวัติ
19. ข้อใดเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญที่สุดของการวิเคราะห์ผู้เรียน ของครูที่ปรึกษาในทุกระดับ
1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษารู้จักและเข้าใจนักเรียน
 2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีแนวทางปกครองนักเรียน
 3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาบอกพฤติกรรมผิดปกติของนักเรียนได้
 4. เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีข้อมูลมาอบรมสั่งสอนนักเรียน

20. ครูประมวลต้องการจัดกิจกรรม เพื่อนช่วยเพื่อน เป็นกลุ่มในชั้นเรียน ครูประมวลต้องใช้เครื่องมือใด ในการจัดกลุ่มเพื่อนได้เหมาะสม
1. ระเบียบสะสม
 2. สังคมมิติ
 3. การศึกษารายกรณี
 4. แบบประเมินพฤติกรรม
21. ข้อใดเป็นความหมายของกิจกรรมโฮมรูมที่ถูกต้องที่สุด
1. กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่ให้การปรึกษาแก่นักเรียน
 2. กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่เสริมสร้างทักษะชีวิตทุกด้านแก่นักเรียน
 3. กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่สร้างเสริมมารยาทดีงามแก่นักเรียน
 4. กิจกรรมแนะแนวกลุ่มที่สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน
22. ข้อใดเป็นประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้นักเรียน
1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมทักษะชีวิตอย่างเพียงพอ
 2. ครูที่ปรึกษา และนักเรียนมีสัมพันธภาพ เจตคติที่ดีต่อกัน
 3. นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพและดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม
 4. ถูกทุกข้อ
23. หัวข้อเรื่อง “การรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียน” ควรจัดในกิจกรรมประเภทใด
1. กิจกรรมโฮมรูมสั้น
 2. กิจกรรมโฮมรูมยาว
 3. กิจกรรมแนะแนว
 4. กิจกรรมนักเรียน
24. ข้อคำนึงในการจัดกิจกรรมโฮมรูมข้อใดกล่าวถูกต้อง
1. คำนึงถึงเวลาในการจัดกิจกรรม
 2. คำนึงถึงบรรยากาศในการจัดกิจกรรม
 3. คำนึงถึงวัยและความต้องการของนักเรียน
 4. คำนึงถึงความสามารถของผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม

25. ข้อเสนอที่จะใช้แก่นักเรียนนั้น ต้องครบ 3 ด้าน คือ
1. ภาย วาจา ใจ
 2. บริหาร บริการ วิชาการ
 3. การศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
 4. การเรียน ความประพฤติ กิจกรรม
26. เนื้อหาสาระแกนกลางในการจัดกิจกรรม โฮมรูม ได้มาจากข้อใด
1. นโยบายและกลยุทธ์ของโรงเรียน
 2. เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน
 3. วิสัยทัศน์ของโรงเรียน
 4. ปรัชญาของโรงเรียน
27. “การสร้างความเข้มแข็งทางใจ” ควรเป็นหัวข้อเนื้อหาสาระใดในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
1. กิจกรรมให้ข้อเสนอแนะด้านการศึกษา
 2. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต
 3. กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
 4. กิจกรรมตามวัยและความต้องการของนักเรียน
28. “กิจกรรมกลุ่มที่มุ่งให้นักเรียนเกิดความสนใจและเกิดประโยชน์สูงสุดในบรรยากาศเหมือนบ้าน ตามวัยและความต้องการของนักเรียน” สอดคล้องกับข้อใด
1. เนื้อหาสาระของกิจกรรม โฮมรูม
 2. การวางแผนการจัดกิจกรรม โฮมรูม
 3. การดำเนินการจัดกิจกรรม โฮมรูม
 4. หลักการจัดกิจกรรม โฮมรูม
29. ข้อใดกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของเนื้อหาสาระ ข้อเสนอแนะด้านส่วนตัวและสังคม
1. เพื่อให้ให้นักเรียนปรับตัวอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข
 2. เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะการคิด การตัดสินใจที่เหมาะสมกับวัย
 3. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบตามวัยของตน
 4. ทั้ง 3 ข้อที่กล่าวมา

30. หัวข้อกิจกรรม “ทำงานเป็นทีม” น่าจะเป็นกิจกรรมในเนื้อหาสาระประเภทใด
1. เนื้อหาสาระแกนกลาง
 2. เนื้อหาสาระสร้างเสริมคุณธรรม
 3. เนื้อหาสาระเสริมสร้างทักษะชีวิต
 4. เนื้อหาสาระข้อสนเทศทางการศึกษา
31. การศึกษาขอบข่าย กำหนดโครงสร้าง สักส่วน เนื้อหาสาระ เกี่ยวข้องกับข้อใด
- ก. การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - ข. การทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - ค. การเตรียมการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 - ง. การดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
32. ข้อใดเป็นลำดับขั้นตอนการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
1. วิเคราะห์นักเรียน - กำหนดขอบข่าย - กำหนดจุดประสงค์ - กำหนดโครงสร้าง
 2. กำหนดขอบข่าย - วิเคราะห์นักเรียน - กำหนดจุดประสงค์ - กำหนดโครงสร้าง
 3. กำหนดจุดประสงค์ - กำหนดขอบข่าย - วิเคราะห์นักเรียน - กำหนดโครงสร้าง
 4. กำหนดโครงสร้าง - กำหนดจุดประสงค์ - กำหนดขอบข่าย - วิเคราะห์นักเรียน
33. “อะไร ที่ไหน อย่างไร ในโรงเรียนเรา” ควรเป็นหัวข้อการจัดกิจกรรมโฮมรูม ที่จัดให้นักเรียนระดับใด
1. มัธยมศึกษาปีที่ 1
 2. มัธยมศึกษาปีที่ 2
 3. มัธยมศึกษาปีที่ 3
 4. ได้ทุกระดับชั้น
34. หัวข้อกิจกรรมโฮมรูมต่อไปนี หัวข้อใดควรจัดให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
1. เรียนอะไรดี
 2. เราและนาย
 3. รุกก่อนรบ
 4. เรียนเป็นเลิศ

35. การจัดกิจกรรมโฮมรูม มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร

- 1.วางแผน - เลือกกิจกรรม - ประเมินผล
- 2.เตรียมการ - เลือกกิจกรรม - ประเมินผล
- 3.วางแผน - ดำเนินกิจกรรม - ประเมินผล
- 4.เตรียมการ - ดำเนินกิจกรรม - ประเมินผล

สถานการณ์ คุณครูหมากมาศได้จัดกิจกรรมโฮมรูม เนื้อหาสาระสร้างเสริมคุณธรรม ในหัวข้อเรื่อง “ซื่อสัตย์กินไม่หมด” โดยให้นักเรียนศึกษาจากเรื่องจริงของชายผู้ซื่อสัตย์ หลังจากนั้นให้นักเรียนร่วมร้องเพลง “ความซื่อสัตย์” แล้วจากนั้นได้อภิปรายสรุปพฤติกรรมความซื่อสัตย์ ในการดำเนินชีวิต และช่วยกันคิดแล้วเขียนคติธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์คิดไว้หลังห้องเรียน เพื่อเตือนใจทุกคน

จากสถานการณ์ โปรดตอบคำถามข้อ 36 - 39

36. คุณครูหมากมาศ ดำเนินการนำเข้าสู่กิจกรรมด้วยวิธีใด

- 1.เล่าเรื่อง
- 2.ร้องเพลง
- 3.ทายปัญหา
- 4.สนทนา

37. คุณครูหมากมาศ ดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม โดยใช้เทคนิคใด

1. บทบาทสมมุติ
2. อภิปรายกลุ่ม
3. กรณีตัวอย่าง
4. สถานการณ์จำลอง

38. การสรุปพฤติกรรมความซื่อสัตย์ในการดำเนินชีวิต เป็นทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูมทักษะใด

1. ทักษะนำเข้าสู่บทเรียน
2. ทักษะการซักถาม
3. ทักษะการสังเกต
4. ทักษะการสรุปบทเรียน

39. คุณครูพามาศให้นักเรียนช่วยกันคิด และเขียนคิธรรมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์แล้วคิดไว้หลังห้องเรียน เพื่อเตือนใจ อยู่ในขั้นตอนใดของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์
 2. สะท้อนกลับการรับรู้
 3. สรุปสาระสู่ชีวิต
 4. คิดและนำไปปฏิบัติ
40. ข้อใดเป็นวิธีประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่เหมาะสมที่สุด
1. สังเกต ซักถาม ตรวจสอบผลงาน
 2. เล่าเรื่อง ตั้งปัญหา อภิปราย
 3. สัมภาษณ์ ทดสอบ เขียนเรียงความ
 4. ทำรายงาน ทำข้อสอบ ทำแฟ้มสะสมงาน

แบบประเมินเจตคติก่อน/หลัง ศึกษาชุดฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินเจตคติของครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับการแนะแนวและการจัดกิจกรรมโฮมรูม

แบบประเมิน 30 ข้อ เวลา 30 นาที

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้อย่างรอบคอบ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง
ความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็น ความรู้สึก หรือการกระทำของท่านมากที่สุด

ข้อ ที่	รายการ	ความเป็นจริง		
		ใช่ ทุก ครั้ง	ใช่ บางครั้ง	ไม่ใช่
1	ข้าพเจ้าคิดว่าครูควรให้เกียรตินักเรียนเหมือนกับให้เกียรติผู้ใหญ่			
2	ข้าพเจ้ารู้สึกมีความสุข เมื่อมี โอกาสช่วยเหลือนักเรียน			
3	ข้าพเจ้าเชื่อว่านักเรียนที่เรียนในชั้นเดียวกัน เรียนรู้ได้เท่ากัน			
4	ข้าพเจ้าคิดว่างานแนะแนวเป็นงานที่ยากเกินกว่าที่ครูทุกคน จะปฏิบัติได้			
5	ข้าพเจ้าเชื่อว่านักเรียนทุกคนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขได้ ถ้ามีการแนะแนวถูกทาง			
6	ข้าพเจ้าชอบที่จะวิเคราะห์นักเรียนจากข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้เสมอ			
7	ข้าพเจ้ามักแนะทางเลือก แล้วให้นักเรียนตัดสินใจเองเสมอ			
8	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการฟังความคิดเห็นของนักเรียน ก่อนกำหนดกฎเกณฑ์ใน โรงเรียน			
9	ข้าพเจ้าเชื่อว่านักเรียนบางคน มีพฤติกรรมแปลก ๆ โดยไม่มีสาเหตุ			
10	ข้าพเจ้าเชื่อว่าใน โลกนี้ ไม่มีใครเหมือนกัน			
11	ข้าพเจ้าคิดว่านักเรียนทุกคน มีศักยภาพในตนเอง			

ข้อ ที่	รายการ	ความเป็นจริง		
		ใช่ ทุก ครั้ง	ใช่ บางครั้ง	ไม่ใช่
12	ข้าพเจ้าคิดว่าการทำงานที่เนะแนว เป็นการเพิ่มภาระงาน ของครูที่ปรึกษา			
13	ข้าพเจ้าคิดว่ากระบวนการเนะแนว เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา			
14	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการให้นักเรียนคิดเชิงบวก ทำให้นักเรียนคลายความคับข้องใจได้			
15	ข้าพเจ้านึกถึงนักเรียนเสมอ เมื่อเห็นข่าวการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อ			
16	ข้าพเจ้าคิดว่าครูต้องมีบทบาทสำคัญตลอดเวลาในการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
17	ข้าพเจ้าเชื่อว่า โฮมรูมคือบ้านที่ซดเซย เต็มเต็มส่วนที่ขาดไปของชีวิตนักเรียน			
18	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่า “ครูที่ปรึกษาคือพ่อหรือแม่” เมื่อเวลาอยู่ใน โรงเรียน” ของนักเรียน			
19	ข้าพเจ้าคิดว่า น่าจะดีกว่าถ้าให้นักเรียนมีโอกาสทำอะไรก็ได้ที่อยากจะทำ ในชั่วโมงโฮมรูม			
20	ข้าพเจ้าคิดว่าเวลาโฮมรูมเป็นเวลาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปรับทุกข์ แบ่งปันความสุขกันและกัน			
21	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่าย เมื่อถึงเวลาที่จะต้องจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่นักเรียนในห้องที่รับผิดชอบ			
22	ข้าพเจ้าชอบที่จะฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่นักเรียนเล่าให้ฟัง			
23	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่ต้องมีเนื้อหาสาระตามวัยและความต้องการของนักเรียน			

ข้อ ที่	รายการ	ความเป็นจริง		
		ใช่ ทุกครั้ง	ใช่ บางครั้ง	ไม่ใช่
24	ข้าพเจ้าไม่ชอบที่จะให้นักเรียนมีส่วนร่วมในชั่วโมงกิจกรรมโฮมรูม			
25	ข้าพเจ้าคิดว่าไม่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม เพราะไม่มีผลการเรียนให้นักเรียน			
26	ข้าพเจ้าคิดว่าครูที่ปรึกษาควรหาความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง			
27	ข้าพเจ้าเชื่อว่ากิจกรรมโฮมรูมมีส่วนทำให้นักเรียนได้พัฒนาตนตามศักยภาพ			
28	ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่กำหนดให้จัดกิจกรรมโฮมรูม เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้อนกัน และแก้ปัญหาให้นักเรียน			
29	ข้าพเจ้าคิดว่าครูที่ปรึกษาไม่จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการแนะแนว ก็จัดกิจกรรมโฮมรูมได้			
30	ข้าพเจ้าเชื่อว่าครูที่ปรึกษาสามารถจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อผ่านการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรม ทางการแนะแนว			

แบบประเมินทักษะ ก่อน/หลัง การฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินทักษะของครูที่ปรึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม

แบบประเมิน 20 ข้อ เวลา 20 นาที

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โฮมรูม ในชั้นที่ท่านรับผิดชอบ โดยยึดเกณฑ์ดังนี้

ระดับ 3 หมายถึงมีการปฏิบัติและทำได้อย่างราบรื่น

ระดับ 2 หมายถึงมีการปฏิบัติแต่มีกษลบกหลักและมีปัญหา

ระดับ 1 หมายถึงไม่มีการปฏิบัติ

ข้อ ที่	รายการการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
		3	2	1
1	ใช้แบบสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
2	จัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมก่อนลงมือปฏิบัติจริง			
3	มีการบันทึกผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม			
4	มีจุดประสงค์ชัดเจนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
5	ใช้แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
6	กำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมโฮมรูม ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบ			
7	ใช้เครื่องมือหลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน			
8	ทำความเข้าใจกับนักเรียน โดยการวิเคราะห์นักเรียน			
9	คัดกรองนักเรียนในชั้นเรียนเป็น กลุ่มเสี่ยง กลุ่มปกติ และ กลุ่มมีปัญหา			
10	ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรม			
11	จัดกิจกรรมโฮมรูมตามขั้นตอนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์			
12	ใช้ทักษะหลากหลายในการจัดกิจกรรมโฮมรูม			

ข้อ ที่	รายการการปฏิบัติของครูที่ปรึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
		3	2	1
13	ใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างหลากหลาย			
14	ใช้ทักษะการเสริมกำลังใจ ในการปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของนักเรียนในชั้นเรียนที่รับผิดชอบ			
15	จัดกิจกรรมโฮมรูม โดยคำนึงถึงพัฒนาการ และความต้องการของนักเรียน			
16	เลือกหัวข้อกิจกรรมโฮมรูม ได้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน			
17	ใช้แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนในการประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
18	รายงานผลการพัฒนานักเรียนประจำภาคเรียน ให้กลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียนทราบ			
19	ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยการสังเกต ซักถาม และการตรวจผลงาน			
20	กระตุ้นให้นักเรียนร่วมอภิปรายในชั้นดำเนินการของกิจกรรมโฮมรูม			

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

1. ชื่อ รศ.กิติมา ศตะนาวิน

สถานที่ทำงาน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต(การแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้บริหารและอาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนว และวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปัจจุบันเกษียณอายุราชการ และเป็นอาจารย์พิเศษของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเป็นผู้บริหาร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น

2. ชื่อ คุณนิกุล พูลเพิ่ม

สถานที่ทำงาน โรงเรียนวังทองพิทยาคม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต(จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยขอนแก่น
จังหวัด พิษณุโลก

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (สาขาการแนะแนว)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ อดีต หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนพิจิตรพิทยาคม ครู คศ.3

ปัจจุบัน หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนวังทองพิทยาคม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

3. ชื่อ คุณอรสา เปรมฤดีเลิศ

สถานที่ทำงาน โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

วุฒิการศึกษา สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต(สส.ม.) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการ

ประสบการณ์หรือความชำนาญ วิทยากรผู้ให้การอบรมการวิจัยทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารวิชาการ โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

4. ชื่อ คุณสุณี ชีรสรรเพชญ

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต(จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัด
 พิษณุโลก

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ (กลุ่มงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน)

ประสบการณ์การทำงาน ศึกษานิเทศก์หัวหน้ากลุ่มงานแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือ
 นักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2

5. ชื่อ นางศิริรัตน์ ธรรมาภิมุข

สถานที่ทำงาน โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต(การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร
 จังหวัดพิษณุโลก

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ (สาขาการแนะแนว)

ประสบการณ์หรือความชำนาญ ครูแนะแนวโรงเรียนตะพานหิน และ
 หัวหน้างานแผนงานโรงเรียนตะพานหิน

ภาคผนวก ค

**ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร**

**ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว
เพื่อพัฒนาสมรรถภาพ
ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น**

จัดทำโดย

**นางอรศญา จวนทองรักษ์
โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร**

คำนำ

“ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น” จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวคิดและแนวทางปฏิบัติ และพัฒนาสมรรถภาพในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในห้องเรียนที่รับผิดชอบ ตามกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ครูที่ปรึกษานับได้ว่าเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เพราะครูที่ปรึกษาเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด การจัดกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมโฮมรูมนั้น หากครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีด้านการแนะแนว และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูมแล้ว ก็จะทำให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีทักษะในการดำเนินชีวิตรอบด้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการจัดทำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวชุดนี้ ผู้จัดทำได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประคินันท์ อุปรมัย อาจารย์ ดร.นิธิวัฒน์ เมฆขจร รองศาสตราจารย์ ดร.ถัดดาวรรณ ณ ระนอง รองศาสตราจารย์กิตติมา ศชนะนาวิน ศีกษานิเทศก์สุณี ชีรสรพรเพชญ รองผู้อำนวยการอรสา เปรมฤติเลิศ อาจารย์นิกุล พูลเพิ่ม และอาจารย์ศิริรัตน์ ธรรมากิมุข ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและชี้แนะ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา และครูทุกท่านที่สนใจที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

นางอรศญา จวนทองรักษ์
โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

สารบัญ

คู่มือชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ ศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

ข้อแนะนำและขั้นตอนในการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ
แบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรม

เนื้อสาระของเรื่องที่ฝึกอบรม

- หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนว
- หน่วยที่ 2 ครูที่ปรึกษากับการรู้จักนักเรียน
- หน่วยที่ 3 แนวคิดในการจัดกิจกรรม โฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น
- หน่วยที่ 4 แนวทางและวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- หน่วยที่ 5 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การอบรมเสริม

คู่มือชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่จะนำไปใช้

1. คำชี้แจง

ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นชุดฝึกอบรมสำหรับครูที่ปรึกษาใช้ศึกษาด้วยตนเอง สร้างขึ้นโดยหลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ ที่เชื่อว่าผู้ใหญ่จะเรียน ได้ดีเมื่อมีความพร้อม และมีความต้องการที่จะเรียน จัดกิจกรรมที่จะทำให้ผู้ใหญ่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้มากที่สุด และใช้หลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) และการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group Process Learning) ซึ่งประกอบด้วยวงจรการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน คือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ สะท้อนกลับการเรียนรู้ สรุปสาระสู่ชีวิต คิดและนำไปปฏิบัติ

วัตถุประสงค์ในการสร้างชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ได้ใช้เป็นแนวคิดและแนวทางปฏิบัติในการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

1.1 **คู่มือชุดฝึกอบรม** ประกอบด้วย คำชี้แจงเกี่ยวกับชุดฝึกอบรม ข้อเสนอแนะ และขั้นตอนการใช้ชุดฝึกอบรม และแบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรม

1.2 **เนื้อหา ชุดฝึกอบรม** ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 5 หน่วย คือ

- หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนว
- หน่วยที่ 2 ครูที่ปรึกษากับการรู้จักนักเรียน
- หน่วยที่ 3 แนวคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
- หน่วยที่ 4 แนวทางและวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- หน่วยที่ 5 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1.3 การอบรมเสริม การอบรมเสริมเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

วัตถุประสงค์ของการอบรมเสริมมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้สรุปแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม
3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ได้เห็นแบบอย่าง วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
4. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา มีเจตคติและทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

2. ข้อเสนอแนะและขั้นตอนในการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ สำหรับครูที่ปรึกษา

การนำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ไปใช้กับครูที่ปรึกษา ควรปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมการ

ในกรณีที่ให้นำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ไปใช้อบรมครูที่ปรึกษาในโรงเรียน

1. อ่านคู่มือการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูม จนเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้

2. ส่วนใดที่ไม่เข้าใจ กรุณาอ่านซ้ำ หากยังไม่เข้าใจ โปรดติดต่อกับผู้จัดทำชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ตามที่อยู่ในหน้าคำนำ

3. เมื่อเข้าใจแล้ว ให้ทดลองทำด้วยตนเองก่อน เพื่อดูความแม่นยำและคล่องตัวในการใช้ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะตามลำดับก่อนการฝึกอบรม

3.2 ศึกษาจากชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ โดยใช้เวลาศึกษา 2 สัปดาห์ ให้ครบทุกหน่วย

3.3 อบรมเสริม โดยใช้เวลา 1 วัน 5 ชั่วโมง

3.4 ทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะตามลำดับหลังการฝึกอบรม

3.5 เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินทั้ง 3 ด้าน ก่อน/หลังการฝึกอบรม

ขั้นดำเนินการ

1. ประชุมนิเทศครูที่ปรึกษาที่สมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ จำนวนครูที่ปรึกษาที่เข้ารับการอบรม ไม่ควรมีน้อยกว่า 10 คน และไม่ควรมากกว่า 20 คน

2. ทำแบบประเมินก่อนการฝึกอบรมด้วยการให้ครูที่ปรึกษา ทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะในการจัดกิจกรรม โฮมรูม

3. ดำเนินการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ในรูปแบบของการศึกษาด้วยตนเองจนครบทั้ง 5 หน่วย และเข้ารับการอบรมเสริมอีก 1 ครั้ง

4. ทำแบบประเมินหลังการฝึกอบรมด้วยการให้ครูที่ปรึกษา ทำแบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะตามลำดับ

5. เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการทำแบบประเมินก่อน/หลัง เพื่อดูความก้าวหน้าของครูที่ปรึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นประเมินผล

นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ หากครูที่ปรึกษามีความรู้ มีเจตคติ และมีทักษะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โฮมรูมเพิ่มขึ้น แสดงว่าการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมประสบผลสำเร็จ แต่หากเป็นไปได้ในทางตรงกันข้าม ให้ทบทวนวิธีการดำเนินการแล้วแก้ไขปรับปรุง

3. แบบประเมิน

ประกอบด้วยแบบประเมินด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดกิจกรรม โฮมรูม ครูที่ปรึกษาที่เข้าร่วมฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ต้องทำแบบประเมินก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินทั้ง 3 ด้าน

4. กำหนดการอบรมเสริม

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
8.00 - 8.30 น.	ครูที่ปรึกษาลงทะเบียน	ทีมงานแนะแนว
8.30 - 9.00 น.	พิธีเปิด และบรรยายพิเศษเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ แนะแนวกับเกณฑ์การขอเลื่อนวิทยฐานะ	รองผู้อำนวยการกลุ่ม งานบริหารกิจการ นักเรียน
9.00 - 10.00 น.	สรุปเรื่องแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรม โฮมรูม	วิทยากร(ผู้วิจัย)
10.00 - 10.15 น.	รับประทานอาหารว่าง	ทีมงานแนะแนว
10.15 - 11.00 น.	นำเสนอผลงานการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม อภิปรายปัญหา และข้อเสนอแนะ	ตัวแทนครูที่ปรึกษา
11.00 - 12.00 น.	สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม	ผู้นำกลุ่มครูที่ปรึกษา
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน	ทีมงานแนะแนว
13.00 - 14.15 น.	สรุปประโยชน์การจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาและ นักเรียน อภิปราย ชักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เรื่องการจัด กิจกรรมโฮมรูม	ครูที่ปรึกษาที่เข้ารับ การอบรมทุกคน
14.15 - 14.30 น.	รับประทานอาหารว่าง	ทีมงานแนะแนว
14.30 - 15.30 น.	ทำแบบประเมินตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะ	
15.30 - 16.00 น.	มอบวุฒิบัตรผู้เข้ารับการอบรม	

**โครงสร้างการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถภาพในการ
จัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน
จังหวัดพิจิตร**

สัปดาห์ ที่	เวลา/ ชั่วโมง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สาระ การเรียนรู้
1	1:30	เพื่อประเมินความรู้ เจตคติ และทักษะ ใน การจัดกิจกรรม โฮมรูม ระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น	การประเมินด้าน ความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ของครู ที่ปรึกษา ก่อนการ ฝึกอบรม ทำแบบ ประเมิน	ทำแบบประเมินด้าน ความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ก่อน การฝึกอบรม	ความรู้ เจตคติ ทักษะ
1	2	1.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา สรุปความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการ ปรัชญา และขอบข่ายของการ แนะแนวได้ 2.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา บอกความสัมพันธ์ ของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่ แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับการ แนะแนวได้	หน่วยที่ 1 ความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับการ แนะแนว เรื่องที่ 1.1 ความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการ ปรัชญา และ ขอบข่ายของการ แนะแนว เรื่องที่ 1.2 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับการ แนะแนว	1.ศึกษาจากเอกสาร ความรู้ที่ 1.1,1.2 และ 1.3 2.ทำกิจกรรมที่ 1.1,1.2 และ 1.3 เพื่อประเมิน ความรู้และเจตคติ 3.ตรวจคำตอบจาก เฉลยคำตอบที่ 1.1,1.2 และ 1.3	ความรู้ เจตคติ

สัปดาห์ ที่	เวลา/ ชั่วโมง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สาระ การเรียนรู้
1	1	<p>3.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา บอกความสัมพันธ์ ของการแนะแนวกับ ระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้</p> <p>4.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา บอกบทบาทหน้าที่ ในการปฏิบัติงาน แนะแนวของครู แนะแนวและ ครูที่ปรึกษาได้</p> <p>5.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา มีเจตคติที่ดีต่อการ แนะแนว</p>	<p>เรื่องที่ 1.3 การปฏิบัติ หน้าที่แนะแนวของครู แนะแนวและครูที่ ปรึกษา</p> <p>หน่วยที่ 2 ครูที่ปรึกษา กับการรู้จักนักเรียน</p>	<p>1.ศึกษาจากเอกสาร ความรู้ที่ 2.1,2.2</p> <p>2.ทำกิจกรรมที่ 2.1, 2.2</p> <p>3.ตรวจคำตอบจาก เฉลยคำตอบที่ 2.1 และ 2.2</p>	
		<p>1.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา อธิบายพัฒนาการของ เด็กวัยรุ่นตอนต้นได้</p>	<p>เรื่องที่ 2.1 ความรู้ เกี่ยวกับการพัฒนาการ ของวัยรุ่นตอนต้น</p>		

สัปดาห์ ที่	เวลา/ ชั่วโมง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สาระ การเรียนรู้
1	1	<p>2.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้</p> <p>3.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น</p>	<p>เรื่องที่ 2.2 ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>หน่วยที่ 3 แนวคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p>	<p>1.ศึกษาจากเอกสารความรู้ เรื่องที่ 3.1 และ 3.2</p> <p>2.ทำกิจกรรมที่ 3.1 และ 3.2 เพื่อประเมินความรู้และเจตคติ</p> <p>3.ตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบที่ 3.1 และ 3.2</p>	<p>ความรู้เจตคติ</p>
		<p>1.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p> <p>2.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาบอกความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p>	<p>เรื่องที่ 3.1 ความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประโยชน์ ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p>		

สัปดาห์ ที่	เวลา/ ชั่วโมง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สาระ การเรียนรู้
2	2	<p>3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา บอกหลักการและ เนื้อหาสาระของ กิจกรรมโฮมรูมได้</p> <p>4. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา วิเคราะห์เนื้อหาสาระ ในการจัดกิจกรรม โฮมรูมได้</p>	<p>เรื่องที่ 3.2 หลักการ จัดกิจกรรมโฮมรูมและ เนื้อหาสาระ</p> <p>หน่วยที่ 4 แนวทาง และวิธีการจัดกิจกรรม โฮมรูม</p>	<p>1.ศึกษาจากเอกสาร ความรู้ เรื่องที่ 4.1, 4.2 และ 4.3</p> <p>2.ทำกิจกรรมที่ 4.1, 4.2 และ 4.3 เพื่อ ประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติ</p> <p>3.ตรวจคำตอบจาก เฉลยคำตอบที่ 4.1, 4.2 และ 4.3</p>	<p>ทักษะ ความรู้ เจตคติ</p>
		<p>1.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา วางแผนการจัด กิจกรรมโฮมรูมแก่ นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ได้</p>	<p>เรื่องที่ 4.1 การวางแผน การจัดกิจกรรมโฮมรูม แก่นักเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น</p>		
		<p>2.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา สรุปขั้นตอน เทคนิค และทักษะการจัด กิจกรรมโฮมรูมได้</p>	<p>เรื่องที่ 4.2 ขั้นตอน เทคนิค และทักษะการ จัดกิจกรรมโฮมรูม</p>		

สัปดาห์ ที่	เวลา/ ชั่วโมง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สาระ การเรียนรู้
2	2	3.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาอธิบายขั้นตอนวิธีการดำเนินกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้	เรื่องที่ 4.3 วิธีดำเนินกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หน่วยที่ 5 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น		
		1.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนได้ 2.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนและประเมินผลได้ 3.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา มีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียน	เรื่องที่ 5.1 การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียน เรื่องที่ 5.2 ตัวอย่างการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียนและการประเมินผล	1.ศึกษาจากเอกสารความรู้ เรื่องที่ 5.1 และ 5.2 2.ทำกิจกรรมที่ 5.1 และ 5.2 3.ตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบที่ 5.1 และ 5.2	ทักษะ ความรู้ เจตคติ

สัปดาห์ ที่	เวลา/ ชั่วโมง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สาระ การเรียนรู้
3	5	<p>1.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถสรุปเรื่องแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้</p> <p>2.เพื่อให้ครูที่ปรึกษาเสนอผลงานจากการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมและอภิปรายปัญหาข้อเสนอแนะ</p> <p>3.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา มีทักษะจากการได้เห็นแบบอย่างวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p>	<p>หน่วยที่ 6 การอบรมเสริม</p> <p>เรื่องที่ 1 การสรุปเรื่องแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p> <p>เรื่องที่ 2 การนำเสนอผลงานจากการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมและอภิปรายปัญหา และให้ข้อเสนอแนะ</p> <p>เรื่องที่ 3 สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p>	<p>1.กลุ่มครูที่ปรึกษา ระดมสมอง เพื่อหาข้อสรุปเรื่องแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p> <p>2.ตัวแทนครูที่ปรึกษา แต่ละระดับเสนอผลงานการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม แล้วกลุ่มอภิปรายปัญหาและข้อเสนอแนะ</p> <p>3.ผู้นำกลุ่มครูที่ปรึกษา สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่เขียนไว้</p> <p>4.ครูที่ปรึกษาอภิปรายปัญหาและข้อเสนอแนะ</p>	<p>ความรู้ ทักษะ เจตคติ</p>

สัปดาห์ ที่	เวลา/ ชั่วโมง	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สาระ การเรียนรู้
		<p>4.เพื่อให้ครูที่ปรึกษา มีเจตคติที่ดีต่อการจัด กิจกรรมโฮมรูม</p> <p>5.เพื่อเปรียบเทียบ ความรู้ เจตคติ และ ทักษะการจัดกิจกรรม โฮมรูมของครูที่ ปรึกษา</p>	<p>เรื่องที่ 4 แบบประเมิน ตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการ จัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น หลังการใช้ชุดฝึก อบรมทางการแนะแนว</p>	<p>5.สรุปประโยชน์การ จัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับครูและนักเรียน ซักถามและแลกเปลี่ยน เรียนรู้เรื่องการจัด กิจกรรมโฮมรูม</p> <p>ทำแบบประเมินตนเอง ด้านความรู้ เจตคติ และทักษะหลังการ ฝึกอบรม</p>	<p>ความรู้ เจตคติ ทักษะ</p>

**แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนว
(เวลา 2 ชั่วโมง)**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา สรุปความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการ ปรัชญา และขอบข่ายของการแนะแนวได้
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาบอกความสัมพันธ์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการแนะแนวตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้
3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาบอกความสัมพันธ์ของการแนะแนวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้
4. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาบอกบทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่แนะแนวได้
5. เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีเจตคติที่ดีต่อการแนะแนว

หัวข้อเรื่อง

- เรื่องที่ 1.1 ความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการ ปรัชญา และขอบข่ายของการแนะแนว
- เรื่องที่ 1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับการแนะแนว
- เรื่องที่ 1.3 การปฏิบัติหน้าที่แนะแนวของครูแนะแนวและครูที่ปรึกษา

กิจกรรมการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

1. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 1.1 เรื่องความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย ปรัชญา ขอบข่าย และหลักการแนะแนว และทำกิจกรรมที่ 1.1 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 1.1
2. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 1.2 เรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กับการแนะแนว และทำกิจกรรมที่ 1.2 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 1.2
3. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 1.3 เรื่องการปฏิบัติหน้าที่แนะแนวของครูแนะแนว และ ครูที่ปรึกษา และทำกิจกรรมที่ 1.3 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 1.3

สื่อ / อุปกรณ์

1. เอกสารความรู้ที่ 1.1 เรื่องความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย ปรัชญา ขอบข่าย และหลักการแนะแนว
2. เอกสารความรู้ที่ 1.2 เรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 กับการแนะแนว
3. เอกสารความรู้ที่ 1.3 เรื่องการปฏิบัติหน้าที่แนะแนวของครูแนะแนว และ ครูที่ปรึกษา
4. กิจกรรมและเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 1.1 , 1.2 และ 1.3

การประเมินผล

ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ 1.1 , 1.2 และ 1.3

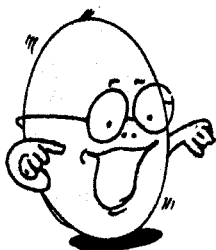
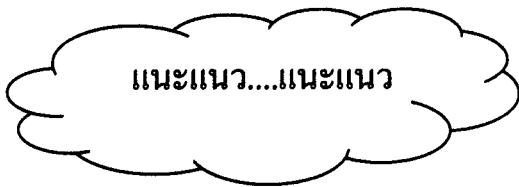
เชิงศึกษาเอกสารความรู้ที่ 1.1 ได้โดยค่ะ

หน่วยที่ 1...

เอกสารความรู้ที่ 1.1 เรื่องความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการ ปรัชญาและขอบข่ายการแนะแนว

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 1.1

เรารู้จักคำว่าแนะแนวก่อนดีไหม

การแนะแนว คือ กระบวนการช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถเลือก ตัดสินใจ และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

กระบวนการแนะแนว มีความสำคัญในการพัฒนาบุคคล ให้มี
คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

☞ ทำให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง

รู้ว่าตนเองมีความสามารถความถนัด ความ
สนใจ ความคิด มีอารมณ์ มีจุดเด่น จุดด้อย และ ประสบการณ์
ชีวิต มีการเกี่ยวข้องกับโลกภายนอกอย่างไร

☞ สามารถปรับตัวและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปรับตัวให้เข้ากับบุคคล และสิ่งแวดล้อม รู้จัก
ตัดสินใจเลือกอย่างฉลาด โดยใช้ทักษะและวิจารณญาณที่มีอยู่
และพึงพอใจในการเลือกที่ได้กระทำไปแล้ว

เราสอนอยู่ทุกวัน ก็ได้ชื่อว่าแนะแนวแล้วนี่นา

การแนะแนวไม่ใช่การสอน ไม่เหมือนการสอน
หรือการแนะนำ การแนะแนว เป็นการแนะ
ทางเลือก หรือเสนอทางเลือกให้ผู้รับบริการ
พิจารณาตัดสินใจด้วยตนเอง
แต่...

การสอนและการแนะนำ เป็นการชี้แนะให้ทำ
เป็นการตัดสินใจของผู้สอนหรือผู้แนะนำเสียเอง
เป็นการตัดสินใจแทน

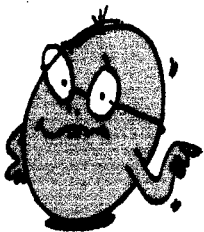
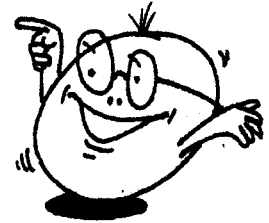
แนะแนวสำคัญไหน

การแนะแนวในยุคนิรุกติรูปการศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อครูที่ปรึกษา จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และยอมรับในความสำคัญ เพราะ

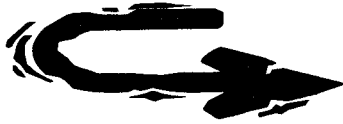
☞ การแนะแนว ทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข บนพื้นฐานปรัชญา “การพึ่งตนเอง”

☞ การแนะแนว ทำให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจและยอมรับผู้อื่น สามารถแก้ไขปัญหา และเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้

☞ การแนะแนวทำให้ครูมีข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพ

สรุปว่า การแนะแนวสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนพึ่งตนเองได้ รู้จัก เข้าใจ และยอมรับ ตนเอง และผู้อื่นได้ ตลอดจนทำให้ครูมีข้อมูลในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนานักเรียน และดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม

การแนะแนวก็มีเป้าหมายนะ

เป้าหมายสูงสุดของการแนะแนว คือการส่งเสริมบุคคล ให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพของคน และมีชีวิตที่มีคุณภาพ สามารถป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับตนได้ รู้เท่าทันในสิ่งที่เกิดขึ้น และสามารถหาวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ที่เกิดขึ้นได้ด้วยตัวเอง

ปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมี
ประสิทธิภาพได้อย่างไร

ต้องมีความรู้ ความเข้าใจใน
ปรัชญา และหลักการแนะ
แนว เพื่อนำไปเป็นพื้นฐาน
ในการปฏิบัติได้อย่าง
ถูกต้อง

ปรัชญา หมายถึงความรู้ ความเชื่อที่เป็นพื้นฐานในเรื่องต่าง ๆ

ปรัชญาแนะแนว คือการดำเนินการที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานการให้ความสำคัญกับคน เชื่อในคุณค่า ศักดิ์ศรีของคน ยอมรับในความแตกต่างของคน เข้าใจในสาเหตุของพฤติกรรมของคน และยอมรับในสิทธิการตัดสินใจของคน

หลักการแนะแนว คือ การดำเนินการทางการแนะแนวบนพื้นฐานความเชื่อของการแนะแนว ที่ให้ความสำคัญที่คน มุ่งพัฒนาทุกคนในทุกด้าน ตามปรัชญาการแนะแนว

ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญากับหลักการแนะแนว

ปรัชญา (ความเชื่อ)

หลักการ (สิ่งที่ควรยึดถือในการปฏิบัติ)

1. คนทุกคนมีคุณค่ามีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์	1. จัดบริการให้กับทุกคน ไม่เลือกปฏิบัติ
2. คนทุกคนมีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพทัดเทียมกัน	2. จัดบริการ โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของบุคคล ไม่มีการบังคับ
3. คนมีความแตกต่างกันควรได้รับการยอมรับทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี	3. จัดบริการให้สนองตอบความต้องการของผู้รับบริการ และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

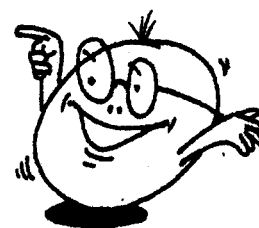
เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาของการแนะแนว และหลักการแนะแนวแล้ว...ท่านเป็นครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพค่ะ

แนะแนวกับใคร และอย่างไร

มาเรียนรู้ข้อบ่งชี้ของการแนะแนวก่อนนะคะ

การแนะแนวแบ่งตามการปฏิบัติงาน มีข้อบ่งชี้ 3 มิติ คือ

1. มิติเกี่ยวกับคนที่ขอรับบริการ หรือวัยของผู้รับบริการ
หมายถึง การให้บริการบุคคลในวัยต่าง ๆ 3 วัย คือ วัยเด็ก
(อายุ 2 – 12 ปี) วัยรุ่น (อายุ 13 – 19 ปี) และวัยผู้ใหญ่
(อายุ 20 ปี ขึ้นไป)

ท่านในฐานะครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ผู้ขอรับบริการที่ท่านต้องรับผิดชอบคือ วัยรุ่นตอนต้นที่
มีอายุ 13 - 15 ปี

2. มิติเกี่ยวกับด้านต่าง ๆ ที่จะให้บริการ ซึ่งมี 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม

ด้านการศึกษา มีขอบข่ายงานตั้งแต่ การสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียน การฝึกทักษะ หรือเทคนิคการเรียนที่มีประสิทธิภาพ การวางแผน การเรียนที่ดี การรู้ช่องทางการศึกษา และการเลือกทางศึกษาต่อ ตลอดทั้งการสร้างนิสัยการเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต

ด้านอาชีพ มีขอบข่ายงานตั้งแต่การสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงาน และการประกอบอาชีพ การสำรวจอาชีพ การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้า การเปลี่ยนงาน และการเกษียณจากงาน

ด้านส่วนตัวและสังคม ซึ่งมีขอบข่ายตั้งแต่การรู้จักชีวิตและสังคมที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การรู้จักตนเองและรู้จักคุณค่าของตนเอง การรู้จักปรับตัวและแก้ปัญหา การพัฒนาตนเอง การฝึกทักษะชีวิตและสังคม เพื่อให้มีบุคลิกภาพ สุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี

3. มิติเกี่ยวกับภารกิจของงานแนะแนว ได้แก่ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ และด้านบริการ

ด้านบริหาร เป็นการบริหารจัดการ ในงานแนะแนว เป็นหน้าที่ของครูแนะแนว

ด้านวิชาการ เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการแนะแนว เป็นหน้าที่ของครูแนะแนว

ด้านบริการ คือการจัดบริการหลัก 5 บริการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่

1) บริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้ครูรู้จักเด็กและเพื่อให้เด็ก
รู้จักตนเองในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ความถนัด
ความสนใจ บุคลิกภาพ ฯลฯ

วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ การสังเกต สัมภาษณ์
สอบถาม ทดสอบ อัตชีวประวัติ ระเบียบพฤติกรรม
สังคมมิติ ระเบียบสะสม การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล ฯลฯ

2) บริการสนเทศ

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่จำเป็น
ในด้านการศึกษา อาชีพ สภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และเลือกปรับตน
ให้เหมาะสมต่อสถานการณ์และความเปลี่ยนแปลง

วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ การปฐมนิเทศ ปัจฉิมนิเทศ โฮมรูม
การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย อภิปราย
การศึกษานอกสถานที่ ตลอดจนการใช้สื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ
และการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทุกประเภท

3) บริการให้การปรึกษา

จุดมุ่งหมาย เพื่อช่วยให้เด็กสามารถตัดสินใจ
แก้ปัญหาด้วยตนเองได้อย่างรอบคอบ
และเหมาะสม

วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ การให้คำปรึกษา
รายบุคคลและกลุ่ม

4) บริการจัดวางตัวบุคคล

จุดมุ่งหมาย เพื่อให้เด็กได้รับบริการและประสบการณ์อันจะเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาตนเองตามความต้องการและความเหมาะสม

วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ การจัดเด็กเข้าเรียน หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจและความถนัด การสอนซ่อมเสริม การฝึกทักษะการเรียนรู้ ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิตและสังคม การจัดหางาน การฝึกงาน การจัดทุนการศึกษา ฯลฯ

5) บริการติดตามและประเมินผล

จุดมุ่งหมาย เพื่อติดตามนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา และติดตามการดำเนินงานแนะแนวทั้งระบบ เพื่อประเมินผลสำเร็จ และการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

วิธีการ/เทคนิค/เครื่องมือ การสังเกต สัมภาษณ์ จดหมายติดต่อ แบบสอบถามและแบบประเมินต่าง ๆ

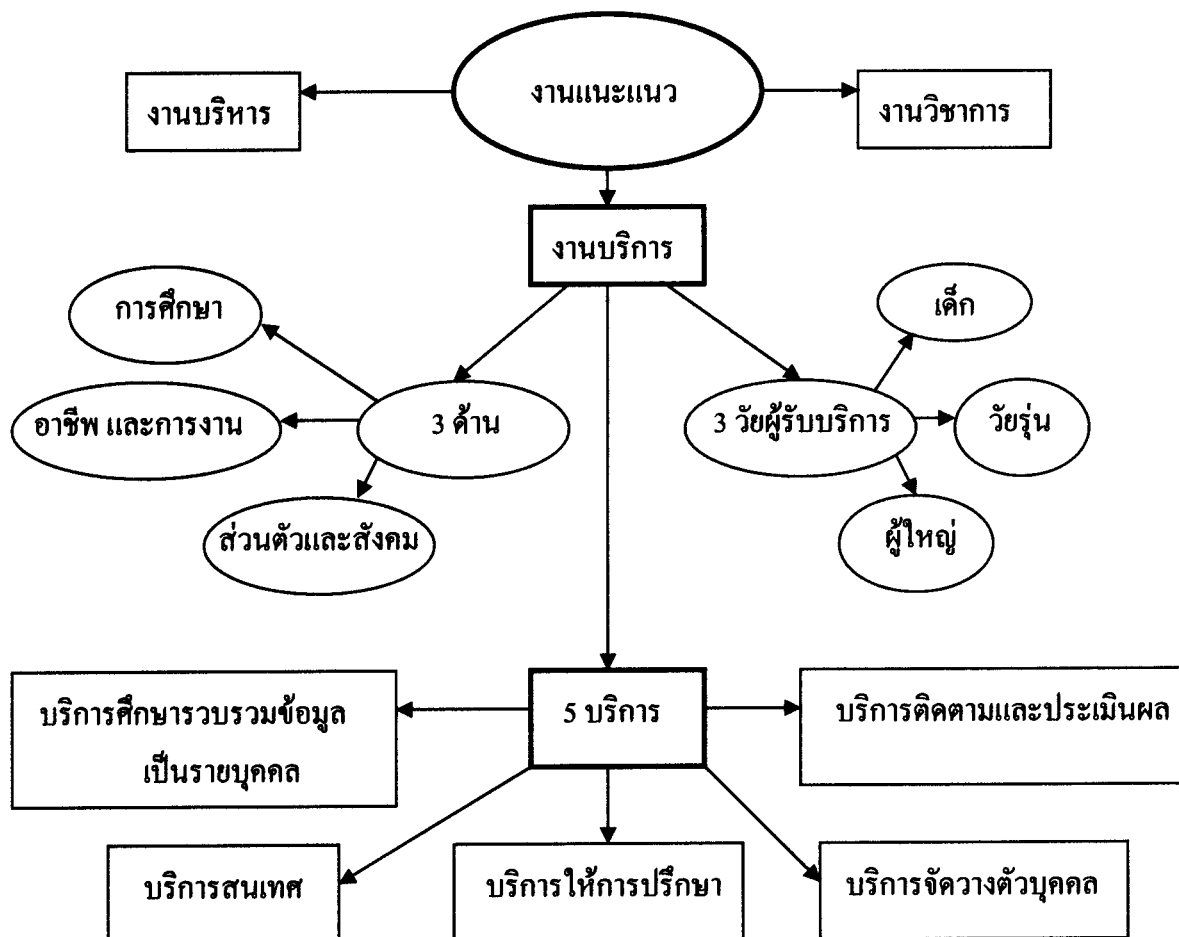
ครูที่ปรึกษา จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว เพราะเป็นงานที่ต้องดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และเกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย

สรุป

มิติขอบข่ายของงานแนะแนว

เพิ่งเข้าใจวันนี้เอง

กิจกรรมที่ 1.1

ไปรอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

สถานการณ์ : ลัดดาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการเรียนดี พ่อ - แม่ จึงต้องการให้ไปเรียน โรงเรียนที่มีชื่อเสียงในต่างจังหวัด แต่ลัดดาไม่ยอมไป อยากอยู่กับเพื่อน ๆ ลัดดาจึงไปขอคำปรึกษาจากครูที่ปรึกษา

คุณครูขา หนูไม่อยากไปเรียนต่อที่อื่นค่ะ

ทำไมล่ะ ไปเรียนที่โรงเรียนมีชื่อเสียงก็ดีนะทำให้เรามีความกระตือรือร้นขึ้น

หนูอยากอยู่กับเพื่อน ๆ ค่ะ เพื่อน ๆ ไม้ไปเรียนที่อื่นสักคน

แต่นี้ เป็นอนาคตของหนูนะ หนูต้องรู้จักเลือกในสิ่งที่ดีกว่าเพื่อตัวเอง

ดีกว่าอย่างไรคะ

หนูจะได้เรียนดีขึ้น มีโอกาสสอบเข้าเรียนต่อคณะใด ๆ ในมหาวิทยาลัยเมื่อจบชั้น ม.6 ใจ

แต่หนูไม่มีเพื่อนเลยนะคะ หนูจะอยู่ได้อย่างไรคะ ถ้าหันไปรอบตัวไม่มีเพื่อนสักคน

หนูต้องปรับตัวซิคะ คนเราทุกคนต้องสามารถปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงได้จ๊ะ จึงจะอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข เพราะสิ่งรอบตัวเรานับวันก็จะเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ หนูลองนึกย้อนไปตอนที่หนูเข้าเรียน ม.1 ซิ หนูก็ไม่มีเพื่อนใช้ไหม แล้วทำไมหนูอยู่ได้ล่ะ

จากสถานการณ์ โปรดตอบคำถามต่อไปนี้

1. ส่วนไหนในสถานการณ์ ที่เป็นการแนะแนว

- ก. ลัดดาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการเรียนดี
- ข. พ่อ - แม่ บอกให้ลัดดาให้ไปเรียนต่อในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง
- ค. หนูจะได้มีโอกาสสอบเข้าคณะดี ๆ เมื่อจบชั้น ม.6
- ง. หนูลองนึกย้อนไปตอนที่หนูเข้าเรียน ม.1 สิ ทำไมหนูมาอยู่ที่นี่ได้

2. จากคำตอบในข้อ 1 ข้อใดเป็นความหมายของการแนะแนว

- ก. การที่ผู้เรียนมีความสามารถ และศักยภาพ
- ข. การได้แนะนำและเลือกสิ่งที่ดีสำหรับผู้เรียน
- ค. การกระตุ้นให้ผู้เรียน มองเห็นตามผู้แนะนำ
- ง. การให้ผู้เรียนได้คิด และเลือกตัดสินใจด้วยตนเอง

3. จากสถานการณ์ เป็นการจัดบริการใด แก่ผู้เรียน

- ก. บริการรวบรวมข้อมูล
- ข. บริการสนเทศ
- ค. บริการให้การปรึกษา
- ง. บริการจัดวางตัวบุคคล

4. ตามขอบข่ายงานแนะแนว มิติของด้านที่จะให้

บริการในสถานการณ์ คือด้านใด

- ก. ด้านการศึกษา
- ข. ด้านอาชีพ
- ค. ด้านส่วนตัวและสังคม
- ง. ด้านส่งเสริมศักยภาพ

5. จากสถานการณ์ คุณครูได้ดำเนินการบนพื้นฐานปรัชญาการแนะแนวข้อใด

- ก. คนควรมีสติหัดตัดสินใจเลือก พัฒนา และแก้ปัญหาของตน
- ข. คนควรได้รับการส่งเสริม พัฒนาทุกด้าน ตามศักยภาพอย่างเหมาะสม
- ค. คนมีความแตกต่างกัน ควรได้รับการยอมรับทั้งส่วนดีและส่วนไม่ดี
- ง. คนทุกคนมีศักดิ์ศรี มีเสรีภาพทัดเทียมกัน

6. จากสถานการณ์ ข้อใดเป็นความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของคุณครู

- ก. ลัดดา มีผลการเรียนดี
- ข. ลัดดาสามารถตัดสินใจ เลือกสถานที่เรียนได้
- ค. ลัดดา กล้ามาขอการปรึกษา
- ง. ลัดดาได้รับการอบรมสั่งสอน และแนะนำที่ดี

เชิญตรวจคำตอบในหน้าถัดไปครับ

เฉลยกิจกรรมที่ 1.1

เฉลย คำถามข้อ 1 ตอบข้อ ง.

ท่านตอบถูกไหมคะ.....

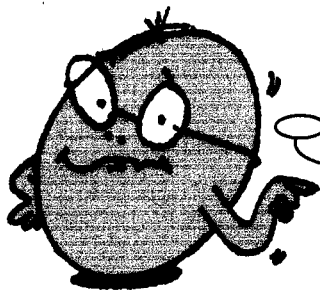
การที่ครูให้ลัดดาซ้อนนี้ถึงตอนที่เข้าเรียน
ม.1 ก็เพื่อให้ลัดดาเกิดความเข้าใจในตนเอง
มากขึ้น มั่นใจ และตัดสินใจเลือกได้ด้วย
ตนเอง

เฉลย คำถามข้อ 2 ตอบข้อ ง.

เป็นไงคะ...ถูกไหม

การแนะแนว คือกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจ
ตนเอง สามารถเลือก และตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม มี
ทักษะในการจัดการชีวิต ตลอดจนสามารถปรับตัว และ
ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

เฉลย คำถามข้อ 3 ตอบข้อ ค.

...ท่านตอบถูกอีกแล้วใช่ไหมคะ

ลัดดาขอรับการปรึกษาจากคุณครู คุณครูให้
บริการให้การปรึกษา ซึ่งเป็นหัวใจของ การ
บริการแนะแนว

เฉลย คำถามข้อ 4 ตอบข้อ ก.

ตอบได้แจ้งไปเลยใช่ไหมคะ

มิติของงานแนะแนวมี 3 มิติ

- มิติภารกิจงาน มี บริหาร - บริการ - วิชาการ
 - มิติด้านให้บริการด้านการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม
 - มิติวัย ให้บริการแก่คน 3 วัย คือ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่
- การช่วยให้ลูกค้าปรับตัวได้ เป็นการบริการด้านส่วนตัวและสังคม

เฉลย คำถามข้อ 5 ตอบข้อ ก.

...ท่านเป็นคนเก่งจริง ๆ หรือเปล่า

ปรัชญาแนะแนว ความเชื่อในการปฏิบัติงานแนะแนวนบนพื้นฐาน
การให้ความสำคัญกับบุคคล คือ เชื่อในคุณค่า ศักดิ์ศรี เสรีภาพ
ความแตกต่างระหว่างบุคคล และสิทธิในการเลือกตัดสินใจของคน

เฉลย คำถามข้อ 6 ตอบข้อ ข.

ความสำเร็จของงานแนะแนว คือ ช่วยให้ผู้รับบริการ
พึ่งตนเองได้ สามารถตัดสินใจเลือกในสิ่งที่เหมาะสม
กับตน เป็นคนเก่ง มีความดี และเป็นสุข

โปรดศึกษาเรื่องที่ 1.2 ต่อไปค่ะ

**เอกสารความรู้ที่ 1.2 เรื่องพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 กับการแนะแนว**

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 1.2

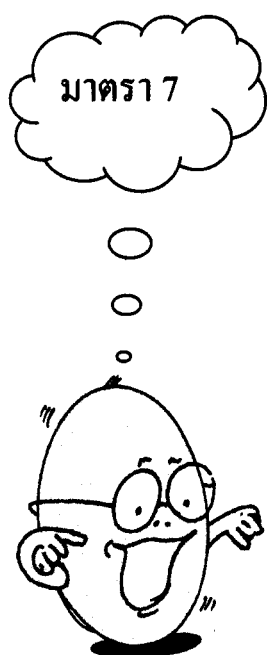

การแนะแนวกับหลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานสัมพันธ์กันอย่างไรนะ

เรามาวិเคราะห์ความสอดคล้องของการ
แนะแนว กับ การจัดการศึกษาตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 ในมาตราต่างๆ ดีไหม

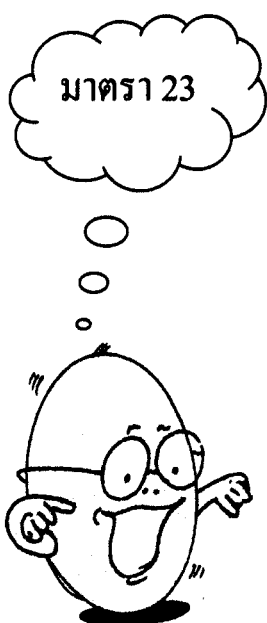

“มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและ วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ซึ่ง มาตรานี้สอดคล้องกับเป้าหมายของ การแนะแนวว่าด้วยการจัดกิจกรรม แนะแนวเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดี

“มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมีการปลูกฝัง ให้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่าง ต่อเนื่อง” ซึ่งมาตรานี้สอดคล้องกับขอบข่ายของการแนะแนว เพราะกระบวนการแนะแนวช่วยให้บุคคลรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจที่แท้จริงของตน ด้วยการรวบรวม ข้อมูลอย่างมีระบบ มีเครื่องมือ และเทคนิควิธีการเฉพาะ วิชาชีพ มีการแนะแนวโดยให้ข้อมูลหรือข้อสนเทศ และ บริการปรึกษาด้านอาชีพด้วย การแนะแนวจึงมีส่วนช่วยที่ สำคัญที่จะให้ผู้รับบริการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของ ตนเอง

“มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” นับเป็นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการแนะแนว บนพื้นฐานแนวความคิดที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีคุณค่าที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ และมุ่งช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนไปให้เต็มตามศักยภาพของตน

“มาตรา 23 การจัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

(5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข”

ในการให้บริการแนะแนวอาชีพคือการให้ข้อมูลและแสวงหาแหล่งประกอบการที่จะช่วยจัดวางตัวบุคคลให้มีโอกาสได้สัมผัสหรือฝึกฝนให้มีทักษะในอาชีพที่บุคคลสนใจ จึงสอดคล้องกับมิตินงานแนะแนว

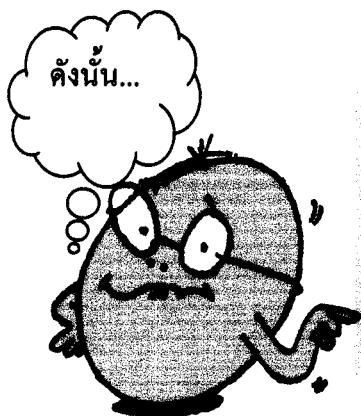
“มาตรา 24 การจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม
ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของ
ผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล”
สอดคล้องกับกระบวนการแนะแนวที่ช่วยให้
บุคคลได้เข้าใจและรู้จักตนเองในสภาพที่เป็นจริง
ด้วยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ
และมีเครื่องมือ โดยเฉพาะทางการแนะแนวที่จะ
ทำให้บุคคลได้รู้ว่าตนเองมีความสนใจและความ
ถนัดอย่างไรบ้าง

สรุป

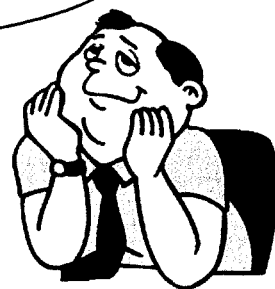
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่เน้นจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรม การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จากความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าว จะเห็นว่ามี ความสัมพันธ์กับการแนะแนว ที่มุ่งเสริมสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน มีทักษะการดำเนินชีวิต มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ จริยธรรม รู้จักการเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา รู้จักคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาในช่วงวิกฤต วางแผน การศึกษาต่อและการพัฒนาตนสู่โลกอาชีพ และการมีงานทำ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ดังนั้นการแนะแนวจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคน โดยองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจ ให้เป็นบุคคลที่สามารถบูรณาการความคิด ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และ เทคโนโลยีเข้าสู่วิถีได้อย่างเหมาะสม

ดั่งนั้น...

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
จึงกำหนดให้มีกิจกรรมแนะแนวในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการแนะแนว ที่มุ่งสร้างเสริม
และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

แล้วการแนะแนวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนล่ะ
สัมพันธ์กันอย่างไร

เรียนรู้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนกันหน่อยนะ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา
ป้องกัน และแก้ไขปัญหา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็ม
ศักยภาพของตน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกัน
ทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการ
ดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตต่างๆ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการ
ดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ
ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มี
คุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคม
คาดหวัง ด้วยการส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไข
ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการแนะแนว

เข้าใจหรือยังว่า การแนะแนวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
เกี่ยวข้องกันอย่างไร

สรุปว่า วัตถุประสงค์ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตรงกับเป้าหมายการแนะแนว
และที่สำคัญ การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องใช้กระบวนการแนะแนว

ฉะนั้น ครูที่ปรึกษาจึงต้องเรียนรู้กระบวนการ
แนะแนว เพื่อไปดำเนินงานระบบดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพไงล่ะ

ศึกษาความสัมพันธ์ของกิจกรรมแนะแนว
กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนะคะ

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสม
ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสามารถค้นหา และพัฒนาศักยภาพของตน
ได้มากที่สุด ประกอบด้วยบริการหลัก 5 บริการ

บริการหลัก 5 บริการ	กิจกรรมในชั้นเรียน	กิจกรรมนอกชั้นเรียน	กิจกรรมภายในและ ภายนอกห้องเรียน
1. บริการศึกษารวบรวมข้อมูล		<ul style="list-style-type: none"> - ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือหรือส่งต่อ - ประสานงานกับผู้ปกครองหรือชุมชน เพื่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาและรวบรวมข้อมูลของ นักเรียนที่ตัวเองรับผิดชอบ - คัดกรองนักเรียนโดยจำแนกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มพิเศษ

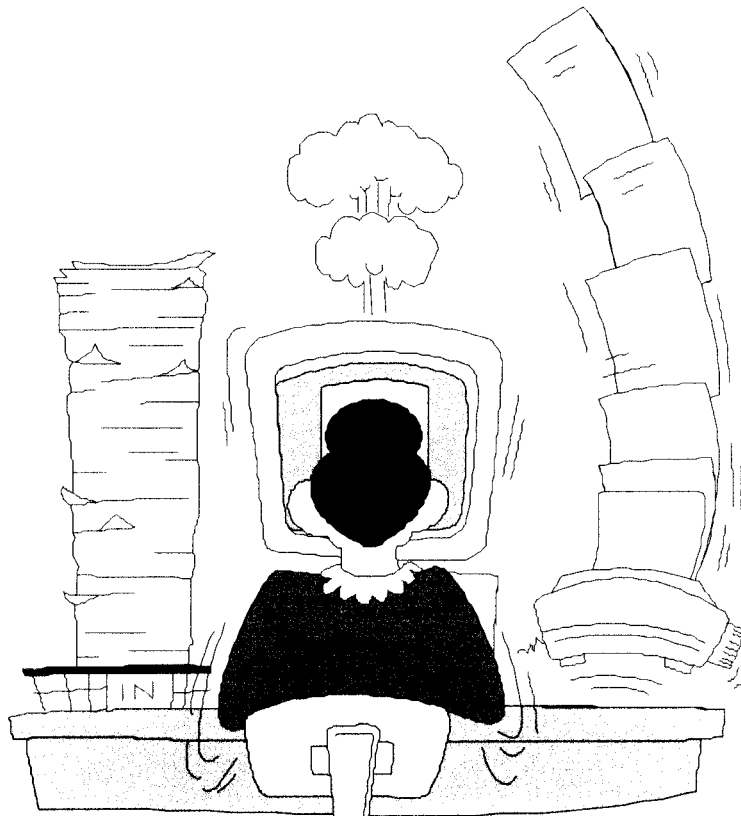
บริการหลัก 5 บริการ	กิจกรรมในชั้นเรียน	กิจกรรมนอกชั้นเรียน	กิจกรรมภายในและภายนอกห้องเรียน
2. บริการสนเทศ	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมโฮมรูม - กิจกรรมในคาบแนะแนว - เชิญวิทยากรให้ความรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทักษะศึกษา - จัดป้ายนิเทศ - จัดนิทรรศการ - จัดเสียงตามสาย - จัดปัจฉิมนิเทศ - พัฒนาระบบข้อมูลให้ทันสมัย 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดปฐมนิเทศ - จัดศูนย์การเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิต
3. บริการให้การปรึกษา	<ul style="list-style-type: none"> - จัดแนะแนวกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้การปรึกษาเบื้องต้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ
4. บริการจัดวางตัวบุคคล		<ul style="list-style-type: none"> - จัดหาทุนและอาหารกลางวัน - จัดหางาน - จัดให้มีการฝึกงานและหารายได้ระหว่างเรียน 	
5. บริการติดตามประเมินผล	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตาม ดูแลพฤติกรรมและพัฒนาการของนักเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามผลในกรณีที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมในคาบแนะแนว - ประเมินผลนักเรียน

กิจกรรมที่ 1.2

กรุณาจับคู่คำและข้อความสำคัญ จากเป้าหมาย ปรัชญา และหลักการแนะแนว
กับมาตราต่าง ๆ ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

1. _____ สามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	ก. มาตรา 6
2. _____ สามารถพึ่งตนเองได้	ข. มาตรา 7
3. _____ มีทักษะการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ชีวิตและสังคม	ค. มาตรา 22
4. _____ เข้าใจตน รู้จักตนในสภาพที่เป็นจริง	ง. มาตรา 23(5)
5. _____ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์	จ. มาตรา 24(1)

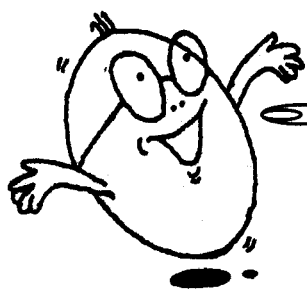

โปรดวิเคราะห์ว่ากิจกรรมในสถานการณ์ต่อไปนี้
สอดคล้องกับ 5 บริการหลักของงานแนะแนว
และ กิจกรรมในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร

สถานการณ์	5 บริการหลักของแนะแนว	กิจกรรมในระบบดูแลฯ
1. คุณครูนำรีจัดกิจกรรมใน ชั่วโมงโฮมรูมทุกชั่วโมง และ พบปะผู้ปกครอง เพื่อขอ ความร่วมมือในการป้องกัน และแก้ปัญหานักเรียน		
2. คุณครูการ์ณย์ ได้จัด โครงการกิจกรรมเพื่อนช่วย เพื่อน ให้แก่นักเรียนใน ห้องเรียนที่รับผิดชอบเพื่อ นักเรียนได้พูดคุยให้เพื่อน สบายใจขึ้น เมื่อประสบ ปัญหา		
3. ค.ญ.ศุภารัตน์ ถูกคุณพ่อ ลงโทษ เรื่องผลการเรียน ตกต่ำ จึงเสียใจและคิดจะหนี เรียน แต่พ่อตีพบครูที่ปรึกษา ได้พูดคุยกัน จึงมีความรู้สึกดี ขึ้น และไม่หนีเรียน		

สถานการณ์	5 บริการหลักของแนะแนว	กิจกรรมในระบบดูแลฯ
<p>4. ครูสุมนต์เก็บข้อมูลนักเรียนทุกคนในห้องเรียนด้วยหลากหลายวิธี เช่น สังเกต สัมภาษณ์ เชื่อมบ้าน จัดทำเอกสารต่าง ๆ เช่นระเบียบงานสะสม แบบสำรวจ แบบสอบถาม ฯลฯ</p>		
<p>5. ครูกิจจา ศึกษาข้อมูลของนักเรียนทุกคนในห้องเรียนที่เก็บรวบรวมไว้ และแยกแยะกลุ่มนักเรียนตามความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา</p>		
<p>6. ครูสุณีย์ดูแลนักเรียนในห้องเรียนที่รับผิดชอบ ให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมอย่างใกล้ชิด จนนักเรียนจบการศึกษา</p>		

คุณเฉลยคำตอบในหน้าถัดไปนะคะ

เฉลย

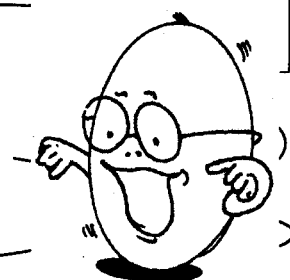
กรณจับคู่คำและข้อความสำคัญ จากเป้าหมาย ปรัชญา และหลักการแนะแนว
กับมาตราต่าง ๆ ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

1. ___ก___ สามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	ก. มาตรา 6
2. ___ข___ สามารถพึ่งตนเองได้	ข. มาตรา 7
3. ___ง___ มีทักษะการเรียนรู้ การประกอบอาชีพ ชีวิตและสังคม	ค. มาตรา 22
4. ___จ___ เข้าใจตน รู้จักตนในสภาพที่เป็นจริง	ง. มาตรา 23(5)
5. ___ก___ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์	จ. มาตรา 24(1)

สถานการณ์	5 บริการหลักของแนะแนว	กิจกรรมในระบบดูแลฯ
1. คุณครูนำจัดกิจกรรมใน ชั่วโมงโฮมรูมทุกชั่วโมง และ พบปะผู้ปกครอง เพื่อขอ ความร่วมมือในการป้องกัน และแก้ปัญหาให้นักเรียน	บริการสนเทศ	กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา ผู้เรียน
2. คุณครูฯ ได้จัด โครงการกิจกรรมเพื่อนช่วย เพื่อนให้แก่ นักเรียนใน ห้องเรียนที่รับผิดชอบเพื่อ นักเรียนได้พูดคุยให้เพื่อน สบายใจขึ้น เมื่อประสบ ปัญหา	บริการให้การปรึกษา	กิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือ และ แก้ปัญหา

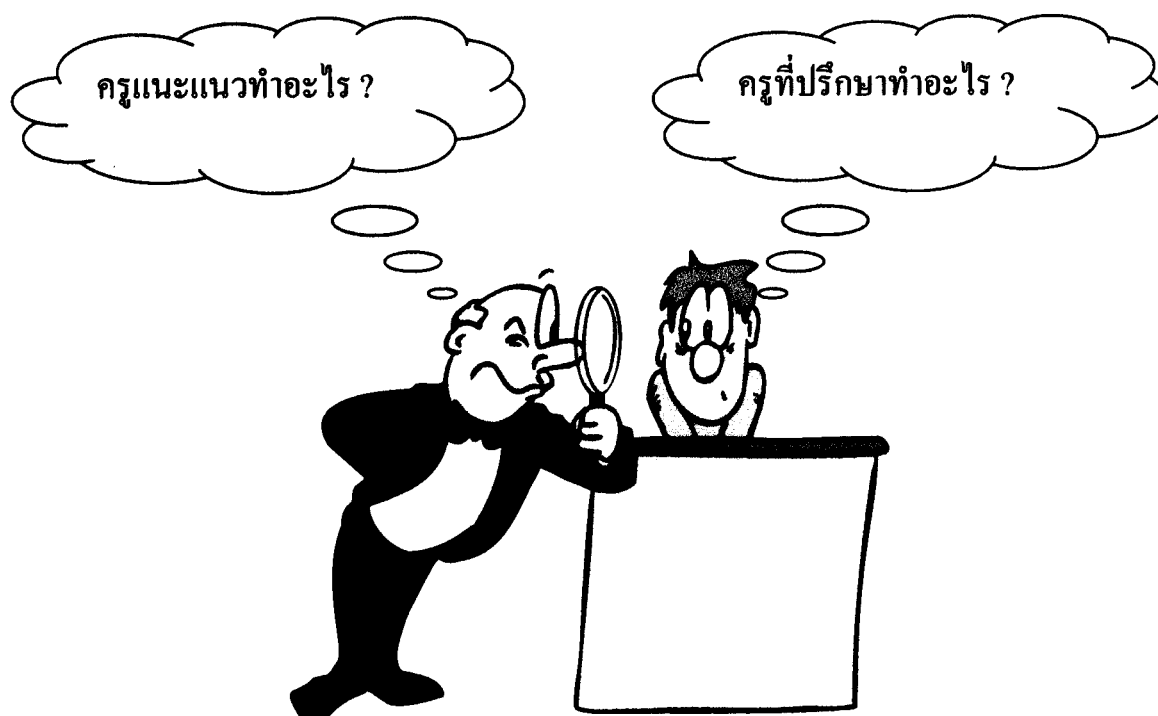
สถานการณ์	5 บริการหลักของแนะแนว	กิจกรรมในระบบดูแลฯ
3. ค.อ.ศุภารัตน์ ถูกคุณพ่อ ลงโทษ เรื่องผลการเรียน ตกต่ำ จึงเสียใจและคิดจะหนี เรียน แต่พอตีพบครูที่ปรึกษา ได้พูดคุยกัน จึงมีความรู้สึกดี ขึ้น และไม่หนีเรียน	บริการให้การปรึกษา	กิจกรรมป้องกัน ช่วยเหลือ และ แก้ปัญหา
4. ครูสมลเก็บข้อมูลนักเรียน ทุกคนในห้องเรียนด้วย หลากหลายวิธี เช่น สังเกต สัมภาษณ์ เชื่อมบ้าน จัดทำ เอกสารต่าง ๆ เช่นระเบียบ สะสม แบบสำรวจ แบบสอบถาม ฯลฯ	บริการศึกษา รวบรวมข้อมูล	กิจกรรมรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล
5. ครูกิจจา ศึกษาข้อมูลของ นักเรียนทุกคนในห้องเรียน ที่ เก็บรวบรวมไว้ และแยกแยะ กลุ่มนักเรียนตามความ จำเป็นต้องการให้ความช่วยเหลือ เป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และ กลุ่มมีปัญหา	บริการจัดวางตัวบุคคล	กิจกรรมคัดกรองนักเรียน
6. ครูสุณีย์ดูแลนักเรียนใน ห้องเรียนที่รับผิดชอบ ให้มี พฤติกรรมที่เหมาะสมอย่าง ใกล้ชิด จนนักเรียนจบ การศึกษา	บริการติดตามและประเมินผล	กิจกรรมจัดทำและกรอกแบบ บันทึก แบบรายงาน แบบสรุป กิจกรรมต่าง ๆ

ไม่ยากเลยใช่ไหมคะ เก่งจริง ๆ ค่ะ เห็นด้วยใช่ไหมคะ ว่างานที่
ท่านทำอยู่นั้น ได้นำกระบวนการแนะแนวมาใช้
พักสักครู่ แล้วค่อยศึกษาเอกสารความรู้ที่ 1.3 ต่อไปค่ะ

เอกสารความรู้ที่ 1.3 เรื่องการปฏิบัติหน้าที่แนะแนวของครูแนะแนว และ ครู ที่ปรึกษา

กิจกรรม ศึกษาเอกสารความรู้ แล้วทำกิจกรรมที่ 1.3

เรามาศึกษาบทบาทหน้าที่ครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา
ในภาระงานแนะแนวกันก่อนนะคะ

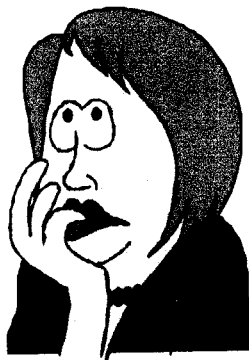
ภาระงานแนะแนว แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านบริหารงาน
แนะแนว ด้านบริการ 5 บริการ และด้านวิชาการ

บทบาทของครูแนะแนวจะต้องปฏิบัติหน้าที่ทั้ง 3 ด้าน
ส่วนบทบาทของครูที่ปรึกษา จะต้องปฏิบัติหน้าที่ใน
ด้านบริการเป็นส่วนมาก

งานแนะแนวสำหรับครูที่
ปรึกษา เป็นหน้าที่ตามการ
ปฏิรูปการศึกษา และที่สำคัญ
มีการประเมินในการขอเลื่อน
วิทยฐานะด้วยนะจ๊ะ

เอ! ถ้าอย่างนั้น บทบาทหน้าที่ครูแนะแนว
กับครูที่ปรึกษาหลายอย่าง สอดคล้องกันนะจ๊ะ
และต้องร่วมมือกันสินะ

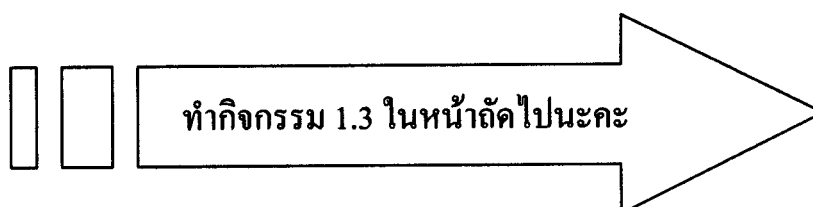
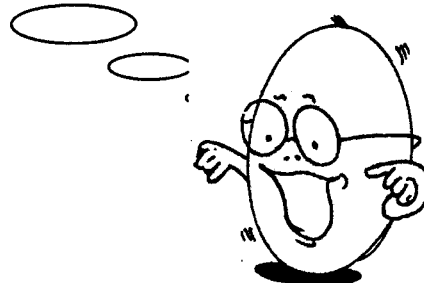

ลองเปรียบเทียบ
บทบาทหน้าที่ครู
แนะแนว
กับครูที่ปรึกษา
นะจ๊ะ

ภาระงาน	ครูแนะแนวปฏิบัติ	ครูที่ปรึกษาปฏิบัติ
ด้านบริหาร	<ol style="list-style-type: none"> 1. บริหารระบบงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพ 2. เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว ทั้งในและนอกห้องเรียน 3. ประสานงานกับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมแนะแนว 4. พัฒนางานแนะแนวให้ทันสมัยเสมอ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ต้องปฏิบัติ 2. ปฏิบัติ 3. ปฏิบัติ 4. ไม่ปฏิบัติ
ด้านบริการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้บริการ 5 งานอย่างทั่วถึง <ol style="list-style-type: none"> 1.1 งานศึกษารวบรวมข้อมูล 1.2 งานสารสนเทศ 1.3 งานให้การปรึกษา 1.4 งานส่งเสริมพัฒนาช่วยเหลือป้องกัน 1.5 งานติดตามและประเมินผล 2. ประสานงานกับครูที่ปรึกษาในการจัดทำข้อมูลนักเรียน 3. ให้ความร่วมมือกับครู หรือ ครูที่ปรึกษาในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือ 4. ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปฏิบัติงานที่ 1.1 , 1.2 , 1.3 (ในกรณีที่ปัญหานั้นไม่ซับซ้อน) , 1.4 , 1.5 2. วิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อคัดกรองและจำแนกเป็นกลุ่มปกติ และกลุ่มพิเศษ กลุ่มปกติ คือ เด็กที่ไม่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา กลุ่มพิเศษ คือ เด็กที่มีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในแต่ละด้าน 3. จัดกิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมโฮมรูมในชั้นเรียน หลังจากการได้รับการฝึกอบรม 4. ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน เพื่อการพัฒนาผู้เรียน

ภาระงาน	ครูแนะแนวปฏิบัติ	ครูที่ปรึกษาปฏิบัติ
ด้านวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำวิจัยทางการแนะแนว 2. จัดฝึกอบรมเกี่ยวกับการแนะแนว 3. ให้ความรู้แก่ครูทุกคนในการใช้เครื่องมือทางการแนะแนว 4. ให้การปรึกษาในกรณีที่มีปัญหานั้นซับซ้อน 5. จัดกิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมโฮมรูมในชั้นเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ไม่ปฏิบัติ 2. ไม่ปฏิบัติ 3. ไม่ปฏิบัติ 4. ไม่ปฏิบัติ 5. ปฏิบัติ

เห็นไหมคะ ครูที่ปรึกษาก็สามารถปฏิบัติหน้าที่งานแนะแนวได้

กิจกรรม 1.3

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องบทบาทหน้าที่ให้ถูกต้อง

ที่	บทบาทหน้าที่	ครูแนะแนว	ครูที่ปรึกษา
1	บริหารงานแนะแนว		
2	จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน		
3	จัดหาทุนการศึกษา และแหล่งฝึกประสบการณ์		
4	การจัดและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว		
5	ทำวิจัยทางการแนะแนว		
6	ประสานงานกับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมแนะแนว		
7	ให้ความรู้แก่ครูในการใช้เครื่องมือทางการแนะแนว		
8	ศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล		
9	พัฒนางานแนะแนวให้ทันสมัยอยู่เสมอ		
10	จัดกิจกรรมโฮมรูมหลังจากได้รับการฝึกอบรม		

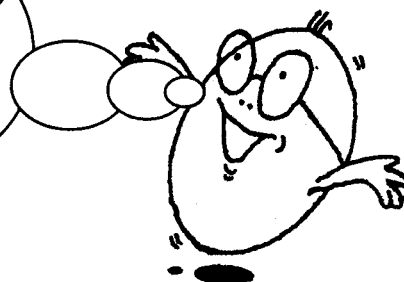

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องบทบาทหน้าที่ให้ถูกต้อง

ที่	บทบาทหน้าที่	ครูแนะแนว	ครูที่ปรึกษา
1	บริหารงานแนะแนว	✓	
2	จัดกิจกรรมแนะแนวในชั้นเรียน	✓	✓
3	จัดหาทุนการศึกษา และแหล่งฝึกประสบการณ์	✓	✓
4	การจัดและเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว	✓	✓
5	ทำวิจัยทางการแนะแนว	✓	
6	ประสานงานกับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมแนะแนว	✓	✓
7	ให้ความรู้แก่ครูในการใช้เครื่องมือทางการแนะแนว	✓	
8	ศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	✓	✓
9	พัฒนางานแนะแนวให้ทันสมัยอยู่เสมอ	✓	
10	จัดกิจกรรมโฮมรูมหลังจากได้รับการฝึกอบรม		✓

ขอชื่นชมที่ท่านศึกษาชุดฝึกอบรม
หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ
งานแนะแนว เรียบร้อยแล้วหากมี
ข้อสงสัย กรุณากลับไปศึกษาอีก
ครั้งนะคะ

ขอเป็นกำลังใจให้ศึกษาในหน่วยที่ 2 ต่อไปค่ะ

แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 2 ครูที่ปรึกษากับการรู้จักนักเรียน
(เวลา 1 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาอธิบายพัฒนาการของเด็กวัยรุ่นตอนต้นได้
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้
3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีเจตคติที่ดีต่อนักเรียนวัยรุ่นตอนต้น

หัวข้อ

- เรื่องที่ 2.1 ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น
เรื่องที่ 2.2 ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กิจกรรมการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว

1. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 2.1 เรื่องความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น และทำกิจกรรมที่ 2.1 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 2.1
2. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 2.2 เรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และทำกิจกรรมที่ 2.2 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 2.2

สื่อ / อุปกรณ์

1. เอกสารความรู้ที่ 2.1 เรื่องความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น
2. เอกสารความรู้ที่ 2.2 เรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
3. กิจกรรมและเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 2.1 และ 2.2

การประเมินผล

- ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ 2.1 และ 2.2

เชิญศึกษาเอกสารความรู้ที่ 2.1 ในหน้าถัดไปค่ะ

หน่วยที่ 2...

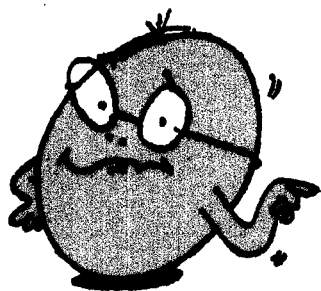
ครูที่ปรึกษาที่ปรึกษาครูที่ปรึกษา

เอกสารความรู้ที่ 2.1 เรื่องความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น

กิจกรรม ศึกษาเอกสารแล้ว ทำกิจกรรมที่ 2.1

อะไร ๆ ก็ครูที่ปรึกษา ทำไมครูที่ปรึกษา
ต้องรู้เรื่องพัฒนาการของเด็กด้วยล่ะ

ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้การพัฒนาการ
ของเด็ก ก็เพื่อที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา
ป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้เหมาะสมกับวัย
และความต้องการของเด็กวัยนั้น ๆ ที่เรียกว่า
การรู้จักนักเรียนในชั้น

เรามาทำความรู้จักเด็กในประจำ
ชั้นของเราดีไหม เด็กมัธยม
ศึกษาตอนต้น ก็คือเด็กวัยรุ่น
ตอนต้น อายุ 12 - 15 ปีนั้นแหละ

พัฒนาการของเด็กวัยรุ่นตอนต้น

หมายถึงลักษณะการเจริญเติบโต และงอกงามตามวัยของเด็กวัยรุ่น
ที่เรียนอยู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งมีการการเจริญเติบโต และงอกงาม
ใน 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

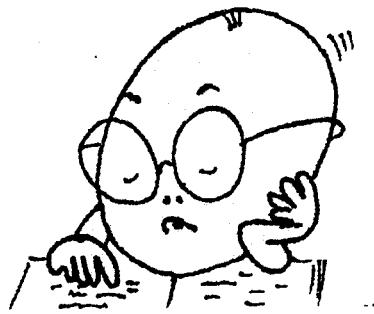
เรามาเรียนรู้การส่งเสริมพัฒนาการ
ของวัยรุ่นตอนต้นทั้ง 4 ด้านกันดีกว่า

ลักษณะ(ด้าน)	แนวทางการส่งเสริม
<p>ลักษณะทางร่างกาย</p> <p>☞ เด็กส่วนใหญ่เริ่มเข้าสู่วัยหนุ่มสาว โดยเฉพาะเด็กหญิงเข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย เด็กวัยนี้จึงมักมีปัญหาเรื่องการปรับตัว</p> <p>☞ มีลักษณะแค้นแค้น ทำอะไรขาดหุขาดตาไปหมด ทั้งนี้เพราะเด็กคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงเรื่องรูปร่างหน้าตาของตนเองมากเกินไป</p>	<p>☞ ควรสอนเรื่องเพศศึกษา เพื่อให้เด็กรู้จักการปฏิบัติตัวที่ถูกต้อง</p> <p>☞ ควรชี้แจงและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ</p>
<p>ลักษณะทางอารมณ์</p> <p>☞ ค่อนข้างเจ้าอารมณ์ และมีอารมณ์ไม่แน่นอน ส่วนหนึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย และความสับสนในบทบาทของตัวเอง ว่าเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่</p>	<p>☞ ครูควรมีความคงเส้นคงวาในการปฏิบัติต่อเด็ก และแสดงการยอมรับและให้เกียรติเขาเหมือนเช่นเขาเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง</p>

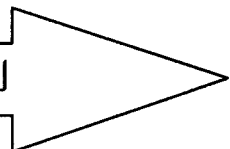
ลักษณะ(ด้าน)	แนวทางการส่งเสริม
<p>ลักษณะทางอารมณ์(ต่อ)</p> <p>☞ จะขาดความมั่นใจในตัวเอง และมักแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะต่าง ๆ เช่น ทำเสียงดัง แสดงทำเป็นผู้นำ หรือยึดความเห็นของตัวเองเป็นสำคัญ</p> <p>☞ การแสดงอารมณ์โกรธเป็นเรื่องธรรมดาของเด็กวัยนี้ ซึ่งจะมาจากความเครียดทางจิตและความไม่สมดุลทางชีวภาพ</p>	<p>☞ ครูควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความมั่นใจ และภาคภูมิใจในตัวเอง</p> <p>☞ ครูควรลดการแสดงอารมณ์ของเด็กโดยการสัมผัสตัวเด็กเบา ๆ เปลี่ยนเรื่องพูด หรือเริ่มกิจกรรมใหม่</p>
<p>ลักษณะทางสังคม</p> <p>☞ ต้องการอิสระและชอบปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่มมากกว่าพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่</p> <p>☞ เป็นวัยที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลอย่างยิ่ง จะไว้วางใจเพื่อนมากกว่าพ่อแม่</p> <p>☞ เป็นวัยที่ขาดความมั่นใจ เด็กจึงมักทำอะไรคล้าย ๆ กับกลุ่ม เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ เช่น การแต่งกาย การแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ</p> <p>☞ เด็กหญิงมีพัฒนาการทางสังคมเร็วกว่าเด็กชาย</p>	<p>☞ ครูส่งเสริมอิสรภาพที่เด็กต้องการได้ โดยการให้ช่วยกันวางกฎเกณฑ์ซึ่งเขาจะปฏิบัติตามกฎที่กำหนดเหล่านี้อย่างเคร่งครัด</p> <p>☞ ครูควรให้ความสนิทสนมและเป็นกันเองแก่เด็ก เพื่อให้เด็กไว้วางใจ</p> <p>☞ ครูช่วยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ด้วยการให้การยอมรับ ให้กำลังใจหรือให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น</p> <p>☞ ควรจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการวางตัว และการคบเพื่อนต่างเพศ</p>
<p>ลักษณะทางสติปัญญา</p> <p>☞ ช่วงความสนใจของเด็กวัยนี้นานขึ้น สามารถทำกิจกรรมที่ยาก ๆ ได้</p> <p>☞ สามารถเข้าใจสิ่งที่ป็นนามธรรมได้ดีขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องศีลธรรม จรรยาต่าง ๆ</p>	<p>☞ ครูหากิจกรรมที่ทำทาบให้เด็กทำ</p> <p>☞ ครูควรส่งเสริมให้เด็กได้แก้ปัญหา หรืออภิปรายในด้านปรัชญา ศาสนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต</p>

สรุปว่า

วัยรุ่น เป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลง เพราะเปลี่ยนทั้งกายและใจ เป็นวัยที่แสวงหาจุดเด่น หรือที่เรียกว่าเอกลักษณ์แห่งตน ต้องการรู้จักตนเองเพื่อชีวิตในอนาคต ความมั่นใจในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเองสูง เป็นวัยที่ต้องการความเป็นอิสระ มักต่อต้านผู้ใหญ่ และมีค่านิยมแตกต่างจากพ่อ - แม่ - ผู้ปกครอง ต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น มักมีปัญหาในการปรับตัว ฉะนั้นจึงควรส่งเสริมให้กล้าแสดงออก และมีความเชื่อมั่นที่เหมาะสม

โปรดทำกิจกรรม 2.1 ในหน้าถัดไป

กิจกรรมที่ 2.1 โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. ค.ณ.วิภาวี เป็นนักเรียนที่มีรูปร่างสูงที่สุดในห้อง ม.2/3 วิภาวีรู้สึกว่าคุณเองผิแคจากเพื่อน จึงพยายามทำหลังค่อม เพื่อจะได้ไม่สูงเด่นกว่าเพื่อน ครูที่ปรึกษาควรทำอย่างไร
 - ก. ควรสอนเรื่องเพศศึกษาแก่วิภาวี เพื่อให้วิภาวีรู้จักการปฏิบัติตนในทางที่ถูกต้อง
 - ข. ควรส่งเสริมให้วิภาวีได้ปฏิบัติตามความต้องการ เพื่อจะได้ไม่รู้สึกว่าเป็นปมด้อย
 - ค. ควรชี้แจงและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและจิตใจ
 - ง. ควรให้ความสนิทสนมและเป็นกันเองกับวิภาวี เพื่อให้วิภาวีเชื่อในสิ่งที่ครูพูด

2. ค.ช.ประพันธ์ สามารถอธิบายถึงคุณค่าของการทำดี เพื่อประโยชน์ส่วนตน และส่วนรวมให้เพื่อน ๆ ฟัง แสดงว่า
 - ค.ช.ประพันธ์ มีพัฒนาการในด้านใด
 - ก. ด้านร่างกาย
 - ข. ด้านสังคม
 - ค. ด้านอารมณ์
 - ง. ด้านสติปัญญา

3. เพราะเหตุใดที่ครูควรจัดกิจกรรมการวางตัว และการคบเพื่อนต่างเพศแก่เด็กหญิง
 - ก. เด็กหญิงคิดถึงการเปลี่ยนแปลงเรื่องรูปร่างหน้าตามากเกินไป
 - ข. เด็กหญิงมีพัฒนาการเร็วกว่าเด็กชาย เข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย
 - ค. เด็กหญิงมีความไว้วางใจเพื่อน ไม่ไว้วางใจในพ่อ-แม่ ผู้ปกครอง
 - ง. เด็กหญิงขาดความมั่นใจ มักชอบทำอะไรเหมือนกับกลุ่มเพื่อน

4. คำพูดที่ว่า “เด็กก็คือผู้ใหญ่ย่อส่วนที่เราต้องให้เกียรติ”

แสดงลักษณะของเด็กเรื่องใด

- ก. เด็กต้องการการยอมรับจากผู้อื่น
- ข. เด็กต้องการสร้างเอกลักษณ์แห่งตน
- ค. เด็กต้องความเป็นตัวของตัวเอง
- ง. เด็กต้องการความเป็นอิสระ

5. ค.ญ.สุภาวดี พุดจาไวยวาย เสียงดังกับเพื่อน บังคับให้เพื่อน

ทำตามตนเอง โดยไม่ฟังความคิดเห็น และแสดงตนเป็นผู้นำ
อยู่บ่อย ๆ เขาแสดงลักษณะทางใดของวัยรุ่นตอนต้น

- ก. ลักษณะทางกาย
- ข. ลักษณะทางสังคม
- ค. ลักษณะทางสติปัญญา
- ง. ลักษณะทางอารมณ์

6. ค.ช.ไพโรจน์ เป็นเด็กที่มีความสนใจในเรื่องรอบ ๆ ตัว

มาก และสนใจเป็นเวลานาน ๆ และมีความสามารถทำ
กิจกรรมยาก ๆ ได้หลายอย่าง ในฐานะคุณครู ควรให้
กิจกรรมอะไรเพื่อพัฒนา ค.ช.ไพโรจน์

- ก. กิจกรรมแก้ปัญหา
- ข. กิจกรรมที่ทำท่าย
- ค. กิจกรรมสร้างความมั่นใจ
- ง. กิจกรรมการวางตัว

เฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 2.1

เฉลย คำถามข้อ 1 ตอบข้อ ค.

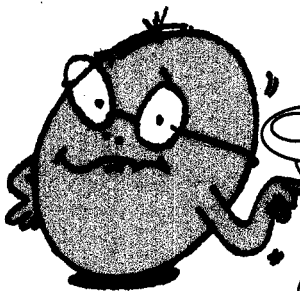

เป็นการพัฒนาทางด้านร่างกายของเด็กวัยนี้
ซึ่งมีลักษณะแก่งก้าง ขัดตา จนไม่มั่นใจ ครู
จึงต้องชี้แจง และให้ความรู้เกี่ยวกับ
ธรรมชาติของวัย ที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้ง
ร่างกาย และจิตใจ

เฉลย คำถามข้อ 2 ตอบข้อ ง.

การที่ ค.ช.ประพันธ์ สามารถอธิบายถึงคุณค่าของการ
ทำดี แสดงว่าเขาสามารถเข้าใจในสิ่งที่เป็นามธรรมได้
ดีขึ้น โดยเฉพาะเรื่องศีลธรรม จรรยา ซึ่งเป็นการพัฒนา
ด้านสติปัญญา

เฉลย คำถามข้อ 3 ตอบข้อ ข.

ตามลักษณะพัฒนาการด้านร่างกาย เด็กหญิงมัก
เข้าสู่วัยรุ่นเร็วกว่าเด็กชาย จึงมักมีปัญหาเรื่อง
การปรับตัว ครูจึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กหญิง
วางตัว และรู้วิธีการคบเพื่อนต่างเพศอย่าง
เหมาะสม

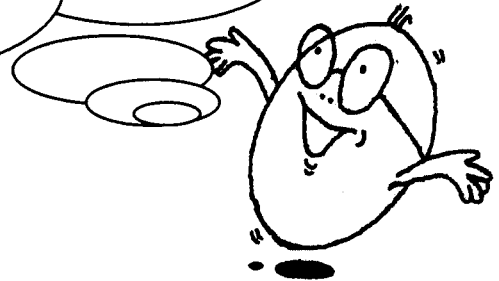
เฉลย คำถามข้อ 4 ตอบข้อ ก.

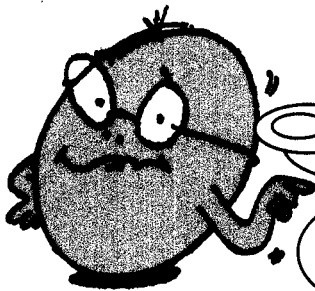
การที่กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลกับเด็กวัยนี้ และเด็กในวัยนี้มักทำอะไรคล้าย ๆ กับกลุ่มเพื่อน ก็เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ ซึ่งแสดงว่าเด็กวัยนี้ต้องการการยอมรับ และให้เกิดเกียรติยศเช่นผู้ใหญ่

เฉลย คำถามข้อ 5 ตอบข้อ ง.

ลักษณะทางอารมณ์ของเด็กวัยนี้ เกิดจากการขาดความมั่นใจในตนเอง และมักแสดงว่าเป็นผู้นำ ทำเสียงดัง ยึดความเห็นของตนเป็นใหญ่ เป็นการแสดงความมั่นใจให้ปรากฏ ก่อนข้างเจ้าอารมณ์ และอารมณ์ไม่แน่นอน

เฉลย คำถามข้อ 6 ตอบข้อ ข.

การที่เด็กวัยนี้มีช่วงความสนใจนานขึ้น และสามารถทำกิจกรรมยาก ๆ ได้ ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านสติปัญญา ครูจึงควรส่งเสริมพัฒนาศัภยภาพนี้ ด้วยการจัดกิจกรรมที่ทำท่ายให้เด็กทำ

พักสักครู่ และขอต้อนรับเข้าสู่เนื้อหาเรื่อง 2.2 ในหน้าถัดไปค่ะ

เอกสารความรู้ที่ 2.2 เรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 2.2

ถ้าอย่างนั้น เรามาเรียนรู้การวิเคราะห์ผู้เรียนก่อน
อ้อ! เราสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เราก็ต้อง
วิเคราะห์ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซินะ

เทคนิควิธีการรู้จักและเข้าใจผู้เรียน
วิธีหนึ่งที่ใช้ได้ผลดีมาก คือ
การวิเคราะห์ผู้เรียน

วิธีการวิเคราะห์ผู้เรียน

1. ศึกษาเทคนิควิธีการในการรวบรวมข้อมูล
2. วิเคราะห์การรู้จักและเลือกใช้เครื่องมือ
ทางการแนะแนว
3. ศึกษาแนวทางการใช้ข้อมูล จากเครื่องมือ
ทางการแนะแนว

จุดประสงค์การวิเคราะห์ผู้เรียน

1. เพื่อรู้จักและเข้าใจผู้เรียน
2. เพื่อนำมาใช้วางแผนในการจัดกิจกรรม
ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตามศักยภาพ

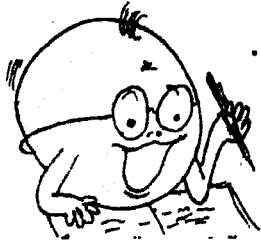
ข้อมูลที่ต้องรวบรวม

- ข้อมูลเกี่ยวกับทางบ้าน
- ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย
- ข้อมูลการศึกษา ความสามารถ
ทั่วไป ความถนัด โครงการชีวิต
และอนาคต
- ข้อมูลการทำงาน และ
ประสบการณ์ต่าง ๆ

เอ! แล้วทำอย่างไรจึง
จะได้ข้อมูลของ
นักเรียนล่ะ

มีเครื่องมือในการรวบรวม
ข้อมูลมากมายนะ

เรามาศึกษาเครื่องมือทางการแนะแนว ในการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น และเรียนรู้จุดประสงค์การใช้ และประโยชน์ที่ได้ ดีไหม

1. แบบสังเกต

ใช้ตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียน
ในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้
ข้อมูลที่สมบูรณ์ ตะเข็บชัดเจนถูกต้อง

2. แบบสัมภาษณ์

ใช้สอบถามผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องกับ
ผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง
ทั้งที่เป็นข้อมูลและพฤติกรรมของผู้
ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลตรง

3. ระเบียบสนทนา

ใช้รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับข้อมูล
ผู้เรียนทุกด้านทั้งสภาพทั่วไป ประวัติ
การเรียน ประวัติสุขภาพ พฤติกรรม ฯ
เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นหลักฐานสำหรับ
สถานศึกษานำไปใช้ในการวางแผน
การดูแลช่วยเหลือและพัฒนาผู้เรียน

4. อัตชีวประวัติ

ให้ผู้เรียนเขียนบรรยายเรื่องราว
เกี่ยวกับตัวเองทั้งที่เป็นความคิด
ความรู้สึก พฤติกรรม ความสัมพันธ์
กับผู้เกี่ยวข้อง และความใฝ่ฝันเกี่ยวกับ
อนาคต เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ
ความคิด ความรู้สึก ความต้องการ
สัมพันธภาพของผู้เรียนกับผู้เกี่ยวข้อง
ที่ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์แล้ว

มีมากมายจริง ๆ แหะ

5. แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน

ใช้เมื่อครูต้องการรู้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับครอบครัวความเป็นอยู่ของผู้เรียน เพื่อรู้จักและเข้าใจถึงสภาพแวดล้อม สภาพครอบครัว และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เรียน ตามสภาพที่เป็นจริง

6. สังคมมิติ

ใช้สำรวจสัมพันธภาพของผู้เรียนกับเพื่อน เพื่อให้รู้ความสัมพันธ์ของผู้เรียนในห้องเรียนเพื่อจัดกลุ่มการเรียนรู้ หรือให้ความช่วยเหลือผู้เรียน

7. แบบสอบถาม

ใช้สำรวจข้อมูลผู้เรียนในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการทราบ อาจใช้เป็นกลุ่ม หรือรายบุคคลก็ได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการทราบ สามารถใช้กับผู้เรียนคราวละมาก ๆ และประหยัดเวลา

8. แบบสำรวจ

ใช้รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ความรู้สึก ใช้รวบรวมข้อมูลพื้นฐาน ความรู้สึก นึกคิด เจตคติ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ เพื่อการรู้จักผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน

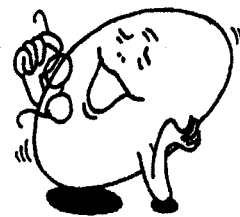
9. การศึกษารายกรณี

นำข้อมูลทั้งหมดของผู้เรียนมาศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความ เพื่อให้เกิดความถูกต้องและชัดเจน เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวผู้เรียน เพื่อใช้ในการส่งเสริม ป้องกัน ช่วยเหลือ เฉพาะบุคคล

10. การเขียนเรียงความ

ใช้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน สภาพแวดล้อม บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้เรียนโดยตรงตามวัตถุประสงค์ หรือหัวข้อที่ตั้งไว้

ยังมีอีกนะคะ

11. แบบประเมินพฤติกรรม

ใช้เพื่อรายงานพฤติกรรมของผู้เรียน
ว่าทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
โดยครูหลาย ๆ คน ในหลาย ๆ เหตุการณ์
เพื่อรับรู้พฤติกรรมของผู้เรียนในหลาย ๆ
สถานการณ์ และจากหลาย ๆ บุคคล

12. การเขียนบันทึกประจำวัน

ใช้เพื่อให้ผู้เรียนบันทึกพฤติกรรมที่
ตนทำในแต่ละวัน เพื่อให้ได้ข้อมูล
เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน
ในแต่ละวัน

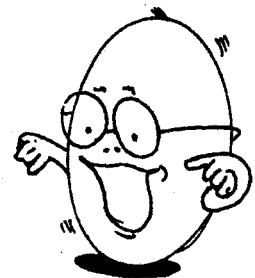

สงสัยจัง! เราจะเริ่มต้นกันอย่างไรล่ะ

การวิเคราะห์ผู้เรียน ต้องมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม แล้วสำรวจรวบรวมข้อมูล
2. แยกแยะจำแนกข้อมูลของผู้เรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา
3. วางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน ป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหา
4. หากเป็นปัญหาที่ไม่อาจแก้ไข ส่งต่อให้ครูแนะแนว เพื่อพิจารณา และอาจส่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป

ที่สำคัญ...การวิเคราะห์ผู้เรียน จะประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับ
เครื่องมือที่ดี ข้อมูลที่เที่ยงตรง ครูมีทักษะในการเลือกใช้เครื่องมือ
และมีบุคลิกภาพอบอุ่น เป็นที่ไว้วางใจ และยอมรับของนักเรียน

โปรดทำกิจกรรม 2.2 ในหน้าถัดไป

กิจกรรมที่ 2.2 ไปรอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

เด็กชายปัญญา ภูมิสุข อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขาชอบมาคลอเคลีย ใกล้ ๆ ครูสุมน และเล่าปัญหาของครอบครัวให้ครูฟังเสมอ ๆ ชอบบ่นว่าเบื่อบ้าน อยากหนีออกจากบ้าน จากสถานการณ์ เด็กชายปัญญา ภูมิสุข เป็นนักเรียนที่ครูน่าจะคัดกรองไว้ในกลุ่มใด

ตอบ.....

การรวบรวมข้อมูลเด็กชายปัญญา ภูมิสุข เพิ่มเติมต่อไปนี้ ต้องใช้เครื่องมือชนิดใด

1. เด็กชายปัญญา ชอบนั่งเหม่อลอย ไม่สนใจเรียน เบื่อหน้าขการเรียน ชอบนั่งหลับในห้องเรียน ชอบกัดเล็บในขณะที่เรียน ชอบขยับแว่นบ่อย ๆ

ใช้เครื่องมือ.....

2. เด็กชายปัญญา เป็นลูกคนกลางในจำนวน 3 คนของพ่อ - แม่ แต่เป็นลูกชายคนเดียว พ่อเป็นทหาร แม่เป็นครู พ่อ - แม่แยกทางกัน ปัญญาอยู่กับแม่ มีเจตคติไม่ดีต่อพี่สาว

ใช้เครื่องมือ.....

3. เด็กชายปัญญา อาศัยอยู่ที่บ้านจัดสรรชั้นเดียว ภายในบ้านได้รับการตกแต่งสวยงาม สมาชิกในครอบครัวอยู่กันอย่างแออัด ปัญญาไม่มีห้องส่วนตัวแคบ ๆ บรรยากาศในบ้าน ไม่อบอุ่น แม่รู้จักขี้บ่น เจ้าระเบียบ ไม่ค่อยใกล้ชิดกับลูก เพราะต้องหารายได้ด้วยการสอนพิเศษ

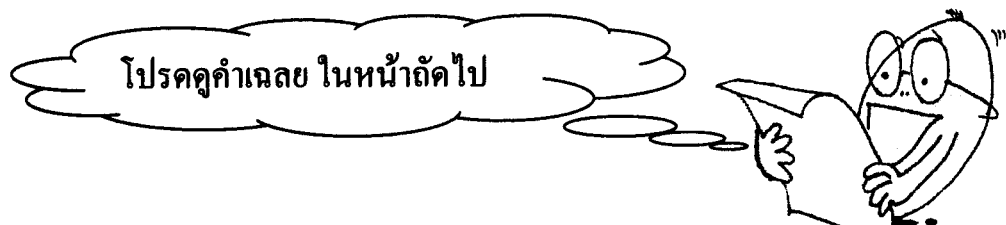
ใช้เครื่องมือ.....

4. เด็กชายปัญญา ขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดการยอมรับจากคนในครอบครัว ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีเจตคติไม่ดีต่อพี่สาว เพราะพี่สาวขี้อิจฉา ประจบแม่ มีเพื่อนน้อย ไม่อยากเข้าสังคม พอใจกับการอยู่คนเดียว

ใช้เครื่องมือ.....

5. ปัญหาที่สำคัญของเด็กชายปัญญา คือ เงินไม่พอใช้จ่าย รายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอ เบื่อบ้านนอนดึก รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ใช้เครื่องมือ.....

เฉลยกิจกรรมที่ 2.2 จงอ่านสถานการณ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

เด็กชายปัญญา ภูมิสุข อายุ 13 ปี กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เขาชอบมาคลอเคลีย ใกล้ ๆ ครูสุมน และเล่าปัญหาของครอบครัวให้ครูฟังเสมอ ๆ ชอบบ่นว่าเบื่อบ้าน อยากหนีออกจากบ้าน จากสถานการณ์ เด็กชายปัญญา ภูมิสุข เป็นนักเรียนที่ครูน่าจะคัดกรองไว้ในกลุ่มใด

ตอบ.....กลุ่มเสี่ยง.....

การรวบรวมข้อมูลเด็กชายปัญญา ภูมิสุข เพิ่มเติมต่อไปนี้ ต้องใช้เครื่องมือชนิดใด

1. เด็กชายปัญญา ชอบนั่งเหม่อลอย ไม่สนใจเรียน เบื่อหน่ายการเรียน ชอบนั่งหลับในห้องเรียน ชอบกัดเล็บในขณะที่เรียน ชอบขยับแวนบ่อย ๆ

ใช้เครื่องมือ.....แบบสังเกต.....

2. เด็กชายปัญญา เป็นลูกคนกลางในจำนวน 3 คนของพ่อ - แม่ แต่เป็นลูกชายคนเดียว พ่อเป็นทหาร แม่เป็นครู พ่อ - แม่แยกทางกัน ปัญญาอยู่กับแม่ มีเจตคติไม่ดีต่อพี่สาว

ใช้เครื่องมือ.....แบบสัมภาษณ์.....

3. เด็กชายปัญญา อาศัยอยู่ที่บ้านจัดสรรชั้นเดียว ภายในบ้านได้รับการตกแต่งสวยงาม สมาชิกในครอบครัวอยู่กันอย่างแออัด ปัญญาในห้องส่วนตัวแคบ ๆ บรรยากาศในบ้านไม่อบอุ่น แม่จู้จี้ขี้บ่น เข่าระเบียบ ไม่ค่อยใกล้ชิดกับลูก เพราะต้องหารายได้ด้วยการสอนพิเศษ

ใช้เครื่องมือ.....แบบเยี่ยมบ้าน.....

4. เด็กชายปัญญา ขาดความรัก ความอบอุ่น ขาดการยอมรับจากคนในครอบครัว ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง มีเจตคติไม่ดีต่อพี่สาว เพราะพี่สาวขี้อิจฉา ประจบแม่ มีเพื่อนน้อย ไม่อยากเข้าสังคม พอใจกับการอยู่คนเดียว

ใช้เครื่องมือ.....แบบอัตชีวประวัติ.....

5. ปัญหาที่สำคัญของเด็กชายปัญญา คือ เงินไม่พอใช้จ่าย รายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอ เบื่อบ้านนอนดึก รับประทานอาหารไม่เป็นเวลา ผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

ใช้เครื่องมือ.....แบบสอบถาม.....

ไปรคศึกษาในหน่วยที่ 3 ต่อไปค่ะ

แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 3
แนวคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
(เวลา 1 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา บอกความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูม
3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาบอกหลักการของกิจกรรมโฮมรูมได้
4. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้

หัวข้อ

- เรื่องที่ 3.1 ความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประโยชน์ ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูม
- เรื่องที่ 3.2 หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูมและเนื้อหาสาระ

กิจกรรมการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว

1. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 3.1 เรื่องความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประโยชน์ ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูม และทำกิจกรรมที่ 3.1 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 3.1
2. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 3.2 เรื่องหลักการจัดกิจกรรมโฮมรูมและเนื้อหาสาระ และทำกิจกรรมที่ 3.2 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 3.2

สื่อ / อุปกรณ์

1. เอกสารความรู้ที่ 3.1 เรื่องความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประโยชน์ ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 3.2 เรื่องหลักการจัดกิจกรรมโฮมรูมและเนื้อหาสาระ
3. กิจกรรมและเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 3.1 และ 3.2

การประเมินผล

ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ 3.1 และ 3.2

เชิญศึกษาเอกสารความรู้ที่ 3.1 ในหน้าถัดไปค่ะ

หน่วยที่ 3...

แนวความรู้ที่ 3.1 กิจกรรมไฮมรุม
สำหรับครูที่บริหารระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

**เอกสารความรู้ที่ 3.1 เรื่องความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประโยชน์
ประเภท และขอบข่ายการจัดกิจกรรมไฮมรุม**

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 3.1

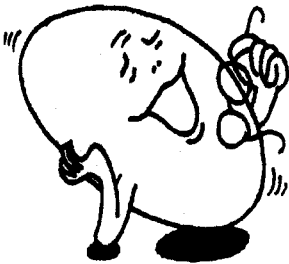
ไฮมรุม เป็นอย่างไรนะ สงสัยจัง.....

เรียนรู้เรื่องไฮมรุมกันก่อนนะ

กิจกรรมโฮมรูม คือกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม (Group Guidance) ที่เสริมสร้างทักษะชีวิต ของนักเรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับนักเรียน ในบรรยากาศเหมือนบ้าน ให้ นักเรียนมีความคุ้นเคยซึ่งกันและกัน คุ้นเคย กับครูประหนึ่งสมาชิกในครอบครัว จน สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ความสำคัญอยู่ที่ กิจกรรมโฮมรูม ทำให้นักเรียนมีข้อมูลมากขึ้น มีความรู้ในการปรับตัว มีทักษะในการคิด ตัดสินใจในการเลือกดำเนิน ชีวิตที่เหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองในทุกด้าน และมีทักษะชีวิต เบื้องต้นเพียงพอในการดำรงตน

ทำไม...ต้องจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาและนักเรียน มีสัมพันธ์ภาพ เจตคติที่ดี และคุ้นเคยกัน
2. เพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตให้แก่นักเรียน
3. เพื่อให้นักเรียน ได้รับการพัฒนาศักยภาพ และดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม และทันทั่วทั้งที่

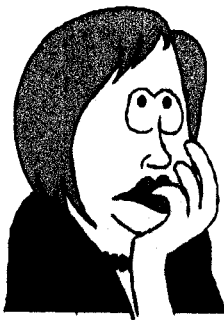
กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา ในการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนได้อย่างทันทั่วทั้งที่ และทั่วถึง มีประโยชน์ต่อนักเรียน ในการส่งเสริมพัฒนา ศักยภาพ ป้องกันและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ตลอดจนเติมเต็มทักษะชีวิต อย่างเพียงพอ ในการดำรงชีวิต

ประเภทของกิจกรรมโฮมรูม

1. กิจกรรมโฮมรูมสั้น ใช้เวลา 15 - 20 นาที
2. กิจกรรมโฮมรูมยาว ใช้เวลา 50 นาที

โรงเรียนคะพานหิน มีกิจกรรมโฮมรูมทั้ง 2 ประเภท กิจกรรมโฮมรูมสั้น มีสัปดาห์ละ 5 ครั้ง เพื่อสร้างสัมพันธภาพ เจตคติที่ดีระหว่างครูที่ปรึกษาและนักเรียน จัดกิจกรรมสั้น ๆ เช่น กิจกรรมรักษาระเบียบวินัยในห้องเรียน เป็นต้น กิจกรรมโฮมรูมยาว สัปดาห์ละ 1 ครั้ง มีหลักการ และเนื้อหา สาระตามที่กำหนด

แล้วจะจัดอะไรในกิจกรรมโฮมรูมล่ะ?

การจัดกิจกรรมโฮมรูมก็มี
ขอบข่ายนะจ๊ะ

ความต้องการของนักเรียน และวัยของนักเรียนก็เป็นสิ่ง
หนึ่งที่ต้องคำนึงถึงนะจ๊ะ

ฉะนั้น ก่อนวางแผนจัดกิจกรรมโฮมรูม ต้องศึกษาข้อมูล
วัยของเด็ก และสำรวจความต้องการของนักเรียนด้วยนะ

(ตัวอย่าง) แบบสำรวจความต้องการของนักเรียน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องความคิดเห็น เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ
ของกิจกรรมโฮมรูม และระดับความต้องการของนักเรียน

เนื้อหาสาระ	ระดับความต้องการ		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. การรู้จักตนเอง			
2. ทักษะการดำเนินชีวิต			
3. การส่งเสริมศักยภาพนักเรียน			
4. การพัฒนาบุคลิกภาพ			
5. การศึกษาและอาชีพ			
6. การสร้างเสริมลักษณะนิสัย			
7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....			
.....			
.....			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

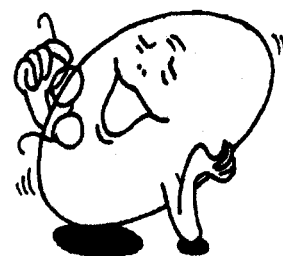
นี่ เป็นแค่ตัวอย่างเท่านั้นนะคะ
คุณครูสามารถเปลี่ยนแปลง
ได้ตามความเหมาะสมค่ะ

การให้ข้อเสนอแนะแก่นักเรียน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการศึกษา เป็นกิจกรรมให้ข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับการศึกษา เช่น เรื่องหลักสูตร การศึกษา ผลการสำรวจความสนใจในการเรียน การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเตรียมตัวสอบ การปฏิบัติตนด้านการเรียน การวางแผนการศึกษา การศึกษาต่อ ฯลฯ
2. ด้านอาชีพ เป็นกิจกรรมให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เช่น ข้อมูลรู้จักอาชีพ การวางแผนชีวิตและอาชีพ การวางแผนเข้าสู่อาชีพ การเสริมทักษะอาชีพ การเลือกอาชีพ การรู้จักงานและสิ่งแวดล้อมของงานอาชีพ สำรวจความถนัดและความสนใจในอาชีพ แนวโน้มตลาดแรงงาน วิธีหางานทำ การกรอกใบสมัครงาน การสอบสัมภาษณ์เข้าทำงาน การสอบสัมภาษณ์เข้าทำงาน การเขียนจดหมายสมัครงาน ฯลฯ
3. ด้านส่วนตัวและสังคม เป็นกิจกรรมให้ข้อมูลเพื่อพัฒนานักเรียนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข เช่น เรื่องการดูแลสุขภาพอนามัย การจัดการทางอารมณ์ ค่านิยม การเสริมสร้างแรงจูงใจ การคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ การเลือกคู่ครอง การพึ่งตนเอง ครอบครัวที่สมบูรณ์ การคบเพื่อน การแสดงออก การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การช่วยให้ผู้อื่นเป็นสุข การบำเพ็ญประโยชน์ การพัฒนาชุมชน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ฯลฯ

การจัดกิจกรรมโฮมรูม ควรจัดให้มีเนื้อหาแกนกลางของโรงเรียน ซึ่งมาจากนโยบาย และกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่ทุกระดับชั้นต้องเหมือนกัน เช่น กิจกรรมรักการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาวินัยนักเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ ควรเสริมสร้างทักษะชีวิตแก่ผู้เรียนเพิ่มเติมจากการให้ข้อ
 สนทนา 3 ด้าน เช่น การใช้ชีวิตประจำวัน เรื่องที่นักเรียนประสบอยู่ เรื่องราว
 ชีวิตจริง การอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การสร้างความเข้มแข็งทางใจ การวางตน
 ที่เหมาะสม การเป็นแบบอย่างที่ดี ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะการปรับตัว ทักษะ
 การสื่อสาร ทักษะการปฏิเสธ วิเคราะห์ข่าววัยรุ่น ความรู้รอบตัว มารยาทสังคม
 การปลูกฝังคุณธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ คือ ขยัน ประหยัด
 ซื่อสัตย์ มีวินัย สุภาพ สะอาด สามัคคี และมีน้ำใจ

สรุป

องค์ประกอบการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. กิจกรรมเชิงนโยบาย และกลยุทธ์โรงเรียน
2. กิจกรรมให้ข้อสนทนาในด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม
3. กิจกรรมเสริมสร้างทักษะชีวิต
4. กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
5. กิจกรรมตามวัย และความต้องการของนักเรียน

เข้าใจแล้วนะค่ะว่า กิจกรรมโฮมรูม
 ต้องจัดอะไร และเป็นประโยชน์กับ
 ใครบ้าง

โปรดทำกิจกรรม 3.1 ในหน้าถัดไปนะคะ

กิจกรรมที่ 3.1 โปรดเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

1. เป้าหมายสูงสุดของการจัดกิจกรรมโฮมรูม คืออะไร

- ก. ให้นักเรียนดำเนินชีวิตได้
- ข. ให้นักเรียนอยู่อย่างมีความสุขในสังคม
- ค. ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้
- ง. ให้นักเรียนมีความรู้สึกอบอุ่นในโรงเรียน

2. กิจกรรมโฮมรูม มีความสำคัญอย่างไร

- ก. ทำให้นักเรียนมีข้อมูลมากขึ้น
- ข. ทำให้นักเรียนพัฒนาตนเองได้ทุกด้าน
- ค. ทำให้นักเรียนดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
- ง. ถูกทุกข้อ

3. กิจกรรมโฮมรูมจัดขึ้นเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีของใคร

- ก. ครู กับ นักเรียน
- ข. นักเรียน กับ ผู้ปกครอง
- ค. ผู้ปกครอง กับ ครู
- ง. ครู กับ ผู้บริหาร

ยังมีต่อ
อีก 2 ข้อ
นะคะ

4. ข้อใดคือประโยชน์ของกิจกรรมโฮมรูมที่มีต่อครูที่ปรึกษา

- ก. เสริมทักษะการเป็นครู
- ข. เสริมทักษะชีวิตแก่ครูที่ปรึกษา
- ค. ดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ทันทั่วทั้งที่และทั่วถึง
- ง. ดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามอัธยาศัย

5. เพื่อไม่ให้เนื้อหากิจกรรมโฮมรูมหลากหลายตามใจครู ควรทำอย่างไร
- มีเนื้อหาแกนกลางตามนโยบาย กลยุทธ์โรงเรียน
 - มีเนื้อหาสารสนเทศด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม
 - มีเนื้อหาเสริมสร้างทักษะชีวิตอย่างเพียงพอแก่นักเรียน
 - มีเนื้อหาตามวัยและความต้องการของนักเรียน

6. การจัดกิจกรรมโฮมรูม นับเป็นการบริการใด ของการแนะแนว
- บริการรวบรวมข้อมูล
 - บริการสนเทศ
 - บริการให้คำปรึกษา
 - บริการวางตัวบุคคล

พิกัสก์ครู...

แล้วค่อยดูเฉลยในหน้าต่อไปค่ะ

เฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 3.1

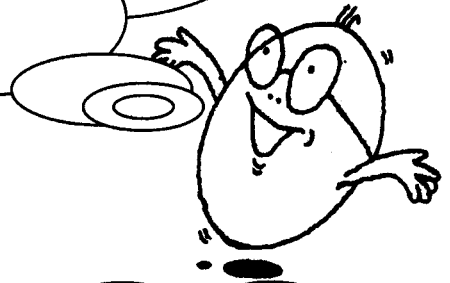
เฉลย คำถามข้อ 1 คำตอบคือข้อ ก. ค่ะ

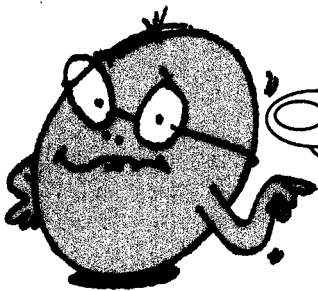
กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้าง
ประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน เพื่อให้
นักเรียนดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุขตลอดไป

เฉลย คำถามข้อ 2 คำตอบคือข้อ ง. ค่ะ

ความสำคัญของการ โฮมรูม คือทำให้นักเรียนมีข้อมูล
ปรับตัวได้ มีทักษะการคิด ตัดสินใจแนวทางการ
ดำเนินชีวิตที่เหมาะสม พัฒนาดนได้ทุกด้าน มีทักษะ
ชีวิตเพียงพอในการดำเนินชีวิต

เฉลย คำถามข้อ 3 คำตอบคือข้อ ก. ค่ะ

กิจกรรมโฮมรูม เป็นกิจกรรมที่สร้าง
สัมพันธภาพ เจตคติที่ดี และความคุ้นเคย
ระหว่างครูที่ปรึกษา และนักเรียน ประหนึ่ง
สมาชิกครอบครัวเดียวกัน ในบรรยากาศ
เหมือนบ้าน

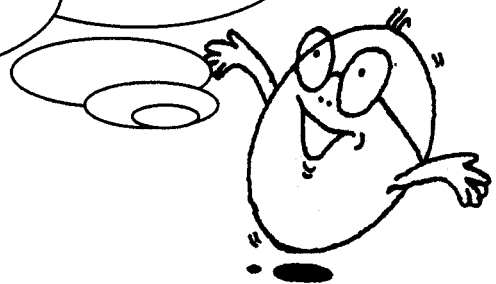
เฉลย คำถามข้อ 4 คำตอบคือข้อ ก. ค่ะ

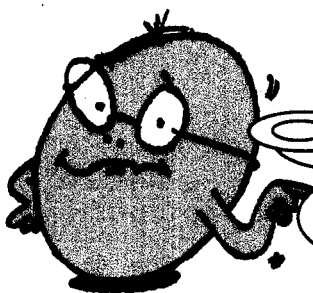
กิจกรรมโฮมรูม ช่วยให้ครูที่ปรึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่ของตน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึงและทันทั่วถึงที่ หากได้พบปะและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามจิตสำนึกของความเป็นครู

เฉลย คำถามข้อ 5 คำตอบคือข้อ ก. ค่ะ

เนื้อหาแกนกลางของกิจกรรมโฮมรูม แต่ละโรงเรียน ควรจะเป็นกิจกรรมตามนโยบาย และกลยุทธ์โรงเรียน ซึ่งครูทั้งโรงเรียนมีส่วนร่วมในการสร้างขึ้นมา และใช้กับนักเรียนทุกระดับ ประมาณ ร้อยละ 20 - 30 ของเนื้อหาทั้งหมด

เฉลย คำถามข้อ 6 คำตอบคือข้อ ข. ค่ะ

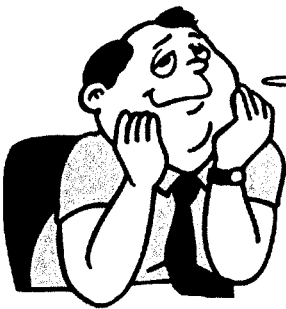
การจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นการให้ข้อมูลในเรื่องการศึกษา อาชีพ การปรับตัว สังคม ทักษะชีวิต คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ จึงเป็นบริการสนเทศ

พักสักครู่ และขอต้อนรับเข้าสู่เนื้อหาเรื่อง 3.2 ในหน้าถัดไปค่ะ

เอกสารความรู้ที่ 3.2 เรื่องหลักการและเนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 3.2

แล้วขีดหลักอะไรในการจัดกิจกรรมโฮมรูมล่ะ...

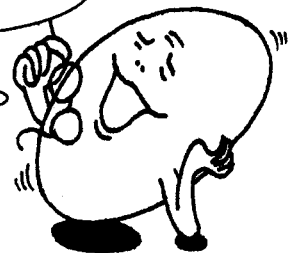

หลักการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. ใช้วิธีการแนะนำหรือกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนเกิดความสนใจ
2. จัดในบรรยากาศเป็นกันเอง ลักษณะเหมือนบ้าน ในหรือนอกห้องเรียน
3. ให้นักเรียนได้รับประโยชน์ในด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัว
4. ให้ครูทุกคน และนักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการจัดแผนกิจกรรมโฮมรูม
5. จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของนักเรียน

แล้วเราจะนำเนื้อหาสาระอะไรมาจัดกิจกรรมโฮมรูมล่ะ

เราเรียนรู้ เนื้อหาสาระ และวัตถุประสงค์ของเนื้อหา
ในการจัดกิจกรรมโฮมรูมกันดีกว่า.....นะ.....นะ

ตอนที่แล้ว เราได้เรียนรู้เรื่องขอบข่ายของกิจกรรมโฮมรูมแล้ว จำได้ไหมเอ่ย

การจะจัดกิจกรรมโฮมรูม ต้องยึดเนื้อหาสาระตามขอบข่ายของกิจกรรม คือ
 * เนื้อหาสาระแกนกลางของโรงเรียน มาจากนโยบายและกลยุทธ์ของโรงเรียน
 ซึ่งต้องจัดทุกระดับชั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนทั้งโรงเรียน ไปในแนวทางเดียวกัน
2. เพื่อเป็นโอกาสพัฒนานักเรียน ตามนโยบายของโรงเรียน
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามบริบทของโรงเรียน

เนื้อหาสาระแกนกลางของการจัดกิจกรรมโฮมรูม
 สำหรับนักเรียนโรงเรียนตะพานหิน
 มีหัวข้อกิจกรรม ต่อไปนี้

- * กิจกรรมรักการอ่าน
- * กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
- * กิจกรรมพัฒนาวินัยในตนเอง
- * กิจกรรมรักโรงเรียน รัก 5 ศ.
- * กิจกรรมจิตสำนึกรักโรงเรียน

๑๓๓

✿ เนื้อหาสาระเสริมสร้างทักษะชีวิต เป็นการจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มเติมทักษะในการดำรงชีวิตให้นักเรียนอย่างเพียงพอ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะชีวิตเบื้องต้นอย่างเพียงพอ
2. เพื่อให้ นักเรียนดำรงตนอย่างมีความสุขในสังคม
3. เพื่อให้ นักเรียนประพฤติตนอย่างเหมาะสมตามวัย

เนื้อหาสาระเสริมสร้างทักษะชีวิต

- * การวางแผนในวัยรุ่น
- * งามอย่างไทย
- * การสร้างมนุษยสัมพันธ์
- * การทำงานเป็นทีม
- * การรับผิดชอบในตนเอง
- * วิเคราะห์ข่าววัยรุ่น

ฯลฯ

✿ เนื้อหาสาระในการให้ข้อเสนอแนะ 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนในปัจจุบัน และการวางแผนการเรียนในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. เพื่อให้นักเรียนรู้ความถนัด ความสนใจ ด้านการเรียนของตน

เนื้อหาสาระด้านการศึกษา

- * หลักสูตรและคุณค่าของรายวิชา
- * การเรียนในระดับชั้น ม.1, ม.2, ม.3
- * สำนวความสนใจในการเรียน
- * วิธีการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- * ทักษะการเรียน
- * การวางแผนในการเรียน
- * โลกกว้างทางการศึกษา
- * การสำรวจปัญหาทางการเรียน
- * การใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ฯลฯ

ด้านอาชีพ เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ
2. เพื่อให้เพื่อนำข้อมูลอาชีพมาเลือกแนวทางการศึกษาต่อ หลังจบมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อให้เพื่อนทราบความถนัด ความสนใจ ในอาชีพของตน

เนื้อหาสาระด้านอาชีพ

- * ประเภทอาชีพ
- * โลกของงานอาชีพ
- * ลักษณะงานอาชีพ
- * แนวโน้มตลาดแรงงาน
- * สำนวความถนัด ความสนใจในอาชีพ
- * การหารายได้ระหว่างเรียน
- * อาชีพสัมพันธ์
- * การเลือกวิชาเรียนตามความถนัดในอาชีพ
- * อาชีพของฉัน ...ฯลฯ...

ด้านส่วนตัวและสังคม เป็นการให้ข้อมูลนักเรียน
 เพื่อให้ นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนสามารถปรับตัวอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข
2. เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะการคิด การตัดสินใจ ที่เหมาะสมกับวัย
3. เพื่อให้ นักเรียนมีความรับผิดชอบตามวัยของตน

เนื้อหาสาระด้านส่วนตัวและสังคม

- * การดูแลสุขภาพอนามัย
- * การปรับตัว
- * ทักษะการคิดและตัดสินใจ
- * การจัดการอารมณ์ตนเอง
- * การรวบรวมข้อมูลตนเอง
- * การคบเพื่อน

ฯลฯ

☼ เนื้อหาสาระตามความต้องการของนักเรียน
วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ โอบกาศนักเรียน เลือกเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการ
 2. เพื่อให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้
- เนื้อหาสาระตามความต้องการของนักเรียน จะช่วยในการ
 จัดกิจกรรมตามอัตราส่วน ที่ได้จากแบบสำรวจของนักเรียน

☀ เนื้อหาสาระสร้างเสริมคุณธรรม เป็นกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง

คุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างเหมาะสมกับวัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ
2. เพื่อให้ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ ความกตัญญูกตเวที เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ ประหยัด รักษาสาธารณสมบัติ
3. เพื่อให้ นักเรียนภูมิใจในความเป็นไทย รู้คุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พลังงาน และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหาสาระเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

- * กิจกรรมคุณธรรมวันนี้ (คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการ)
- * กิจกรรมวิเคราะห์ข่าวเชิงคุณธรรม
- * กิจกรรมจิตอาสาในห้องเรียน
- * กิจกรรมหนึ่งห้องเรียนหนึ่งคุณงามความดี
- * กิจกรรมแบ่งปันความสุข
- * กิจกรรมครอบครัวเดียวกัน
- * กิจกรรมสัจจะแก่พ่อแม่
- * กิจกรรมสัจจะแก่คุณครู
- * กิจกรรมอนุรักษ์ประเพณีไทย
- * กิจกรรมวิถีไทย
- * กิจกรรมห้องเรียนวัฒนธรรม
- * กิจกรรมรักษ์สิ่งแวดล้อม
- * กิจกรรมประหยัดพลังงานในห้องเรียน
- * กิจกรรมรักษ์สาธารณสมบัติ
- * กิจกรรมการวิเคราะห์ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

กิจกรรม 3.2

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

- _____ 1. การจัดกิจกรรม โฮมรูม ต้องสอดคล้องกับวัย และความต้องการของผู้เรียน
- _____ 2. ครูที่ปรึกษาสามารถจัดกิจกรรม โฮมรูม ให้แก่นักเรียนตามความเห็นสมควร
- _____ 3. ครูที่ปรึกษาควรจัดกิจกรรม โฮมรูม ในบรรยากาศเป็นกันเองเสมือนบ้าน
- _____ 4. เนื้อหาสาระแกนกลางของกิจกรรม โฮมรูม เป็น ไปเพื่อพัฒนานักเรียนในแนวทางเดียวกันตามนโยบายและกลยุทธ์ของโรงเรียน
- _____ 5. การประพุดคิดอย่างเหมาะสมกับวัย เป็นวัตถุประสงค์ของเนื้อหาสาระด้านส่วนตัวและสังคม
- _____ 6. เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมโฮมรูม ประกอบด้วยเนื้อหาแกนกลาง และเนื้อหาเสริมสร้างทักษะชีวิต
- _____ 7. กิจกรรมจิตอาสา เป็นกิจกรรมโฮมรูมตามเนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
- _____ 8. การสำรวจความสนใจในอาชีพ ทำให้นักเรียนสามารถเลือกแนวทางศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
- _____ 9. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมโฮมรูม ประเภทโฮมรูมสั้น หรือโฮมรูมยาวอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น
- _____ 10. ครูและนักเรียนควรร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดแผนกิจกรรมโฮมรูม

เฉลยกิจกรรม 3.2

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่ถูกต้อง และเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อที่ผิด

✓ 1.

✗ 2. การจัดกิจกรรมโฮมรูมต้องคำนึงถึงวัยและความต้องการของนักเรียน

✓ 3.

✓ 4.

✗ 5. การที่นักเรียนมีความประพฤติดีอย่างเหมาะสมกับวัย เป็นวัตถุประสงค์ของเนื้อหาสาระสร้างเสริมทักษะชีวิตในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

✗ 6. กิจกรรมโฮมรูม ประกอบด้วยเนื้อหาแกนกลาง เสริมสร้างทักษะชีวิต ข้อมูลสนเทศด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม สร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยมีสัดส่วนตามความต้องการของนักเรียน

✓ 7.

✓ 8.

✗ 9. โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมโฮมรูม ประเภทโฮมรูมสั้น หรือโฮมรูมยาว หรือทั้งสองประเภท ตามบริบทและนโยบายของโรงเรียน

✓ 10.

แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 4
แนวทางและวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
(เวลา 2 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาวางแผนการจัดกิจกรรม โฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสรุปขั้นตอน เทคนิค และทักษะการจัดกิจกรรม โฮมรูมได้
3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาอธิบายขั้นตอนวิธีการดำเนินกิจกรรม โฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา

ตอนต้นได้

หัวข้อเรื่อง

เรื่องที่ 4.1 การวางแผนการจัดกิจกรรม โฮมรูม

เรื่องที่ 4.2 ขั้นตอน เทคนิค และทักษะการจัดกิจกรรม โฮมรูม

เรื่องที่ 4.3 วิธีดำเนินกิจกรรม โฮมรูม

กิจกรรมการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว

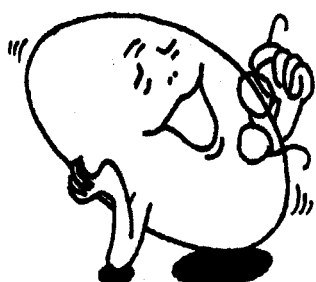
1. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 4.1 เรื่องการวางแผนการจัดกิจกรรม โฮมรูม และทำกิจกรรมที่ 4.1 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 4.1
2. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 4.2 เรื่องขั้นตอน เทคนิค และทักษะการจัดกิจกรรม โฮมรูม และทำกิจกรรมที่ 4.2 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 4.2
3. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 4.3 เรื่องวิธีดำเนินกิจกรรม โฮมรูม และทำกิจกรรมที่ 4.3 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 4.3

สื่อ / อุปกรณ์

1. เอกสารความรู้ที่ 4.1 เรื่องการวางแผนการจัดกิจกรรม โฮมรูม
2. เอกสารความรู้ที่ 4.2 เรื่องขั้นตอน เทคนิค และทักษะการจัดกิจกรรม โฮมรูม
3. เอกสารความรู้ที่ 4.3 เรื่องวิธีดำเนินกิจกรรม โฮมรูม
4. กิจกรรมและเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 4.1 , 4.2 และ 4.3

การประเมินผล

ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ 4.1 , 4.2 และ 4.3

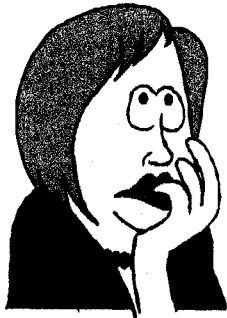
เชิญศึกษาเอกสารความรู้ที่ 4.1 ในหน้าถัดไปค่ะ

หน่วยที่ 4...

เอกสารความรู้ที่ 4.1 เรื่องการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 4.1

เริ่มต้นจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างไรดีล่ะ?

วางแผนการจัดกันก่อนดีกว่า

เห็นที่ต้องให้ความรู้เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูมเสียแล้ว

การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม หมายถึงการเตรียมการจัดกิจกรรมโฮมรูม โดยศึกษาขอบข่ายและกำหนดโครงสร้าง สัดส่วน เนื้อหาสาระในการจัดกิจกรรมโฮมรูมก่อนการปฏิบัติจริง เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างต่อเนื่อง มีความมั่นใจ สามารถเลือกเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน เลือกวิธีการ ทักษะ เทคนิค และกิจกรรมที่เหมาะสม

ทำไงล่ะ...สงสัยจัง

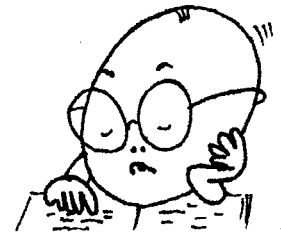
ลำดับขั้นตอนการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. กำหนดขอบข่ายของกิจกรรมโฮมรูม

เนื้อหาสาระกิจกรรมโฮมรูม ต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระแกนกลาง เนื้อหาสาระสร้างเสริมทักษะชีวิต เนื้อหาสาระข้อมูลสนเทศด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และ เนื้อหาสาระตามความต้องการของนักเรียน

2. วิเคราะห์ความต้องการ และวัยของนักเรียน

รวบรวมข้อมูลนักเรียน โดยการใช้แบบสอบถามหรือแบบสำรวจ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงความต้องการมาก - น้อยของนักเรียน เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้ตรงกับความต้องการ

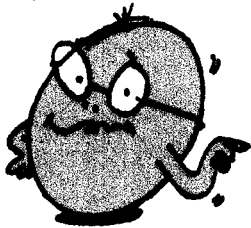

3. กำหนดจุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมโฮมรูม

กำหนดสิ่งที่นักเรียนต้องการเรียนรู้ และประโยชน์จากการเรียนรู้ ของนักเรียน โดยกำหนดเป็นจุดประสงค์ทั่วไป หรือจุดประสงค์ ปลายทางหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ที่ระบุให้นักเรียนปฏิบัติได้ หลังการเข้าร่วมกิจกรรม

4. กำหนดโครงสร้าง สัดส่วน เนื้อหาสาระของกิจกรรมโฮมรูม

จากโครงสร้างการจัดการศึกษาของโรงเรียนตะพานหิน ได้กำหนดเวลา กิจกรรมโฮมรูมยาวสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ฉะนั้นครูที่ปรึกษา มีเวลาจัดกิจกรรมโฮมรูม ภาคเรียนละ 20 สัปดาห์ แต่สามารถจัดกิจกรรมได้เพียง 18 ชั่วโมง ในการจัดสัดส่วนเนื้อหาสาระนั้น ครูที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงวัย และความต้องการของนักเรียน ท่านรับผิดชอบนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นวัยรุ่น มีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จึงหมกมุ่นกับการแต่งกาย มีกลุ่มเพื่อน ต้องการเรียนรู้ ความถนัด ความสนใจของตน และสับสนในบทบาททางเพศ จึงต้องจัดกิจกรรมโฮมรูมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ แก่นักเรียน

ตัวอย่างการกำหนดโครงสร้าง และสัดส่วนของเนื้อหากิจกรรมโฮมรูมใน 1 ภาคเรียน

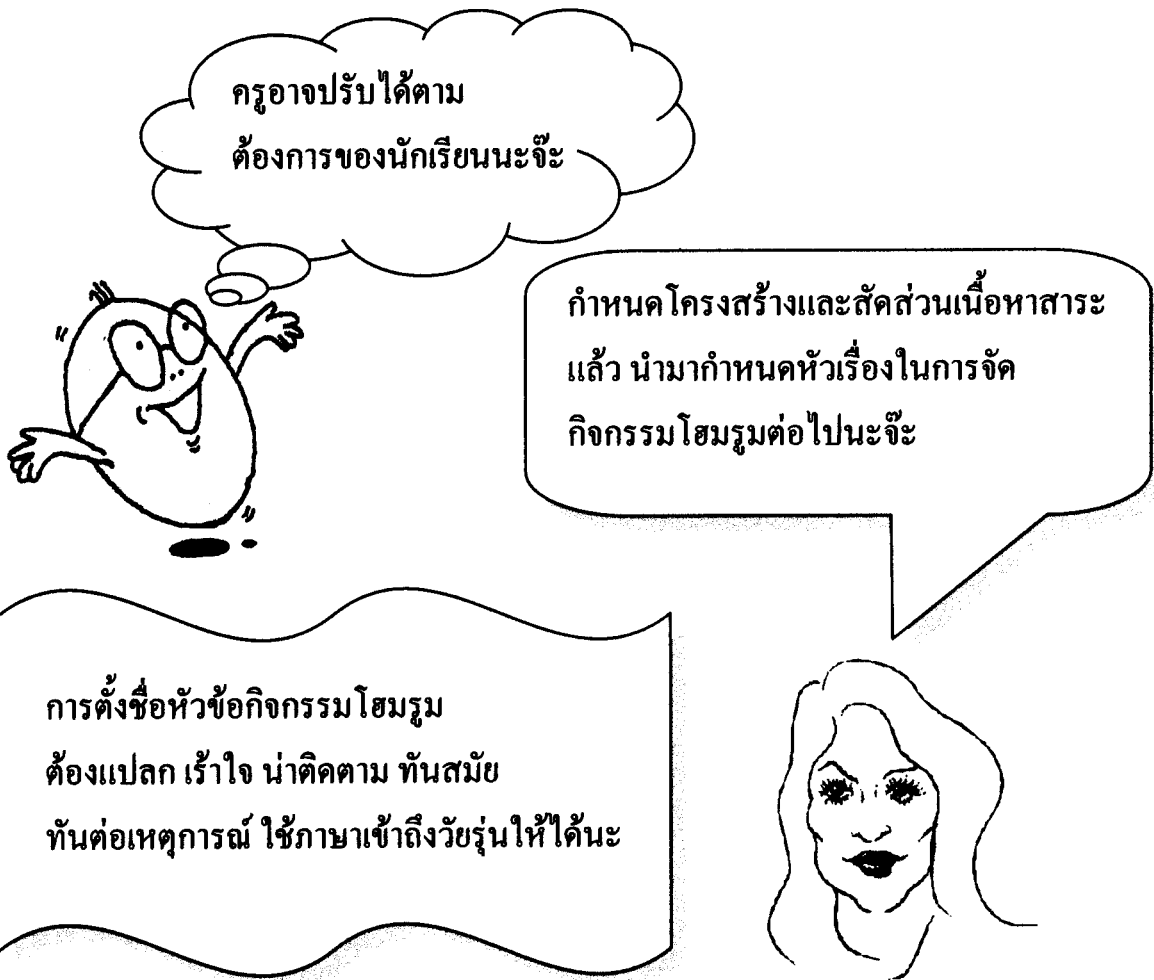
ระดับชั้น	เนื้อหาสาระ/จำนวนชั่วโมง							รวม ชั่วโมง
	แกนกลาง	ข้อมูลสนเทศ			สร้างเสริม	ส่งเสริม	ตามความ	
		การศึกษา	อาชีพ	ส่วนตัวฯ	ทักษะชีวิต	คุณธรรม	ต้องการ	
ม.1	4	3	1	3	2	3	2	18
ม.2	4	2	2	3	2	3	2	18
ม.3	4	3	2	2	2	3	2	18

หมายเหตุ

จะเห็นว่า นอกจากเนื้อหาสาระข้อสนเทศทั้ง 3 ด้านแล้ว เนื้อหาสาระอื่น ๆ จะจัดสัดส่วนเวลาเท่ากันทั้งชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 เนื้อหาสาระข้อสนเทศทั้ง 3 ด้าน จะมีเวลาสัดส่วนต่างกัน เนื่องจากวัย และวุฒิภาวะ สถานภาพของนักเรียนต่างกัน จึงต้องจัดสัดส่วนต่างกัน

- นักเรียนชั้น ม.1 เริ่มเข้าเรียนในสถาบันใหม่ ใช้หลักสูตรใหม่ มีเพื่อนใหม่ มีครูใหม่ จึงต้องเน้นเรื่องการปรับตัว และระบบการเรียน จึงเน้นด้านการศึกษา ส่วนตัวและสังคม
- นักเรียนชั้น ม.2 เป็นวัยที่เข้าสู่วัยรุ่นอย่างแท้จริง จึงมักมีปัญหาด้านสังคม และคับข้องใจ ไม่เข้าใจตนเอง จึงเน้นด้านส่วนตัวและสังคมสำหรับวัยรุ่น
- นักเรียนชั้น ม.3 เป็นระดับชั้นที่นักเรียนเตรียมตัวเพื่อทำการศึกษาต่อ และมีส่วนหนึ่งอาจไปประกอบอาชีพ แต่ก็เป็นส่วนน้อย ส่วนหนึ่งอาจไปศึกษาต่อ ที่อื่น ซึ่งจะต้องเตรียมเรื่องการปรับตัว ฉะนั้น จึงเน้นที่การศึกษาต่อ ตามด้วยอาชีพ และ ส่วนตัวและสังคม

ตัวอย่างหัวข้อกิจกรรมโฮมรูม (1 ภาคเรียน)

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั่วโมงที่	เนื้อหาสาระ	กิจกรรม : หัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง
1	ข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม	การสร้างความคุ้นเคย: เรามารู้จักกันนะ	1
2	ข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม	การรู้จัก โรงเรียน: มารู้จัก โรงเรียนของเรา	1
3	เนื้อหาสาระแกนกลาง	รักการอ่าน: อ่านดี ๆ มีรางวัล	1
4	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	หลักสูตรและคุณค่าของรายวิชา : มาเรียนรู้ว่าเรียนอะไร	1
5	เนื้อหาสาระแกนกลาง	ส่งเสริมคุณธรรม: หนึ่งห้องเรียนหนึ่งคุณความดี	1
6	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	การเรียนในชั้นม.1: เรียนดี ๆ ในชั้น ม.1	1
7	ข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม	การคบเพื่อน: เพื่อนที่รู้ใจ	1
8	เนื้อหาสาระแกนกลาง	พัฒนาวินัยในตนเอง: คนดีต้องรับผิดชอบ	1
9	เนื้อหาสาระแกนกลาง	รักโรงเรียน รัก 5ส: ทำดี ทำ 5ส	1
10	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	คุณธรรมวันนี้: คุณความดี 8 ประการ	1
11	เนื้อหาสาระสร้างเสริมทักษะ	การสร้างมนุษยสัมพันธ์: คิดถึงคนรอบข้าง	1
12	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	สัจจะแค่พ่อ-แม่: สัญญาใจมอบพ่อ-แม่	1
13	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	ส่งเสริมคุณธรรม: ครอบครัวยุติธรรม	1
14	เนื้อหาส่งเสริมทักษะชีวิต	มารยาท: งามอย่างไทย	1
15	ข้อสนเทศด้านอาชีพ	ประเภทอาชีพ: อาชีพใกล้ตัว	1
16	ข้อมูลความต้องการของนักเรียน	-----จากแบบสำรวจ-----	1
17	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	เตรียมตัวสอบ: พิธีการสอบ	1
18	ข้อมูลความต้องการของนักเรียน	-----จากแบบสำรวจ-----	1

ตัวอย่างนี้เป็นของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั่วโมงที่	เนื้อหาสาระ	กิจกรรม : หัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง
1	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	การเรียนในระดับม.2: เรียนเด่นใน ม.2	1
2	เนื้อหาสาระแกนกลาง	รักการอ่าน: อ่านดี ๆ มีรางวัล	1
3	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	ทักษะการเรียน: เรียนให้เก่ง	1
4	เนื้อหาสาระแกนกลาง	ส่งเสริมคุณธรรม: หนึ่งห้องเรียนหนึ่งคุณความดี	1
5	ข้อสนเทศด้านอาชีพ	โลกของงานอาชีพ: รู้จักอาชีพอะไรบ้าง	1
6	ข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม	การจัดการอารมณ์: อารมณ์ดีพบสิ่งดี	1
7	เนื้อหาสาระสร้างเสริมทักษะชีวิต	การวางตัวในวัยรุ่น: วัยรุ่นไม่วุ่นนะ	1
8	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	จิตอาสาในห้องเรียน: ร่วมด้วยช่วยกัน	1
9	ข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม	การดูแลสุขภาพฯ: อยู่ให้ปลอดภัย	1
10	เนื้อหาสาระแกนกลาง	รักโรงเรียน รัก 5ส: ทำดี ทำ 5ส	1
11	ข้อสนเทศด้านอาชีพ	ลักษณะงานอาชีพ: อาชีพอะไรเป็นอย่างไร	1
12	ข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม	การคบเพื่อนต่างเพศ: เรามันเพื่อนกันนะ	1
13	เนื้อหาสาระสร้างเสริมทักษะชีวิต	มารยาท: มารยาทในสังคม	1
14	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	สัจจะแก่พ่อ-แม่: สัญญานี้มอบพ่อ-แม่	1
15	เนื้อหาสาระแกนกลาง	พัฒนาตนเอง: คนดีต้องรับผิดชอบ	1
16	ข้อมูลความต้องการของนักเรียน	-----จากแบบสำรวจ-----	1
17	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	วิถีไทย: อยู่อย่างไทย ๆ	1
18	ข้อมูลความต้องการของนักเรียน	-----จากแบบสำรวจ-----	1

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชั่วโมงที่	เนื้อหาสาระ	กิจกรรม : หัวข้อ	จำนวน ชั่วโมง
1	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	การเรียนรู้ในชั้นม.3: เรียนเยี่ยมใน ม.3	1
2	เนื้อหาสาระแกนกลาง	รักการอ่าน: อ่านดี ๆ มีรางวัล	1
3	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	เกณฑ์การจบหลักสูตร: อย่างไรจึงจะจบ	1
4	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	วิเคราะห์ข่าวเชิงคุณธรรม: ข่าวเล่าวันนี้	1
5	เนื้อหาสาระแกนกลาง	ส่งเสริมคุณธรรม: หนึ่งห้องเรียนหนึ่งคุณความดี	1
6	ข้อสนเทศด้านอาชีพ	สำรวจความสนใจในอาชีพ: ฉันทเหมาะกับอาชีพ?	1
7	ข้อเทศด้านส่วนตัวและสังคม	ทักษะการคิดและตัดสินใจ: คิดก่อนทำ	1
8	เนื้อหาสาระแกนกลาง	รักโรงเรียน รัก 5ส: ทำดี ทำ 5ส	1
9	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	สัจจะแค่พ่อ-แม่: สัญญานี้แค่พ่อ-แม่	1
10	ข้อสนเทศด้านอาชีพเนื้อหาสาระ	ความสัมพันธ์ของอาชีพ: อาชีพสัมพันธ์	1
11	สร้างเสริมทักษะชีวิต	การทำงานเป็นทีม: ร่วมแรงร่วมใจ	1
12	ข้อสนเทศด้านการศึกษา	โลกกว้างทางการศึกษา: เรียนต่ออะไรดี	1
13	เนื้อหาสาระส่งเสริมคุณธรรม	แบ่งปันความสุข: เพื่อเธอ	1
14	ข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม	การคบเพื่อน: เพื่อนวัยรุ่นยุคใหม่	1
15	เนื้อหาสาระสร้างเสริมทักษะชีวิต	การสร้างมนุษยสัมพันธ์: หาเพื่อนใหม่	1
16	ข้อมูลความต้องการของนักเรียน	-----จากแบบสำรวจ-----	1
17	เนื้อหาสาระแกนกลาง	จิตสำนึกรักโรงเรียน: รักเธอ-โรงเรียนตะพานหิน	1
18	ข้อมูลความต้องการของนักเรียน	-----จากแบบสำรวจ-----	1

- หมายเหตุ** 1. เนื้อหาสาระตามความต้องการของนักเรียนส่วนหนึ่ง จะอยู่ในเนื้อหาสาระอื่น ๆ แล้ว
2. การกำหนดหัวข้อและสัดส่วนเวลา อยู่ในดุลพินิจของครูที่ปรึกษา

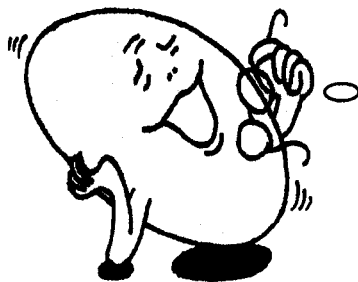
นี่เป็นเพียงตัวอย่างให้คุณครูที่ปรึกษาศึกษานะจะ
คุณครูสามารถกำหนดโครงการกิจกรรมโฮมรูมได้ด้วยตัวเองกะ
ขอเป็นกำลังใจให้ นะคะ โปรดทำกิจกรรม 4.1 ในหน้าถัดไปคะ

กิจกรรมที่ 4.1

ขอให้ท่านจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กัน โดยใส่หมายเลขลงในหน้าข้อความ

_____ เนื้อหาสาระแกนกลางของ
การจัดกิจกรรมโฮมรูม	1. การวิเคราะห์ความต้องการและวัย
ของนักเรียน
_____ การศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม	2. การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
_____ การเตรียมการจัดกิจกรรมโฮมรูม
โดยศึกษาขอบข่าย และกำหนด
โครงสร้าง ก่อนปฏิบัติจริง	3. เนื้อหาสาระจากน โยบาย และ
กลยุทธ์ของโรงเรียน
_____ จัดกิจกรรมโฮมรูมครอบคลุมเนื้อหา
สาระแกนกลาง ทักษะชีวิต ข้อมูล
สารสนเทศ คุณธรรม ตามความต้องการ
การของนักเรียน	4. การกำหนดขอบข่ายของกิจกรรม
โฮมรูม
_____ รวบรวมข้อมูลนักเรียน โดยใช้แบบ
สอบถาม หรือแบบสำรวจ เพื่อกำหนด
เนื้อหาสาระและกิจกรรม	5. การกำหนดจุดประสงค์
_____ กำหนดสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้ และ
ก่อประโยชน์จากการเรียนรู้	6. ข้อเสนอเทศ 3 ด้าน

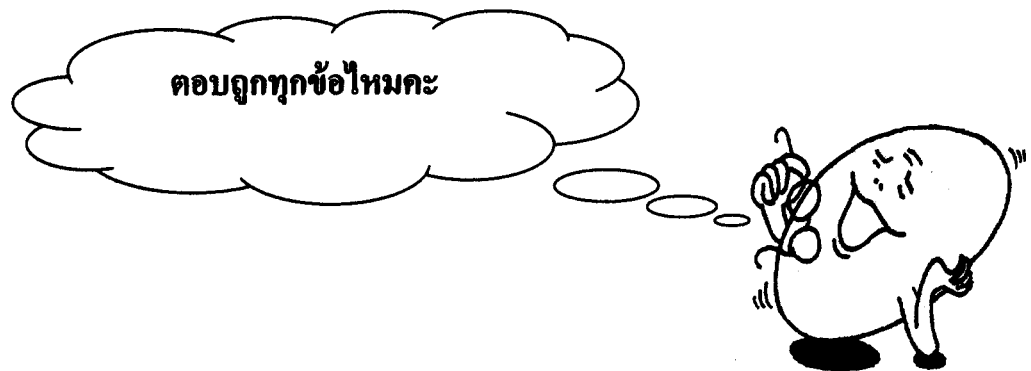
คิดว่าน่าจะทำได้ทุกข้อนะคะ

โปรดตรวจคำตอบในหน้าถัดไป

เฉลยกิจกรรมที่ 4.1

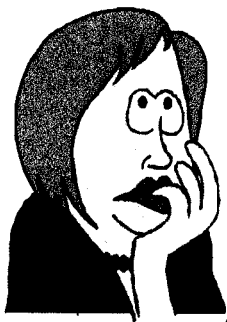
ขอให้ท่านจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กัน โดยใส่หมายเลขลงหน้าข้อความ

<p><u>3</u> เนื้อหาสาระแกนกลางของ
การจัดกิจกรรมโฮมรูม</p>	<p>1. การวิเคราะห์ความต้องการและวัย
ของนักเรียน</p>
<u>6</u> การศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคม	2. การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
<p><u>2</u> การเตรียมการจัดกิจกรรมโฮมรูม
โดยศึกษาขอบข่าย และกำหนด
โครงสร้าง ก่อนปฏิบัติจริง</p>	<p>3. เนื้อหาสาระจากนโยบาย และ
กลยุทธ์ของโรงเรียน</p>
<p><u>4</u> จัดกิจกรรมโฮมรูมครอบคลุมเนื้อหา
สาระแกนกลาง ทักษะชีวิต ข้อมูล
สารสนเทศ คุณธรรม ตามความต้องการ
การของนักเรียน</p>	<p>4. การกำหนดขอบข่ายของกิจกรรม
โฮมรูม</p>
<p><u>1</u> รวบรวมข้อมูลนักเรียน โดยใช้แบบ
สอบถาม หรือแบบสำรวจ เพื่อกำหนด
เนื้อหาสาระและกิจกรรม</p>	5. การกำหนดจุดประสงค์
<p><u>5</u> กำหนดสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนรู้ และ
ก่อนประโยชน์จากการเรียนรู้</p>	6. ข้อสนเทศ 3 ด้าน

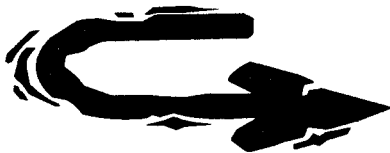
เอกสารความรู้ที่ 4.2 เรื่องขั้นตอน เทคนิค และทักษะ การจัดกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 4.2

อยากูู้จั้ง..การจัดกิจกรรมโฮมรูม
มีขั้นตอนอย่างไรคะ

แสดงว่าท่านเป็นครูที่ปรึกษา
ที่น่ารักมาก ที่ใ้รู้ ใ้เรียน

ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. ขั้นเตรียมการ

ขั้นเตรียมการ เป็นขั้นตั้งวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
กำหนดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมนำเสนอ ที่เหมาะกับวัย
และความต้องการของนักเรียน

2. ขั้นตอนการกิจกรรม

ขั้นตอนการกิจกรรม เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย

- ↳ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม เป็นการสร้างบรรยากาศเสมือนบ้าน กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทำ และชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ กฎ กติกา เวลาของกิจกรรม ด้วยการเล่าเรื่อง ร้องเพลง ตั้งคำถาม ทายปัญหา สนทนา ทบทวนประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ฯลฯ
- ↳ ขั้นดำเนินการกิจกรรม เป็นขั้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นสื่อ เช่น บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง เกม การอภิปรายกลุ่ม สถานการณ์จำลอง สาธิต การแสดงละคร ฯลฯ

3. ขั้นประเมินผล

ขั้นประเมินผล เป็นกระบวนการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด โดยประเมินทั้งด้านเนื้อหาสาระ กระบวนการ และคุณธรรมจริยธรรม ด้วยวิธีการสังเกต ซักถาม ทดสอบ ผลงานกลุ่ม ผลการประเมินของผู้เรียน และอภิปรายผลการปฏิบัติกิจกรรม สรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่

เทคนิคการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ต้องคำนึงถึง
นักเรียน วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ
กิจกรรม และ การประเมินผล

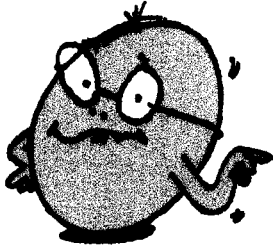

ครูที่ปรึกษาควรเข้าใจ
เทคนิคการจัดกิจกรรมโฮมรูมค่ะ

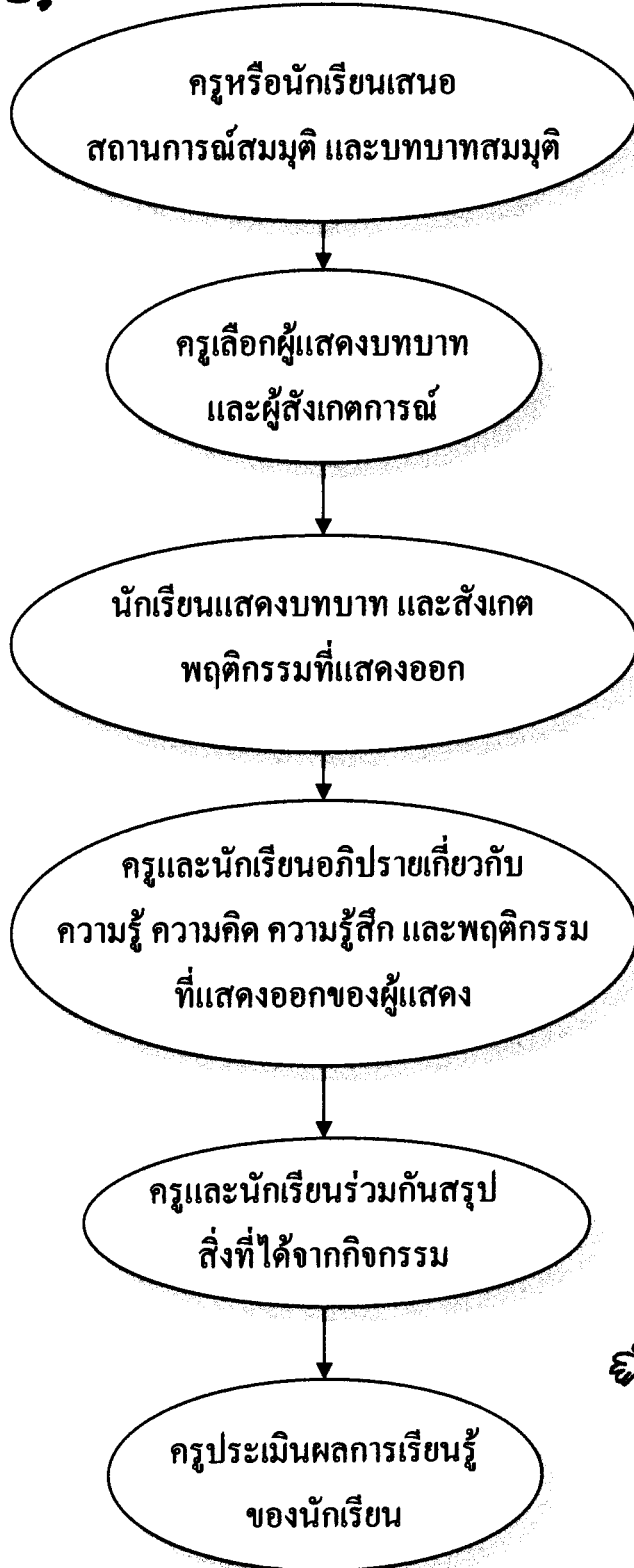

บทบาทสมมุติ (Role Play)

เป็นการสร้างสถานการณ์ขึ้นให้สอดคล้องกับเรื่องที่จะพัฒนาให้
ผู้เรียนสวมบทบาทแสดงออกตามความรู้สึกร่วมตามธรรมชาติที่เป็น
บุคลิกภาพของตนเองและนำการแสดงของผู้สวมบทบาทมาเป็นข้อ
อภิปรายเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งถือว่าการฝึกให้ผู้แสดงได้รับ
ประสบการณ์จริงในสภาพของการสมมุติขึ้นมา

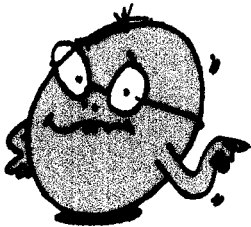

ขั้นตอนของบทบาทสมมติ

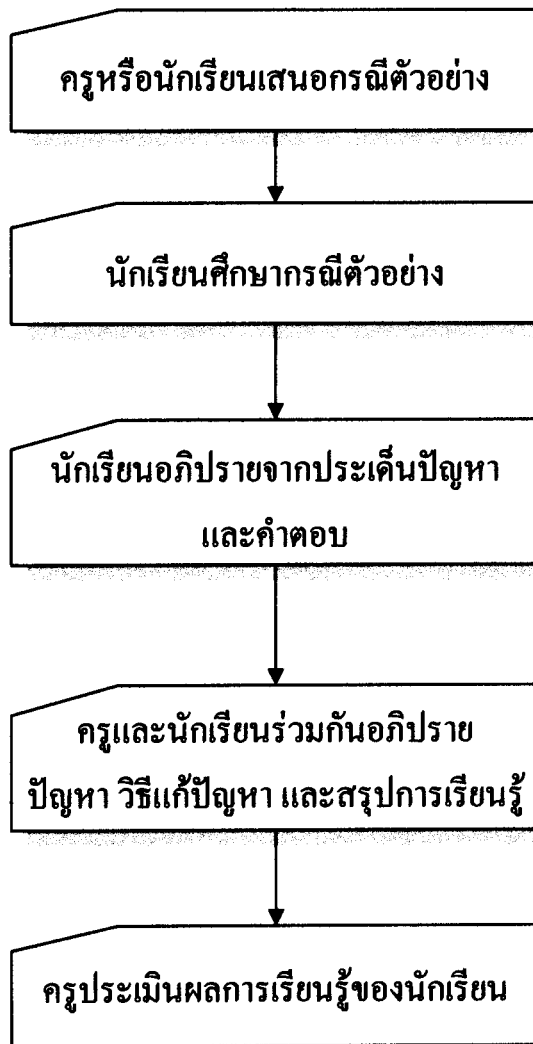

กรณีตัวอย่าง (Case Study)

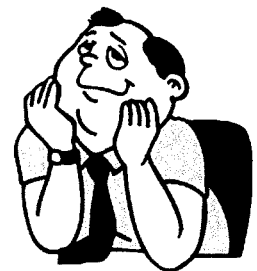
เป็นการนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงหรือรวบรวมจากเหตุการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะเรียนมาใช้เป็นตัวอย่างให้ผู้เรียนศึกษาวิเคราะห์ อภิปรายร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างความเข้าใจฝึกฝนหาทางแก้ไขปัญหา

ขั้นตอนของกรณีตัวอย่าง

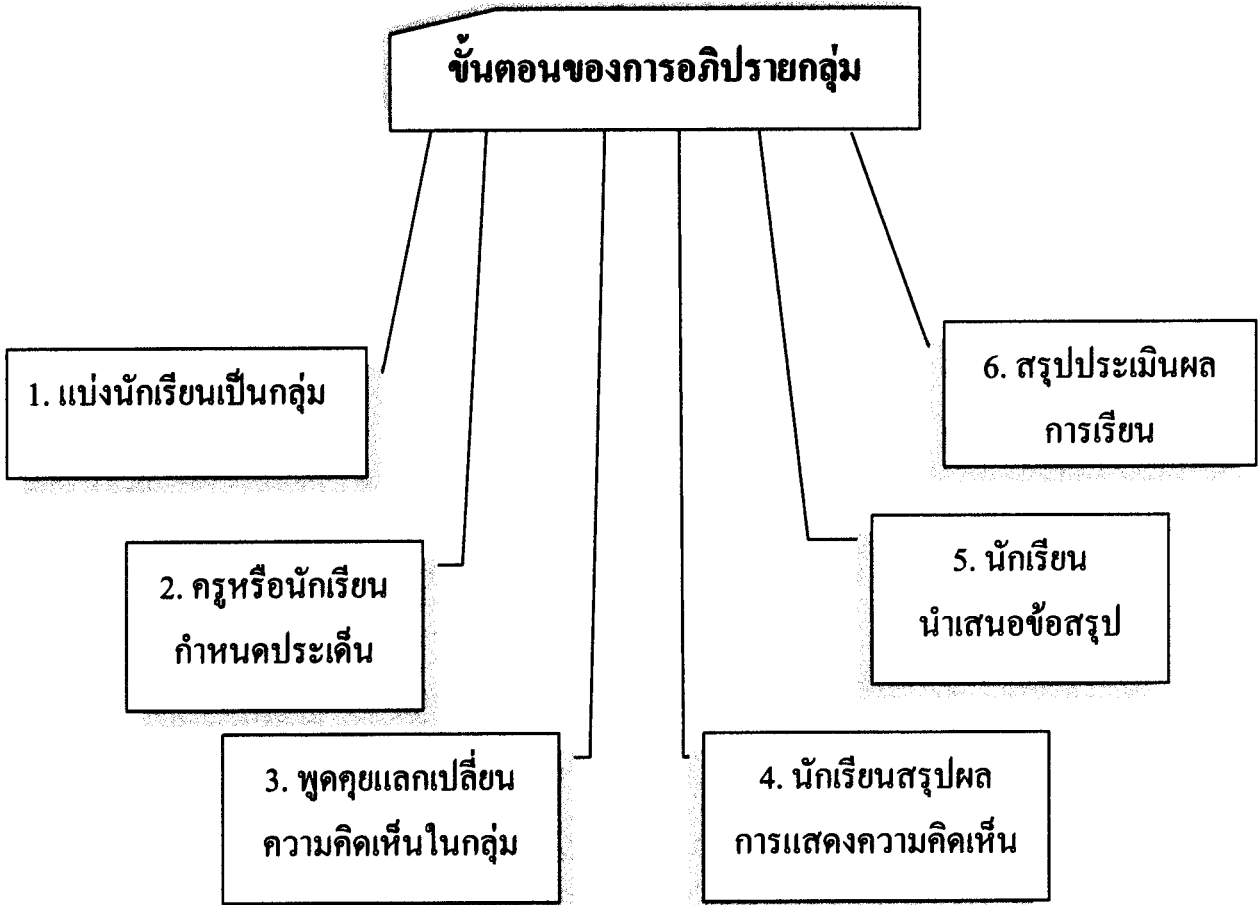

เป็นวิธีฝึกการ
เผชิญและ
แก้ปัญหา

การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

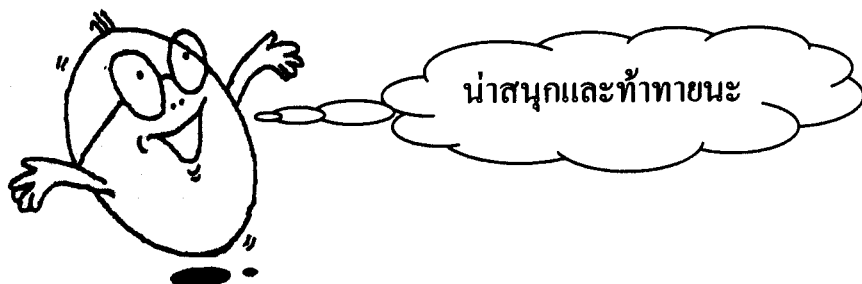
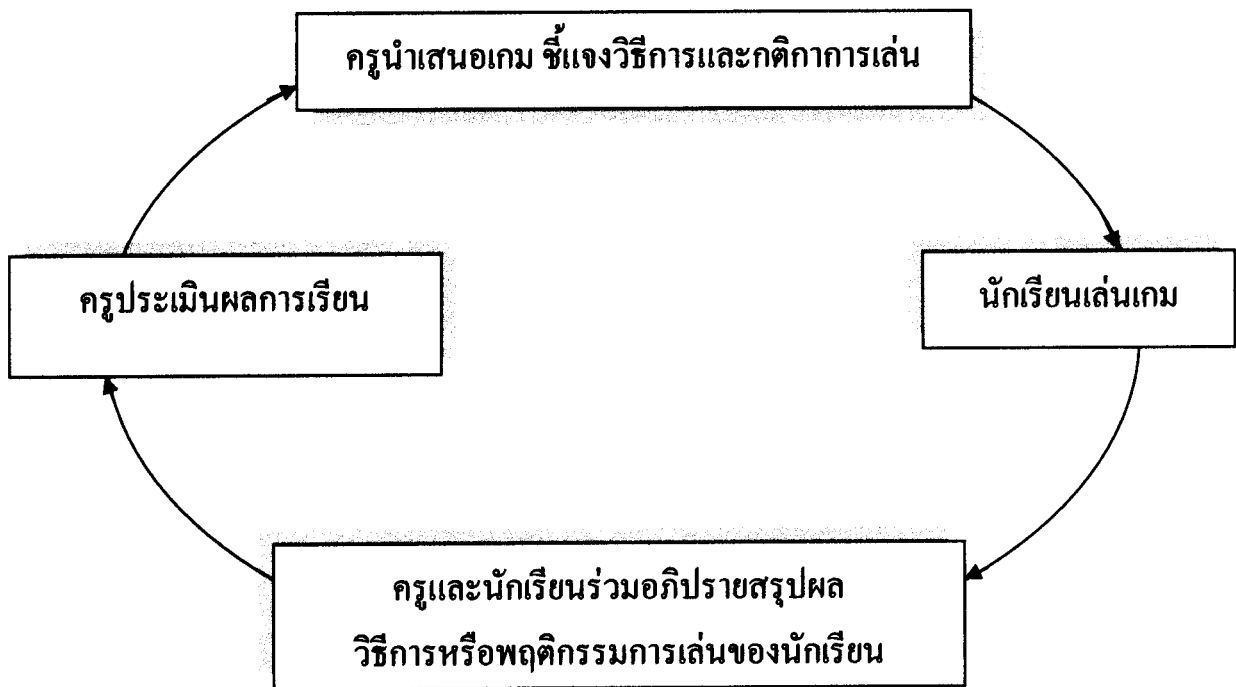
เป็นการร่วมคิด ร่วมฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันใช้
ประสบการณ์ ค้นหาวิธีการนำความคิดไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง

เป็นวิธีการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงจริง ๆ

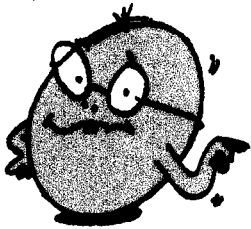
เกม (Game)

เป็นกิจกรรมที่ร่วมกันลงมือปฏิบัติ มีการแข่งขันแทรกอยู่ภายใต้
 กติกาหรือเงื่อนไขที่กำหนดไว้มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
 ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่นการสร้างความคุ้นเคย การสื่อความหมาย
 การทำงานเป็นทีม เข้าใจตนเองและผู้อื่น การตัดสินใจ
 การแก้ปัญหา ฯลฯ การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การเรียนรู้

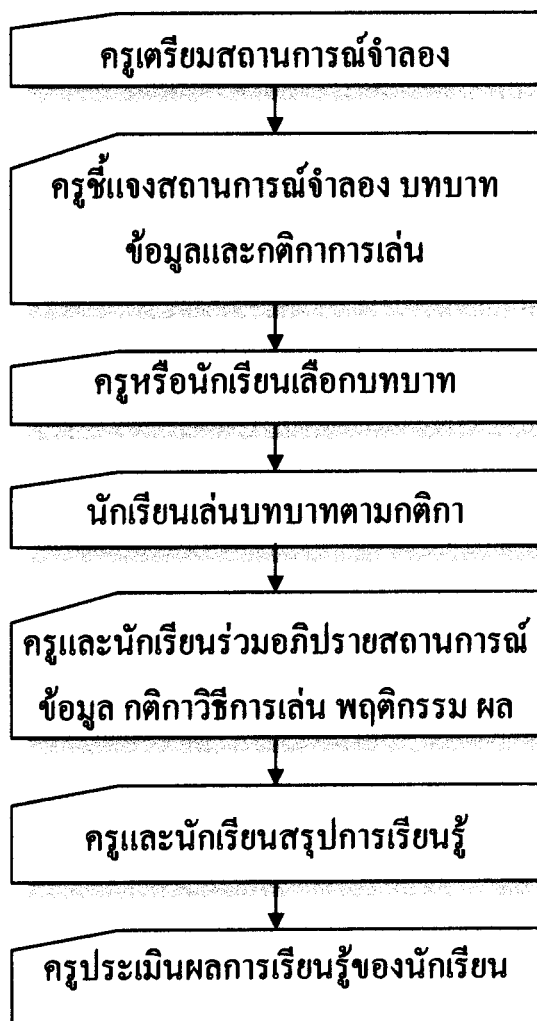

สถานการณ์จำลอง(Simulation)

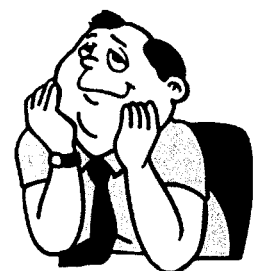
เป็นกิจกรรมที่มุ่งช่วยผู้เรียนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงที่สถานการณ์จำลองขึ้น โดยให้ผู้เรียนลงไปเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาทข้อมูลและกติกการเล่นที่สะท้อนความเป็นจริง ใช้ข้อมูลที่มีสภาพคล้ายกับความเป็นจริงในการตัดสินใจหรือแก้ปัญหา

ขั้นตอนของสถานการณ์จำลอง

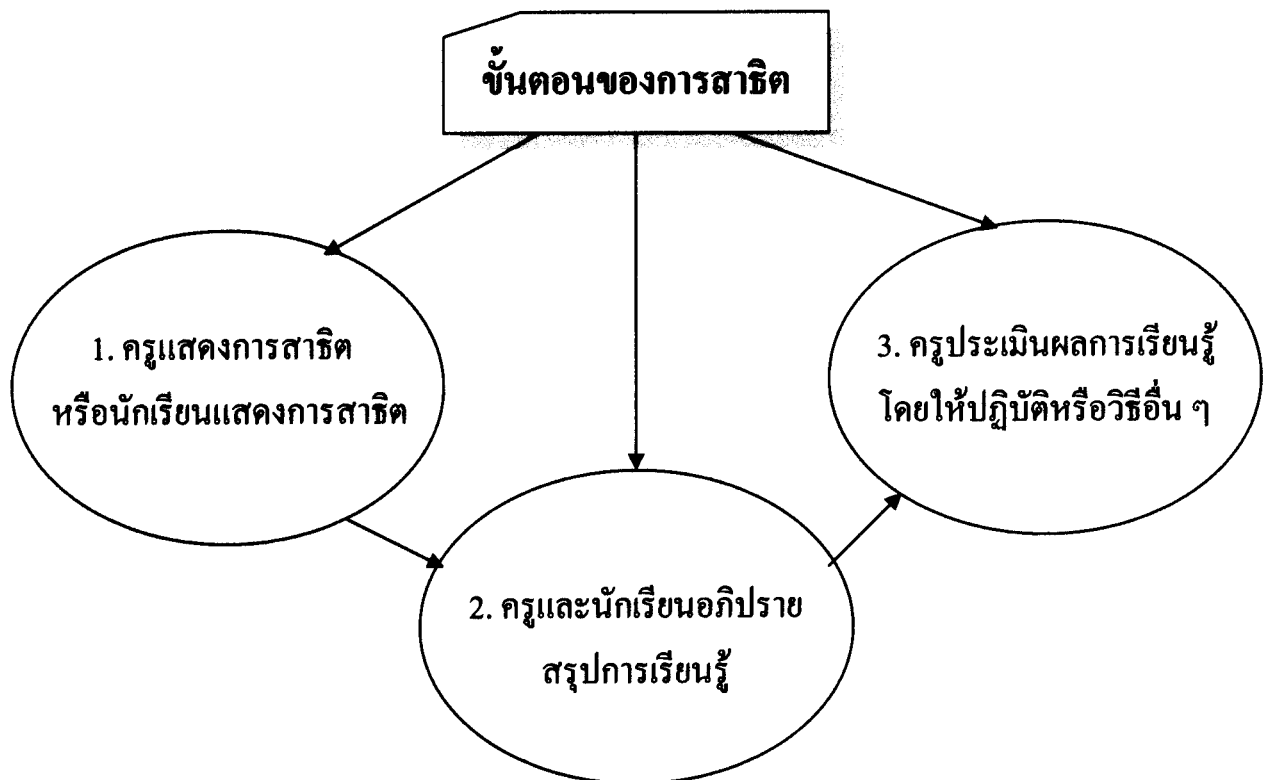

เป็นวิธีการที่มุ่งช่วย
นักเรียนเรียนรู้ความ
เป็นจริง และเกิด
ความเข้าใจ

การสาธิต(Demonstration)

เป็นการให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนด โดยการปฏิบัติให้นักเรียนได้เห็นด้วยตนเอง จนเกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หรือการปฏิบัตินั้นชัดเจนขึ้น

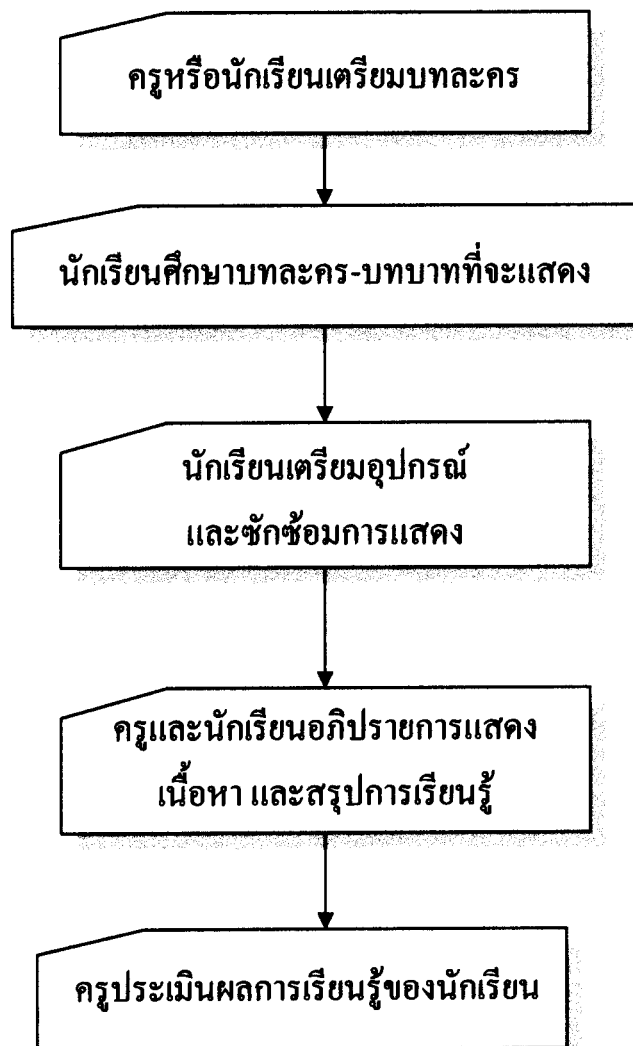

เห็นแล้วปฏิบัติตาม
หรือสรุปให้ได้นะ

การแสดงละคร(Dramatization)

เป็นการให้ผู้เรียน เห็นภาพของเรื่องราวที่ต้องการเรียนรู้ประจักษ์ชัด
ด้วยตาของตนเองอย่างมีชีวิตชีวา และเกิดความเข้าใจ และจดจำเรื่องได้

ขั้นตอนของการแสดงละคร

ทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ และถูกต้องแม่นยำ จนบังเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม

ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน(ทักษะนำเข้าสู่กิจกรรม)

เป็นกิจกรรมที่ใช้ในช่วงแรกก่อนเริ่มเนื้อหาสาระ เพื่อเตรียมตัวนักเรียนให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้เนื้อหาสาระตามที่กำหนดไว้ ทักษะที่ใช้ในการนำเข้าสู่บทเรียน ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที ด้วยทักษะการตั้งคำถาม การเล่านิทาน การเล่าเรื่อง การร้องเพลง การทนายปัญหา ฯลฯ

น่าสนใจนะ....
ทักษะการจัดกิจกรรม

ทักษะการซักถาม

เป็นกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดหาเหตุผล เพื่อตอบคำถามอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้นักเรียนตื่นตัว สนใจในบทเรียน สังเกต คิดค้น วางแผน สรุปหลักเกณฑ์ คาดคะเน วิพากษ์เรื่องราว และมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้มากขึ้น ช่วยให้ผู้สอนประเมินผลความเข้าใจและการนำความรู้ไปใช้ของนักเรียนได้ คำถามที่ใช้ควรสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม คำถาม ต้องไม่ยากหรือไม่ง่ายเกินไป ควรถามหลายคน โดยไม่เจาะจง และควรใช้คำถามหลายรูปแบบ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง

ทักษะการใช้แบบสอบถาม

เป็นกิจกรรมที่ใช้ข้อคำถามที่สร้างขึ้นเพื่อทราบปฏิกิริยาของนักเรียนที่มีต่อสังคม ความคิดเห็น เจตคติ ค่านิยม แรงจูงใจ ความต้องการและการประเมินสิ่งต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ข้อเสนอแนะการใช้แบบสอบถาม

1. สร้างหรือเลือกใช้แบบสอบถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เช่น เพื่อทราบข้อมูล หรือประเมินผลการจัดกิจกรรม
2. มีคำชี้แจงที่ชัดเจน เน้นให้นักเรียนตอบตามความเป็นจริง
3. ง่ายและสะดวกต่อการนำมาวิเคราะห์ เช่น ลักษณะอาจเป็นแบบเติมความ เลือกตอบ หรือจัดลำดับความสำคัญ
4. ไม่ควรให้นักเรียนเขียนชื่อจริง ในกรณีที่ใช้แบบสอบถามในการสำรวจปัญหา ความต้องการหรือประเมินผล
5. ควรให้นักเรียนทำแบบสอบถามในช่วงกิจกรรมโฮมรูม และนำแบบสอบถามที่นักเรียนตอบแล้วมาวิเคราะห์ และสรุปผลเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มทันที เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนต่อไป

ทักษะการสังเกต

เป็นทักษะที่ครูเฝ้าดูพฤติกรรมนักเรียนแล้วบันทึกข้อมูลไว้ เป็นทักษะพื้นฐานในการรวบรวมข้อมูลของนักเรียนทุกเพศ ทุกวัย โดยครูต้องมองให้เห็นความสัมพันธ์ของพฤติกรรม มีจุดมุ่งหมายการเฝ้าดู สังเกตนักเรียนทีละคน ทีละปัญหา เฝ้าดูหลาย ๆ ครั้ง หลาย ๆ เวลา

สังเกตดี ๆ
นะเธอ แล้วจะ
เกิดประโยชน์

ทักษะการสรุปบทเรียน

เป็นกิจกรรมการสรุปเนื้อหาสาระที่สำคัญ หลังจากที่เราเรียนรู้ ในชั้นดำเนินการแล้วให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ วิธีสรุปการเรียนรู้ ควรใช้หลายรูปแบบตามความสนใจของนักเรียน เช่น การอธิบายอย่างสั้น การสนทนาซักถาม การสร้างสถานการณ์ การใช้รูปแบบประกอบ การสาธิต การทดลอง หรือการทำแบบฝึกหัด เป็นต้น

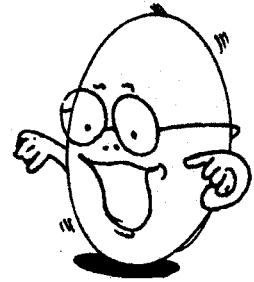
ควรให้นักเรียนเป็นผู้สรุปในกรณีที่เนื้อหาไม่ยากเกินไป ไม่ควรใช้เวลามากนัก และควรสรุปเมื่อเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง

ต้องสรุป
ด้วยรูปแบบ
ตามความ
ต้องการของ
นักเรียนนะ

ทักษะการเสริมกำลังใจ

เป็นกิจกรรมเสริมทักษะสำคัญที่จะต้องใช้ในการจัดกิจกรรม
โฮมรูม ทำให้นักเรียนมีกำลังใจเห็นคุณค่าในการเรียนรู้
เกิดแรงจูงใจ เชื่อมมั่นในตนเอง เกิดความภูมิใจ กล้าแสดงออก
และให้ความร่วมมือในการเรียนรู้มากขึ้น การเสริมแรง หรือเสริม
กำลังใจควรเป็นการเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement)
เพื่อมุ่งเน้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

ขอมอบดอกไม้
เป็นกำลังใจใน
การจัดกิจกรรม
โฮมรูมนะจ๊ะ

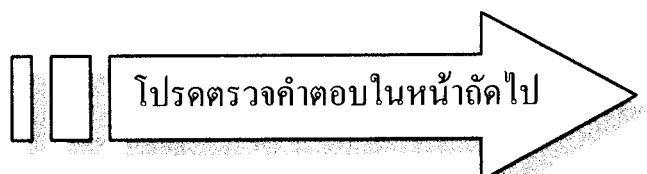
ข้อเสนอแนะในการเสริมกำลังใจ

1. เลือกตัวเสริมแรงให้เหมาะสมกับความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน โดยพิจารณาความต้องการของนักเรียน เช่น ให้คำชมเชยกับคนที่ชอบการยกย่อง
2. เสริมแรงทันทีที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์
3. เสริมแรงหลายวิธี ไม่ซ้ำซาก เช่น การให้คะแนน แด้ม ดาว เกียรติบัตร วุฒิบัตร ประกาศรายชื่อ ให้คำชมเชย ให้รางวัล
4. หาโอกาสเสริมแรงให้ทุกคน ตามจุดดี และจุดเด่นของเขา และเสริมแรงนักเรียนให้พอเหมาะพอควร ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป
5. ฝึกให้นักเรียนในห้อง เรียนรู้ทักษะการเสริมแรงให้กันและกัน เช่น การปรบมือ การทักทาย การชมเชย โดยทำงานคิดเป็นนิสัย แล้วนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม มีการประเมินผลทุกครั้งที่ใช้ทักษะเสริมกำลังใจในห้องเรียน ทั้งนี้ เพื่อได้พัฒนาการเสริมแรง หรือเสริมกำลังใจให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กิจกรรม 4.2

โปรดจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กัน โดยนำ ก ข ค ไปใส่หน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

_____ 1. เป็นขั้นตอนแรกในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	ก. ชั้นประเมินผล
_____ 2. เป็นการสร้างบรรยากาศเสมือนบ้าน กระตุ้นให้เกิดการอยากรู้ อยากเห็น อยากทำ	ข. การอภิปรายกลุ่ม
_____ 3. เป็นขั้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน	ค. เกม
_____ 4. เป็นกระบวนการที่บอกได้ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด	ง. ทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม
_____ 5. การใช้คำถามที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปมากระตุ้นให้นักเรียนคิดหาเหตุผล หาคำตอบอย่างมีวิจารณญาณ	จ. ทักษะสรุปบทเรียน
_____ 6. เป็นการร่วมคิด ร่วมฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันใช้ประสบการณ์ ค้นหาวิธีการนำความคิดสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง	ฉ. ชั้นดำเนินกิจกรรม
_____ 7. เป็นทักษะที่ครูที่ปรึกษาใช้เมื่อจบกิจกรรม เนื้อหาสาระแล้วในแต่ละกิจกรรม	ช. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน
_____ 8. เป็นกิจกรรมที่ร่วมกันลงมือปฏิบัติ มีการแข่งขัน มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	ซ. ชั้นนำเข้าสู่กิจกรรม
_____ 9. เป็นกิจกรรมที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่จำลองขึ้น	ฅ. ทักษะการซักถาม
_____ 10. ความสามารถในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างแคล่วคล่อง ชำนาญ และถูกต้องแม่นยำ	ฉ. สถานการณ์จำลอง

เฉลยกิจกรรม 4.2

โปรดจับคู่ข้อความที่สัมพันธ์กัน โดยนำ ก ข ค ไปใส่หน้าข้อความที่สัมพันธ์กัน

<u>ช</u>	1. เป็นขั้นตอนแรกในการจัดกิจกรรมโฮมรูม	ก. ชั้นประเมินผล
<u>ข</u>	2. เป็นการสร้างบรรยากาศเสมือนบ้าน กระตุ้นให้เกิดการอยากรู้ อยากเห็น อยากทำ	ข. การอภิปรายกลุ่ม
<u>ฉ</u>	3. เป็นขั้นที่ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน	ค. เกม
<u>ก</u>	4. เป็นกระบวนการที่บอกได้ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ตามจุดประสงค์มากน้อยเพียงใด	ง. ทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม
<u>ฅ</u>	5. การใช้คำถามที่ไม่ยากหรือง่ายเกินไปมากระตุ้นให้นักเรียนคิดหาเหตุผล หาคำตอบอย่างมีวิจารณญาณ	จ. ทักษะสรุปบทเรียน
<u>ข</u>	6. เป็นการร่วมคิด ร่วมฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมกันใช้ประสบการณ์ ค้นหาวิธีการนำความคิดสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง	ฉ. ขั้นดำเนินการกิจกรรม
<u>จ</u>	7. เป็นทักษะที่ครูที่ปรึกษาใช้เมื่อจบกิจกรรม เนื้อหาสาระแล้วในแต่ละกิจกรรม	ช. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน
<u>ค</u>	8. เป็นกิจกรรมที่ร่วมกันลงมือปฏิบัติ มีการแข่งขัน มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	ช. ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม
<u>ญ</u>	9. เป็นกิจกรรมที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียน มีความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่จำลองขึ้น	ฅ. ทักษะการซักถาม
<u>ง</u>	10. ความสามารถในการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้อย่างแคล่วคล่อง ชำนาญ และถูกต้องแม่นยำ	ฉ. สถานการณ์จำลอง

เอกสารความรู้ที่ 4.3 เรื่องวิธีดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 4.3

ถึงตอนนี้ ครูที่ปรึกษาทุกท่าน
เก่งขึ้นมากแล้วนะคะ เรามา
สรุปวิธีดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม
กันก่อนนะคะ

สรุปวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. กำหนดหัวข้อในการทำกิจกรรมโฮมรูม

- ระดับชั้นกำหนด
- สำรวจความต้องการของนักเรียน
- ครูที่ปรึกษาเลือกกำหนดหัวข้อให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. กำหนดวัตถุประสงค์

3. กำหนดกิจกรรม

4. ดำเนินการทำกิจกรรมโฮมรูม

5. บันทึกลงในแบบบันทึกโฮมรูม

6. ประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

7. สรุปรายงานผลการพัฒนาศักยภาพนักเรียน

ตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ

การดำเนินกิจกรรมโฮมรูม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม มีลักษณะเดียวกับขั้นตอนของการจัดกิจกรรมแนะแนว คือ ขั้่นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้่นดำเนินกิจกรรม ขั้่นสรุปกิจกรรม และขั้่นประเมินผล

ฉะนั้น ขั้นตอนของการจัดกิจกรรมโฮมรูมก็เหมือนขั้นตอนการสอน คือ

ขั้่นนำเข้าสู่บทเรียน	=	ขั้่นนำเข้าสู่กิจกรรม
ขั้่นสอน	=	ขั้่นดำเนินกิจกรรม
ขั้่นสรุป	=	ขั้่นสรุป
ขั้่นประเมินผล	=	ขั้่นประเมินผลกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมโฮมรูม
มีขั้่นตอนเดียวกับ การดำเนิน
กิจกรรมแนะแนวในห้องเรียน
นะจ๊ะ

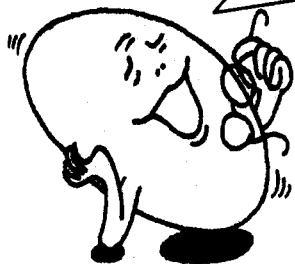
การจัดกิจกรรมโฮมรูม ต้องเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child Center) ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Hearing) มุ่งให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยน และการฝึกทักษะต่าง ๆ มากกว่าการบรรยาย โดยมีหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการกลุ่มที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)

ขั้นตอนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ไปเป็นวงจรการเรียนรู้ คือ

“แลกเปลี่ยนประสบการณ์ → สะท้อนกลับ การรับรู้ → สรุปสาระสู่ชีวิต → คิดและนำไปปฏิบัติ”

ดังแสดงเป็นแผนภูมิในหน้าถัดไปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์
(experiencing)

ผู้รับบริการอาจเล่นเกม บทบาทสมมุติ ทำงาน
ทำกิจกรรมสถานการณ์จำลอง ฟัง/อ่านกรณีศึกษา
ค้นคว้า เล่าอดีต เล่าเรื่อง แบ่งปันประสบการณ์ที่
เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญ หรือผลลัพธ์การเรียนรู้หรือ
จุดมุ่งหมายของกิจกรรม

ขั้น 4 คิดและนำไปปฏิบัติ
(applying)

ผู้รับบริการทดลองและประยุกต์ใช้สาระ
การเรียนรู้สู่ชีวิต โดยอาจทดลองแก้ปัญหา
สถานการณ์จำลอง สร้างคำขวัญวางแผน
พัฒนาตนเองในการปฏิบัติตาม
แผน

ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการเรียนรู้
(reflecting)

ผู้รับบริการแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก
วิเคราะห์พิจารณาหาเหตุผลจากการ
แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในขั้นที่ 1 เพื่อหา
คำตอบว่าเกิดอะไรขึ้นจากขั้นที่ 1 นั้น หรือ
เขาตีความสิ่งนั้นว่าอย่างไร

ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต
(generalizing)

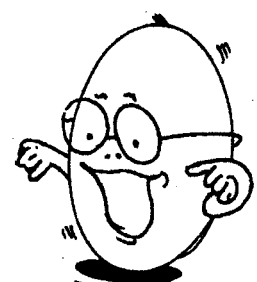
ผู้รับบริการสร้างองค์ความรู้หรือสรุปสาระการเรียนรู้
จากการอภิปรายสะท้อนกลับการเรียนรู้ อาจศึกษาทฤษฎี
และแนวคิดเพิ่มเติมต่อไปอีก เพื่อความสมบูรณ์ของ
สาระการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับชีวิต

ที่มา สมร ทองดี และปราณี รามสูต (2545 : 50) ดัดแปลงจาก Luckner & Nadler, 1997
cited by Kottman, Ashby & Degraaf, 2001 : 14.

- ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ก็คือ ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม
- ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ ก็คือ ขั้นดำเนินกิจกรรม
- ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต ก็คือ ขั้นสรุปกิจกรรม
- ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ ก็คือ ขั้นประเมินผล

□ □

โปรดทำกิจกรรมที่ 4.3 ในหน้าถัดไปค่ะ

กิจกรรมที่ 4.3

โปรดเปรียบเทียบกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ กับกระบวนการจัดกิจกรรม โฮมรูม และกระบวนการเรียนการสอน

ที่	กระบวนการเรียนการสอน	กระบวนการจัดกิจกรรม โฮมรูม	กระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
1	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน		
2	ขั้นสอน		
3	ขั้นสรุป		
4	ขั้นประเมินผล		

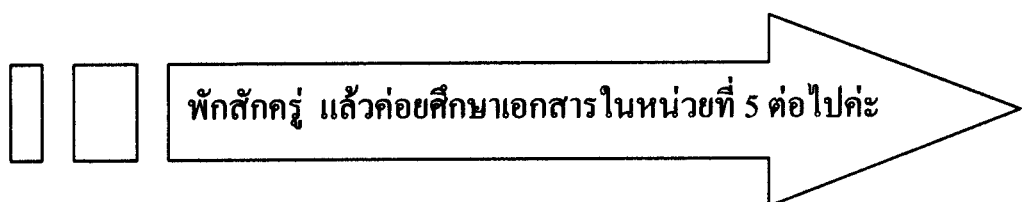
โปรดดูคำเฉลยในหน้าถัดไปค่ะ

เฉลยกิจกรรมที่ 4.3

โปรดเปรียบเทียบกระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ กับกระบวนการจัดกิจกรรมโฮมรูม และกระบวนการเรียนการสอน

ที่	กระบวนการเรียนการสอน	กระบวนการจัดกิจกรรมโฮมรูม	กระบวนการเรียนรู้เชิงประสบการณ์
1	ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน	ขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม	ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์
2	ขั้นสอน	ขั้นดำเนินกิจกรรม	ขั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้
3	ขั้นสรุป	ขั้นสรุปกิจกรรม	ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต
4	ขั้นประเมินผล	ขั้นประเมินผล	ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ

แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 5

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

(เวลา 2 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและประเมินผลได้
3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมโฮมรูม

หัวข้อเรื่อง

เรื่องที่ 5.1 การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

เรื่องที่ 5.2 ตัวอย่างการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและการประเมินผล

กิจกรรมการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว

1. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 5.1 เรื่องการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม และทำกิจกรรมที่ 5.1 แล้ว
ตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 5.1

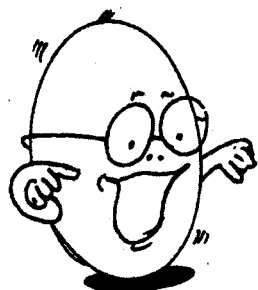
2. ศึกษาเอกสารความรู้ที่ 5.2 เรื่องตัวอย่างการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและการประเมินผล และทำ
กิจกรรมที่ 5.2 แล้วตรวจคำตอบจากเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 5.2

สื่อ / อุปกรณ์

1. เอกสารความรู้ที่ 5.1 เรื่องการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. เอกสารความรู้ที่ 5.2 เรื่องตัวอย่างการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและการประเมินผล
3. กิจกรรมและเฉลยคำตอบกิจกรรมที่ 5.1 , 5.2

การประเมินผล

ประเมินจากการทำกิจกรรมที่ 5.1 และ 5.2

เชิญศึกษาเอกสารความรู้ที่ 5.1 ในหน้าถัดไปค่ะ

หน่วยที่ ๕...

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูม

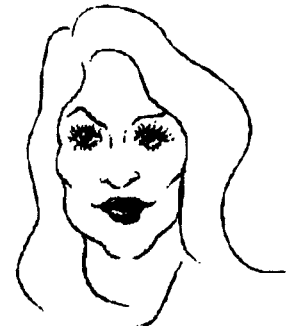
เอกสารความรู้ที่ 5.1 เรื่องการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรม ศึกษาเอกสาร แล้วทำกิจกรรมที่ 5.1

คุณครูเข้าใจเรื่องการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม เทคนิค และทักษะในการจัดกิจกรรม ตลอดจนการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมแล้วนะคะ

ตอนนี้เรามาฝึกเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมกันดีกว่านะคะ

แผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม ประกอบด้วย

1. หัวเรื่อง คือ หัวข้อเรื่องที่จะจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งต้องตั้งชื่อให้น่าสนใจ แปลก เร้าใจ น่าติดตาม ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์
2. กิจกรรม คือ การบอกลักษณะของกิจกรรม หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ที่จะเกิดกับนักเรียนจากกิจกรรมนั้น ๆ

.....ยังมีต่ออีกนะคะ

3. ระดับชั้น คือ ชั้นเรียนที่นักเรียนได้รับการจัดกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งในที่นี้หมายถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3
4. จำนวนเวลา คือ จำนวนระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ซึ่งปัจจุบันใช้เวลา 1 ชั่วโมง
5. วัน เดือน ปี คือ วันที่ เดือน ปี พ.ศ. ที่จัดกิจกรรมโฮมรูมแก่นักเรียน
6. ประเภท คือ การบ่งบอกถึงลักษณะเนื้อหาของกิจกรรม
7. จุดประสงค์ คือ การกำหนดสิ่งที่ต้องการจากนักเรียน หลังการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม
8. สาระสำคัญ คือ แนวคิดหรือข้อความหลักที่เกะทัดรัดครอบคลุมเนื้อหา
9. สื่อประกอบกิจกรรม คือ อุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งพิมพ์ เอกสารที่ใช้ประกอบ ขณะดำเนินการกิจกรรมโฮมรูม
10. เนื้อหา คือ ส่วนละเอียดของสาระสำคัญที่เป็นเนื้อหาสำคัญ ๆ และเป็นส่วนที่ควรต้องให้นักเรียนเรียนรู้
11. การจัดกิจกรรม คือ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม วิธีการที่ใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง ตามวงจรการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ 4 ขั้นตอนคือ
 - ขั้นที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์
 - ขั้นที่ 2 สะท้อนกลับการรับรู้
 - ขั้นที่ 3 สรุปสาระสู่ชีวิต
 - ขั้นที่ 4 คิดและนำไปปฏิบัติ
12. การวัดผล-ประเมินผล คือ การตรวจสอบว่ากิจกรรมที่จัดให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดหรือไม่ โดยใช้เทคนิคและทักษะต่าง ๆ

ทั้งหมดมี 12 หัวข้อนะคะ

ตัวอย่างแบบฟอร์มแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมโฮมรูม หัวข้อเรื่อง.....กิจกรรม.....เวลา 1 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา โรงเรียน.....
ผู้จัดกิจกรรม.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประเภท
สาระสำคัญ
.....
จุดประสงค์ 1.
2.
สื่อประกอบกิจกรรม
1.
2.
เนื้อหา
.....
การจัดกิจกรรม 1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นาที
1.1
1.2
1.3
2. ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ นาที
2.1
2.2
2.3
2.4
3. ชั้นสรุปสาระสู่ชีวิต นาที
3.1
3.2
3.3
.....ยังมีต่อหน้า

4. **ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ**

4.1

4.2

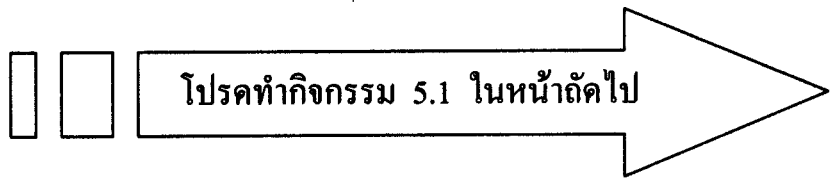
4.3

การวัดผลและประเมินผล

1.

2.

ขอเป็นกำลังใจให้แก่คุณครูที่ปรึกษานะคะ
ท่านทำให้ชั่วโมงโฮมรูมมีคุณค่า และ
ก่อประโยชน์แก่ลูกศิษย์มหาศาลค่ะ

กิจกรรม 5.1

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วจับคู่กับหัวข้อในส่วนประกอบของแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่สัมพันธ์กัน โดยนำตัวเลขมาใส่หน้าข้อความ

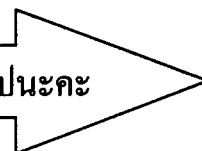
1. หัวข้อเรื่อง	_____ ก. การอ่านที่มีคุณภาพประกอบด้วย
2. กิจกรรม	_____ - วิธีการอ่าน
3. ระดับชั้น	_____ - การนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์
4. เนื้อหา	_____ - การเก็บประโยชน์จากการอ่าน
5. ประเภท	_____ ข. นักเรียนบอกประโยชน์ของการอ่านได้
6. จุดประสงค์	_____ ค. ใ้บความรู้ “คุณค่าของการอ่าน”
7. สาระสำคัญ	_____ ง. รักการอ่าน
8. สื่อประกอบกิจกรรม	_____ จ. ให้นักเรียนทำบันทึกการอ่านวันละเรื่อง
9. การจัดกิจกรรม	_____ ฉ. อ่านดี ๆ มีรางวัล
10. การวัดผล	_____ ช. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอ่าน
	_____ ซ. เนื้อหาสาระแกนกลาง
	_____ ฅ. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
	_____ ฎ. การอ่านเป็นกิจกรรมหลักของการเรียนรู้

ที่ทำให้คนฉลาดและรอบรู้

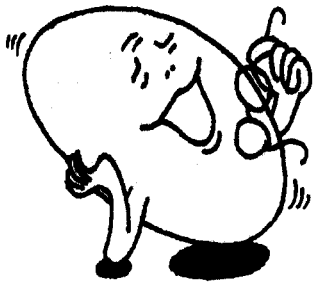
กรุณาตรวจคำตอบในหน้าถัดไปนะคะ

เฉลยกิจกรรม 5.1

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วจับคู่กับหัวข้อในส่วนประกอบของแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่สัมพันธ์กัน โดยนำตัวเลขมาใส่หน้าข้อความ

1. หัวข้อเรื่อง	4	ก. การอ่านที่มีคุณภาพประกอบด้วย
2. กิจกรรม		- วิธีการอ่าน
3. ระดับชั้น		- การนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์
4. เนื้อหา		- การเก็บประโยชน์จากการอ่าน
5. ประเภท	6	ข. นักเรียนบอกประโยชน์ของการอ่านได้
6. จุดประสงค์	8	ค. ใ้บทความรู้ “คุณค่าของการอ่าน”
7. สาระสำคัญ	2	ง. รักการอ่าน
8. สื่อประกอบกิจกรรม	10	จ. ให้นักเรียนทำบันทึกการอ่านวันละเรื่อง
9. การจัดกิจกรรม	1	ฉ. อ่านดี ๆ มีรางวัล
10. การวัดผล	9	ช. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ของการอ่าน
	5	ซ. เนื้อหาสาระแกนกลาง
	3	ฅ. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
	7	ฎ. การอ่านเป็นกิจกรรมหลักของการเรียนรู้
		ที่ทำให้คนฉลาดและรอบรู้

เอกสารความรู้ที่ 5.2 เรื่องตัวอย่างการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม และการประเมินผล

กิจกรรม ศึกษาเอกสารแล้ว ทำกิจกรรมที่ 5.1

คุณครูเข้าใจองค์ประกอบของการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมเป็นอย่างดีแล้วนะคะ

ถ้าอย่างนั้น เรามาจัดกิจกรรมโฮมรูมกัน ตามแผนการจัดกิจกรรมดีใหม่คะ

ลองศึกษาดูนะคะ
มีตัวอย่างให้ศึกษาทุกระดับชั้นคะ

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7

กิจกรรมโฮมรูม หัวข้อเรื่อง “เพื่อนที่รู้ใจ” กิจกรรม การคบเพื่อน เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนตะพานหิน
 ผู้จัดกิจกรรม นางบังเอิญ เกิดสุข วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2551

ประเภทกิจกรรม

กิจกรรมเนื้อหาสาระข้อสนเทศด้านส่วนตัวและสังคม

สาระสำคัญ

การสร้างสัมพันธภาพที่ดี ให้ความเข้าใจ เห็นคุณค่าของเพื่อน นำมาซึ่งเพื่อนที่รู้ใจ

จุดประสงค์

1. นักเรียนอธิบายถึงการสร้างสัมพันธภาพที่ดีในกลุ่มเพื่อนได้
2. นักเรียนสรุปความหมายและความสำคัญของเพื่อนที่รู้ใจได้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบความรู้ที่ 7.1 บทเพลง “เราและนาย”
2. ใบงานที่ 7.1 “ทนายใจเพื่อนที่รู้ใจ”

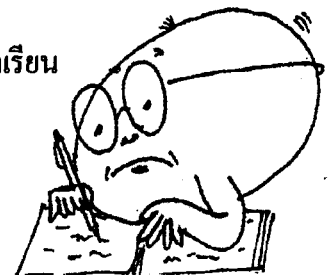
เนื้อหา

มนุษยสัมพันธ์ คือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวเราและบุคคลที่เกี่ยวข้อง การอยู่ร่วมกันอย่างมีสัมพันธภาพที่ดี เอื้ออาทรแก่กันและกัน การมีเพื่อนสนิทหรือเพื่อนที่รู้ใจ จะช่วยให้เรารู้สึกอบอุ่นและมีที่ปรึกษา เมื่อมีความทุกข์ เพื่อนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

การจัดกิจกรรม

1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (จันทน์นำเข้าสู่บทเรียน) /10 นาที

- 1.1 วันนี้ วันที่ 17 เลข 17 เป็นเลขสำคัญสำหรับวันนี้ ครูขอให้นักเรียนเลขที่ 17 เล่าถึงวิธีการสร้างสัมพันธภาพ จนมีเพื่อนใหม่ในโรงเรียนนี้
- 1.2 นักเรียนอาสาสมัคร 2-3 คน เล่าถึงวิธีการได้เพื่อนใหม่เมื่อเปิดภาคเรียน
- 1.3 ครูตั้งคำถามให้นักเรียนคิด แล้วเก็บคำตอบไว้ในใจ
 - เมื่อมีเพื่อนแล้ว ทำอย่างไรจึงจะรู้ว่าเป็น “เพื่อนที่รู้ใจ”
 - เพื่อนที่เราสนิทที่สุดเป็น “เพื่อนที่รู้ใจ” หรือเปล่า

2. ขั้นตอนการรับรู้ (ขั้นสอน) /25 นาที

- 2.1 ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนที่นักเรียนสนิทที่สุดในห้องเรียน แล้วแจกใบงานที่ 7.1 ให้คนละใบ ให้นักเรียนตอบคำถามในช่อง “ตนเอง” และ “ชองทนายใจเพื่อน” โดยทนายใจเพื่อนที่นักเรียนสนิท ใช้เวลา 5 นาที
- 2.2 ให้นักเรียนนั่งกับเพื่อนที่นักเรียนสนิทที่สุดในห้องเรียนคนนั้น ผลัดกันถามคำถาม แล้วดูคำตอบ ในช่อง “ทนายใจเพื่อน” ว่า นักเรียนทนายถูกหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ หรือ ✗ ลงในช่อง “ผล” แล้วให้คะแนน ข้อที่ถูก ข้อละ 1 คะแนน รวมคะแนนไว้แถวล่างสุดของตาราง
- 2.3 ครูนำสรุปว่านักเรียนคู่ที่มีคะแนนมากแสดงว่าคู่ นั้น “รู้ใจ” กันมาก ครูเชิญเพื่อนคู่ที่รู้ใจมาก มา เล่าถึงการเป็นเพื่อนที่รู้ใจให้เพื่อนๆ ในห้องเรียนฟังหน้าชั้นเรียน
- 2.4 ครูและนักเรียนช่วยกันซักถามวิธีการผูกใจเพื่อน

3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต (ขั้นสรุป) /10 นาที

- 3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป การสร้างมิตร และความเอื้ออาทรต่อกัน
- 3.2 ครูให้นักเรียนสรุปความเป็นเพื่อนที่รู้ใจ และนำเสนอการปฏิบัติตนของการเป็น เพื่อนที่รู้ใจ บนกระดานดำ

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (ขั้นประเมินผล) /10 นาที

- 4.1 นักเรียนเขียนวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนในใบงานที่ 7.1 “เพื่อนที่รู้ใจ”
- 4.2 ให้นักเรียนบรรยายความหมายและความสำคัญของเพื่อนที่รู้ใจสั้นๆ ในใบงานที่ 7.1 “เพื่อนที่รู้ใจ”
- 4.3 ให้นักเรียนร่วมกันร้องเพลง “เราและนาย”
- 4.4 ให้นักเรียนช่วยกันรวบรวมความหมายของคำว่า “เพื่อน” แล้วเขียนใส่แผ่นกระดาษแข็ง จัดบอร์ดหลังห้องเรียน

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปราย และสรุปของนักเรียน
2. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
3. ตรวจงานความหมายของคำว่า “เพื่อน”

ใบความรู้ที่ 7.1
บทเพลง “เพื่อน”

เราและนาย

วันคืนที่เนิ่นนาน จะมีเราสองคน คืบรน สู้ทน เพื่อความฝัน มีคำสัญญาว่าเรา ไม่ทอดทิ้งกัน แม้คืน
และวันจะโหดร้าย

* ไม่อาจทำให้ใจ ของเรานั้นเปลี่ยนผัน สัญญาที่ให้กัน ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง เพื่อนจะมี จะมีเราและ
นายเสมอ

** จากวันนี้ จะมีเรา เราและนาย จดจำไว้ตลอดไป ไม่ทิ้งกัน หากมีเราจะมีนาย ร่วมทางไม่มีไหวหวั่น
คือเพื่อนกัน เพื่อนตายตลอดไป

คือเพื่อนกัน เพื่อนตายตลอดไป

(ซ้ำ * , **)

ใบงานที่ 7.1
เรื่อง เพื่อนที่รู้ใจ

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

ทายใจ.....(เพื่อนที่สนิทที่สุด)

คำถาม	ตนเอง	ทายใจเพื่อน	ผล
1.อาหารจานโปรด			
2.งานอดิเรกที่ชอบ			
3.กีฬาที่ชอบ			
4.หนังสือที่ชอบอ่าน			
5.วิชาที่ทำคะแนนได้ดี			
6.สถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบไป			
6.สถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบไป			
7.สัตว์เลี้ยงที่โปรดปราน			
8.นักร้องคนโปรด			
9.ของขวัญที่อยากได้ในวันเกิด			
10.อาชีพที่อยากเป็น			
รวมคะแนน			

ความหมายและความสำคัญของ “เพื่อน”

.....
.....
.....

วิธีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อน

.....
.....
.....

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7

กิจกรรมโฮมรูม หัวข้อเรื่อง “ทำอย่าถาม” กิจกรรม การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนตะพานหิน
 ผู้จัดกิจกรรม นางสาวพิมพ์า พิมพ์ใจ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2551

ประเภทกิจกรรม

กิจกรรมเนื้อหาสาระข้อสนเทศด้านการศึกษา

สาระสำคัญ

การสื่อสารที่ดีก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี การเรียนรู้ที่ดีทำให้เกิดประสิทธิภาพการเรียนรู้

จุดประสงค์

1. นักเรียนระบุวิธีการสื่อสารที่ดี ที่มีผลต่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพได้
2. นักเรียนอธิบายการนำการสื่อสารที่ดีไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนได้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. ใบความรู้ที่ 7.1 “ภาพและคำสั่ง”
2. ใบงานที่ 7.1 “ทำอย่าถาม”
3. ใบงานที่ 7.2 “การสื่อสาร”
4. แผนภูมิภาพ

เนื้อหา

การสื่อสารที่ดีมีประโยชน์ ต่อการเรียนที่มีประสิทธิภาพ การสื่อสารที่ดี จะต้องเป็นการ สื่อสาร 2ทาง

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารกับการเรียน
2. สื่อสารดีทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรม

1. **ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน) /10 นาที**
 - 1.1 ให้นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุดในห้องเรียนเล่าเรื่องวิธีการเรียนให้เพื่อนๆ ฟัง
 - 1.2 นักเรียนช่วยกันสรุปปัจจัยที่ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ
2. **ขั้น สะท้อนการรับรู้ (ขั้นสอน) /25 นาที**
 - 2.1 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “ ทำอย่าถาม ” โดยอาสาสมัคร 1 คน บอกให้สมาชิกวาดรูป

ตามแบบ โดยให้อาสาสมัครศึกษารูปก่อน 2 นาที ซึ่งในแผ่นภาพนั้นจะมีคำสั่ง
 อาสาสมัครศึกษาภาพแล้ว หันหลังให้สมาชิกและบอกให้สมาชิกเขียนรูป
 ตามแบบที่ถืออยู่ โดยห้ามสมาชิกซักถาม ให้บอกรายละเอียดในภาพ 2 รอบ
 พร้อมบันทึกข้อสังเกตที่น่าสนใจ (ห้ามบอกภาพรวมว่าเป็นภาพอะไร) ตัวอย่าง
 รายละเอียด “มีวงกลม 1 วง มี สามเหลี่ยมติดอยู่ด้านบน 2 ข้าง ๆ ละ 1 รูป
 ระหว่าง สามเหลี่ยมทั้ง 2 รูป มีเส้นตรงอยู่ 5 เส้น

2.2 เมื่อวาดภาพตามคำสั่งเสร็จให้ทุกคนตั้งชื่อภาพที่วาด

2.3 ให้นักเรียนทำกิจกรรม “ทำและถาม ” โดยให้อาสาสมัครคนเดิม เป็นผู้บอกให้
 สมาชิกวาดรูปตามแบบเดิม (ใช้ภาพเดิม) แต่เปิดโอกาสให้ซักถามและจดคำสั่ง
 ลงในกระดาษได้

2.4 เมื่อวาดภาพตามคำสั่งเสร็จให้ทุกคนตั้งชื่อภาพที่วาดนั้น

2.5 ครูเฉลยโดยให้นักเรียนดูแผนภูมิภาพ

2.6 ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายผลการวาดภาพทั้ง 2 ครั้ง

3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต (ขั้นสรุป) /10 นาที

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปและเปรียบเทียบผลการวาดภาพทั้ง 2 ครั้ง ว่าผลที่ออกมา
 ต่างกันอย่างไร และให้เหตุผลว่า ทำไมผลจึงต่างกัน การเขียนครั้งใดประสบความสำเร็จ
 สำเร็จใกล้เคียงกับภาพเฉลยมากที่สุด

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (ขั้นประเมินผล) / 10 นาที

นักเรียนร่วมกันอภิปรายเปรียบเทียบกิจกรรม การวาดภาพกับการเรียนว่าสามารถ
 นำมา ประยุกต์ใช้กับการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้อย่างไร แล้วทำใบงานที่ 7.2
 “การสื่อสาร” แล้วนำเสนอครู

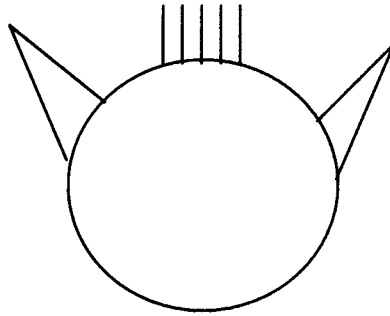
การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. ผลงานในใบงาน

ใบความรู้ที่ 7.1

ภาพและใบคำสั่ง

คำสั่ง (สำหรับอาสาสมัคร)

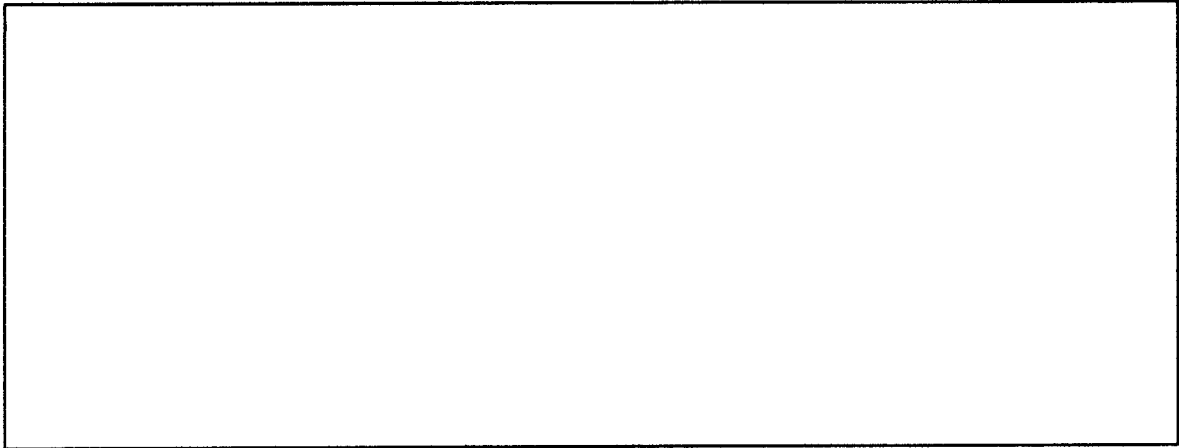
- ให้นักเรียนกลุ่มสมาชิกแล้วครูรูป บอกให้นักเรียนเขียนรูปตามแบบ ห้ามสมาชิกซักถามพร้อมบันทึก ข้อสังเกตที่น่าสนใจ ให้นักเรียนรายละเอียดในภาพ 2 รอบ (ห้ามบอกภาพรวมว่าเป็นภาพอะไร)
- ตัวอย่างคำสั่ง “มีวงกลม 1 วง มีสามเหลี่ยม คีคอยู่ด้านบน 2 ข้างๆละ 1 รูป ระหว่างสามเหลี่ยมทั้ง 2 รูป มีเส้นตรงอยู่ 5 เส้น”.....

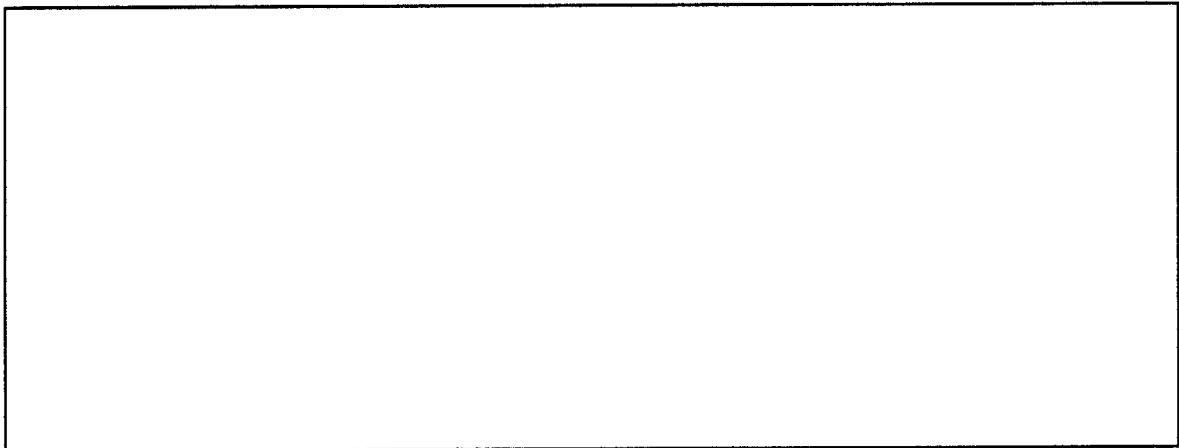
ใบงานที่ 7.1

“ทำയാถาถา”

1. ใ้ให้นักเรียนวาดภาพตามท่อาสาสมัครบอกลงใน ค้างต่อไปน้ พร้อมตั้งชื่อภาพน้

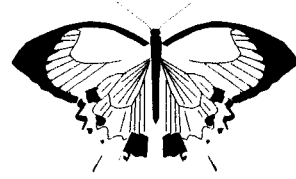

2. ใ้ให้นักเรียนวาดภาพตามท่อาสาสมัครอธิบาย (ซักถามได้) ลงใน ต่อไปน้ พร้อมตั้งชื่อ

ใบงานที่ 7.2
“การสื่อสาร”

ให้นักเรียนเขียนความรู้สึกขณะวาดภาพทั้ง 2 ครั้ง

ความรู้สึกขณะวาดรูปครั้งที่ 1

.....
.....
.....

ความรู้สึกขณะวาดรูปครั้งที่ 2

.....
.....
.....

ให้นักเรียนสรุปความคิดเห็นในการวาดภาพทั้งสองครั้งว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เพราะอะไร

.....
.....
.....

ถ้านักเรียนเป็นอาสาสมัครให้เขียนความรู้สึกที่ต้องบอกรายละเอียด ในการวาดภาพทั้งสองครั้ง

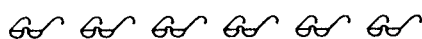
.....
.....
.....

นักเรียนคิดว่า การสื่อสารที่ดี ทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพอย่างไร

.....
.....
.....

ในฐานะที่เป็นนักเรียน คิดว่าจะนำการสื่อสารที่ดี ไปปฏิบัติเพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนอย่างไร

.....
.....
.....

ตัวอย่าง แผนการจัดกิจกรรม โฮมรูมระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

แผนการจัดกิจกรรมที่ 7

กิจกรรมโฮมรูม หัวข้อเรื่อง “ภัยใกล้ตัว” กิจกรรม การดูแลสุขภาพ-อนามัย เวลา 1 ชั่วโมง
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนตะพานหิน
 ผู้จัดกิจกรรม นายวิษณุรักษ์ เอื้อเพื่อพงษ์ วันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2551

ประเภทกิจกรรม

กิจกรรมเนื้อหาสาระสร้างเสริมทักษะชีวิต

สาระสำคัญ

การรู้เท่าทันเหตุการณ์และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สามารถทำให้พ้นภัยได้

จุดประสงค์

1. นักเรียนตระหนักรู้ถึงภัยรอบตัว
2. นักเรียนอธิบายวิธีป้องกันภัยใกล้ตัวและแก้ปัญหาได้

สื่อประกอบกิจกรรม

1. หนังสือพิมพ์รายวันที่มีภาพภัยอันตรายต่างๆ
2. ข่าวภัยอันตรายของวัยรุ่น
3. ใบงานที่ 7.1 “ภัยใกล้ตัว”

เนื้อหา

สถานะสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางวัตถุ ด้วยการพัฒนาจากเทคโนโลยีมากมาย ในขณะที่ความเจริญทางด้านจิตใจไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร คุณธรรม จริยธรรมจึงเสื่อมลงๆ ผู้คนจึงทำผิดกันมากขึ้น อันเป็นเหตุก่อความเดือดร้อนและเป็นภัยอันตรายกับผู้คนในสังคม โดยเฉพาะเกิดในกลุ่มวัยรุ่นที่ไม่คาดคิดหรือระวางตัว การรู้เท่าทันเหตุการณ์และการเรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าจึงเป็นการเตรียมภูมิคุ้มกันให้แก่นักเรียนในการป้องกัน หลีกเลี่ยงและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดกิจกรรม

1. ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน) /10 นาที
 - 1.1 ครูให้นักเรียนดูภาพภัยอันตรายในหน้าหนังสือพิมพ์
 - 1.2 นักเรียนช่วยกันบอกความรู้สึกต่อภาพที่เห็น
 - 1.3 นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคม

2. ขั้น สะท้อนการรับรู้ (ขั้นสอน) /25 นาที

- 2.1 ให้ตัวแทนนักเรียนอ่านข่าวภัยอันตรายของวัยรุ่นให้เพื่อนๆ ฟัง
- 2.2 ให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 8 คน โดยหันเข้าหากันแล้วช่วยกันวิเคราะห์และอภิปรายข่าวที่ได้ฟังมา โดยวิเคราะห์และอภิปรายในหัวข้อ
 - สาเหตุที่เกิดภัยอันตราย
 - วิธีป้องกันและหลีกเลี่ยง
 - การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้า
- 2.3 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอข้อวิเคราะห์และการอภิปรายให้เพื่อนๆ ในห้องเรียนฟัง

3. ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต (ขั้นสรุป) /10 นาที

- 3.1 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสาเหตุของภัยอันตราย วิธีการป้องกัน วิธีการแก้ไขหากต้องประสบกับเหตุการณ์ที่เป็นภัยอันตรายจากข้อมูลที่นักเรียนแต่ละกลุ่มเสนอมา
- 3.2 ครูนำอภิปรายซักถามจากการให้นักเรียนเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับภัยที่เคยเกิดกับตัวเอง หรือคนรู้จักหรือมีคนเล่าให้ฟังและวิธีแก้ไขให้ปลอดภัย

4. ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ (ขั้นประเมินผล) / 10 นาที

- 4.1 นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวัน นอกเหนือจากข่าวในหนังสือพิมพ์และวิธีป้องกัน เช่น ภัยในบ้าน ภัยในห้องน้ำ ภัยจากการไปบ้านเพื่อน ภัยในโรงพยาบาล ภัยจากการติสนิทของคนที่ไม่รู้จักมาก่อน ภัยจากการเดินทางในที่เปลี่ยว ภัยจากการเที่ยวกลางคืน ภัยจากการแต่งกาย เป็นต้น
- 4.2 ให้นักเรียนคิดถึงภัยอันตรายใกล้ตัวที่อาจเกิดกับนักเรียน และคิดหาวิธีป้องกัน หลีกเลี่ยง และคิดหาวิธีแก้ไขหากเกิดขึ้นจริง โดยเขียนบรรยายในใบงานที่ 7.1 แล้วนำเสนอครู

การวัดผลประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
2. คูผลงานในใบงาน

การประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

ต้องประเมินด้วยหรือ ?

แล้วประเมินอย่างไรล่ะ ?

ก็ต้องรู้ใจ...ว่า
นักเรียนได้อะไร
จากการจัดกิจกรรม
ของเรา

การประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม เป็นการศึกษา
และพิจารณาว่า กิจกรรมโฮมรูมที่ครูที่ปรึกษาจัดให้
แก่นักเรียนในแต่ละครั้ง เป็นไปตามวัตถุประสงค์
ของกิจกรรม และเกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้หรือไม่

ไม่ต้องตัดเกรด
กิจกรรมโฮมรูม
นะจ๊ะ ตรวจสอบ
ว่านักเรียนได้
อะไรบ้างเท่านั้น

วิธีประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม

1. การสังเกต โดยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะเข้าร่วม
กิจกรรมโฮมรูม เช่น ตั้งใจ สนใจ ชักถาม ร่วมอภิปราย ตอบ
คำถาม ทำงานที่ได้รับมอบหมาย
2. การซักถาม โดยการตั้งคำถามเพื่อสอบถามความเข้าใจของ
นักเรียน ว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่
3. การตรวจผลงานของนักเรียน เช่น รายงาน ใบงาน ชิ้นงาน
แบบฝึก แบบสำรวจ

เมื่อประเมินเด็ก ๆ แล้ว
บันทึกผลหลังการจัด
กิจกรรม เพื่อพัฒนาและ
เป็นหลักฐานด้วยนะจ๊ะ

เป็นเอกสารประกอบ
การทำงานด้านการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนได้ด้วยนะ

จากการมีสัมพันธภาพอันดีกับนักเรียน การมีความคุ้นเคยกับ
นักเรียน คุณครูบอกได้นะคะ ว่านักเรียนของท่านคนไหนบ้างที่
ต้องพัฒนา และพัฒนาด้านใด คุณครูพัฒนาเขาหรือยัง พัฒนา
แล้ว มีผลการพัฒนาเป็นอย่างไรบ้างคะ

อ้อ! แล้วไม่ลืมส่งบันทึกการ
จัดกิจกรรมประจำเดือนที่
หัวหน้าระดับด้วยนะจ๊ะ

ส่วนแบบรายงานผลการ
พัฒนานักเรียน ส่งที่รอง
ผู้อำนวยการกลุ่มงาน
บริหารกิจการนักเรียน ภาค
เรียนละ 1 ครั้งจ๊ะ

นี่เป็นผลงานชิ้นโบว์แดงของครูที่ปรึกษาเลยค่า

แบบบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษา

กิจกรรมโฮมรูม เรื่อง.....

ประเภทกิจกรรม

ชั้น มัธยมศึกษาปีที่/..... ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

วัน เดือน ปี ที่จัดกิจกรรม

1. ผลการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

2. ปัญหาและอุปสรรค

2.1 ด้านสื่อและอุปกรณ์

.....

2.2 ด้านการจัดกิจกรรม

.....

2.3 ด้านการประเมินผล

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผู้จัดกิจกรรมโฮมรูม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ตัวอย่าง) การประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมในภาคเรียนที่ผ่านมาตามหัวข้อต่อไปนี้

สิ่งที่นักเรียนได้รับ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
2. นักเรียนได้ร่วมกิจกรรมโฮมรูม และแสดงความคิดเห็น			
3. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและรู้จักเพื่อน			
4. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถตนเอง			
5. นักเรียนได้รู้จักตนเอง			
6. นักเรียนได้พัฒนาด้านการปรับตัวในครอบครัว โรงเรียน สังคม			
7. นักเรียนได้แก้ไขปรับปรุงตนเอง			
8. นักเรียนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครูที่ปรึกษา			
9. นักเรียนมีความสุขในการร่วมกิจกรรมโฮมรูม			
10. นักเรียนได้รับประโยชน์และเห็นความสำคัญ ของกิจกรรมโฮมรูม			

2. นักเรียนมีความประทับใจ และได้รับประโยชน์จากกิจกรรมโฮมรูมดังนี้

.....

.....

.....

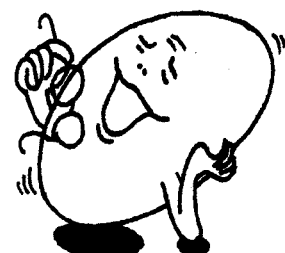
นักเรียนเป็น
สำคัญนะเธอ

3. ปัญหาและอุปสรรคที่นักเรียนคิดว่าควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมโฮมรูมมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น คือ

.....

.....

.....

(ตัวอย่าง) แบบบันทึกการจัดกิจกรรม โยมรูม โรงเรียนตะพานหิน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่/.....

ภาคเรียนที่..... ประจำปีการศึกษา..... ประจําเดือน.....

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	กิจกรรม : หัวข้อ	ผลที่ได้รับ	เนื้อหาสาระ					หมายเหตุ									
				ข้อมูลสารสนเทศ			แกนกลาง	คุณธรรม จริยธรรม		ทักษะ ชีวิต	ตามความ ต้องการ							
				การศึกษา	อาชีพ	ส่วนตัว												
1	17 ต.ค.51	การสร้างความรู้ความ เข้าใจกันนะ เรามารู้จักกันนะ	ครูและนักเรียนรู้จักกัน นักเรียนรู้จักกัน ครูและนักเรียนมี สัมพันธภาพ และ ทัศนคติที่ดีต่อกัน นักเรียนทุกคนมี สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน															

เดือนละครั้ง
กันจะพอคะ

.....
(.....)

ครูที่ปรึกษา

.....
(.....)

หัวหน้าระดับชั้น

.....
(.....)

รองผู้อำนวยการกลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน

(ตัวอย่าง) แบบรายงานผลการพัฒนานักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่/..... โรงเรียนตะพานหิน
 ภาคเรียนที่..... ปีการศึกษา

ที่	ชื่อ - สกุล	พัฒนาเรื่อง	วิธีการพัฒนา	ผลการพัฒนา			หมายเหตุ
				พัฒนา ได้	พัฒนา ไม่ได้	กำลัง พัฒนา	

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
 (.....)
 ตำแหน่ง.....

ควรบันทึกทันทีทุกครั้งหลังการจัดกิจกรรมโฮมรูมนะคะ

และโปรคย่าดีม

การนำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมไปใช้

1. ศึกษาเนื้อหาสาระที่ใช้จัดกิจกรรมให้เข้าใจ
2. วางจุดประสงค์และเป้าหมายให้ชัดเจน
3. เตรียมสื่อและอุปกรณ์ให้พร้อม
4. ศึกษาขั้นตอนการดำเนินงานให้ถี่ถ้วน
5. บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมโฮมรูมทุกครั้ง

ประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมโฮมรูมเกิดเมื่อ

1. ครูสามารถบริหารและจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนแต่ละกลุ่มที่ครูรับผิดชอบ โดยใช้เทคนิค หรือ วิธีการที่หลากหลาย เช่น การเล่าเรื่อง อ่านใจ เกม บทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง ฯลฯ
2. ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่จัด
3. ครูคอยให้กำลังใจ และให้โอกาสนักเรียนประสบความสำเร็จเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเองแก่เด็ก
4. ครูสร้างบรรยากาศของการอยู่ร่วมกันที่อบอุ่น มีไมตรีจิตต่อกัน
5. ครูวางตัวเป็นกลางในทุกกรณี ตัดสินปัญหาอย่างยุติธรรม รับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และประพฤติดนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน
6. ครูให้ความรักและเมตตาต่อนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีเวลาให้นักเรียนมาปรึกษา ให้โอกาสและกำลังใจแก่นักเรียนในการปรับพฤติกรรมหรือการแก้ไขปัญหา
7. ครูสนับสนุนให้นักเรียนค้นพบความสามารถ และเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โปรดทำกิจกรรม 5.2 ในหน้าถัดไปค่ะ

กิจกรรมที่ 5.2

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้เพียงสั้น ๆ

1. ในแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

2. เพราะเหตุใดจึงต้องประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม ทั้งที่ไม่มีการให้ผลการเรียน

.....

.....

.....

.....

3. วิธีการประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ที่ครูที่ปรึกษานำมาใช้ มีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

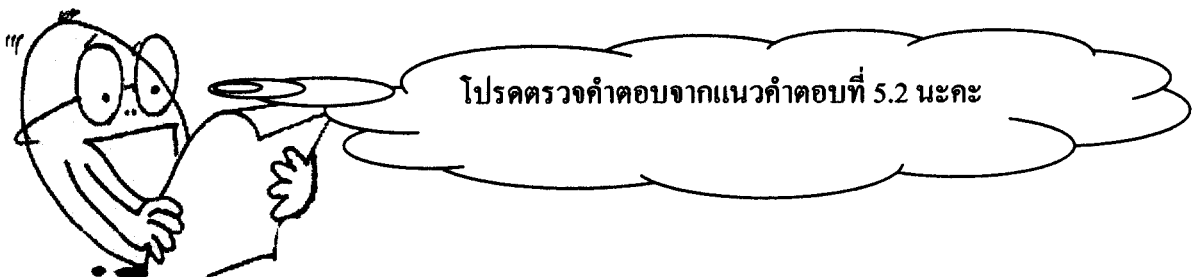
4. การนำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมไปใช้ ต้องทำอย่างไร

.....

.....

.....

☺ โปรดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมให้ชมสัก 1 แผนนะคะ คนดี ☺

แนวคำตอบกิจกรรมที่ 5.2

โปรดตอบคำถามต่อไปนี้เพียงสั้น ๆ

1. ในแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมควรประกอบด้วยอะไรบ้าง

1.1 ประเภทกิจกรรม	1.2 สาระสำคัญ
1.3 จุดประสงค์	1.4 สื่อประกอบกิจกรรม
1.5 เนื้อหา	1.6 การจัดกิจกรรม
1.7 การวัดและประเมินผล	

2. เพราะเหตุใดจึงต้องประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม ทั้งที่ไม่มีการให้ผลการเรียน

เพื่อให้ทราบผลการจัดกิจกรรมโฮมรูมในแต่ละครั้ง ว่าเป็นไปตามจุดประสงค์ และก่อประโยชน์
ให้แก่ นักเรียนหรือไม่

3. วิธีการประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูม ที่ครูที่ปรึกษานำมาใช้ มีอะไรบ้าง

- 3.1 การสังเกต
- 3.2 การซักถาม
- 3.3 การตรวจผลงาน

4. การนำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมไปใช้ ต้องทำอย่างไร

- 4.1 ศึกษาเนื้อหาสาระ
- 4.2 ตั้งจุดประสงค์ และเป้าหมายการจัดกิจกรรม
- 4.3 เตรียมสื่อ และอุปกรณ์
- 4.4 ศึกษาขั้นตอนการจัดกิจกรรม
- 4.5 บันทึกผลการจัดกิจกรรม

เก่งจริง ๆ ค่ะ ขอชื่นชม ๆ

แผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กิจกรรมโฮมรูม หัวข้อเรื่อง.....กิจกรรม.....เวลา 1 ชั่วโมง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../..... ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา โรงเรียน.....
ผู้จัดกิจกรรม.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ประเภท

สาระสำคัญ

- จุดประสงค์ 1.
2.

สื่อประกอบกิจกรรม
1.

เนื้อหา

การจัดกิจกรรม 1. ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ นาที
1.1

2. ชั้นสะท้อนกลับการเรียนรู้ นาที
2.1

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. **ขั้นสรุปสาระสู่ชีวิต** นาที

3.1
.....
.....
.....
.....

4. **ขั้นคิดและนำไปปฏิบัติ**

4.1
.....
.....
.....
.....

การวัดผลและประเมินผล

1.
2.

ฉบับนี้ช่วยเสริมศักยภาพ

ขอแสดงความยินดีนะคะ... ที่ท่านศึกษาชุดฝึกอบรบด้วยตนเอง ตั้งแต่ต้นจนจบ แสดงถึงความเป็นผู้รู้ของท่าน ที่น่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง และความเป็นผู้รู้ครั้งนี้ จะส่งผลให้ท่านประสบความสำเร็จ ในหน้าที่การงาน และก้าวหน้าในชีวิตราชการ สืบไปค่ะ

พักสักครู่ แล้วค่อยทำแบบทดสอบหลัง
ศึกษาชุดฝึกอบรบ เพื่อประเมินตนเองนะคะ

สุดท้าย ! ขอฝากด้วยรักและปรารถนาดีว่า

โฮมรูม : บ้านในโรงเรียน ครอบครัวยุคใหม่ ...คือ

คือ.....สายใยความสัมพันธ์ของบ้านในโรงเรียน

คือ.....บ้านที่อบอุ่น เอื้ออาทร.....อีกแห่งหนึ่ง

คือ.....บ้านที่ซบเซา เต็มเต็มส่วนที่ขาดหายไปของชีวิต...ที่กำลังเติบโตใหญ่...ด้วยความรัก ความเห็นอกเห็นใจ การยอมรับนับถือ

คือ.....บ้านที่ล้อมรั้วด้วยความรัก มุงหลังคาด้วยความปรารถนาดี และวางรากฐานด้วยความเมตตาในอ้อมอกครู

คือ.....ครอบครัวยุคใหม่ที่สมาชิกทุกคนเคารพนับถือกันประหนึ่งญาติพี่น้อง

คือ.....ครอบครัวยุคใหม่ที่อบอุ่นให้สมาชิกทุกคนได้ประสบความสำเร็จ เติบโตด้วยความมั่นใจ เป็นตัวของตัวเอง เป็นคนดีที่มีคุณค่าในสังคม

คือ.....ครอบครัวยุคใหม่ที่กลมเกลียวให้สมาชิกรู้จัก รู้จักคน รู้จักเดือน รู้ปรับคน รู้ภัย รู้ให้รู้รับ รู้ถูกรู้ผิด รู้

เหตุผล

เป็นเวลาที่ครูและนักเรียนจะได้ร่วมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ปรับทุกข์ แบ่งปันความสุขซึ่งกันและกัน

เป็นเวลาที่พิเศษสุด ที่จะเติมเต็มศักยภาพของกันและกัน สร้างสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นอบอุ่น ด้วย

กิจกรรมที่มีความหมายสำหรับผู้เรียน

โฮมรูม :.....ไม่ใช่.....

ไม่ใช่เวลาที่ครูที่ปรึกษาปล่อยให้ นักเรียนอยู่กันตามลำพัง โดยไร้จุดหมาย

ไม่ได้เป็นกิจกรรมฆ่าเวลา โดยการตรวจสอบรายชื่อ นักเรียนว่าครบหรือไม่

ไม่ได้เป็นกิจกรรมสอนซ้ำซากในบทเรียนที่จำเจ

ไม่ใช่ กิจกรรมที่ครูเข้าไป พูด พูด พูด ให้หมดเวลา โดยไม่คิดว่านักเรียนจะได้อะไร

ไม่ใช่เป็นเวลาสำหรับการดำเนินคดีเตียน คุณค่า ว่ากล่าว ซ้ำ ๆ ซาก ๆ

ไม่ใช่เวลาที่ทำอะไรก็ได้ที่อยากจะทำ

ไม่ใช่ช่วงเวลาที่มาจับผิด/ลงโทษ ในเรื่องกฎระเบียบ วินัยของโรงเรียน

ไม่ใช่ช่วงเวลาที่มาใช้ทบทวนบทเรียน หรือการสอนของครูที่สอนไม่ทันหรือสอนพิเศษ

ไม่ใช่เวลาที่ให้นักเรียนมาทำเวรทำความสะอาดห้องเรียน

ไม่ใช่เวลาที่ครูมาติดตามงานที่นักเรียนทำส่งไม่ทัน หรือยังไม่ได้ส่ง

ไม่ใช่เวลาที่ครูต้องมีบทบาทสำคัญตลอดเวลา ไม่ให้โอกาสนักเรียนบ้าง

แผนการฝึกอบรมหน่วยที่ 6 การอบรมเสริม
(เวลา 5 ชั่วโมง)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาสามารถสรุปเรื่องแนวคิด และแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้
2. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาเสนอผลงานจากการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมและอภิปรายปัญหา

ข้อเสนอแนะ

3. เพื่อให้ครูที่ปรึกษา ได้เห็นแบบอย่างวิธีดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม
4. เพื่อให้ครูที่ปรึกษามีเจตคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมโฮมรูม
5. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ เจตคติ และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูมของครูที่ปรึกษา

หัวข้อ

เรื่องที่ 1 การสรุปเรื่องแนวคิด และแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม

เรื่องที่ 2 การนำเสนอผลงานจากการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมและอภิปรายปัญหา และให้

ข้อเสนอแนะ

เรื่องที่ 3 สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม

เรื่องที่ 4 แบบประเมินตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม สำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้น หลังการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว

กิจกรรมการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

1. แบ่งกลุ่มระดมสมอง เพื่อหาข้อสรุปเรื่องแนวคิดและแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม
2. ตัวแทนครูที่ปรึกษาแต่ละระดับเสนอผลงานการเขียนแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม แล้วกลุ่มอภิปราย

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. ผู้นำกลุ่มครูที่ปรึกษา สาธิตการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมตามแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่เขียนไว้ ครูที่ปรึกษาอภิปรายปัญหาและข้อเสนอแนะ

4. วิทยากรและครูที่ปรึกษา สรุปประโยชน์การจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูและนักเรียน

5. ซักถามและเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม

6. ครูที่ปรึกษาทำแบบประเมินตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะหลังการฝึกอบรม

สื่อ / อุปกรณ์

1. แผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

2. แบบประเมินตนเองด้านความรู้ เจตคติ และทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม

การประเมินผล

ประเมินจากการทำแบบประเมินตนเอง

ภาคผนวก ง
แบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ

**กรุณาให้ความคิดเห็นของท่านต่อชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว
เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**

โปรดพิจารณาความตรงตามเนื้อหา และความตรงเชิง โครงสร้าง

ที่	เนื้อหาสาระ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง		
		ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง
		+1	0	-1
1	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการแนะแนว			
	1.1 ความหมาย ความสำคัญ เป้าหมาย หลักการ ปรัชญา และขอบข่ายของการ แนะแนว			
	1.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กับการแนะแนว			
	1.3 การปฏิบัติหน้าที่แนะแนวของครูแนะแนว และครูที่ปรึกษา			
2	หน่วยที่ 2 ครูที่ปรึกษากับการรู้จักนักเรียน			
	2.1 ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการของวัยรุ่น ตอนต้น			
	2.2 ความรู้เรื่องการวิเคราะห์ผู้เรียนในระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น			
3	หน่วยที่ 3 แนวคิดในการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับ ครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	3.1 ความหมาย ความสำคัญ จุดประสงค์ ประโยชน์ ประเภท และขอบข่ายการจัด กิจกรรม โฮมรูม			
	3.2 หลักการ จัดกิจกรรมโฮมรูมและเนื้อหา สาระ			

ที่	เนื้อหาสาระ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง		
		ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง
		+1	0	-1
4	หน่วยที่ 4 แนวทางและวิธีการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
	4.1 การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมแก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น			
	4.2 ขั้นตอน เทคนิค และทักษะการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
	4.3 วิธีดำเนินการกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น			
5	หน่วยที่ 5 ตัวอย่างการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น			
	5.1 การจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม			
	5.2 ตัวอย่างการดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมและการประเมินผล			
6	การอบรมเสริมโครงสร้างและกำหนดการ			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

กรุณาให้ความคิดเห็นของท่านต่อแบบประเมินด้านความรู้ของครูที่ปรึกษา
ก่อนและหลังการฝึกอบรม ด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

โปรดพิจารณาความตรงตามเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง

ข้อ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง			ข้อ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง		
	ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง		ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง
	+1	0	-1		+1	0	-1
1				21			
2				22			
3				23			
4				24			
5				25			
6				26			
7				27			
8				28			
9				29			
10				30			
11				31			
12				32			
13				33			
14				34			
15				35			
16				36			
17				37			
18				38			
19				39			
20				40			

ข้อเสนอแนะ

.....
.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

กรุณาให้ความคิดเห็นของท่านต่อแบบประเมินด้านเจตคติของครูที่ปรึกษา
ก่อนและหลังการฝึกอบรม ด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

โปรดพิจารณาความตรงตามเนื้อหา และความตรงเชิงโครงสร้าง

ข้อ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง			ข้อ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง		
	ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง		ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง
	+1	0	-1		+1	0	-1
1				16			
2				17			
3				18			
4				19			
5				20			
6				21			
7				22			
8				23			
9				24			
10				25			
11				26			
12				27			
13				28			
14				29			
15				30			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

**กรุณาให้ความคิดเห็นของท่านต่อแบบประเมินด้านทักษะของครูที่ปรึกษา
ก่อนและหลังการฝึกอบรม ด้วยชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ**

โปรดพิจารณาความตรงตามเนื้อหา และความตรงเชิง โครงสร้าง

ข้อ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง			ข้อ	ความตรงตามเนื้อหา-โครงสร้าง		
	ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง		ตรง	ไม่แน่ใจ	ไม่ตรง
	+1	0	-1		+1	0	-1
1				11			
2				12			
3				13			
4				14			
5				15			
6				16			
7				17			
8				18			
9				19			
10				20			

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก จ

**แบบสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว
เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม
ผลการสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว
เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม**

**แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษาเกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางกระบวน
เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม**

โปรดให้ข้อมูลตามความเป็นจริงที่สุด เพื่อประโยชน์ต่อบทบาทหน้าที่ของท่านต่อไป

ข้อความต่อไปนี้ ท่านเห็นด้วยมากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ต้องการ

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
1. ชุดฝึกอบรมและการอบรมเสริม มีวัตถุประสงค์ชัดเจน					
2. ชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วยมีวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม					
3. รายละเอียดของเนื้อหาในชุดฝึกอบรม ตรงกับความต้องการของครูที่ปรึกษา					
4. เนื้อหาในชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วย เรียงลำดับเป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสม					
5. กิจกรรมในชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วย ส่งเสริมการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้					
6. ภาษาและรูปแบบในชุดฝึกอบรมน่าสนใจและ ง่ายต่อการเข้าใจ					
7. แบบประเมินตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรม ครอบคลุมเนื้อหาทุกหน่วยในชุดฝึกอบรม					
8. การอบรมเสริมทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนิน การจัดกิจกรรมโฮมรูมได้					
9. การอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทำให้ได้รับความรู้ และประสบการณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้					
10. ความยาวของชุดฝึกอบรมและแบบประเมิน เหมาะสม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

**ผลการสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษากลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 10 คน เกี่ยวกับ
ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม**

ข้อที่	ข้อความสำรวจความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.	ชุดฝึกอบรมและการอบรมเสริมมีวัตถุประสงค์ชัดเจน	4.90	มากที่สุด
2.	ชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วยมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม	4.90	มากที่สุด
3.	รายละเอียดของเนื้อหาในชุดฝึกอบรมตรงกับความต้องการของครูที่ปรึกษา	4.90	มากที่สุด
4.	เนื้อหาในชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วยเรียงลำดับเป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสม	4.80	มากที่สุด
5.	กิจกรรมในชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วยส่งเสริมการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้	4.90	มากที่สุด
6.	ภาษาและรูปแบบในชุดฝึกอบรมน่าสนใจและง่ายต่อการเข้าใจ	5.00	มากที่สุด
7.	แบบประเมินตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมครอบคลุมเนื้อหาทุกหน่วยในชุดฝึกอบรม	4.80	มากที่สุด
8.	การอบรมเสริมทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้	4.90	มากที่สุด
9.	การอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	5.00	มากที่สุด
10.	ความยาวของชุดฝึกอบรมและแบบประเมินเหมาะสม	4.80	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น		4.89	มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดเวลาให้ศึกษามากเกินไป ทำให้สิ้นในส่วนที่ศึกษามาแล้วและมีผลต่อการทำแบบประเมินหลังการฝึกอบรม
2. แบบบันทึกการจัดกิจกรรมโฮมรูม การประเมินการจัดกิจกรรมโฮมรูม และแบบรายงานผลการพัฒนานักเรียนควรจะต้องอยู่ตอนท้ายของหน่วยที่ 5

**ผลการสำรวจความคิดเห็นของครูที่ปรึกษากลุ่มตัวอย่าง 15 คน
เกี่ยวกับชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม**

ข้อที่	ข้อความสำรวจความเหมาะสม	ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
1.	ชุดฝึกอบรมและการอบรมเสริมมีวัตถุประสงค์ชัดเจน	4.93	มากที่สุด
2.	ชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วยมีวัตถุประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรม	4.93	มากที่สุด
3.	รายละเอียดของเนื้อหาในชุดฝึกอบรมตรงกับความต้องการของครูที่ปรึกษา	4.93	มากที่สุด
4.	เนื้อหาในชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วยเรียงลำดับเป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสม	5.00	มากที่สุด
5.	กิจกรรมในชุดฝึกอบรมแต่ละหน่วยส่งเสริมการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้	5.00	มากที่สุด
6.	ภาษาและรูปแบบในชุดฝึกอบรมน่าสนใจและง่ายต่อการเข้าใจ	5.00	มากที่สุด
7.	แบบประเมินตนเองก่อนและหลังการฝึกอบรมครอบคลุมเนื้อหาทุกหน่วยในชุดฝึกอบรม	4.86	มากที่สุด
8.	การอบรมเสริมทำให้ครูที่ปรึกษาสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมได้	4.93	มากที่สุด
9.	การอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	5.00	มากที่สุด
10.	ความยาวของชุดฝึกอบรมและแบบประเมินเหมาะสม	4.86	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็น		4.94	มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ไม่มีข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ฉ

**แบบสำรวจปัญหาของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่แนะแนว
ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ผลการสำรวจปัญหาของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่แนะแนว
ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**

แบบสำรวจปัญหาของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่และแนวตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ปีการศึกษา 2550

คำชี้แจง แบบสำรวจฉบับนี้เป็นการสำรวจปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และแนวตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

แบบสำรวจฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

ตอนที่ 2 สภาพปัญหา

ขอให้ท่านตอบตามความเป็นจริง และขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน (.....) ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาชั้น

(.....) มัธยมศึกษาปีที่ 1 (ช่วงชั้นที่ 3 ปีที่ 1)

(.....) มัธยมศึกษาปีที่ 2 (ช่วงชั้นที่ 3 ปีที่ 2)

(.....) มัธยมศึกษาปีที่ 3 (ช่วงชั้นที่ 3 ปีที่ 3)

2. ความรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

(.....) จบการศึกษาด้านการแนะแนวมาโดยตรง

(.....) เคยอบรมด้านการแนะแนว

(.....) อื่น ๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 สภาพปัญหา

หากต้องการให้การปฏิบัติหน้าที่และแนวตามระบบดูแลช่วยเหลือของท่านในปัจจุบันมีความสมบูรณ์ และได้ผลดี มีประสิทธิภาพ ท่านคิดว่าท่านเองยังมีปัญหาและความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในเรื่องใดบ้าง โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตัวเลขท้ายข้อความที่ตรงกับปัญหาของท่าน โดย

ระดับปัญหาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ มีความหมายดังต่อไปนี้

ระดับ 3 หมายถึง ท่านมีปัญหามากในข้อนี้ และต้องการเข้ารับการฝึกอบรม

ระดับ 2 หมายถึง ท่านมีปัญห่าปานกลางในข้อนี้ และต้องการเข้ารับการฝึกอบรม

ระดับ 1 หมายถึง ท่านมีปัญหาน้อยในข้อนี้ และไม่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม

ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความที่เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติหน้าที่แนะแนว
ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของท่าน ขอให้ท่านตอบตรงตามความรู้สึกของท่านให้มากที่สุด

สภาพปัญหา	มาก 3	ปานกลาง 2	น้อย 1
1. การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล			
2. การจัดทำระเบียบสะสม			
3. การใช้และการแปรผลแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก			
4. การใช้และการแปรผลแบบประเมินความฉลาดทาง อารมณ์			
5. การคัดกรองนักเรียน			
6. การจัดกิจกรรมโฮมรูม			
7. การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน			
8. การให้การปรึกษาเบื้องต้น			
9.การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม			
10. การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน			
11. การสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน			
12. การส่งต่อนักเรียน			

ขอขอบคุณในความร่วมมือ
งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
กลุ่มงานบริหารกิจการนักเรียน
โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
25 มีนาคม 2551

**ผลการสำรวจปัญหาของครูที่ปรึกษาในการปฏิบัติหน้าที่แนะแนว
ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษา 2550**

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ

1. ผู้ตอบแบบสำรวจปฏิบัติหน้าที่ของครูที่ปรึกษาชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 คน ส่งแบบสำรวจ 20 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 20 คน ส่งแบบสำรวจ 19 คน

มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน ส่งแบบสำรวจ 17 คน

รวมส่งแบบสำรวจ 56 คน

2. ความรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนว

จบการศึกษาด้านการแนะแนวมาโดยตรง จำนวน 1 คน

เคยได้รับการอบรมด้านการแนะแนว จำนวน 1 คน

อื่นๆ ช่วยงานห้องแนะแนว จำนวน 1 คน

ตอนที่ 2 สภาพปัญหา (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

ข้อที่	สภาพปัญหา	จำนวนคน	ร้อยละ
1.	การจัดกิจกรรมโฮมรูม	47	83.92
2.	การให้การปรึกษาเบื้องต้น	46	82.14
3.	การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	42	75.00
4.	การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	41	73.21
5.	การคัดกรองนักเรียน	37	66.07
6.	การส่งต่อนักเรียน	31	56.00
7.	การสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อช่วยเหลือนักเรียน	29	51.78
8.	การใช้และการแปรผลแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์	14	25.00
9.	การใช้และการแปรผลแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก	9	16.07
10.	การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน	7	12.50
11.	การจัดกิจกรรมซ่อมเสริม	4	7.14
12.	การจัดทำระเบียบชั้น	4	7.14

ภาคผนวก ข

**การหาคุณภาพของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว แบบประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ
และ ด้านทักษะในการจัดกิจกรรมโฮมรูม**

**การหาคุณภาพของชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว
โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง
ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว**

หน่วยที่/ หัวข้อ	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
1.3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4.3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5.1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
อบรมเสริม	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ ทุกหัวข้อมีความสอดคล้องภายใน (IOC) เท่ากับ 1.00

ข้อเสนอแนะ ควรจัดทำคู่มือการจัดกิจกรรมโฮมรูมรายคาบทุกระดับ ประกอบกับชุดฝึกอบรม
ด้วยจะสมบูรณ์

**การหาคุณภาพของแบบประเมินด้านความรู้
โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง
ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว**

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4	+1	+1	0	+1	+1	0.8
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
8	+1	+1	0	+1	+1	0.8
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
20	+1	+1	+1	0	+1	0.8

**การหาคุณภาพของแบบประเมินด้านความรู้
โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง
ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว (ต่อ)**

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
23	+1	+1	+1	0	+1	0.8
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
36	+1	+1	+1	0	+1	0.8
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

แบบประเมินด้านความรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้องภายใน (IOC) ของพฤติกรรมแต่ละระดับที่ต้องการ
วัดอยู่ระหว่าง .80 – 1.00

**การหาคุณภาพของแบบประเมินด้านเจตคติ
โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง
ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว**

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	+1	+1	+1	0	+1	0.8
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
7	+1	+1	+1	+1	0	0.8
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
9	+1	+1	0	+1	+1	0.8
10	+1	+1	+1	+1	0	0.8
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
15	+1	+1	+1	0	+1	0.8
16	+1	+1	0	+1	+1	0.8
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

การหาคุณภาพของแบบประเมินด้านเจตคติ
โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง
ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว (ต่อ)

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
26	+1	+1	+1	0	+1	0.8
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

แบบประเมินด้านเจตคติ มีค่าดัชนีความสอดคล้องภายใน (IOC) ของเจตคติแต่ละ
 องค์ประกอบที่ต้องการวัดอยู่ระหว่าง .80 – 1.00

**การหาคุณภาพของแบบประเมินด้านทักษะ
โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและโครงสร้าง
ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทางการแนะแนว**

ข้อที่	ผู้ทรงคุณวุฒิ					IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
5	+1	+1	0	+1	+1	0.8
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
8	+1	+1	0	+1	+1	0.8
9	+1	+1	0	+1	+1	0.8
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12	+1	+1	+1	0	+1	0.8
13	+1	+1	+1	0	+1	0.8
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
16	+1	+1	+1	+1	0	0.8
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

แบบประเมินด้านทักษะ มีค่าดัชนีความสอดคล้องภายใน (IOC) ของทักษะแต่ละด้านที่ต้องการวัด อยู่ระหว่าง .80 – 1.00

การหาคุณภาพของแบบประเมินด้านความรู้ของครูที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อสอบด้านความรู้เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย และ อำนาจการจำแนก

ข้อที่	กลุ่มต่ำ ตัวเลือก				กลุ่มสูง ตัวเลือก				จำนวน ครูที่ปรึกษา ที่ตอบถูก	ค่าความ ยากง่าย	ค่าอำนาจ การจำแนก
	1	2	3	4	1	2	3	4			
1	1	1		0	4	4		1	19	0.63	0.47
2	0	1	2		1	4	3		19	0.63	0.33
3	0	0		2	2	4		3	19	0.63	0.47
4	1	2	0		2	4	2		19	0.63	0.33
5	0	2	3		3	1	6		15	0.50	0.33
6	2		1	0	6		1	1	19	0.63	0.33
7	0	0	2		1	3	5		19	0.63	0.47
8	0		2	0	1		5	2	20	0.67	0.40
9		1	0	0		4	5	3	17	0.57	0.73
10		0	0	0		3	3	0	24	0.80	0.40
11	1		0	0	2		3	2	22	0.73	0.40
12	1	2		0	2	2		2	21	0.70	0.20
13		1	2	0		3	4	3	17	0.57	0.47
14	2		0	0	1		4	2	21	0.70	0.33
15	0		0	2	2		5	0	21	0.70	0.33
16	0	1	2		4	1	4		18	0.60	0.40
17	1	1		0	3	5		1	19	0.63	0.47
18	0	0	0		1	4	2		23	0.77	0.47
19		1	0	1		2	4	1	21	0.70	0.33
20	1		0	1	1		6	2	19	0.63	0.47

การวิเคราะห์ข้อสอบด้านความรู้เป็นรายข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย และ อำนาจการจำแนก(ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มต่ำ ตัวเลือก				กลุ่มสูง ตัวเลือก				จำนวน ครูที่ปรึกษา ที่ตอบถูก	ค่าความ ยากง่าย	ค่าอำนาจ การจำแนก
	1	2	3	4	1	2	3	4			
21	1		0	0	3		5	1	20	0.67	0.53
22	0	0	1		3	1	1		24	0.80	0.27
23		0	1	1		5	1	3	19	0.63	0.47
24	1	1		0	1	4		1	22	0.73	0.27
25	0	1		0	1	7		3	18	0.60	0.67
26		2	0	0		1	4	3	20	0.67	0.40
27	0		0	2	0		4	3	21	0.70	0.33
28	1	0	0		2	1	9		17	0.57	0.73
29	2	0	0		3	2	2		21	0.70	0.33
30	1		0	1	3		4	0	21	0.70	0.33
31		4	0	0		2	5	4	15	0.50	0.47
32	2		0	0	1		2	4	21	0.70	0.53
33		0	0	2		3	7	1	17	0.57	0.33
34	0		2	0	2		2	4	20	0.67	0.40
35	2		0	0	4		2	2	20	0.67	0.40
36	2		0	1	2		4	4	17	0.57	0.47
37	0	1		0	2	5		1	21	0.70	0.47
38	0	3	0		2	4	2		19	0.63	0.33
39	0	1	1		0	4	4		20	0.67	0.40
40		1	1	0		3	3	1	21	0.70	0.33

หาความเที่ยงโดยใช้สูตร KR_{21} ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91

การหาคุณภาพของแบบประเมินด้านเจตคติของครูที่ปรึกษา

ผลการวิเคราะห์ ค่าอำนาจจำแนก และความเที่ยงของแบบสอบถาม

ข้อที่	Mean กลุ่มสูง	Mean กลุ่มต่ำ	S กลุ่มสูง	S กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง/ต่ำ(25%)	ค่าจำแนก t	หมายเหตุ
1	2.88	2.13	0.11	0.61	8	2.50	ใช้ได้
2	3.00	2.25	0.00	0.69	8	2.56	ใช้ได้
3	2.38	1.50	0.23	0.50	8	2.89	ใช้ได้
4	2.00	1.50	0.00	0.25	8	2.83	ใช้ได้
5	2.75	2.00	0.19	0.75	8	2.19	ใช้ได้
6	2.63	2.00	0.23	0.50	8	2.06	ใช้ได้
7	1.63	1.00	0.23	0.00	8	3.65	ใช้ได้
8	2.88	2.13	0.11	0.61	8	2.50	ใช้ได้
9	3.00	2.50	0.00	0.25	8	2.83	ใช้ได้
10	2.00	1.25	1.00	0.19	8	4.90	ใช้ได้
11	2.75	2.00	0.19	0.50	8	2.56	ใช้ได้
12	3.00	2.63	0.00	0.23	8	2.19	ใช้ได้
13	1.88	1.13	0.61	0.11	8	2.50	ใช้ได้
14	2.75	2.13	0.19	0.36	8	2.39	ใช้ได้
15	2.88	2.25	0.11	0.44	8	2.39	ใช้ได้
16	3.00	2.50	0.00	0.25	8	2.83	ใช้ได้
17	2.25	1.75	0.19	0.44	8	1.79	ใช้ได้
18	2.25	1.63	0.44	0.23	8	2.16	ใช้ได้
19	2.88	1.75	0.11	0.69	8	3.56	ใช้ได้
20	2.38	1.38	0.23	0.23	8	4.13	ใช้ได้
21	2.50	2.00	0.25	0.25	8	2.00	ใช้ได้
22	2.13	1.25	0.36	0.19	8	3.35	ใช้ได้
23	2.75	2.13	0.19	0.36	8	3.39	ใช้ได้
24	3.00	2.38	0.00	0.48	8	2.54	ใช้ได้
25	3.00	2.50	0.00	0.25	8	2.83	ใช้ได้
26	1.88	1.13	0.11	0.11	8	4.54	ใช้ได้
27	2.88	2.50	0.11	0.25	8	1.77	ใช้ได้
28	2.88	2.13	0.11	0.61	8	2.50	ใช้ได้
29	2.13	1.50	0.36	0.25	8	2.26	ใช้ได้
30	2.88	2.25	0.11	0.69	8	1.98	ใช้ได้

สรุปผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม	
1. จำนวนข้อของแบบสอบถาม	30
2. จำนวนผู้ตอบ(ฉบับ)	30
3. ความแปรปรวนรายข้อ(Si)	9.832
4. ความแปรปรวนทั้งฉบับ(Si)	64.557
5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	8.035
6. ค่าเฉลี่ยทั้งกลุ่ม(Mean)	2.303
7. ความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ(Alpha Coefficient)	0.877

ผลการวิเคราะห์ ค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงของแบบสอบถาม

ข้อที่	Mean กลุ่มสูง	Mean กลุ่มต่ำ	S กลุ่มสูง	S กลุ่มต่ำ	กลุ่มสูง/ต่ำ(25%)	ค่าอำนาจ t	หมายเหตุ
1	2.63	1.63	0.23	0.23	8	4.13	ใช้ได้
2	2.63	1.63	0.23	0.48	8	3.34	ใช้ได้
3	2.75	1.75	0.19	0.19	8	4.62	ใช้ได้
4	2.63	2.13	0.23	0.11	8	2.41	ใช้ได้
5	2.63	1.00	0.23	0.00	8	9.49	ใช้ได้
6	2.50	1.63	0.25	0.23	8	3.56	ใช้ได้
7	2.75	2.13	0.19	0.36	8	2.39	ใช้ได้
8	2.88	2.00	0.11	0.00	8	7.48	ใช้ได้
9	2.88	2.13	0.11	0.86	8	2.16	ใช้ได้
10	2.75	1.88	0.19	0.11	8	4.54	ใช้ได้
11	2.88	1.88	0.11	0.11	8	6.05	ใช้ได้
12	2.88	2.50	0.11	0.25	8	1.77	ใช้ได้
13	2.75	1.88	0.19	0.86	8	2.42	ใช้ได้
14	3.00	2.13	0.00	0.86	8	2.67	ใช้ได้
15	2.88	2.25	0.11	0.19	8	3.24	ใช้ได้
16	2.88	2.13	0.11	0.11	8	4.54	ใช้ได้
17	2.38	1.25	0.23	0.19	8	4.90	ใช้ได้
18	2.75	1.38	0.19	0.48	8	4.74	ใช้ได้
19	2.63	1.75	0.23	0.19	8	3.81	ใช้ได้
20	2.88	2.38	0.11	0.23	8	2.41	ใช้ได้

สรุปผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม

1. จำนวนข้อของแบบสอบถาม	20
2. จำนวนผู้ตอบ(ฉบับ)	30
3. ความแปรปรวนรายข้อ(Si)	8.268
4. ความแปรปรวนทั้งฉบับ(S _t)	51.61
5. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)	7.184
6. ค่าเฉลี่ยทั้งกลุ่ม(Mean)	2.365
7. ความเที่ยงของแบบทดสอบทั้งฉบับ(Alpha Coefficient)	0.884

คะแนนจากแบบประเมินด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของครูที่ปรึกษากลุ่มตัวอย่าง
ก่อนและหลังการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

ครูที่ปรึกษา คนที่	ด้านความรู้(40)		ด้านทักษะ(60)		ด้านเจตคติ(90)	
	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน
	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม
1	28	34	25	35	48	51
2	27	32	20	28	47	51
3	23	31	17	19	49	49
4	27	35	21	29	50	54
5	22	32	38	39	51	56
6	21	29	15	35	51	56
7	26	36	30	36	46	54
8	23	34	33	38	54	60
9	25	33	27	34	53	58
10	28	38	32	38	55	60
11	24	30	22	30	32	50
12	22	28	26	33	41	58
13	27	34	31	37	44	55
14	26	36	32	36	46	54
15	23	32	20	32	52	58

คะแนนจากแบบประเมินด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ ของครูที่ปรึกษากลุ่มทดลอง
ก่อนและหลังการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวฯ

ครูที่ปรึกษา คนที่	ด้านความรู้(40)		ด้านทักษะ(60)		ด้านเจตคติ(90)	
	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน
	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม	ก่อนฝึกอบรม	หลังฝึกอบรม
1	30	34	48	55	69	78
2	32	36	28	32	53	62
3	31	33	45	52	60	76
4	29	35	44	50	72	77
5	30	32	34	44	56	69
6	24	29	45	51	62	73
7	28	31	49	53	60	70
8	29	33	38	45	66	74
9	32	34	32	34	53	68
10	28	36	33	46	71	76

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความช่วยเหลือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ โรงเรียนตะพานหิน

ที่

วันที่ 30 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขออนุญาตทำการทดลองเครื่องมือวิทยานิพนธ์และเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตะพานหิน

ด้วยข้าพเจ้า นางอรศญา จวนทองรักษ์ ครูชำนาญการพิเศษ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ แขนงวิชา การแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เรื่อง “การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร: A DEVELOPMENT OF GUIDANCE TRAINING PACKAGE ON HOME ROOM ACTIVITIES FOR THE LOWER SECONDARY LEVEL ADVISING TEACHERS OF TAPHANHIN SCHOOL IN PICHIT PROVINCE” มีความจำเป็นที่จะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวกับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากครูที่ปรึกษา (รายละเอียดตามโครงการวิทยานิพนธ์ดังแนบ) โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. ทดลองใช้เครื่องมือกับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือและปรับปรุง
2. ทดลองใช้เครื่องมือกับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 คน เพื่อทดสอบความเหมาะสมและความคล่องตัวของการใช้เครื่องมือ
3. ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สมัครใจเข้าร่วมทดลอง จำนวน 15 คน เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวเพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร โดยการประเมินด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะของครูที่ปรึกษา ก่อนและหลังการทดลอง
4. จัดอบรมเสริมแก่ครูที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน เพื่อสรุปแนวคิด แนวทางการดำเนินกิจกรรม ทดลองปฏิบัติเรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม จำนวน 5 ชั่วโมง ในวันเสาร์ที่ 6 ธันวาคม 2551

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ กรุณาลงนามในวุฒิบัตรสำหรับผู้เข้าร่วมทดลองต่อไป

อรศญา

(นางอรศญา จวนทองรักษ์)
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนตะพานหิน

นางอรศญา จวนทองรักษ์
10/2551
นางอรศญา จวนทองรักษ์
10/2551

โรงเรียนตะพานหิน
12 พ.ค. 51
2016

ที่ ศษ 0522.16(บ)/ 2.57

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตะพานหิน

เนื่องด้วย นางอรศญา จวนทองรักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ "การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร "

ในการนี้ นักศึกษาดังกล่าวจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากครูที่ปรึกษาโรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวันเวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

- ส่งไปรษณีย์
 ส่งไปรษณีย์ลงทะเบียน
 ส่งเอกสารถึงกลุ่มงานบริหาร

ดำเนินการ

12 พ.ค. 2551

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทรฯ 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ทรง/หญิงวิบูลย์

(นายผดุง ไบคศักดิ์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียน วิทยาลัยการแทน

ผู้อำนวยการ โรงเรียนตะพานหิน

12 พ.ค. 51

๒๒๕๗
๒๒๕๗
๒๒๕๗

ที่ ศธ 0522.16(บ)/ 256

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

วันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตะพานหิน

เนื่องด้วย นางอรศุภา จวนทองรักษ์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ "การพัฒนาชุดฝึกอบรมทางการแนะแนว เพื่อการจัดกิจกรรมโฮมรูมสำหรับครูที่ปรึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร "

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย โดยทำการใช้ชุดฝึกอบรมทางการแนะแนวกับครูที่ปรึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนตะพานหิน ทั้งนี้ จะมีให้เป็นกรรพกรวนเวลาราชการของครูที่ปรึกษา และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ณ. ผู้อำนวยการสถานศึกษา

เยี่ยมไปรษณีย์

ไปรษณีย์ลงทะเบียน

ไปรษณีย์ลงทะเบียนบริหาร ๒๐๗๗๕

ไปรษณีย์

๑๒/๑๐/๒๕๕๑

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ทรม/แจ้จ๊ว/๗๕

(นายสงค์ โมกศักดิ์)

รองผู้อำนวยการโรงเรียน รัชชราชากร์แทน

ผู้อำนวยการ โรงเรียนตะพานหิน

12 พ.ค. 51

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

โทรฯ 0-2503-2870

โทรสาร 0-2503-3566-7

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางอรศญา จวนทองรักษ์
วัน เดือน ปีเกิด	13 มิถุนายน พ.ศ. 2499
สถานที่เกิด	อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	กศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก พ.ศ. 2522
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนตะพานหิน จังหวัดพิจิตร
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนตะพานหิน กรรมการและเลขานุการศูนย์แนะแนวเขตพื้นที่ การศึกษา พิจิตร เขต 2
ความภาคภูมิใจ	ครูแกนนำกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2543 ครูต้นแบบกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2544 ครูจริยศึกษาดีเด่น กรมการศาสนา ปีการศึกษา 2544 ครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2545 ครูนักจิตวิทยาดีเด่น สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ปีการศึกษา 2545 ครูคุณธรรมจากกองบัญชาการทหารสูงสุด ปีการศึกษา 2547 ครูดีในดวงใจ จากครูสภา ประจำปี 2550 ครูในดวงใจ จากทูตกระหม่อมหญิงอุบลรัตน ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประจำปี 2552